

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Autoinforme d'acreditació

Màster d'Advocacia

Màster d'Anàlisi Política i Assessoria Institucional

Màster de Direcció estratègica de Seguretat i Policia

Màster de Dret de l'Empresa i els Negocis

Màster de Gestió Pública Avançada

* Pendent de revisió lingüística

** Per tal d'alleugerir el text, les paraules que fan referència a persones s'entenen en sentit genèric i tenen valor masculí i femení.

Índex

0. Dades Identificadores	6
1. Presentació del centre: la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona.....	7
2. Procés d'elaboració de l'autoinforme.....	15
3. Valoració de l'assoliment dels estàndards d'acreditació.....	18
3.1. Estàndard 1: Qualitat del Programa formatiu	18
3.1.1. El perfil de competències de la titulació és consistent amb els requisits de la disciplina i amb el nivell formatiu corresponent del MECES.....	18
3.1.2. El pla d'estudis i l'estructura del currículum són coherents amb el perfil de competències i objectius de la titulació.....	18
3.1.3. Els estudiants admesos tenen el perfil d'ingrés adequat per a la titulació i el nombre és coherent amb el de places ofertes	24
3.1.4. La titulació disposa d'uns mecanismes de coordinació docent adequats.....	32
3.1.5. L'aplicació de les diferents normatives té lloc de manera adequada i té un impacte positiu sobre els resultats de la titulació	34
Seguiment i valoració de l'estàndard 1	36
3.2. Estàndard 2: Pertinència de la informació pública	37
3.2.1. La institució publica informació veraç, completa, actualitzada i accessible sobre les característiques de la titulació, i el seu desenvolupament operatiu.....	38
3.2.2. La institució publica informació sobre els resultats acadèmics i de satisfacció	40
3.2.3. La institució publica el SGIQ en què s'emmarca la titulació i els resultats del seguiment i l'acreditació de la titulació.....	40
Seguiment i valoració de l'estàndard 2	41
3.3. Estàndard 3: Eficàcia del sistema de garantia interna de la qualitat.....	42
3.3.1. El SGIQ implementat té processos que garanteixen el disseny, l'aprovació, el seguiment i l'acreditació de les titulacions	43
3.3.2. El SGIQ implementat garanteix la recollida d'informació i de resultats rellevants per a la gestió eficient de les titulacions, en especial dels resultats acadèmics i de la satisfacció dels grups d'interès	44
3.3.3. El SGIQ implementat es revisa periòdicament i genera un pla de millora que s'utilitza per millorar-lo contínuament.....	46
Seguiment i valoració de l'Estàndard 3.....	47
3.4. Estàndard 4: Adequació del professorat	48
Màster d'Advocacia	48
3.4.1. El professorat reuneix els requisits del nivell de qualificació acadèmica exigits per les titulacions del centre i té suficient i valorada experiència docent, investigadors i si s'escau, professional.	48

3.4.2. El professorat del centre és suficient i disposa de la dedicació adequada per desenvolupar les seves funcions i atendre els estudiants.	52
Màster d'Anàlisi Política i Assessoria Institucional	53
3.4.1. El professorat reuneix els requisits del nivell de qualificació acadèmica exigits per les titulacions del centre i té suficient i valorada experiència docent, investigadors i si s'escau, professional.	53
3.4.2. El professorat del centre és suficient i disposa de la dedicació adequada per desenvolupar les seves funcions i atendre els estudiants.	56
Màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia	58
3.4.1 El professorat reuneix els requisits de nivell de qualificació acadèmica exigits per les titulacions del centre i té suficient i valorada experiència docent, investigadors i si s'escau, professional.	58
3.4.2. El professorat del Centre es suficient i disposa de dedicació adequada per desenvolupar les seves funcions i atendre els estudiants.	60
Màster de Dret de l'Empresa i els Negocis.....	62
3.4.1. El professorat reuneix els requisits del nivell de qualificació acadèmica exigits per les titulacions del centre i té suficient i valorada experiència docent, investigadora i si s'escau, professional.	62
3.4.2. El professorat del centre és suficient i disposa de la dedicació adequada per desenvolupar les seves funcions i atendre els estudiants.	65
Màster de Gestió Pública Avançada	66
3.4.1. El professorat reuneix els requisits del nivell de qualificació acadèmica exigits per les titulacions del centre i té suficient i valorada experiència docent, investigadora i si s'escau, professional.	66
3.4.2. El professorat del centre és suficient i disposa de la dedicació adequada per desenvolupar les seves funcions i atendre els estudiants.	69
3.4.3. La institució ofereix suport i oportunitats per millorar la qualitat de l'activitat docent del professorat	70
Seguiment i valoració de l'estàndard 4	75
3.5. Estàndard 5: Eficàcia dels sistemes de suport a l'aprenentatge.....	77
3.5.1. Els serveis d'orientació acadèmica donen suport adequadament en el procés d'aprenentatge i els serveis d'orientació professional faciliten la incorporació al mercat laboral.....	77
3.5.2. Els recursos materials disponibles són adequats al nombre d'estudiants i a les característiques de la titulació.	84
Seguiment i valoració de l'estàndard 5	87
3.6. Estàndard 6: Qualitat dels resultats dels programes formatius	88
Màster d'Advocacia	88
3.6.1. Els resultats d'aprenentatge es corresponen amb els objectius formatius pretesos i amb el nivell del MECES de la titulació.....	88

3.6.2. Les activitats formatives, la metodologia docent i el sistema d'avaluació són adequats i pertinents per garantir l'assoliment dels resultats d'aprenentatge previstos.	91
3.6.3. Els valors dels indicadors acadèmics són adequats per les característiques de la titulació.....	99
3.6.4. Els valors dels indicadors d'inserció laboral són adequats per les característiques de la titulació	100
Màster d'Anàlisi Política i Assessoria Institucional	100
3.6.1. Els resultats d'aprenentatge es corresponen amb els objectius formatius pretesos i amb el nivell del MECES de la titulació.....	100
3.6.2. Les activitats formatives, la metodologia docent i el sistema d'avaluació són adequats i pertinents per garantir l'assoliment dels resultats de l'aprenentatge previstos.	103
3.6.3. Els valors dels indicadors acadèmics són adequats per a les característiques de la titulació	105
3.6.4. Els valors dels indicadors d'inserció laboral són adequats per a les característiques de la titulació.	106
Màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia.....	106
3.6.1. Els resultats d'aprenentatge es corresponen amb els objectius formatius pretesos i amb el nivell del MECES de la titulació.....	106
3.6.2. Les activitats formatives, la metodologia docent i el sistema d'avaluació són adequats i pertinents per garantir l'assoliment dels resultats de l'aprenentatge previstos.	109
3.6.3. Els valors dels indicadors acadèmics són adequats per a les característiques de la titulació	111
3.6.4. Els valors dels indicadors d'inserció laboral són adequats per a les característiques de la titulació.	112
Màster de Dret de l'Empresa i els Negocis.....	113
3.6.1. Els resultats d'aprenentatge es corresponen amb els objectius formatius pretesos i amb el nivell de MECES de la titulació.....	113
3.6.2. Les activitats formatives, la metodologia docent i el sistema d'avaluació són adequats i pertinents per garantir l'assoliment dels resultats d'aprenentatge previstos.	114
3.6.3. Els valors dels indicadors acadèmics son adequats per a les característiques de la titulació.	119
3.6.4. Els valors dels indicadors d'inserció laboral són adequats per a les característiques de la titulació.	120
Màster de Gestió Pública Avançada	121
3.6.1. Els resultats d'aprenentatge es corresponen amb els objectius formatius pretesos i amb el nivell del MECES de la titulació.....	121

3.6.2. Les activitats formatives, la metodologia docent i el sistema d'avaluació són adequats i pertinents per garantir l'assoliment dels resultats de l'aprenentatge previstos.	122
3.6.3. Els valors dels indicadors acadèmics són adequats per a les característiques de la titulació	127
3.6.4. Els valors dels indicadors d'inserció laboral són adequats per a les característiques de la titulació.	129
Seguiment i valoració de l'estàndard 6	130
4. Valoració i proposta del pla de millora	132
4.1 Estat de les propostes de millora establertes en els informes de seguiment	132
4.2. Pla de millores de la titulació sotmesa a l'acreditació	132
5. Índex d'Evidències	137
5.1 Presentació del centre	137
5.2 Procés d'elaboració de l'autoinforme	137
5.3 Valoració de l'assoliment dels estàndards	137
5.3.1 Estàndard 1: Qualitat del Programa Formatiu.....	137
5.3.2 Estàndard 2: Pertinència de la informació pública.....	139
5.3.3 Estàndard 3: Eficàcia del sistema de garantia interna de la qualitat	140
5.3.4 Estàndard 4: Adequació del professorat al programa formatiu.....	140
5.3.5 Estàndard 5: Eficàcia dels sistemes de suport a l'aprenentatge	143
5.3.6. Estàndard 6: Qualitat dels resultats dels programes formatius	144

0. Dades Identificadores

Universitat Barcelona

Facultat de Dret Av. Diagonal, 684
08034 Barcelona
Tel. 93 402 43 42

Dades de contacte dega-dret@ub.edu

Responsables d'elaborar l'autoinforme..... Comitè d'Avaluació Interna
Responsables de revisar l'autoinforme..... Equip de Govern de la Facultat
Responsables d'aprovar l'autoinforme..... Junta de Facultat
Data d'aprovació..... XX de maig de 2019

Titulacions impartides al Centre (graus i màsters)	Codi RUCT	Crèdits ECTS	Any d'implantació	Responsable de la titulació
Grau de Dret	2500295	240	2009/2010	Dra. Esther Martín
Grau de Relacions Laborals	2500297	240	2009/2010	Dra. Susana Moreno
Grau de Criminologia	2500294	240	2009/2010	Dr. Víctor Gómez
Grau de Ciències Polítiques i de l'Administració	2500289	240	2009/2010	Prof. Ana Sanz
Grau de Gestió i Administració Pública	2501237	240	2009/2010	Dra. Marina Solé
Màster d'Advocacia	4313634	90	2012/2013	Dra. Montserrat Casanellas
Màster d'Anàlisi Política i Assessoria Institucional	4312215	60	2010/2011	Dr. Jordi Capó
Màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal	4313893	90	2013/2014	Dr. Joan J. Queralt Dr. Ignacio Rivera
Màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia	4313715	60	2012/2013	Dr. Rafael C. Martínez
Màster de Dret de l'Empresa i dels Negocis	4313718	90	2012/2013	Dr. Francisco Cañal
Màster d'Estudis Jurídics Avançats	43147225	60	2014/2015	Dr. José Andrés Rozas
Màster de Gestió Pública Avançada	4311533	60	2012/2013	Dr. Lluís Medir
Màster de Gestoria Administrativa	4313892	60	2013/2014	Dra. Mariola Font

Font: Gestió Acadèmica

1. Presentació del centre: la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona

La Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona, fundada l'any 1450, és una de les més antigues de l'Estat. La llarga tradició històrica que acumula es completa amb la concepció com a centre modern i innovador en docència i recerca jurídica i politològica. La Facultat de Dret la componen quatre edificis, més una estructura modular: l'edifici principal (construït l'any 1958 i guardonat amb el prestigiós premi FAD); l'antic Col·legi Major Ilerdense (1981-1982); l'edifici Tomás y Valiente (1996) i un nou edifici de recentment construcció inaugurat el curs acadèmic 2017-2018. L'estructura modular ubicada darrere de l'Ilerdense és, també, un espai de la Facultat de Dret, que es va acabar de reformar l'any 2013 per tal de millorar i donar resposta principalment a necessitats docents.

Internament, la Facultat s'estructura en cinc departaments: Ciència Política, Dret Constitucional i Filosofia del Dret; Dret Administratiu, Dret Processal i Dret Financer i Tributari; Dret Penal i Criminologia i Dret Internacional Públic i Relacions Internacionals; Dret Privat i Història del Dret, Dret Romà i Dret Eclesiàstic de l'Estat.

És una de les facultats més grans, tant pel nombre d'estudiants (més de 8.000 entre graus, màsters oficials i títols propis –de grau i postgrau–), com per les persones que hi treballen (més de quatre cents docents i més de 90 persones als diferents serveis (secretaria, administració del centre i biblioteca) A tots aquests se n'hi han d'afegir d'altres que hi treballen en serveis complementaris (reprografia, restauració, llibreria, etc.).

La Universitat de Barcelona se situa en la franja de les millors 200 universitats en l'edició 2018 del *QS World University Ranking* (a la posició 166 al món i 71 a Europa), rànquing en el que la Facultat es troba entre els 150 millors centres d'ensenyament de Dret del món (posició 124), és la primera de les catalanes que hi figura (rànquings 2013-2014, 2014-2015, 2015-2016 i 2016-2017, 2017-2018). Des de la perspectiva de l'ocupació, en aquest mateix rànquing QS, la UB, al 2019, ocupa el lloc 82 en el món, la 24 a Europa i la 2 a Espanya, pel darrera de la Universitat de Navarra. Es troba també entre les 250 millors universitats del món en l'edició 2019 del rànquing THE - *Times Higher Education World University Ranking* (posició 201 al món i 99 a Europa) i en la posició 202 al món pel que fa als centres d'ensenyament del Dret, en aquest cas precedida per la UPF i la UAB. Igualment, la Universitat de Barcelona es troba entre les millors 100 universitats del món en l'edició de 2018 del *NTU Ranking* (posició 61 al món) i en la posició 156 al món pel que fa als centres d'ensenyaments de Ciències Socials; i entre les 200 millors universitats del món en el rànquing ARWU (*Academic Ranking of World Universities*) (posició 151 al món i 56 a Europa) en l'edició de 2018.

→ [QS World University Rànquing by subject 2018 Law](https://www.topuniversities.com/university-rankings/university-subject-rankings/2018/law-legal-studies) Fer el Link a <https://www.topuniversities.com/university-rankings/university-subject-rankings/2018/law-legal-studies>

Pel que fa a la recerca, la Facultat de Dret participa en diverses xarxes de recerca jurídica d'àmbit europeu i internacional. La Universitat de Barcelona és l'única universitat espanyola que pertany a la LERU (*League of European Research Universities*), una de les xarxes d'universitats més prestigiosa arreu, de la qual només formen part 23

universitats europees altament intensives en recerca. En el si de la LERU, la Facultat de Dret és un membre actiu del *Law Deans Working Group*. També forma part de la xarxa European Consortium for Political Research (ECPR). Els investigadors de la Facultat de Dret també participen activament en projectes europeus i lideren un nombre molt considerable de projectes de recerca competitius a nivell nacional. La Facultat de Dret compta amb una vintena de grups de recerca consolidats reconeguts per la Generalitat de Catalunya, un institut de recerca jurídica adscrit (Institut de Recerca Transjus) i diversos observatoris de recerca (Observatori de Bioètica i Dret, Observatori de la Globalització, Institut de Dret Públic, Observatori del Sistema Penal i dels Drets Humans). A més, diversos investigadors de la Facultat formen part de l'Institut de Recerca de l'Aigua de la Universitat de Barcelona, així com d'altres instituts i centres de recerca externs.

Des d'una perspectiva internacional, la Facultat de Dret acull i envia cada any un elevat nombre d'alumnes, a través dels diferents programes de mobilitat en què participa. També ofereix als estudiants l'oportunitat única de seguir els programes de doble titulació amb universitats nord-americanes per a l'obtenció del títol de *Juris Doctor*, que els permet l'accés a l'exercici de la professió als Estats Units (Universidad de Puerto Rico i *Nova Southeastern University*). Igualment, la Facultat atreu un nombre important de professors visitants que s'integren en els diferents grups de recerca i participen en les activitats docents, a la vegada que promou les estades internacionals del seu professorat.

Oferta docent de la Facultat

Graus.

Dret. És l'ensenyament més antic de la Universitat de Barcelona -s'imparteix des dels seus orígens medievals del 1450- i el més nombrós quant a estudiants. El curs 2018-2019 s'hi van oferir 430 places de nou ingrés i el total d'estudiants matriculats al grau va ser de 2066.

Relacions Laborals. Té una oferta de places de nou ingrés de 200 per curs, el curs 2018-2019 va tenir un total de 905 estudiants.

Criminologia. Té una oferta de places de nou ingrés de 140 per curs, en aquest darrer curs el nombre d'estudiants del grau va ser de 585.

Ciència Política i de l'Administració. S'ofereixen 100 places de nou ingrés per curs, va tenir un total de 469 estudiants a l'ensenyament el curs passat.

Gestió i Administració Pública. És l'ensenyament de dimensions més reduïdes: el curs passat va oferir 80 places de nou ingrés i va tenir un total de 307 estudiants.

Tots els ensenyaments es van sotmetre al procés d'acreditació l'any 2015 i hi van aconseguir una valoració favorable. En concret, els casos de Dret i Ciències Polítiques i de l'Administració aquesta avaluació va ser d'excel·lència.

→ [Oferta de graus de la Facultat de Dret](#)

Dobles graus (o itineraris dobles). Per tal de donar resposta a unes necessitats formatives més perfilades d'un segment important de nous estudiants, i amb el propòsit de satisfer, alhora, una exigència social de formació acadèmica més ben integrada, la Facultat ofereix cinc dobles graus (o itineraris dobles): quatre entre els seus propis

ensenyaments: Dret-Gestió i Administració Pública (GAP); Dret-Ciències Polítiques i de l'Administració (CPiA); Dret i Criminologia i Dret i Relacions Laborals. El cinquè s'ofereix amb una titulació de la mateixa branca de coneixement (Ciències Socials i Jurídiques) però que és oferta per la Facultat d'Economia i Empresa: el doble grau Dret-Administració i Direcció d'Empreses (ADE).

- [Dret-ADE](#)
- [Dret-CPA](#)
- [Dret-GAP](#)
- [Dret-Relacions Laborals](#)
- [Dret Criminologia](#)

De tots ells, el que més demanda té és el doble grau Dret-ADE, que en el darrer curs va tenir un volum total de 305 estudiants. El segueix Dret i CPiA, amb un total de 94 estudiants i el doble Grau Dret-GAP, amb 70 estudiants. Atesa l'especificitat d'aquests estudis, la Universitat ofereix poques places per a aquestes titulacions: 60 places de nou ingrés a Dret-Administració i Direcció d'Empreses, 20 a Dret-Ciències Polítiques i 25 de l'Administració i Dret-Gestió i Administració Pública, i hi accedeixen estudiants amb notes d'accés considerablement elevades. En aquest darrer curs acadèmic s'han iniciat els dobles graus entre Dret i Relacions Laborals i Dret i Criminologia que han tingut una molt bona acollida: de les 20 places ofertades a cadascun, s'han matriculat 23 estudiants al primer i 22 al segon.

Títol propi de graduat. Des de l'any 2001 la Facultat ofereix el títol propi de graduat en Investigació Privada. Cada any s'ofereixen 120 places de nou ingrés. En el darrer curs 2018-2019 el total d'estudiants matriculats va ser de prop de 200.

- [Graduat en Investigació Privada](#)

Dobles titulacions amb universitats dels EUA. Des de fa més d'una dècada la Facultat de Dret ofereix dos programes de doble titulació de Dret amb universitats dels EUA: amb la *Nova Southeastern University*, a *Fort Lauderdale* (Florida), i amb la *Universidad de Puerto Rico*, a *San Juan* (Puerto Rico). Tenir dues titulacions de Dret, en dues de les principals àrees econòmiques i polítiques del món (EUA i la Unió Europea), combinant els elements del dret civil continental i del *common law* anglosaxó, és sens dubte un valor afegit molt considerable en el currículum de l'alumne, i la Universitat de Barcelona és la primera universitat espanyola que ofereix aquesta possibilitat. Els cursos acadèmics 2017-2018 van cursar aquesta doble titulació 4 estudiants americans i 2 del grau de Dret de la UB i el curs 2018-2019 es van acollir a aquest programa 3 estudiants americans i 3 del grau en Dret de la UB. Actualment la Facultat de Dret està negociant sengles convenis de doble titulació a nivell de màster / *Llegum Magister* (LLM) amb el *Washington College of Law de l'American University* (Washington DC, Estats Units) i la Facultat de Dret de la *Université de Montréal* (Montréal, Canadà), i n'ha signat un amb la *Loyola University School of Law de Chicago*. Aquests programes permetran a l'alumnat i als graduats de la nostra Facultat cursar un període d'estudis en una d'aquestes universitats nord-americanes o canadenques i obtenir un LLM, que en algun cas els hi permet presentar-se a l'examen de la *Bar Association* per poder exercir l'advocacia als EUA.

- [Doble titulació UB-EUA](#)

L'oferta d'ensenyaments de grau de la Facultat es completa amb les titulacions que s'ofereixen en col·laboració amb altres institucions. Concretament **amb la Universitat Oberta de Catalunya (UOC)**, la Universitat de Barcelona va signar, al gener de 2014, conveni de col·laboració per a la **realització conjunta del grau de Gestió i Administració Pública**, que es va posar en marxa el curs acadèmic 2015-2016. I amb **l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya (ISPC)**, es va signar, al juliol de 2013, un conveni d'adscripció i col·laboració acadèmica, gràcies al qual es va crear **el grau de Seguretat**. L'ensenyament es va iniciar el curs acadèmic 2014-2015.

Màsters universitaris. L'oferta de màsters universitaris a la Facultat de Dret és proporcionada al nombre de graus que imparteix el centre i a la seva capacitat docent. És, a més, una oferta complexa, que respon a l'equilibri entre diferents variables; en especial, la de que cada grau disposi, com a mínim, d'un màster universitari que permeti l'especialització, i que l'ensenyament respongui a una necessitat acadèmica, social o professional real amb una demanda suficient.

Oferta de màsters universitaris:

- Advocacia (90 crèdits)
- Estudis Jurídics Avançats (60 crèdits)
- Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal (90 crèdits)
- Anàlisi Política i Assessoria Institucional (60 crèdits)
- Gestoria Administrativa (60 crèdits)
- Gestió Pública Avançada (60 crèdits)
- Dret de l'Empresa i dels Negocis (90 crèdits)
- Direcció Estratègica de Seguretat i Policia (60 crèdits)

Els anteriors es completen amb quatre màsters oficials interuniversitaris:

- EM Polítiques Públiques (*Mundus MAPP*), de 120 crèdits, i en què participen la Universitat Pompeu Fabra (coordinadora), la Universitat de Barcelona, la Universitat Autònoma de Barcelona, l'*Erasmus Universiteit Rotterdam*, la *University of York* i la *Kozep-Europai Egyetem-Central European University*.
- Relacions Internacionals (IBEI), de 60 crèdits i en què participen la Universitat Pompeu Fabra (coordinadora), la Universitat de Barcelona i la Universitat Autònoma de Barcelona.
- Seguretat Internacional (IBEI), de 60 crèdits, en què participen la Universitat Pompeu Fabra (coordinadora), la Universitat de Barcelona i la Universitat Autònoma de Barcelona.
- Desenvolupament Internacional (IBEI), de 60 crèdits, en què participen la Universitat Pompeu Fabra (coordinadora), la Universitat de Barcelona i la Universitat Autònoma de Barcelona.

Tots els màsters oficials que ofereix la Facultat de Dret han passat un procés d'acreditació. El 2015 van ser els màster d' Advocacia, Anàlisi Política i Assessoria Institucional, Direcció Estratègica de Seguretat i Policia, Dret de l'Empresa i els Negocis i Gestió Pública Avançada –els mateixos que son objecte, aquest curs, de reacreditació; el 2017 el

màster de Gestoria Administrativa i Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal i el 2018 el d'Estudis Jurídics Avançats. Tots van aconseguir una valoració favorable (el de Direcció Estratègica de Seguretat i Política amb condicions), i en el cas del màster de Dret de l'Empresa i dels Negocis la valoració va ser d'excel·lència.

→ [Oferta de màsters universitaris](#)

Postgraus propis. Al marge de les titulacions oficials de màsters, la Facultat de Dret també ofereix una extensa gamma de títols propis de postgrau. Alguns ja tenen una trajectòria de més de 25 anys (Bioètica i Dret, Dret Penal i Ciències Penals i Estudis Internacionals: Organització i Cooperació Internacionals). Hi ha una oferta que abasta totes les tipologies que reconeix la Universitat de Barcelona.

→ [Normativa de cursos de postgrau i d'extensió universitària \(aprovada pel Consell de Govern en la reunió de 29 de maig de 2013\)](#)

→ [Oferta de títols propis de postgrau](#)

Professorat, personal d'administració i serveis, i estudiants

La comunitat universitària de la Facultat de Dret, segons dades del centre del passat curs acadèmic 2017-2018, la formen més de vuit mil persones. La major part son estudiants, seguit del professorat i del personal d'administració i serveis.

Professorat

En termes relatius es pot dir que el professorat funcionari i permanent decreix en els darrers cursos: s'ha passat d'un 45,6% en el curs 2015-2016 a un 42% en el 2016-2017 i un 40,4% en el darrer curs 2017-2018.

Taula 1: Personal acadèmic de la Facultat de Dret. Cursos 2015-2016, curs 2016-2017 i curs 2017-2018

Personal Acadèmic	2015-2016	2016-2017	2017-2018
Professorat funcionari	162	155	151
Professorat contractat permanent	20	23	28
Professorat contractat temporal	17	18	17
Professorat associat	176	204	224
Personal investigador	1	1	2
Personal investigador en formació	20	20	18
Professorat emèrit	3	2	2
Total	399	423	442

Font: Dades elaborades pel Centre.

Personal d'administració i serveis

Taula 2: Distribució del PAS segons el lloc de treball. Curs 2015-2016, curs 2016-2017 i curs 2017-2018

Personal Administració i Serveis	2015-2016	2016-2017	2017-2018
Administradora	1	1	1
Tècnics logístics	2	2	2
Tècnics audiovisuals	2	2	3
Secretaria Estudiants i Docència de Dret	18	18	24
Secretaria Estudiants i Docència de Relacions Laborals	6	6	
Departaments	14	14	14
Punts d'informació	18	18	18
Oficina d' Afers Generals	5	5	5
Oficina de Recerca	2	2	2
Personal instituts	1	0	0
Personal finançat projectes	3	6	8
Total	73	75	77

Font: Dades elaborades pel centre.

Als anteriors s'hi han d'afegir les 13 persones del PAS de la Biblioteca, que si bé treballen al centre donant suport continu a la tasca docent i de recerca, estan adscrits al Centre de Recursos per a l'Aprenentatge i la Investigació (CRAI). Igualment la Facultat té quatre tècniques que desenvolupen tasques a l'Escola de Postgrau, MID-Unitat de qualitat, Oficina de Relacions Internacionals i Oficina de pràctiques, Clínica Jurídica i Borsa de Treball.

Estudiants

L'oferta docent de la Facultat de Dret va atreure més de sis mil estudiants matriculats als títols oficials (de grau i màster) el curs 2017-2018 i gairebé cinc mil cinc cents a aquest curs 2018-2019. A aquest s'han d'afegir els estudiants matriculats a l'oferta pròpia de titulacions de grau i postgraus: més de mil estudiants més. Tant el graus com a màsters, les titulacions amb major nombre d'estudiants son les jurídiques pròpiament dites: el Grau en Dret i el Màster de l'advocacia que, al curs 2018 2019 representen el 42,6% i 58,3% del total d'estudiants matriculats als graus i màsters oficials, respectivament.

Entre l'alumnat és majoritària la presència de les dones. Segons dades UNEIX de la UB, dels estudiants de nou ingrés als Graus oficials de la Facultat al curs 2017-18, 62,6% eren dones, davant un 37,4 estudiants homes. També les dones representen una majoria entre els alumnes matriculats als Graus: un 59% front un 40,98% d'homes. Igualment, el nombre de titulades, amb un 60,77%, supera al de titulats 39,23%. Aquesta presència majoritària de dones es reproduïx als Màsters oficials en el quals l'estudiantat de nou ingrés és un 56,88% dones i un 43,12% homes. Aquests percentatges varien lleugerament respecte del total d'alumnes: un 58,65% son dones i un 41,35%. I també respecte dels titulats, la majoria son dones (57,45%).

→ Taula 3: Percentatge d'homes i dones estudiants de la Facultat de Dret.

Taula 4: Estudiants matriculats als graus de la Facultat de Dret. Curs 2015-2016, 2016-2017, 2017-2018 i 2018-2019

Ensenyament Graus	Estudiants Matriculats 2015-2016	Estudiants matriculats 2016-2017	Estudiants matriculats 2017-2018	Estudiants matriculats 2018-2019
Dret	2.224	2.644	2.605	2.066
Relacions Laborals	1.057	1.013	939	905
Criminologia	624	616	596	585
Ciències Polítiques i de l'Administració	459	585	570	469
Gestió i Administració Pública	338	401	365	307
Dret-ADE	299	314	306	305
Dret-CPiA	104	103	96	94
Dret-GAP	62	72	71	70
Dret-Criminologia	-----	-----	-----	22
Dret-Relacions Laborals	-----	-----	-----	23
Total graus	5.167	5.748	5.548	4.846
IP	288	252	220	193

Font: Dades elaborades pel centre.

Taula 5: Estudiants matriculats als màsters universitaris de la Facultat de Dret. Cursos 2015-2016, 2016-2017, 2017-2018 i 2018-2019

Màsters universitaris	Estudiants Matriculats 2015-2016	Estudiants matriculats 2016-2017	Estudiants matriculats 2017-2018	Estudiants matriculats 2018-2019
Advocacia	302	322	331	344
Anàlisi Política i Assessoria Institucional	26	28	30	27
Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal	79	63	52	50
Direcció Estratègica de Seguretat i Policia	19	32	31	34
Dret de l'Empresa i dels Negocis	56	49	55	51
Estudis Jurídics Avançats	34	36	27	13
Gestió Pública Avançada	49	50	53	53
Gestoria Administrativa	36	35	37	28
Total	601	611	646	590

Font: Dades elaborades pel centre.

Els programes de mobilitat internacional d'estudiants, en els quals participa la Facultat de Dret, aporten la presència de més d'un centenar d'estudiants estrangers a les nostres aules: 152 al curs 2017-2018, dels quals 113 van cursar assignatures del Grau en Dret i 34 del Grau en Ciències Polítiques; i 142 al curs 2018-2019, dels quals 118 al Grau en Dret i 22 al Grau en Ciències Polítiques. La majoria procedeixen d'altres estats membres de la Unió Europea, en el marc del programa ERASMUS (ara ERASMUS+) i una petita part arriben per altres programes, com ara CINDA, convenis generals de la UB, Grup de Coimbra o convenis específics signats per la Facultat. Molt menys nombrosos és el conjunt

d'estudiants de la nostra facultat que marxen: en total 64 al curs 2017-2018 i 77 al curs 2019-2020. I també, entre ells, el destí preferit són titulacions de Dret d'altres universitats.

Pel que fa als màsters oficials, la absència de mobilitat pot explicar-se per la duració de l'ensenyament, normalment reduït a un curs acadèmic (60 crèdits) o bé a la forta presència d'estudiant estranger matriculat oficialment a la titulació (cas dels Màsters en Criminologia, Política Criminal i Sociologia juridicopenal i el Màster en Dret de l'Empresa i dels Negocis). Altre argument que pot explicar la baixa mobilitat és la alta taxa d'estudiants que treballen al temps que cursen el màster, no disposant del temps necessari per realitzar estades dins del programa oficial dels seus estudis. Menció apart mereix el Màster de l'Advocacia o, també, el de Gestoria Administrativa: el perfil eminentment professionalitzador, en especial, el Màster de l'Advocacia que els prepara per a la realització de la prova d'accés estatal a la professió, fa difícil la mobilitat d'estudiants als quals se'ls exigeix una formació eminentment jurídica des de la perspectiva nacional. Malgrat això, aquest darrer curs 2018-2019 s'ha iniciat, amb èxit, un programa de realització de pràctiques a despatxos de la Unió Europea. En concret, l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona (ICAB) com a institució que col·labora en la impartició de diversos màsters de l'advocacia oferts per universitats catalanes, va convocar en el marc del programa d'Erasmus+, beques de mobilitat internacional, quatre de les quals van ser atorgades a estudiants del Màster de l'Advocacia (vegeu resolució de la convocatòria)

- [Taula 6: Dades sobre programes de mobilitat de la Facultat de Dret. Estudiants Incoming. Curs 2017-2018.](#)
- [Taula 7: Dades sobre programes de mobilitat de la Facultat de Dret. Estudiants Outgoing. Curs 2017-2018.](#)
- [Taula 8: Dades sobre programes de mobilitat de la Facultat de Dret. Estudiants Incoming. Curs 2018-2019.](#)
- [Taula 9: Dades sobre programes de mobilitat de la Facultat de Dret. Estudiants Outgoing. Curs 2018-2019.](#)

Pel que fa a la mobilitat interna, el programa SICUE també aporta un total de 46 i 34 estudiants als dos darrers cursos acadèmics, respectivament, procedents d'universitats espanyoles a la nostra Facultat, que cursen diferents graus oficials i, entre ells, majoritàriament el de Dret.

- [Taula 10 i 11: Alumnes en programes de mobilitat nacional SICUE](#)

2. Procés d'elaboració de l'autoinforme

El procés d'elaboració de l'autoinforme per a l'acreditació s'ha fet a partir de les directrius establertes en el PEQ 020, relatiu a Gestió dels programes formatius en el marc de la verificació, seguiment, modificació i acreditació (VSMA). A continuació es descriuen les diferents fases de treball del procés d'elaboració de l'autoinforme.

La **primera fase** va ser **planificar** el procés d'elaboració de l'autoinforme. Aquesta fase es va iniciar al mes de setembre de 2018 i tenia com a objectius establir un cronograma de treball, així com elaborar documentació de referència per lliurar als integrants del Cai que s'havia de nomenar. El Vicedegana d'Afers Acadèmics, amb el suport de la Unitat de Qualitat, va adaptar el procediment del PEQ 020 relatiu a l'acreditació i va establir un calendari concret a partir de la data de la visita externa facilitada per l'AQU-Catalunya. Com a resultat final de l'adaptació d'aquest PEQ va sortir el cronograma de treball que es va seguir en tot el procés.

Aquesta fase va culminar amb la designació dels membres del CAI per part del degà (3 d'octubre de 2018).

Comitè d'Avaluació Interna	
Enriqueta Expósito	Vicedegana d'Afers Acadèmics. Membre de la Comissió de Qualitat de la Facultat de Dret.
Mar Campins	Vicedegana de Recerca i Relacions Internacionals
Marc Tarrés	Vicedegà de Relacions Institucionals. Coordinador de pràctiques externes (obligatòries) del Màster de l'Advocacia.
Monserrat Casanellas Chuecos	Directora de l'Escola de Postgrau. Coordinadora del màster de l'Advocacia. Membre de la Comissió de Qualitat de la Facultat de Dret.
Elena Guixé Nogués	Secretària de la Facultat. Membre de la Comissió de Qualitat de la Facultat de Dret.
Catalina Moragues Pérez	Administradora de Centre. Membre de la Comissió de Qualitat de la Facultat de Dret.
M ^a Carmen Oliva Albaladejo	Cap de la Secretaria d'Estudiants i Docència de la Facultat de Dret
Casi Aranda Barbancho	Personal de Administració de l'Escola de Postgraus (Suport als màsters universitaris)
Jordi Capo i Giol	Coordinador del Màster d'Anàlisi política i Assessoria institucional
Francisco J. Cañal García	Coordinador del Màster en Dret de l'empresa i dels Negocis
Sergi Cardenal Montraveta	Coordinador del Màster en Direcció Estratègica i de Policia. Professor del Màster.
Lluís Medir Tejado	Coordinador del Màster en Gestió Pública Avançada. Professor del Màster.
Núria Mallandric Miret	Professora, coordinadora d'Habilitats professionals amb l'ICAB, coordinadora de TFM i Adjunta a la Coordinació del Màster de l'Advocacia
Anna Palau Roque	Professora, Coordinadora de TFM i Adjunta a la Coordinació del Màster d'Anàlisi política i Assessoria institucional
David I. Carpio Briz	Professor, coordinador de les pràctiques i TFM i Adjunt a la Coordinació del Màster en Direcció Estratègica i de Policia.
Cristina Roy	Professor/a del Màster de Dret de l'Empresa i dels Negocis
Albert Falcó	Professor/a del Màster d'Anàlisi política i Assessoria institucional i de Gestió Pública Avançada
Pepa Burriel	Professora del Màster en Advocacia
Iris Polo	Estudiant del Màster en Advocacia
Ventura Gabriel Correa Palmero	Estudiant del Màster en Dret de l'empresa i dels Negocis
Jorge Marmolejo	Estudiant del Màster de Gestió Pública Avançada
Berta Roca Acedo	SAIQU Dret/Innovació docent

En quant a la composició del CAI, el canvi de coordinació en el Màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia, al desembre de 2018, va motivar la incorporació del nou coordinador, Dr. Rafael Martínez, al Comitè, mantenint com a membre a l'antic coordinador, Dr. Sergi Cardenal en qualitat de professor d'aquesta mateixa titulació.

→ [Designació dels membres del Comitè d'Avaluació Interna](#)

La reunió constitutiva del CAI va tenir lloc el 17 d'octubre de 2018. En aquesta reunió, presidida pel degà, s'hi va explicar el procés d'acreditació, s'hi va lliurar el cronograma de treball i es va informar als integrants del CAI de la creació d'un campus virtual específic, en el qual s'ha publicat tota la documentació necessària per a l'elaboració de l'autoinforme, així com els documents de treball que s'anessin elaborant.

→ [Acta de la reunió de constitució del CAI](#)

→ [Cronograma inicial del procés d'acreditació](#)

→ [Campus virtual del CAI](#)

La **segona fase** es va centrar principalment en l'**elaboració** de l'autoinforme, i consegüentment, en l'anàlisi i valoració dels diferents estàndards. Per a això, es van elaborar dos documents:

- un cronograma de tasques, i
- una guia breu amb els estàndards a analitzar, els indicadors i evidències a recollir, i les rúbriques de valoració dels diferents estàndards.

El fet que el procés d'acreditació combini dos nivells d'anàlisi, un del centre i l'altre de les titulacions específiques a acreditar, ens va portar a fer una distribució de tasques de la manera següent:

- a) l'anàlisi de les qüestions relatives al centre la faria principalment l'equip deganal amb el suport de l'administradora i la cap de secretaria, i
- b) els coordinadors de màsters, el professorat i els estudiants del màster, i els membres del PAS es dedicarien majoritàriament a l'anàlisi de les qüestions més relacionades amb el desplegament concret de les titulacions.

La Unitat de Qualitat donava suport a tots els agents, i es responsabilitzava dels aspectes més relacionats amb l'anàlisi del sistema de garantia intern de la qualitat.

→ [Document de distribució de tasques.](#)

En aquesta segona fase d'elaboració de l'autoinforme es van convocar un total de quatre reunions plenàries (6 novembre de 2018, 10 de gener, 6 de febrer i 6 de març de 2019). Totes elles eren precedides de sessions de treballs sectorials. El document de distribució de tasques indicava quin estàndard es treballaria en cada reunió i qui seria el responsable d'analitzar-lo. Des de la Secretaria d'Estudiants i Docència (SED), l'Administració del Centre i la Unitat de Qualitat es distribuïen les dades i els indicadors necessaris per a l'anàlisi. Les dades analitzades en l'autoinforme corresponen als cursos 2017/18 i 2018/19. Malgrat la visita externa estigui programada per novembre del 2019., el tancament de l'autoinforme al maig – data d'aprovació de la Junta de Facultat – ha motivat la combinació de dades d'aquest diferents cursos per no disposar d'algunes evidències del curs 2018/19. En aquestes sessions més específiques els responsables de la coordinació dels

màsters -amb el suport de la Unitat de Qualitat- o els encarregats de comeses concretes, analitzaven i valoraven els estàndards i les diferents dades relacionades. A les reunions posteriors del CAI es posava en comú aquesta anàlisi i es sotmetia a la discussió plenària de tots els membres, en especial professorat i estudiants, donant l'oportunitat que tots hi participessin i hi afegissin les seves aportacions.

17 d'octubre 2018	Constitutiva Informació sobre el procés d'acreditació dels Màsters. Adopció del cronograma de treball intern del CAI per l'elaboració de l'autoinforme: Distribució de tasques	Convocatòria
6 de novembre 2018	Presentació del Campus i documentació publicada Pertinença de la informació pública (E2) Pla de Millora sobre la Qualitat del programa formatiu	Convocatòria i acta de la reunió del 17/10
10 de gener 2019	Anàlisi de Qualitat del Programa Formatiu (E1) Eficàcia del SGIQ (E3) Concreció de les assignatures per a l'avaluació del procés d'acreditació	Convocatòria i acta de la reunió del 6/11
6 de febrer 2019	Mecanismes de coordinació (E1) Aplicació de normatives (E1) Perspectiva de gènere a les titulacions Inserció Laboral	Convocatòria i acta de la reunió del 10/1
7 de març de 2019	Professorat (E4) Accions d'orientació (E5) Qualitat dels resultats dels programes formatius (E6)	Convocatòria i acta de la reunió del 6/2

L'**última fase** del procés es va dedicar al **tancament de l'autoinforme** per part del CAI i a l'**exposició pública**. La darrera reunió plenària del 7 de maig es va destinar a revisar l'autoinforme abans de difondre'l a la comunitat universitària. Abans, però, es van realitzar les corresponents sessions sectorials de treballs, en especial, amb les coordinacions de les titulacions.

Cal afegir que a mesura que s'anava donant redacció, encara que provisional, als estàndards, es publicava el text al Campus possibilitant que tots els membres del CAI poguessin llegir-ho i realitzar quantes aportacions consideressin oportunes, per escrit o oralment a les següents sessions plenàries.

El mateix dia 7 de maig es va iniciar el procés d'informació pública fins el 17 de maig.

→ [Convocatòria i acta de la reunió de CAI de 7 de maig de 2019](#)

3. Valoració de l'assoliment dels estàndards d'acreditació

3.1. Estàndard 1: Qualitat del Programa formatiu

3.1.1. El perfil de competències de la titulació és consistent amb els requisits de la disciplina i amb el nivell formatiu corresponent del MECES

El perfil de competències dels màsters d'Advocacia (MA), d'Anàlisi Política i Assessoria Institucional (MAPAI), de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia (MDESP), de Dret de l'Empresa i dels negocis (MDEN), i de Gestió Pública Avançada (MGPA), és consistent amb els requisits de la disciplina i amb el nivell formatiu del MECES, d'acord amb el Reial decret 1027/2011 de 15 de juliol, i així ho avala la verificació favorable de les titulacions pel Consell d'Universitats, i la posterior acreditació de tots els màsters el curs 2015-2016. A la pàgina web de la titulació es pot trobar tant la memòria de verificació com els informes favorables de la seva avaluació.

→ [Informació pública de les memòries de verificació](#)

En el Màster de l'Advocacia, titulació que s'imparteix conjuntament amb l'Il·lustre Col·legi d'advocats de Barcelona (ICAB), aquest perfil està orientat principalment a l'accés de la professió regulat al Reial Decret 775/2011, de 3 de juny, pel que s'aprova el Reglament de la Llei 34/2006, de 30 d'octubre, sobre l'accés a les professions d'advocat i procurador dels Tribunals i, en concret, a l'adquisició de les competències definides a l'art. 10 de l'esmentat Reial Decret. La resta de màsters combinen amb diferent intensitat la vessant professionalitzadora i de recerca. Per aquesta raó, el perfil de competències de tots ells està centrat en l'adquisició d'habilitats i continguts de metodologies d'investigació pròpies de la disciplina, i en l'actualització i integració de coneixements adquirits. Concretament, en el cas del Màster de Direcció estratègica de Seguretat i Policia, la vessant professionalitzadora està reforçada per la intensa col·laboració amb l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya (ISPC) que és responsable de dues assignatures obligatòries i tres d'optatives. Totes elles s'imparteixen en la seu del ISPC pel seu propi professorat -experts d'un alta qualificació en el camp de la seguretat, en especial la policial-, sota el control acadèmic de la coordinació del Màsters. En la pàgina web de cada màster es troben publicades les competències de cadascuna de les titulacions.

→ [Informació Pública de les competències dels Màsters](#)

[Màster d'Advocacia](#)

[Màster d'Anàlisi Política i Assessoria Institucional](#)

[Màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia](#)

[Màster de Dret de l'Empresa i els Negocis](#)

[Màster de Gestió Pública Avançada](#)

3.1.2. El pla d'estudis i l'estructura del currículum són coherents amb el perfil de competències i objectius de la titulació

Com es va posar de manifest tant en l'avaluació de la verificació dels títols com en l'anterior procés d'acreditació (març de 2016), els plans d'estudi i les estructures del currículum dels màsters objecte d'acreditació són coherents amb el perfil de competències i els objectius de l'ensenyament. No obstant això, l'informe d'acreditació del Màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia condicionava l'acreditació del

títol a un requeriment relatiu al seu pla d'estudis, al considerar que el mateix no s'ajustava a les expectatives que generava el títol del màster.

El seguiment de les titulacions al llarg d'aquests anys ha evidenciant la necessitat de realitzar alguna modificació en el pla d'estudis d'alguns dels màsters que ara s'acrediten. Abans del primer procés d'acreditació, els informes de seguiment es realitzaven de forma anual i individual per cada màster. Després de l'acreditació, i d'acord amb la Guia per al seguiment de màsters, es realitza un informe de seguiment de centre de forma bianual. No obstant això, les titulacions revisen i actualitzen el pla de millora de forma anual.

→ [Informació pública sobre el seguiment de les titulacions.](#)

Principalment, els canvis realitzats han afectat a l'oferta d'assignatures optatives per tal d'ajustar-la a les necessitats tant dels estudiants com de la pròpia disciplina. En aquest sentit, els canvis proposats no han comportat una modificació substancial del pla d'estudis que requereixi un procés de modificació externa – procés que com es veurà sí que ha estat necessari per modificar altres aspectes en els màsters de l'Advocacia i el de Gestió Pública Avançada, així com en el seu moment el Màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia va presentar una modificació externa per atendre a les recomanacions de l'informe d'acreditació. Les modificacions realitzades queden recollides en el pla de millora com a resultat del seguiment de les titulacions, i són aprovades per la Comissió Acadèmica.

→ [Pla de millora del centre](#)

→ [Acta de Comissió acadèmica \(desembre de 2018\)](#)

→ [Taula resum dels canvis en l'oferta optativa fruit del seguiment de la titulació.](#)

En el **Màster de l'Advocacia** es va incloure una doble modalitat d'optativitat que respon a finalitats diferents: per una banda, completar la formació jurídica i per l'altra formar als estudiants en la realització de test i repassar la matèria de l'especialitat escollida, seguint el format de la prova d'Estat convocada pel Ministeri de Justícia (específicament, les optatives de test i proves penal, civil, social i administratiu). L'experiència d'aquests anys en el desenvolupament d'aquestes optatives ha evidenciat l'interès dels alumnes en cursar aquestes darreres; mentre que en la resta d'assignatures optatives (Fiscalitat, Dret de Danys, Sectors Regulats, etc.) les dades de matrícula han posat de relleu l'escàs interès dels estudiants. I és que es tracten de matèries que no són objecte d'avaluació a la prova d'Estat. El Màster de l'Advocacia té un objectiu finalista clar – o si més no, així ho veuen els estudiants – que consisteix en obtenir la formació necessària per aprovar l'examen d'accés a la professió. Aquesta és la principal raó per la qual l'alumnat escull els crèdits d'optativitat que li permeten complementar i assegurar la seva especialització en una de les quatre disciplines que integren l'esmentat examen. Això ha motivat que, des del curs 2018-2019, s'hagin desactivat aquestes assignatures optatives de baixa o nul·la matrícula. Però, a la vegada, s'ha reforçat les altres més dirigides a la superació de l'examen oficial. Com es posarà de relleu en l'apartat corresponent a propostes de millora, en el proper curs 2019-2020 s'introduiran petits canvis en el contingut i la metodologia d'aquestes assignatures a fi i efecte d'ajustar la força de cadascuna de les matèries implicades (això és part substantiva, processal i deontologia) al pes real que tenen a la prova d'Estat.

En el període avaluat, al **Màster d'Anàlisi Política i Assessoria Institucional** s'han introduït dues noves optatives: *Avaluació de projectes* i *Anàlisi qualitativa*. Els dos casos responen a demandes dels estudiants, ben valorades pel professorat perquè s'adeqüen perfectament als objectius d'un Màster d'anàlisi política i assessoria institucional. Pel que fa a la primera, les dades de satisfacció dels estudiants ([taula E6.16](#)) es situen en el 9,5, sent una de les optatives amb més estudiants matriculats en el curs 17/18. Dades que revelen l'èxit d'aquesta proposta. L'assignatura d'*Anàlisi qualitativa* s'ha incorporat el curs 19/20 i no es disposen encara de dades de matrícula ni d'enquestes però resultaria molt estrany que no fossin altament positives (responsabilitat d'aquesta opinió del coordinador).

En el **Màster de Gestió Pública Avançada** s'ha anat actualitzant l'oferta d'assignatures optatives des de la seva implantació. En algunes ocasions s'ha modificat el nom de l'assignatura amb l'objectiu de reorientar i adaptar el contingut al context econòmic, polític i social de l'administració pública. En altres casos, el canvi d'assignatura respon a la necessitat d'adaptar els continguts a les darreres lleis aprovades (Llei 9/2017, de 8 de novembre, de Contractes del Sector Públic i la 19/2013, de 9 de desembre, de Transparència, Accés a la informació pública i Bon Govern). Altrament, aquesta actualització també pretenia fer més atractiu el màster com a oferta formativa per als professionals del sector públic.

El **Màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia** sí que es va sotmetre a un procés de modificació externa amb l'objectiu d'introduir canvis en el seu Pla d'estudis tant per satisfer **els requeriments de l'Informe d'Accreditació** anterior, com per incorporar canvis fruit de **la revisió i seguiment**. Les modificacions presentades en aquest procés i aprovades per AQU el mes de juliol de 2017 van ser les següents:

a) Per donar resposta al requeriment de dotar al màster de més continguts relacionats amb la direcció i la gestió, es va introduir una nova assignatura obligatòria: *Fonaments en la Direcció Estratègica*, de tres crèdits, amb el propòsit d'oferir una visió global de la direcció estratègica i estudiar els seus aspectes bàsics, que després es desenvoluparan en altres assignatures. Com a conseqüència es va incrementar el creditatge de les assignatures obligatòries de 36 a 39 crèdits.

b) Respecte l'optativitat:

- S'eliminen dues assignatures: *Informàtica Aplicada: Eines de Gestió* i *El dret envers les víctimes*. En la supressió de la primera es tenen molt presents les dificultats derivades de la diversitat dels coneixements informàtics de l'alumnat. I en totes dues va ser un element decisiu l'escàs interès que ha mostrat a cursar-la.
- S'amplia l'oferta d'assignatures optatives amb la introducció de les assignatures *Intel·ligència Econòmica*, *Taller de recerca* i *Seguretat i estrangeria*. Amb la primera es vol reforçar l'oferta en l'àmbit de l'anàlisi en matèria de seguretat i estendre'l al sector econòmic, que l'oferta actual no abasta malgrat la seva importància. Amb l'assignatura *Taller de recerca* es vol donar resposta al requeriment de l'anterior informe d'acreditació relatiu a la conveniència d'ampliar la formació sobre els aspectes metodològics vinculats amb l'elaboració del TFM o altres investigacions. I

amb la introducció de *Seguretat i estrangeria* es pretén oferir la possibilitat d'aprofundir en aquestes qüestions, per la importància que tenen actualment i l'interès mostrat pels estudiants.

- L'assignatura *Aspectes Legals i Operatius de la Cooperació Internacional* passa a denominar-se *Cooperació Judicial i Policial Internacional*, per tal d'ajustar el contingut al perfil i els interessos dels estudiants del màster.
- Finalment, i també per satisfer els requeriments de l'anterior informe d'acreditació, s'ha introduït l'assignatura *Pràctiques externes*.

La introducció de l'assignatura obligatòria *Fonaments de la direcció estratègica* i de les assignatures optatives *Seguretat i estrangeria* i *Taller de recerca* han tingut molt bona acollida per part dels estudiants, 12 i 7 matriculats respectivament en el curs 2017/18. En canvi, el primer any que s'oferien les assignatures *Intel·ligència econòmica* i *Pràctiques externes* no es van arribar a impartir, degut a que el nombre d'alumnes matriculats era inferior a cinc. El curs 2018/19 el nombre d'estudiants matriculats en aquestes dues darreres assignatures, ha estat superior i s'han impartit amb diferent èxit. La primera, *Intel·ligència econòmica*, no ha acabat de quallar, en especial pel temari i el perfil del professor que l'ha impartit, raó per la qual s'ha proposat la seva desactivació de cara al curs 2019-2020 i la creació de dues assignatures de caire econòmic molt més centrades en la direcció estratègica de seguretat econòmica (*Economies en crisi* i *Compliment ètic i normatiu*). En canvi, les *Pràctiques* es consoliden i es mantindran, reforçant-se, en els propers cursos amb la previsible signatura de convenis amb empreses privades.

Totes les actualitzacions del pla d'estudi derivades tant del seguiment com de la modificació externa s'han introduït en les memòries de verificació RUCT durant el mes de març de 2019.

Per consolidar encara més l'adequació del programa formatiu a l'actual context de la seguretat i las seves demandes, s'està preparant, de cara al curs 2020/2021, una lleugera modificació del pla d'estudis que centri el pes de la formació en direcció estratègica en l'obligatorietat i que traslladi a mencions d'optativitat els àmbits de seguretat policial, seguretat internacional i seguretat en els negocis. Això implicarà, sense incrementar els 39 crèdits actuals d'obligatorietat, una visió holística de les habilitats necessàries per la direcció estratègica que donarà cabuda a assignatures d'ètica de la responsabilitat, de comunicació estratègica, d'anàlisi des de la història contemporània del món actual, de planificació estratègica i de metodologia qualitativa i quantitativa.

A tots els màsters objecte d'acreditació s'estudien les temàtiques pròpies de la titulació adaptades al context social, econòmic, polític i cultural en el qual els seus estudiants, una vegada titulats, han de desenvolupar llurs professions. Això motiva que tant el llenguatge, com la metodologia i perspectiva d'aproximació siguin el més propers a les qüestions i problemes que envolten a l'estudiant. L'objectiu de tots els ensenyaments no és només formar professional, sinó ciutadans crítics i, a la vegada, sensibles i respectuosos amb els drets i la igualtat. Precisament, amb aquest esperit **la perspectiva de gènere està present en la impartició de totes les titulacions**, encara que pugui mancar una falta de visibilització en algunes ocasions.

En l'àmbit organitzatiu del **Màster de l'Advocacia** s'ha prestat especial atenció a la necessitat de conciliar la vida familiar, personal i laboral dels estudiants amb les seves obligacions acadèmiques. Per aquest motiu, hem programat cinc grups, dos de matí i tres de tarda l'elecció dels quals és realitzada en el període de matrícula. Malgrat la major part dels estudiants del Màster de l'Advocacia són recent graduats i no tenen obligacions familiars, hi ha un petit percentatge d'estudiants que es matriculen al màster en una etapa posterior. La dualitat horària – matí o tarda – ha permès atendre diverses peticions d'assignació de grup per satisfer la conciliació familiar: en especial l'atenció a fills menors fora d'horari lectiu.

Per altra banda, la perspectiva de gènere en la docència del Màster s'ha tingut en compte, en major o menor grau, en totes les assignatures en quant els seus continguts afecten directament a les persones i, per tant, també a les dones en quant ciutadanes, usuàries de serveis públics, parts en un conflicte laboral, civil o penal, empresàries, treballadores o consumidores. En aquest context, la forma de visualitzar la perspectiva de gènere a la docència s'ha produït per diverses vies. Així, per una banda, s'ha intentat canviar el rol de gènere que tradicionalment s'utilitza al plantejar el casos pràctics mitjançant la incorporació de les dones com a protagonistes dels mateixos, i per tant, en quant subjectes susceptibles de trobar-se en situacions o posicions jurídiques tradicionalment assignades al sexe masculí. Per altra, la temàtica d'alguns dels casos pràctics que integren les guies docents de les diverses assignatures del Màster s'ha plantejat en torn a qüestions d'igualtat i no discriminació (essencialment, per raons d'edat, sexe i religió), bretxa salarial o sostre de cristall – cas, per exemple, de l'assignatura *Litigació social* -, o de desequilibri entre les parts en supòsits de violència de gènere o de violència contra la dona des de la triple perspectiva, directe, cultural i estructural – cas de les assignatures *Mediació i arbitratge*, *Litigació Civil* i *Litigació Penal* -.

Al seu torn, en el marc dels Treballs Finals de Màster s'ha prestat especial atenció en el desenvolupament de la capacitat de l'alumnat per realitzar una recerca que fos sensible al gènere. A tal efecte, s'han incorporat diverses línies de recerca en la majoria de matèries en les que s'articula aquest treball final, que tenen en compte aquesta realitat. En atenció a les dades del curs 2018-2019, en la matèria Laboral s'han realitzat dos dictàmens sobre conciliació de la vida personal, familiar i laboral (Cas 5) i la incidència de la violència de gènere en la relació de treball (Cas 3); en l'àrea temàtica de Penal s'ha treballat la perspectiva de gènere en setze dictàmens relacionats amb els delictes contra la llibertat i indemnitat sexual (casos 4, 6, 15 i 16); en l'àmbit Civil s'han elaborat quinze dictàmens sobre qüestions diverses de Dret de família (casos 1, 10, 11, 12, 14 i 15) i en l'àmbit Processal dos dictàmens que versen sobre l'assetjament sexual (cas 7). Com a acció de millora en aquest àmbit, en el curs 2019-2020 s'han obert línies de recerca sobre perspectiva de gènere en totes les àrees implicades en la tutorització del TFM (civil, penal, laboral, administratiu, tributari, internacional i processal).

→ [Taula E1.1: Perspectiva de gènere dels TFM del Màster d'Advocacia](#)

Finalment, pel que fa a l'anomenat *currículum ocult*, el professorat del Màster ha procurat fomentar la participació de les dones en les diferents activitats realitzades – per exemple,

en el cas de les simulacions, vetllant per la paritat de gèneres en els testimonis escollits o en l'assignació dels diferents rols que hi participen - així com posar exemples inclusivament de tots dos gèneres en les classes. A l'hora, des de la coordinació dels TFM s'ha vetllat per tal que en la composició de les comissions avaluadores existeixi, també, paritat de gèneres.

En darrer lloc, s'ha de destacar que entre el professorat del Màster hi ha un equilibri destacable entre homes i dones en relació a les hores de docència impartida. Així mateix, cal destacar l'especial vinculació amb temes de gènere de diverses professores del Màster. Aquest és el cas de la Dra. Pilar Rivas Vallejo, Directora de la Unitat d'Igualtat de la Universitat de Barcelona, representant de la UB a la Comissió Dones i Ciència del Consell interuniversitari de Catalunya i membre de la Comissió d'igualtat de la UB; la Dra. Nuria Pumar, Directora de l'Institut Interuniversitari d'Estudis de Dones i Gènere i Coordinadora del Màster Oficial Interuniversitari d'Estudis de Dones, Gènere i Ciutadania i la Dra. Isabel Viola, Membre de la Comissió d'advocats i advocades mediadors/res i de la Comissió per a la Igualtat dels Nous Models de Família de l'ICAB i Vocal de la Secció de dret de persona i família de la Comissió de codificació de Catalunya de la Generalitat de Catalunya.

Al **Màster d'Anàlisi Política i Assessoria Institucional**, com a la resta de titulacions objecte d'acreditació, la perspectiva de gènere està present també a la docència.

→ [Taula E1.2: Perspectiva de gènere al Màster d'Anàlisi Política i Assessoria institucional](#)

El **Màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia** afronta la perspectiva de gènere des de dos vessants: a la docència de diferents assignatures del Pla d'estudis i als TFM. Des de la primera de les òptiques, al màster hi ha 5 assignatures en les quals aquesta matèria transversal sempre està present de manera protagonista i estructural en la docència que s'imparteix, com així ex concreta a la Taula E1.3. Igualment, s'ofereix una línia de treball en els TFM denominada 'estudis de gènere', en la qual s'ofereixen fins a quatre tipus de treball. Malgrat això, fins al moment, han estat dos els alumnes que han optat per realitzar un TFM dins d'aquesta línia de recerca (Taula E1.4).

→ [Taula E1.3: Perspectiva de gènere al Màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia](#)

→ [Taula E1.4: Perspectiva de gènere en els TFM Màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia](#)

Al **Màster de Dret de l'Empresa i els Negocis** també està present la perspectiva de gènere en la docència en algunes assignatures que per la seva pròpia naturalesa, aquesta esdevé una temàtica objecte d'anàlisi. És el cas de l'assignatura de Relacions Laborals en la qual es dispensa una especial atenció a la bretxa salarial o el sostre de vidre, ja que a nivell global a tot el món es produeixen discriminacions directes o indirectes que recauen amb més freqüència en les dones; igualment es planteja en aquest tema què és el que pot i no pot fer l'empresari en una entrevista de treball (preguntes típiques i tòpiques, freqüentment dirigides a les dones), i en el si de la relació laboral, amb l'exercici dels drets associats a la dona per la seva condició biològica (permisos durant l'embaràs, part, postpart, conciliació, etc.). També hi ha TFM presentats que incorporen en la seva temàtica la perspectiva de gènere.

→ Taula E1.5: Perspectiva de gènere dels TFM del Màster de Dret dels Negocis i de l'Empresa.

La perspectiva de gènere també es va obrint camí en la quotidianitat acadèmica, docent i avaluativa del **Màster de Gestió Pública Avançada**. Concretament, és cada vegada més present en la part més acadèmica de la titulació (assignatures, matèries d'estudi, aproximacions als fenòmens analitzats), però també pel que fa a la gestió pròpiament dita de la titulació.

Pel que fa als elements més de caire acadèmic, malgrat la competència transversal de gènere no està formalment prevista a la titulació, sí que és un aspecte clau que impregna bona part de les matèries i activitats academicodocents del Màster. Així, en moltes de les assignatures, la perspectiva de gènere, entesa com a instrument per a visibilitzar problemàtiques específiques i com a instrument de millora de la gestió pública, té una importància creixent. Sense ànim exhaustiu, el següent quadre resumeix algunes de les activitats, que han permès assolir habilitats i destreses en relació amb la perspectiva de gènere, que s'han realitzat en una mostra d'assignatures:

→ Taula E1.6: Perspectiva de gènere del Màster de Gestió Pública Avançada.

També s'han realitzat TFM's que incorporen la perspectiva de gènere i, fins i tot, algun que en fa el seu objecte principal, com ara el titulat: "La bretxa salarial de gènere a l'administració: el cas de l'ajuntament de Barcelona", que va ser qualificat amb excel·lent pel tribunal, i es pot trobar en l'apartat d'evidències.

Malgrat tot l'esmentat és prou rellevant, també es proposa, com a acció de millora, la substitució d'una optativa existent –de baixa demanda– per una nova que reculli, efectivament, la perspectiva de gènere com a un dels fils conductors. Concretament, es tractaria d'una assignatura anomenada *Institucions Públiques i Valors Contemporanis*, que inclouria fonamentalment l'anàlisi de les funcions de les administracions públiques des de la perspectiva de gènere, la neutralitat institucional i la transparència i el rendiment de comptes.

Pel que fa a la gestió de la titulació, cal destacar, entre d'altres, l'adopció, per part de la comissió de seguiment d'uns criteris interns de protocol·lització del procediment de realització i defensa TFM i, en l'apartat de conformació de la Comissió avaluadora del TFM, s'estableix en l'apartat 5.c específicament: "El coordinador vetllarà per la presència de dones en els tribunals".

3.1.3. Els estudiants admesos tenen el perfil d'ingrés adequat per a la titulació i el nombre és coherent amb el de places ofertes

El Sistema de Garantia Intern de la Qualitat de la Facultat disposa de dos procediments específics que regulen els processos relacionats amb el perfil d'accés, la captació, la selecció i la matriculació dels estudiants: PEQ 040 pel que fa al màster. Per altra banda, l'anàlisi de l'evolució de la matriculació i dels perfils d'ingrés també queda reflectida anualment en els informes de seguiment de la titulació. També cal destacar que la Facultat publica anualment la *Memòria acadèmica i indicadors de qualitat* en què es recull l'anàlisi dels perfils d'ingrés dels estudiants de màster i de grau.

- PEQ_040 «Definició del perfil d'ingrés, admissió, selecció i matriculació dels estudiants de màster»
- Memòria acadèmica i indicadors de qualitat [Perfil d'accés]
- Informes de seguiment dels màsters (Desembre 2017)

En general, el nombre d'estudiants matriculats és coherent amb les places ofertes pels diferents màsters.

Taula E1.7: Evolució places ofertes, nou ingrés, matriculats i titulats

		2015/16	2016/17	2017/18	2018/2019*
Màster Advocacia	Places ofertes	180	180	180	180
	Estudiants de nou ingrés	161	163	167	168
	Estudiants matriculats	298	322	331	344
	Estudiants graduats	139	149	151	-
Màster Anàlisi Política i Assessoria Institucional	Places ofertes	35	35	35	40
	Estudiants de nou ingrés	19	22	20	20
	Estudiants matriculats	26	28	28	27
	Estudiants graduats	14	17	22	-
Màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia	Places ofertes	30	30	30	30
	Estudiants de nou ingrés	15	23	17	19
	Estudiants matriculats	19	32	31	34
	Estudiants graduats	12	11	13	-
Màster de Dret de l'Empresa i els Negocis	Places ofertes	40	40	40	40
	Estudiants de nou ingrés	22	22	30	19
	Estudiants matriculats	56	50	54	51
	Estudiants graduats	27	23	21	-
Màster de Gestió Pública Avançada	Places ofertes	40	40	40	40
	Estudiants de nou ingrés	26	23	29	28
	Estudiants matriculats	49	50	49	53
	Estudiants graduats	6	11	21	-

Font: Planificació Acadèmicodocent

*Dades pròpies extretes del GIGA

El **Màster de l'Advocacia** és, com s'ha esmentat, un títol professionalitzador sotmès a una regulació específica per normativa estatal. Els requisits d'accés també estan taxativament establerts als arts. 2.1 i 3 del Reial Decret 775/2011, de 3 de juny que exigeix que els títols universitaris que donen accés al Màster siguin el de Llicenciat o Graduat en Dret o bé un altre títol de Grau equivalent que permeti acreditar l'adquisició de les competències jurídiques establertes a l'art. 3 de l'esmentat Reial Decret. Aquesta circumstància ha determinat que el 100% dels estudiants admesos al Màster en el període objecte d'acreditació siguin Llicenciats o Graduats en Dret, tal i com s'estableix a la Memòria de la titulació. Així mateix, el perfil homogeni de la titulació d'accés al Màster determina que no existeixin complements de formació donat que els estudiants ja disposen dels coneixements i competències bàsiques per a la seva realització.

El curs acadèmic 2018-2019 s'ha modificat la memòria per canviar els requisits d'accés i permetre'l només als estudiants que ja disposin d'un títol de graduat en Dret per una universitat espanyola o per una universitat estrangera si estigués homologat. Atès que aquest el criteri que demana el Ministeri de Justícia, des de l'octubre de 2017, per presentar-se a l'examen oficial, aquesta modificació en l'accés garanteix a tots els estudiants la realització, en el seu moment, de la prova d'estat, a la vegada, que es clarifica l'objectiu d'aquest màster confirmant la seva natura exclusivament professionalitzadora.

De l'anàlisi de les dades del perfil sociodemogràfic dels estudiants, podem observar que el nombre de dones que accedeixen al Màster és pràcticament el doble que el d'homes en tots els cursos objecte d'acreditació. Pel que fa a l'edat, la pràctica totalitat dels estudiants del Màster tenen entre 22 i 24 anys (74,47% al curs 2014-2015; 74,53% al curs 2015-2016 i 75,46% al curs 2016-2017). Aquesta circumstància és conseqüència directa de l'obligatorietat del Màster per poder realitzar la prova d'accés a la professió, de manera que els estudiants del Grau en Dret opten per cursar seguidament el Màster i la posterior realització de la prova oficial d'accés convocada pel Ministeri de Justícia com a sortida immediata als seus estudis.

Per altra banda, la major part dels estudiants que cursen el Màster de l'Advocacia a la Universitat de Barcelona han estudiat el Grau en aquesta mateixa Universitat. Aquest fet es troba justificat, en gran mesura, per l'aplicació dels criteris d'admissió i selecció establerts a la memòria de verificació del títol en quant, en la mateixa franja de nota de tall, es prioritzen els estudiants titulats a la UB.

Pel que fa referència a la modalitat de matrícula, predomina la matrícula a temps complert (98,58% al curs 2014-2015; 96,27% al curs 2015-2016 i 96,32% al curs 2016-2017). Aquesta dada torna a ser coherent amb l'edat dels alumnes que es matriculen al Màster, en la seva majoria, com ja s'ha destacat, recent graduats d'entre 22 i 24 anys.

Finalment, el nombre d'estudiants és coherent amb el nombre de places ofertat. En aquest punt cal destacar que la petita diferència que existeix entre les places ofertes i el nombre d'estudiants de nou ingrés (entre el 7 i el 10%) es correspon amb la no formalització de la matrícula per causes sobrevingudes al moment de l'admissió. En aquest sentit, en els darrers anys s'ha fet un seguiment dels estudiants que han estat admesos al Màster però que no es matriculen i s'ha detectat que aquest fet és conseqüència directa de circumstàncies familiars o laborals que determinen un endarreriment en la realització de la formació per a l'accés a la professió.

Taula E1.8 Procedència dels estudiants de Màster d'Advocacia.

	2013 -14	2014 - 15	2015 - 16	2016 - 17	2017 - 18
Estudiants que provenen de la mateixa universitat	52	121	132	139	144
Estudiants que provenen d'altres universitats del SUC	2	8	12	17	11
Estudiants que provenen d'altres universitats de l'estat	-	6	10	5	12
Estudiants que provenen d'universitats estrangeres (*)	1	6	7	2	0

Font: Planificació Acadèmicodocent

(*) Son estudiants que cursen el grau a la UB per la via de la convalidació parcial d'estudis o presenten títol homologat

→ [Taula E1.9 Perfil dels estudiants de nou ingrés del Màster d'Advocacia](#)

El perfil d'accés dels estudiants del **Màster d'Anàlisi Política i Assessoria Institucional** és adequat al que s'estableix per la titulació. Aproximadament tres quartes parts tenen estudis previs de Ciències Polítiques i la resta procedeix d'àmbits com Sociologia, Economia o minoritàriament Dret, tal com permet la memòria de verificació i previ control de la comissió d'admissió.

La seva procedència és equilibrada. En els últims cinc anys, el 28% procedeixen d'aquesta universitat, el 33% d'altres universitats catalanes, el 29% d'universitats estrangeres i el 9,5% d'altres universitats de la resta de l'Estat (aquests amb tendència creixent els tres últims anys).

No s'ha assolit mai la xifra de 35 alumnes, encara que es va creixent progressivament. El nombre de preinscrits dels dos últims anys ha estat de 60 (2017) i 76 (2018). Això demostra un creixement en l'interès en aquest Màster, que en l'actualitat té 24 matriculats. La diferència entre preinscrits i matriculats es provoca per a: 1.- la selecció interna en el màster, 2.- estudiants sud-americans que, un cop admesos, no obtenen les beques que pensaven i 3.- la dissuasió pels alts preus de la vida a Barcelona. Consultes efectuades per correu electrònic ens han demostrat que aquesta caiguda entre preinscripcions, admissions i inscripcions no està motivada per preferir finalment altres màsters. Amb tot, la dada més rellevant, com dèiem al principi, és que les inscripcions han anat creixent regularment.

Com a dades sociodemogràfiques d'aquests estudiants s'ha de destacar que, en quant a la composició de gènere, és pràcticament igualitària des del 2015. Per exemple, el 2018-19, en les dades del quadre, eren 10 dones i 10 homes; xifres molt semblants a les dels anys anteriors (10/12 i 9/10). Per edats la gran majoria –pràcticament un 60%- es situa entre els 22 i 24 anys, seguits en més d'un 20% entre 25 i 27 anys. Això configura un màster que es situa entre la finalització dels estudis de grau i la vida professional, etapa intermitja d'entrada i així, quasi el 80% realitzen els seus estudis a temps complert i el 20% parcial, per compaginar-ho millor amb el seu treball.

En coherència amb les universitats de procedència, una tercera part dels estudiants tenen procedència estrangera i la resta nacionalitat espanyola (i/o catalana). Aquesta combinació es valorada positivament.

La selecció dels estudiants que s'efectua per a la seva admissió fa que no hagin estat necessaris els cursos de complement formatiu. D'altra banda, no s'ha fet ús de la possibilitat de reconeixement de crèdits.

Taula E1.10 Procedència dels estudiants de Màster d'Anàlisi Política i Assessoria Institucional

	2013 -14	2014 - 15	2015 - 16	2016 - 17	2017 - 18
Estudiants que provenen de la mateixa universitat	3	7	6	8	2
Estudiants que provenen d'altres universitats del SUC	8	7	5	5	6
Estudiants que provenen d'altres universitats de l'estat	-	-	1	3	5
Estudiants que provenen d'universitats estrangeres	2	5	7	6	7

Font: Planificació Acadèmicodocent

→ [Taula E1.11 Perfil dels estudiants de nou ingrés del Màster d'Anàlisi Política i Assessoria Institucional](#)

En el **Màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia**, la immensa majoria dels estudiants matriculats presenta un perfil adequat. En cap dels cursos la demanda ha arribat a superar el nombre de places que s'oferien, però es pot considerar que el màster està encara en un procés de consolidació. Es pot preveure que les properes promocions d'estudiants del Grau de Seguretat contribuiran a aquest procés.

Els alumnes del màster es poden dividir en dos grans grups: els professionals de l'àmbit de la seguretat i els alumnes que s'han graduat recentment. Una bona part d'aquests provenen del Grau de Criminologia o de Dret; la resta han hagut de cursar els complements de formació. La majoria dels alumnes són homes i han cursat els seus estudis previs a alguna de les universitats catalanes, però és oportú destacar la presència d'alumnes procedents de fora de Catalunya i, també, de fora de l'Estat espanyol. Més enllà d'aquestes circumstàncies, els estudiants del màster presenten perfils diversos, que no es mantenen constants. Aquesta diversitat també es manifesta en el nombre de crèdits dels quals es matriculen. La petició de reconeixement de crèdits és excepcional i només s'ha atès quan es tractava d'assignatures cursades al Màster oficial de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal, o bé al Títol propis cursos acadèmics 2014-2015 a 2016-2017 sobre "Gestió de seguretat i policia" (30 crèdits).

La diversitat del perfil dels estudiants del màster i la convivència del dos grans col·lectius als quals feiem referència abans és enriquidora i s'ha de valorar positivament.

Taula E1.12 Procedència dels estudiants de Màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia.

	2013 -14	2014 - 15	2015 - 16	2016 - 17	2017 - 18
Estudiants que provenen de la mateixa universitat	5	3	4	9	6
Estudiants que provenen d'altres universitats del SUC	9	6	8	9	6
Estudiants que provenen d'altres universitats de l'estat	1	2	3	3	2
Estudiants que provenen d'universitats estrangeres	-	-	-	2	3

Font: Planificació Acadèmicodocent

→ [Taula E1.13 Perfil dels estudiants de nou ingrés del Màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia.](#)

Taula E.1.14: Complementos formatius Màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia

	2015/16	2016/17	2017/18
Alumnes titulats que han realitzat complements formatius	0	1	1
Mitjana de crèdits en complements formatius dels que s'han realitzat			

Complements formatius		
Estudiant	Titulació de procedència	Complement formatiu
Rajae Zamandi	Diplomatura de Podologia	Introducció al Dret Processal Introducció al Dret Penal Introducció al dret públic
Ana Herrera Berrabé	Grau de Sociologia	Introducció al Dret Processal Introducció al Dret Penal Introducció al dret públic

Font: Dades procedents de la Facultat

Pel que fa el perfil d'accés i les dades de matrícula del **Màster de Dret de l'Empresa i els Negocis** es destaquen principalment dos aspectes: a) l'elevat nombre de preinscripcions (el doble) sobre el total de places ofertes, i b) la proporció de preinscripcions de candidats procedents de l'estranger.

L'alt nombre de preinscripcions permet realitzar una important selecció d'alumnes, la qual cosa repercuteix notablement en el nivell acadèmic de la docència. Així en cada curs els alumnes que accedeixen tenen una nota mitjana en l'expedient d'estudis de grau de 8 sobre 10. En aquest sentit, es sol·licita als estudiants un certificat d'equivalència de la nota mitjana emès pel Ministeri de Ciència, Innovació i Universitat. La Comissió de Coordinació del Màster és la responsable d'examinar l'expedient i es busca l'equivalència de la nota.

En el curs 2017-2018 el nombre d'estudiants procedents d'universitats estrangeres va arribar al 100%. L'elevada procedència d'alumnes de l'estranger i el seu gairebé complet retorn als seus països dona lloc a un important impacte internacional de la UB.

Un dels problemes detectats és la baixa taxa de matriculació respecte als estudiants admesos en el període d'inscripció. Un dels principals motius pot ser derivat de les dificultats reals dels alumnes per traslladar-se des dels seus països i incorporar-se a la UB. Tenint això present es procura donar-los el màxim suport administratiu, donant-los la informació requerida amb la major antelació possible i enviant-los els certificats necessaris per a la realització de tràmits, a fi que no es quedin sense accedir per problemes burocràtics de trasllat i immigració.

La baixa presència d'alumnes procedents de la mateixa Facultat de Dret o d'altres universitats catalanes i espanyoles, pot ser degut a múltiples factors, però sent un important l'elecció del Màster de l'Advocacia com a primera opció per part de la majoria dels graduats.

En el màster de Dret de l'Empresa i els Negocis no s'exigeixen complements formatius en l'accés, ja que l'accés està limitat només als estudiants que procedeixen de graus que estan directament relacionats amb el màster, com són el Grau de Dret i el Grau de Relacions Laborals. En els darrers anys, les dades ens mostren que la via d'accés al màster és principalment el Grau de Dret.

Atenent a una recomanació en l'anterior procés d'acreditació, per tal que els alumnes estrangers no tinguin problemes d'adaptació a l'estudi del nostre ordenament, en el marc

d'una assignatura obligatòria s'imparteix una lliçó introductòria sobre l'ordenament jurídic espanyol i europeu a l'inici de curs.

Taula E1.15: Procedència dels estudiants de Màster de Dret de l'Empresa i els Negocis

	2013 -14	2014 - 15	2015 - 16	2016 - 17	2017 - 18
Estudiants que provenen de la mateixa universitat	9	6	4	1	0
Estudiants que provenen d'altres universitats del SUC	6	2	1	1	1
Estudiants que provenen d'altres universitats de l'estat	2	2	1	-	0
Estudiants que provenen d'universitats estrangeres	7	24	16	20	29

Font: Planificació Acadèmicodocent

→ [Taula E1.16: Perfil dels estudiants de nou ingrés de Màster de Dret de l'Empresa i els Negocis](#)

El **Màster de Gestió Pública Avançada** està dissenyat partir de l'encreuament de les tres grans àrees de coneixement que empelten la gestió pública: el dret, la ciència política i l'economia. D'aquest fet se'n deriva que els principals perfils d'accés corresponen a graduats en dret, en ciències polítiques i en gestió i administració pública, que acumulen aproximadament el 75-80% dels perfils de nou ingrés. De la resta de perfils, les àrees econòmiques (economia, ade, empresarials) oscil·len segons el curs entre un 8% i un 12% d'alumnes de nou ingrés.

Aquesta adequació dels perfils d'accés és totalment coherent amb allò previst a la memòria de verificació i ha generat que el nombre d'estudiants necessitant complements de formació hagi estat molt baix. Tanmateix, el passat mes de març es va presentar a AQU una modificació en relació als complements formatius del màster. El canvi introduït permetia que la Comissió de Coordinació del Màster pogués exceptuar la realització dels complements de formació al estudiants candidats que justificuessin almenys 5 anys d'experiència professional en l'Administració pública en uns grups i nivells determinats. Aquesta modificació es presenta per donar resposta al perfil d'aquells candidats al màster que ocupen posicions d'alt nivell en l'administració pública i disposen d'una ampla experiència i coneixement del sector públic, però en canvi no posseeixen alguna de les titulacions requerides per a l'accés directe al màster. En aquest sentit, els coneixements obtinguts als complements formatius es poden compensar àmpliament per la trajectòria professional d'aquest perfil de treballadors del sector públic.

Sens dubte, la homogeneïtat dels perfils d'accés dels estudiants és una fortalesa del màster, atès que garanteix un substrat científic molt compartit. Endemés, aproximadament un 40%, en mitjana, dels alumnes de nou ingrés són estudiants majors de 28 anys i treballadors del sector públic, gràcies als diversos convenis formatius que té subscrits el Màster amb alguns ajuntaments. Principalment per aquest motiu, un 66%, en mitjana, de les matrícules són a temps parcial i es reconeix de forma general per aquests casos l'experiència laboral en l'assignatura *Pràctiques externes* (optatives). ([taula E1.18](#))

Després d'uns cursos molt complicats en relació amb el nombre d'alumnes de nou ingrés, a causa de l'aturada en la contractació de les administracions públiques, la demanda de places ha augmentat sensiblement, així com el nombre d'alumnes de nou ingrés. De tal manera que la mitjana d'alumnes de nou ingrés, compresa entre els cursos 14/15 i 17/18, és de gairebé 29 estudiants. Aproximadament un 60% dels estudiants provenen de la mateixa UB i més d'un 80% són de nacionalitat espanyola.

Taula E1.17: Procedència dels estudiants de Màster de Gestió Pública Avançada

	2013 -14	2014 - 15	2015 - 16	2016 - 17	2017 - 18
Estudiants que provenen de la mateixa universitat	6	27	22	12	11
Estudiants que provenen d'altres universitats del SUC	3	9	1	7	9
Estudiants que provenen d'altres universitats de l'estat	-	-	1	-	0
Estudiants que provenen d'universitats estrangeres	1	1	2	4	9

Font: Planificació Academicodocent

→ Taula E1.18: Perfil dels estudiants de nou ingrés del Màster de Gestió Pública Avançada

Taula E.1.19: Complementos formatius Màster de Gestió Pública Avançada

	2015/16	2016/17	2017/18
Alumnes titulats que han realitzat complements formatius	0	0	1
Mitjana de crèdits en complements formatius dels que s'han realitzat			
Complementos formatius			
Estudiant	Titulació de procedència	Complement formatiu	
Anna Llorà Corominas	Arquitectura tècnica	Ciència de l'Administració Direcció i Gestió de Persones Gestió Pressupostària I Gestió Pressupostària II Polítiques Públiques	

Font: Facultat de Dret

Les Normes per al reconeixement i per a la transferència de crèdits en els ensenyaments oficials de màster universitari de la Universitat de Barcelona permeten que la formació i l'experiència professional d'un estudiant puguin ser reconegudes en la titulació oficial del màster. En la taula [E1.18](#) es recullen els reconeixements de crèdits autoritzats pels diferents màsters. El Màster de Gestió Pública Avançada és el que presenta un nombre major de reconeixements de crèdits. Cal tenir en compte, que des del curs 2015/16 en aquest màster han augmentat el nombre de reconeixements de les pràctiques externes per experiència professional. Aquest increment s'explica pel perfil dels estudiants matriculats al màster, molts dels quals es troben treballant en el sector públic o ja hi estan fent pràctiques. Aquells estudiants que justifiquen la posició ocupada en l'administració pública poden sol·licitar el reconeixement de les pràctiques externes previ estudi i acceptació del coordinador del màster, si s'assoleixen, com a mínim, les hores de l'assignatura de Pràctiques de 5cr ECTS . Des de la coordinació del màster es

proposa protocol·litzar els criteris de reconeixement de crèdits de les pràctiques externes per experiència professional.

→ [Taula E1.20: Taula de reconeixements de crèdits](#)

3.1.4. La titulació disposa d'uns mecanismes de coordinació docent adequats

Els mecanismes de coordinació acadèmica i docent esdevenen instruments necessaris en una titulació en la qual hi ha implicats molts docents procedents de diverses àrees de coneixement, i aquests mecanismes tenen com a objectiu principal incrementar l'eficàcia i assegurar la qualitat de l'acció docent. Igualment, des d'una perspectiva més general, són mecanismes indispensables per garantir la qualitat del projecte docent del centre, una Facultat que ofereix una àmplia gamma de titulacions oficials i que hi implica a més de quatre-cents professors en la docència.

Aquesta coordinació docent es duu a terme per part de la Facultat a partir de l'existència de diferents òrgans, les funcions dels quals reverteixen en aquest àmbit, en especial, la Junta de Facultat, la Comissió Acadèmica i la Comissió de pràctiques. Atès que els Departaments són els òrgans encarregats d'assignar professorat i d'elaborar els plans docents de les assignatures de les diferents titulacions, la Conferència de directors i secretaris de departaments adscrits esdevé, igualment, un òrgan que facilita una notable tasca de coordinació en les titulacions, sobre tot pel que fa a l'elaboració dels plans docents i a l'assignació docent.

Als Màsters la coordinació orgànica la duen a terme la direcció de l'Escola de Postgrau i la Comissió de Coordinació de Màster.

L'Escola de Postgrau va ser creada a l'any 2009 com a òrgan dependent de la Junta de Facultat i sota la supervisió del degà i de l'equip de govern. La direcció és per nomenament de la Junta de Facultat a proposta del degà, i s'encarrega de dur a terme una tasca important de coordinació d'ensenyaments de màsters. De manera regular convoca i presideix reunions de coordinació de màsters universitaris, a les quals assisteixen els coordinadors de tots els màsters, personal d'administració i serveis de l'Escola de Postgrau i la tècnica de formació. Per bé que cada màster té una especificitat molt marcada, la Facultat creu molt convenient que hi hagi una base comuna per a tots, i que s'estableixin alguns criteris de funcionament i d'ordenació acadèmica per a totes les titulacions, com per exemple l'adopció de la normativa relativa als TFM que va aprovar la Comissió Acadèmica de Centre l'abril de 2013 (i que va modificar al juliol de 2014).

→ [Reglament: Consell de direcció de l'Escola de Postgrau](#)

La coordinació de màster es nomena per la Junta de Facultat a proposta del degà, i constitueix l'òrgan unipersonal en el qual recau la coordinació de la titulació i dels professors que hi estan implicats. La seva tasca de coordinació és d'una importància vital encara que, moltes vegades, es dugui a terme mitjançant mecanismes informals, però no per això poc rellevants.

→ [Normes reguladores dels criteris de programació, verificació i implantació dels estudis de màster universitari i dels seus plans d'estudis](#)

La comissió de coordinació de coordinadors de màsters oficials s'articula mitjançant un mínim de dues reunions anuals, que són convocades per la direcció de l'Escola de Postgrau de la Facultat de Dret amb l'objectiu de tractar qüestions o emprendre accions

d'interès comú per a tots els màsters universitaris, així com compartir experiències o pràctiques que, amb les adaptacions corresponents, poden ser implementades en un altre estudi. Gràcies a aquestes reunions de coordinadors han sorgit diverses propostes que estan sent implantades en tots els màsters oficials, com ara l'ús de les rúbriques com a instrument d'avaluació dels TFM, la iniciativa de fer tutories prèvies a la matrícula, la creació d'un campus general de cada màster amb la participació dels estudiants i els professors de la titulació, o així com l'acord de fer una sessió de presentació de tots els màsters oficials als estudiants de grau. Així mateix, amb la finalitat de tenir un canal de comunicació sempre obert entre els coordinadors i la direcció de l'Escola de Postgrau, s'ha creat un Campus Virtual en què tots participen i s'usa com un espai per compartir tota la normativa que afecta els màsters oficials, les actes de les reunions de la comissió de coordinació de coordinadors, així com dubtes o suggeriments transversals o comuns als màsters oficials.

- [Actes reunions de coordinació de l'Escola de Postgrau](#)
- [PEQ 062 «Protocol d'actuacions relacionades amb la coordinació dels màsters universitaris»](#)

Comissió de coordinació de màster. Està presidida per la persona que assumeix la coordinació del màster i formen part, també, un professor de cada departament que imparteixi un mínim del 20 % de crèdits de docència al màster, un representant dels estudiants elegit per l'alumnat del màster i la cap de la Secretaria d'Estudiants i Docència. De manera similar a un consell d'estudis, la comissió proposa l'oferta d'assignatures de cada curs acadèmic a la Comissió Acadèmica del Centre perquè les aprovi, i vetlla per la interrelació entre les matèries i les assignatures del títol; coordina i elabora els horaris, el calendari d'exàmens i els plans docents, que eleva a la Comissió Acadèmica per a l'aprovació; duu a terme l'encàrrec docent que el coordinador formula als diferents departaments amb docència assignada al màster; coordina amb el centre la informació pública del màster, i coordina l'elaboració de l'informe de seguiment anual del màster i l'eleva als òrgans competents del centre perquè l'aprovin.

- [Actes de Comissions de coordinació dels màster](#)

Més enllà de les eines de coordinació general, es disposa d'instruments propis través dels quals es concreta la coordinació docent en especial al **Màster de l'Advocacia** que és, de tots, el que major dimensions té. Disposa d'una estructura de coordinació organitzada al voltant de les quatre matèries d'especialitat. Així, sota la coordinació general de la titulació, existeixen quatre coordinadors de matèria –civil, penal, administratiu i social - que són professors de la UB i que desenvolupen la seva tasca de coordinació envers totes les assignatures vinculades a la respectiva matèria juntament a quatre professors externs de l'ICAB. La dualitat de perfils dels coordinadors de matèria – UB i ICAB – ha permès compaginar la doble visió, teòrica i pràctica, que necessàriament cal donar a totes les assignatures del Màster. Aquesta circumstància queda especialment reflectida a les [guies docents](#) que es posen a disposició dels estudiants a l'inici del curs; unes guies que tenen un contingut homogeni per a tots els grups i que inclouen els diferents casos pràctics que serviran de base per al desenvolupament de les assignatures. Tota aquesta tasca de coordinació es duu a terme mitjançant reunions periòdiques de la coordinació general del Màster amb cadascun dels coordinadors de matèria així com amb la continuació

comunicació entre els coordinadors de matèria i el professorat implicat en les assignatures vinculades a la mateixa.

Igualment, des de la coordinació es manté una comunicació fluida amb tots els professors del màster, personalment i telemàticament, a fi d'anar comentant el desenvolupament del curs i detectar-ne problemes i necessitats. Aquesta comunicació i coordinació és especialment intensa en el marc de les assignatures en què intervenen diversos professors, ja que cal una acurada programació i planificació prèvia i un seguiment proper del desenvolupament de les sessions. Així mateix, es presta especial atenció al professorat que s'incorpora per primera vegada al màster, amb el qual la coordinadora manté una reunió individual amb l'objectiu de resoldre dubtes, explicar el funcionament i dinàmica del curs, així com els espais i documents de coordinació i de comunicació entre professors i alumnes. En aquest sentit, el Màster d'Advocacia programa a l'inici de cada semestre una sessió de formació en Campus Virtual a fi i efecte de donar a conèixer els elements essencials d'aquesta eina de treball i comunicació a tot el professorat del Màster. Aquesta experiència ha estat especialment valorada pel professorat associat i pel professorat extern de l'ICAB.

3.1.5. L'aplicació de les diferents normatives té lloc de manera adequada i té un impacte positiu sobre els resultats de la titulació

Hi ha 5 normatives acadèmiques bàsiques, l'aplicació de les quals s'ha fet de manera adequada i han tingut efectes positius en els resultats de les titulacions.

La Normativa de permanència de la Universitat de Barcelona per a estudiants que cursen graus i màsters va introduir la dosi necessària i justa de tensió docent perquè els estudiants fossin més realistes a l'hora de matricular-se dels crèdits que realment podien cursar i aprovar. Això hauria contribuït a reduir la taxa d'abandonament i a incrementar les taxes d'èxit, de rendiment i d'eficiència. Cal destacar que l'aplicació de la normativa de permanència als màsters oficials que s'imparteixen a la Facultat de Dret no ha comportat, fins ara, l'exclusió de cap alumne dels estudis corresponents.

→ [Normativa de permanència de la Universitat de Barcelona per a estudiants que cursen graus i màsters universitaris \(Consell de Govern de 8 de maig de 2012; Consell Social de 26 de juliol de 2012 i reformada pel Consell de Govern de setembre de 2016\)](#)

La Normativa reguladora dels plans docents de les assignatures i de l'avaluació i la qualificació dels aprenentatges de tots els ensenyaments de grau i màster de la Universitat de Barcelona ha afavorit la generalització dels plans docents a totes les assignatures. Per altra banda, la combinació de la normativa de plans docents i la seva concreció a les directrius acadèmiques i docents pel que fa als graus de la Facultat de Dret –que, *de facto*, també és aplicada als màsters– ha conduït a un procés de convergència en la unificació de criteris docents i d'avaluació en una mateixa assignatura, un fet significatiu en una Facultat amb una tradició d'una gran atomització docent. Els plans docents de les assignatures s'actualitzen cada curs i són objecte de valoració i d'ajustaments constants, tant per part dels departaments responsables de les assignatures com també de les comissions de coordinació de màster i de la Comissió Acadèmica, que els valida en última instància.

- Normativa reguladora dels plans docents de les assignatures i de l'avaluació i la qualificació dels aprenentatges (aprovada per Consell de Govern en data 8 de maig de 2012)

Les **Directrius acadèmiques i docents per als graus de la Facultat de Dret** actuen, de fet, com a normativa d'avaluació i docència interna de la Facultat, que concreta i adapta la normativa general de plans docents i d'avaluació de la Universitat de Barcelona, abans esmentada. Tot i que, com el seu nom indica, és una normativa interna de centre per als graus, en la mesura que concreta i adequa els criteris establerts a la Normativa de la Universitat de Barcelona, moltes de les previsions de les directrius acadèmiques i docents dels graus són també aplicades, per la via de fet, als ensenyaments de màster, en especial pel que fa a la metodologia docent i a l'avaluació.

- Directrius acadèmiques i docents per als graus de la Facultat de Dret (Junta de Facultat de 26 de març de 2009; actualitzat per CAC de 12 de juny de 2014 i darrerament modificat per CAC de 31 de maig de 2016)

La **normativa de TFM (Universitat i Facultat)** ha tingut, també, impactes significatius pel que fa a la vertebració del procés d'elaboració, des de l'elecció del tutor i el tema fins a la defensa del treball; l'establiment dels criteris generals de presentació formal dels treballs escrits; i la determinació dels criteris d'avaluació mitjançant rúbriques per a cada tipologia. En aquest context, en el darrer curs acadèmic s'ha incorporat un nou instrument d'avaluació dels TFM en el marc de la pràctica totalitat dels màsters oficials, les rúbriques, les quals s'han adaptat a les competències i habilitats pròpies de cadascuna de les titulacions. Les rúbriques tenen l'objectiu de facilitar la tasca avaluadora de les comissions, ja que unifiquen els criteris d'avaluació sobre unes bases mínimes, comunes i consensuades. Al desembre de 2017 es va introduir una modificació a la normativa interna de la Facultat que va afectar a la composició dels tribunals avaluadors en els quals es va excloure la possibilitat de que el tutor del TFM no formés part. Es garanteix, d'aquesta manera, l'objectivitat i imparcialitat del procés d'avaluació d'aquests treballs.

- Normes generals reguladores dels treballs de fi de màster universitari de la Universitat de Barcelona (aprovades per la Comissió Acadèmica del Consell de Govern de 8 de juny de 2011 i per Consell de Govern de 19 de juliol de 2011)
- Normativa reguladora dels treballs de fi de màster de la Facultat de Dret (aprovada per CACG de 5 d'abril de 2013; modificació dels articles 9 i 10 per CAC de 21 de juliol de 2014).

Finalment, les **Normes per al reconeixement i per a la transferència de crèdits en els ensenyaments oficials de màster universitari de la Universitat de Barcelona** permeten que la formació i l'experiència prèvia d'un estudiant pugui ser reconeguda en la titulació oficial del màster, ja que aporten la competència per decidir si es donen o no els criteris acadèmics fixats a la pròpia normativa a les comissions de coordinació dels màsters. En termes generals, podem dir que la major part dels reconeixements de crèdits que s'han fet en el marc dels diferents màsters oficials han tingut com a objecte assignatures cursades en altres màsters oficials, tant de la UB com d'altres universitats, o bé en màsters propis de la Facultat de Dret, així com en base a la pràctica professional degudament acreditada.

→ Normes per al reconeixement i per a la transferència de crèdits en els ensenyaments oficials de màster universitari de la Universitat de Barcelona.

Seguiment i valoració de l'estàndard 1

Seguiment de les accions de millora de l'estàndard 1

La majoria d'accions de millora proposades i vinculades a aquest estàndard es troben finalitzades. Moltes d'elles han estat plantejades com a resultat del seguiment de les titulacions. Com hem assenyalat, alguns màsters han incorporat o substituït assignatures optatives en relació a la verificació. També el Màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia va presentar en el seu moment una modificació externa per atendre al condicionament de l'estàndard. En el cas del Màster d'Advocacia i el Màster de Gestió Pública Avançada, el mes de març es va presentar una modificació externa per fer alguns ajustaments en els requisits d'accés en el cas del primer màster, i una exempció dels complements formatius en el cas del segon màster. Aquesta modificació està presentada i pendent de la resolució per part d'AQU.

Hi ha diverses accions de millora que tenen l'origen en l'anterior procés d'acreditació, i que van ser formulades pel Comitè d'Avaluació Externa (CAE).

Una atén al fet d'incorporar pràctiques obligatòries i seminaris pràctics en el Màster d'Anàlisi Política i Assessoria Institucional. La coordinació del màster va considerar adient desestimar aquesta recomanació en el procés d'al·legacions de l'informe de la visita externa ([informe d'al·legacions, pàg. 18](#)). Els motius principals per a la seva desestimació va ser la durada del màster i la procedència dels estudiants.

L'altra recomanació feia referència a assegurar la disponibilitat d'espai en el cas del Màster d'Advocacia. En el moment de l'acreditació, la manca d'espais a la Facultat de Dret comportava que alguns grups del màster haguessin de cursar-lo en dependències de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona. La construcció i posada en marxa del nou edifici de la Facultat de Dret ha facilitat poder oferir espai per a la docència a tots els grups del Màster d'Advocacia, i per tant dóna resposta a la recomanació feta durant l'anterior procés d'acreditació.

Igualment, en relació amb el màster de l'advocacia s'ha reforçat els mecanismes de coordinació entre el professorat d'unes mateixes assignatures i entre les coordinacions de les diferents matèries, mitjançant la reunió periòdica entre professorat i coordinadors de matèria impulsada per la Coordinació del Màster.

En el Màster de Dret de l'Empresa i els Negocis es va recomanar reforçar els coneixements bàsics de dret per aquells estudiants del que eren procedents d'altres formacions. El perfil d'accés dels estudiants ens mostra que en els últims anys, gairebé la totalitat dels estudiants provenen d'estudis jurídics, amb la qual cosa no es fa necessari uns complements formatius bàsics de Dret. En canvi, darrerament la procedència dels estudiants és majoritàriament d'altres països, cosa que de vegades ha comportat un desconeixement del dret espanyol i europeu. Per aquest motiu, la coordinació del màster va acordar dedicar les primeres sessions del màster a l'exposició dels elements de dret espanyol i europeu necessaris pel desenvolupament satisfactori del màster.

Per últim, cal destacar que la representació d'estudiants s'ha anat incrementant en tots els màsters. Existeix al Màster de l'advocacia i al Màster de Direcció estratègica de seguretat i Policia. En el primer, els estudiants de cada un dels cinc grups escullen al seu delegat i aquests designen a tres d'ells que són els que representaran a tot l'alumnat del Màster a la Comissió Coordinadora. En aquesta elecció s'ha de tenir en compte, però, dos aspectes: es necessari que hagi representació dels grups de matí i tarda (no pot ser que els tres representants siguin els delegats dels grups de matí) i s'ha de garantir presència equilibrada d'estudiants dones i homes (aquest darrer curs, dels tres representants, dues són dones i un, un home). Al Màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia també són els propis estudiants els que s'autogestionen, escollint la seva pròpia representació (una dona en aquest darrer curs 2018-2019)

→ [Seguiment accions de millora de l'estàndard 1](#)

Valoració de l'assoliment de l'estàndard 1

L'estàndard sobre la qualitat del programa formatiu s'assoleix molt adequadament. Per una banda, el perfil de competències del màster és consistent amb el nivell del MECES, i els plans d'estudis són coherents amb el perfil de competències definits per cada màster, tal com va quedar de manifest en la seva verificació i en l'anterior procés d'acreditació.

Per altra banda, el procés de revisió i seguiment dels màsters realitzat de forma sistemàtica ha permès identificar i implementar ajustaments tant en els plans d'estudi com en els requisits d'accés dels màsters per tal de millorar el programa formatiu.

En quan a la matrícula d'estudiants, el nombre de places ofertes en els màsters és coherent amb la demanda dels màsters i amb el nombre de matriculats. No obstant, cal seguir observant la diferència en el nombre d'estudiants que es preinscriu amb el nombre final d'estudiants de nou ingrés matriculats. També el perfil d'estudiants s'adequen als requisits i criteris de selecció establerts en els diferents màsters. En algun cas, com en el Màster de l'Advocacia i el Màster de Gestió Pública Avançada, quan s'han observat desajusts amb els criteris s'ha iniciat un procés de modificació externa.

Els mecanismes de coordinació dels màsters es consideren adequats i alhora efectius per al desplegament correcte dels màsters.

També l'aplicació de les normatives es fa de manera adequada i, com hem explicat, el seu impacte sobre les titulacions és positiu.

3.2. Estàndard 2: Pertinència de la informació pública

Durant el curs 2016-2017 es va a dur a terme el procés de renovació de la pàgina web de la Facultat amb el suport del Vicerectorat de Comunicació i Projecció a través de la unitat d'Entorns Web de la UB. L'objectiu principal dels canvis introduïts ha estat incrementar la transparència mitjançant l'actualització dels continguts de la informació per tal de millorar la difusió i la projecció de l'oferta formativa als diferents grups d'interès de la Facultat, de la Universitat i de la societat.

La responsabilitat en la gestió de la informació pública i la comunicació de la Facultat de Dret recau en el Vicedeganat de Relacions Institucionals, que està al servei de totes les unitats de gestió de la Facultat. L'àrea de comunicació compta amb un tècnic responsable

del manteniment diari i periòdic dels diversos espais web i dels altres mitjans de difusió d'informació pública, especialment de xarxes socials. Igualment, disposa de tres persones de suport en mitjans audiovisuals per tal de garantir el registre en suports digitals dels actes de la Facultat.

La Facultat de Dret actualitza i revisa la informació pública de manera sistematitzada seguint el procediment previst en el PEQ 140 sobre informació pública. **La informació de caire institucional** és parcialment mantinguda per la unitat d'Entorns web UB, a fi de garantir que tots els centres de la Universitat de Barcelona presentin una informació homogènia als col·lectius externs.

→ [PEQ 040 “Informació Pública”](#)

La Facultat disposa d'altres mecanismes de difusió i publicació de la informació a part de la web del centre com són el butlletí, les xarxes socials, els monitors informatius, i les guies docents.

3.2.1. La institució publica informació veraç, completa, actualitzada i accessible sobre les característiques de la titulació, i el seu desenvolupament operatiu.

La [web de la Facultat de Dret](#) s'estructura en sis categories per tal de facilitar l'accés a la informació. Aquestes categories corresponen als continguts de: la Facultat, Estudis, Recerca, Mobilitat, Institucions i empreses, i els Serveis.

[A través de la pestanya Estudis, la Facultat de Dret publica](#) informació completa i actualitzada de tota l'oferta acadèmica de la Facultat. La informació està diferenciada per ensenyaments de grau, màsters universitaris, titulacions pròpies de postgrau i doctorat.

- **Informació pública dels màsters universitaris:** El menú dels webs de màster presenta informació exhaustiva sobre el desenvolupament operatiu de cada titulació. La informació se subministra en català, castellà i els aspectes més generals i bàsics de la titulació també en anglès.

- [Web del màster d'Advocacia](#)
- [Web del màster d'Anàlisi Política i Assessoria Institucional](#)
- [Web del màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal](#)
- [Web del màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia](#)
- [Web del màster de Dret de l'Empresa i dels Negocis](#)
- [Web del màster d'Estudis Jurídics Avançats](#)
- [Web del màster de Gestió Pública Avançada](#)
- [Web del màster de Gestoria Administrativa](#)

La informació pública de tots els màsters presenta la mateixa estructura de continguts:

Presentació	
Objectius i competències	
Accés i admissió	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Perfil i requisits d'accés ▪ Preinscripció ▪ Llista d'admesos
Pla d'estudis	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pla d'estudis ▪ Reconeixement de crèdits ▪ Treball final de màster
Metodologia docent i sistema d'avaluació	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Organització i metodologia docent ▪ Sistema d'avaluació
Sortides professionals	

Suport a l'estudi	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pla d'acció tutorial ▪ Beques i ajuts ▪ Accions de suport i d'orientació ▪ Mobilitat
Matrícula	
Calendari, horaris, aules i avaluació	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Calendari acadèmic ▪ Horaris de classe ▪ Avaluació
Plans docents i professorat	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Plans docents ▪ Professorat
Pràctiques	
Dades de l'ensenyament	
Avisos i notícies	
Dubtes, queixes i suggeriments	

- **Informació pública sobre els ensenyaments de grau** permet l'accés a les informacions acadèmiques més rellevants, com ara els plans docents de les assignatures, l'avaluació, el treball de fi de grau, la matrícula, la relació de professors per assignatura, les dades de l'ensenyament vinculades al sistema de garantia de la qualitat, etc.
[Informació pública sobre els graus](#)
- **Informació pública de l'oferta de postgraus propis:** El web conté informació desagregada per tipologia de cursos: [màsters i postgraus propis](#), i [cursos d'extensió universitària](#).

La [pestanya de la Facultat](#) està adreçada principalment a col·lectius externs i conté informació sobre la Facultat i els seus òrgans de govern, el professorat, els departaments i el sistema de garantia de la qualitat.

L'espai Activitat de la Facultat incorpora notícies d'actualitat i dona informació sobre l'agenda d'activitats, jornades i congressos, cursos, convocatòries, etc. També està destinat a difondre, en reproducció en temps real, *streaming*, i mitjançant repositori, activitats acadèmiques d'especial interès social, així com avisos, notícies i publicacions de recerca.

La [pestanya Recerca](#) es troba la informació pública relativa als grups de recerca reconeguts, formats per professorat de la Facultat, i les principals xarxes de recerca en què participa la Facultat.

En [la pestanya Mobilitat](#) s'informa de les diferents oportunitats de mobilitat internacional per als estudiants de la Facultat, estudiants visitants, professorat i personal d'administració i serveis.

La [pestanya Institucions i empreses publica](#) la informació sobre les actuacions de la Facultat adreçades a l'orientació i inserció laboral dels estudiants. En aquest espais es troben continguts relacionats amb: pràctiques curriculars i extracurriculars, activitats d'ocupabilitat, i Fòrum d'Ocupació.

La [pestanya Serveis](#) està destinada a la informació de serveis, com ara aules d'informàtica, Biblioteca, Llibreria, Serveis Lingüístics, lloguer d'espais, etc.

La informació pública de la web de la Facultat està disponible en tres idiomes: català, castellà i anglès.

3.2.2. La institució publica informació sobre els resultats acadèmics i de satisfacció

La Facultat de Dret publica els resultats acadèmics i de satisfacció a l'espai específic sobre dades i indicadors en el web de Gestió de Qualitat. L'objectiu de la publicació dels resultats és doble. Per una banda, permet als gestors acadèmics del centre tenir de forma més accessible els indicadors i les dades per dur a terme el seguiment i la revisió dels ensenyaments, i per altra banda, possibilita rendir comptes dels resultats cap a altres grups d'interès i a la societat en general.

La informació sobre els resultats s'estructura en tres apartats diferents: indicadors acadèmics, indicadors de satisfacció i indicadors d'inserció laboral. Els indicadors publicats són aquells requerits tant en els processos de seguiment com d'avaluació externa, fixats per AQU en la Guia per al Seguiment i en la Guia per a l'Accreditació de títols oficials.

Els **indicadors acadèmics** es publiquen a través de l'Espai VSMA. Aquesta aplicació informàtica, impulsada des de l'Agència de Polítiques i Qualitat i amb col·laboració de totes les unitats de gestió de la UB, recull i publica totes les dades sobre l'evolució de la matrícula, i els indicadors i resultats acadèmics de la titulació. De forma anual, la Facultat també publica la [Memòria acadèmica i indicadors de qualitat](#) en la qual es recullen els principals resultats i indicadors acadèmics.

→ [Dades i indicadors](#)

→ [Memòria acadèmica i indicadors de qualitat](#)

Per facilitar l'accés als diferents grups d'interès, també es pot accedir a aquesta informació des l'apartat de dades de l'ensenyament a la web de cada titulació. (ex: [Dades de l'ensenyament MA](#)).

En l'apartat **d'indicadors de satisfacció** es publiquen els resultats obtinguts en les enquestes de satisfacció que es realitzen des de la UB. En concret, es publiquen resultats sobre la satisfacció de les assignatures i el professorat, la satisfacció dels graduats, i la satisfacció sobre els serveis, activitats i instal·lacions de la UB. En el cas de la satisfacció de les assignatures i els docents, els informes publicats son agregats per ensenyament, és en l'Espai VSMA on es poden visualitzar els resultats diferenciats per assignatures.

→ [Indicadors de satisfacció](#)

En relació als resultats d'inserció laboral, la Facultat de Dret publica els resultats de l'enquesta d'inserció laboral de graduats i titulats de màsters elaborada des de l'AQU. Des de fa dos cursos, s'ha administrat un qüestionari propi de la Facultat amb el doble objectiu de recollir dades sobre aquells estudis que no figuren encara a les enquestes desenvolupades per AQU, i de recollir dades pròpies sobre la inserció.

→ [Indicadors d'inserció laboral](#)

3.2.3. La institució publica el SGIQ en què s'emmarca la titulació i els resultats del seguiment i l'acreditació de la titulació

La Facultat de Dret presenta i difon de manera exhaustiva i agregada la política de qualitat, els processos del SGIQ i els elements que se'n deriven per treure comptes. La

informació arriba als òrgans d'avaluació i a la societat en general a través de l'espai específic de [Sistema de Qualitat](#) inclòs dins la informació general sobre la Facultat i accessible des de la pàgina web principal del centre.

La pàgina web de qualitat del centre s'estructura en quatre apartats:

L'apartat del SAIQU, en el qual la Facultat publica la política i els objectius de qualitat, el mapa i els processos de qualitat del centre, i la composició i funcions de la Comissió de Qualitat.

→ [Sistema d'assegurament intern de la qualitat \(SAIQU\)](#)

Un apartat destinat a la publicació de tot la informació generada en els processos d'avaluació del Marc VSMA: verificació, seguiment i acreditació. Es publiquen tant les memòries i autoinformes d'avaluació interna del centre com els informes d'avaluació dels processos externs.

→ [Verificació, seguiment, modificació i acreditació](#)

Cada ensenyament té publicada la memòria de verificació actualitzada, els informes de seguiment desenvolupats i els autoinformes elaborats en el procés d'acreditació. En el mateix espai es fa públic els informes d'avaluació tant de la verificació com de l'acreditació emesos per AQU.

→ [Informe pública sobre la verificació i el seguiment](#)

Amb motiu del procés d'acreditació, s'habilita un *ministe* en què es publica tota la informació relativa al procediment: la constitució del CAI, els membres del CAE, el cronograma del procés i l'autoinforme d'acreditació.

→ [Informació pública sobre l'acreditació](#)

Com s'ha exposat anteriorment, la pàgina web de la gestió de la qualitat publica de forma completa i accessible totes les dades i indicadors de les titulacions del centre.

→ [Dades, indicadors i resultats](#)

Seguiment i valoració de l'estàndard 2

Seguiment de les accions de millora de l'estàndard 2

Com es pot observar en la taula resum sobre les accions de millora vinculades a aquest estàndard, la majoria d'accions proposades en aquest període s'han finalitzat. Així doncs, accions proposades com la creació de xarxes socials, la renovació de determinats espais web, i la publicació dels resultats dels programes formatius s'han implementat de forma satisfactòria. Aquestes accions han permès millorar l'accessibilitat al web del centre, així com ampliar la difusió de la informació a través de les xarxes socials.

En l'actualitat s'està treballant en l'actualització dels espais webs dels departaments de la Facultat, així com en la publicació del currículum del personal acadèmic no permanent de la Facultat. El percentatge de publicació del currículum del professorat permanent és molt més elevada que el del personal acadèmic no permanent. Les possibles causes d'aquesta diferència serien, per una banda l'eventualitat contractual d'aquest sector de professorat, i per altra banda un format de currículum poc adequat a les característiques d'aquest personal acadèmic. En l'actualitat, s'està treballant en la creació d'un nou model

de currículum més adaptat a les característiques del professorat associat, en el que es faci més èmfasi en la seva activitat professional.

Una de les observacions fetes en el passat procés d'acreditació estava relacionada amb la disponibilitat de la informació en les diferents versions idiomàtiques (català, castellà i anglès). Es recomanava l'ampliació de la informació pública en castellà sobretot en aquelles titulacions on la presència d'estudiants de fora de Catalunya és superior. S'ha anat treballant en aquesta direcció i en l'actualitat, pràcticament, tots els continguts de la pàgina web estan disponibles també en castellà i anglès, a més del català.

→ [Estat de les accions de millora de l'estàndard 2](#)

Valoració de l'assoliment de l'estàndard 2

L'estàndard sobre la informació pública s'assoleix en progrés d'excel·lència. La nova estructura del web organitza la informació d'una manera més clara i accessible per a tots els grups d'interès, tant pel que fa a la informació relativa als programes formatius de la Facultat com a la informació sobre la Facultat i les seves principals accions i serveis.

La informació pública sobre el desplegament operatiu dels programes formatius és completa, i accessible a tots els grups d'interès. En aquest sentit, cal destacar que l'estructura del web de les titulacions segueix les indicacions que AQU publica en la "Guia per al seguiment de les titulacions oficials de grau i màsters", per tal de garantir que tots els continguts estan publicats.

Pel que fa a la informació pública dels resultats, l'Espai VSMA ha millorat considerablement el retiment de comptes cap a la societat, publicant la sèrie temporal dels indicadors i resultats de totes les titulacions de la Facultat, de forma accessible des de la web de la gestió de la qualitat i des de la web de les titulacions.

També la informació sobre el sistema de garantia interna de la qualitat i els processos associats al marc VSMA és exhaustiva, i accessible. Des del web de qualitat es dóna accés a tots els informes derivats dels processos d'avaluació interna i externa, així com també els informes dels resultats de les diferents convocatòries.

3.3. Estàndard 3: Eficàcia del sistema de garantia interna de la qualitat

La Facultat de Dret concep la qualitat dels ensenyaments i les activitats que duu a terme com una acció essencial i prioritària en el desenvolupament dels programes formatius, i per tant és una qüestió estructural del centre. En aquest sentit, la gestió de la qualitat implica directament la Junta de Facultat, el Degà i l'Equip de Govern, els caps d'estudis, els coordinadors de màster, l'Escola de Postgrau, a més de totes les comissions delegades, unitats i serveis administratius de la Facultat. Aquest compromís no és, però, recent.

A finals dels noranta i començaments de la dècada del 2000 es van avaluar, a través de la metodologia emprada per l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya, les titulacions de les ja extingides llicenciatures. A partir del curs 2005-2006, la Facultat de Dret inicia un conjunt d'accions encaminades a assegurar la qualitat de la docència dels ensenyaments que imparteix.

El 2009 la Facultat de Dret obté el certificat del Sistema d'Assegurament Intern de la Qualitat Universitària (SAIQU) per l'AQU Catalunya, dins del Programa AUDIT. Des d'aquell moment, els esforços de la Facultat se centren a implantar un sistema d'assegurament intern de la qualitat. Aquesta dedicació s'ha materialitzat en l'adopció d'un seguit de mesures, entre les quals destaquen:

- Per acord de l'equip de govern, l'any 2011 es crea la [Unitat Tècnica de Qualitat SAIQU-Dret](#), que dona suport a tots els processos vinculats al marc VSMA i al disseny, desplegament i seguiment dels procediments d'assegurament de la qualitat de les titulacions i dels programes formatius que les integren.
- La creació d'una [Comissió de Qualitat](#) de la Facultat, per acord de Junta de Facultat de 21 de desembre de 2009, seguint la normativa de la UB. Aquesta Comissió va ser 'reactivada' per acord de la Junta de Facultat de 26 de maig de 2016, per tal d'ajustar-ne la composició a la nova normativa de la Universitat de Barcelona adoptada en el Consell de Govern de 20 d'abril de 2015 (acord 025/2015)
- La redacció i l'aprovació del text [La Política i els objectius per a l'assegurament de la qualitat de la Facultat de Dret](#), aprovat en Junta de Facultat el 12 de novembre de 2014.
- D'acord amb la certificació del SAIQU emesa per AQU l'any 2009, la Facultat disposa d'un [mapa de tots els processos de gestió](#) relacionats amb cadascuna de les directrius del programa AUDIT, en què es presenten els procediments específics de qualitat del centre (PEQ).
- El retiment de comptes i la transparència a partir de la publicació dels [resultats i indicadors de les titulacions](#), i de les memòries acadèmiques i de centre. Des de la Facultat de Dret es difon a tota la comunitat universitària tota la informació generada en els processos VSMA, ja sigui a través del web com a través d'altres canals de difusió.
- Aprovació i aplicació d'una [Normativa academicodocent de la Facultat](#), que regula aspectes fonamentals de les titulacions.

3.3.1. El SGIQ implementat té processos que garanteixen el disseny, l'aprovació, el seguiment i l'acreditació de les titulacions

El Sistema de Garantia Interna de la Qualitat de la Facultat de Dret disposa del procediment [PEQ 020 «Gestió dels programes formatius en el marc de verificació, seguiment, modificació i acreditació \(VSMA\)»](#) que regula el disseny, l'aprovació, el seguiment i l'acreditació de les titulacions del centre. El procediment detalla, d'una manera exhaustiva i precisa, les accions, els agents implicats i els terminis que s'han de seguir en els diferents processos.

En l'actualitat, la Facultat es troba en un procés de revisió i actualització dels processos que configuren el SGIQ del centre. Aquest procés ha fet evidenciar la necessitat d'ajustar el PEQ 020 no només a les directrius i requeriments normatius sinó també amb l'objectiu d'abreujar el procés per fer-lo més àgil i entenedor. En aquest sentit, també es replanteja fer un procés per cada una de les etapes del marc VSMA (verificació, seguiment i modificació, i acreditació).

És important destacar la transparència amb la qual es duen a terme els processos de verificació, seguiment, modificació i acreditació de les titulacions oficials de la Facultat. Tots estan sotmesos a un procés d'informació pública per tal de donar-los a conèixer a tots els grups d'interès de la Facultat (PDI, PAS i estudiants), així com als agents externs que poden tenir vinculacions amb l'àmbit de la titulació. Tot i l'esforç per difondre tots aquests processos als diferents grups d'interès, es comprova en moltes ocasions un poc coneixement del SGIQ del centre per part d'aquests grups, i per tant la seva implicació és menor de la desitjada. Per aquesta, el curs 2017/18 es crea en el butlletí de la Facultat un apartat específic per a la difusió dels processos i informacions derivades del SGIQ a tota la comunitat universitària.

La Junta de Facultat, la Comissió Acadèmica del Centre (Comissió delegada de la Junta de Facultat) o la Comissió de Qualitat són els òrgans responsables d'aprovar els documents relatius a aquells processos del VSMA que li pertocin segons les directrius establertes en el PEQ 020 del SGIQ de la Facultat.

Els informes derivats dels processos del VSMA, un cop aprovats, es publiquen al web del Sistema de la Qualitat del Centre. En aquest espai, també hi ha un apartat específic destinat a l'acreditació, en el qual es publica tota la informació requerida en el procés d'acreditació (membres del CAI i del CAE, autoinforme, i programa de la visita) així com els informes d'acreditació emesos per l'AQU de les titulacions un cop acreditades. Per tal de fer més visible i accessible la informació de l'actual procés d'acreditació s'ha activat un bàner específic que redirigeix directament a la informació pública sobre el procés i en què es pot descarregar l'autoinforme.

- [PEQ 020 «Gestió dels programes formatius en el marc de verificació, seguiment, modificació i acreditació \(VSMA\)»](#)
- [Memòries de verificació i informes de seguiment de grau i màster](#)
- [Informació pública sobre el procés d'acreditació](#)

3.3.2. El SGIQ implementat garanteix la recollida d'informació i de resultats rellevants per a la gestió eficient de les titulacions, en especial dels resultats acadèmics i de la satisfacció dels grups d'interès

El Sistema de Garantia de la Qualitat del centre estableix en el procediment PEQ 130 sobre «Resultats acadèmics» el procediment per a la recollida, anàlisi i publicació dels resultats dels programes formatius. Per altra banda, cadascun dels processos del SAIQU del centre especifiquen les dades, els indicadors i les evidències que es recolliran i analitzaran per tal de realitzar el seguiment i la revisió de les titulacions.

- [PEQ 130 «Anàlisi de resultats»](#)

L'Espai VSMA és una eina impulsada des de l'Agència de Polítiques i Qualitat de la UB que recull de forma sistematitzada i calendaritzada totes les dades i resultats rellevants per al seguiment i la gestió eficaç de les titulacions. La implantació d'aquesta eina ha facilitat l'anàlisi de la informació per part dels gestors acadèmics i alhora ha agilitzat la informació pública sobre els resultats, i conseqüentment el retiment de comptes cap a la societat. L'Espai VSMA aporta al centre un quadre d'indicadors amb informació completa sobre la seva evolució temporal.

→ [Espai VSMA](#)

El quadre d'indicadors és públic i accessible des de la pàgina web del Sistema de Qualitat del centre i des dels webs de cadascuna de les titulacions. La implantació d'aquesta eina implica un reajustament del procés PEQ 130 sobre resultats que està inclòs en el procés de revisió que s'està duent a terme en l'actualitat.

Conscients de la importància dels indicadors i dels resultats com a mecanisme per poder avaluar el seguiment i la qualitat de les titulacions de la Facultat, el centre sempre ha fet un gran esforç per a la recollida i l'anàlisi d'indicadors i resultats. Des de la implantació dels graus, el curs acadèmic 2009-2010, la Facultat elabora i publica en obert anualment una memòria acadèmica i d'indicadors de qualitat, en la qual es recullen i analitzen indicadors sobre el perfil d'accés i els resultats tant dels graus com dels màsters.

→ [Memòries acadèmiques i d'indicadors](#)

Pel que fa als resultats de la satisfacció dels grups d'interès, la Universitat de Barcelona disposa d'un sistema estandarditzat d'enquestes. Els centres de la UB poden recollir informació dels grups d'interès a través d'un sistema de 4 enquestes que proporciona dades de satisfacció dels estudiants i dels graduats amb periodicitat anual, i també a través de les 2 enquestes organitzades per l'AQU sobre la inserció laboral. La taula següent descriu de manera sintetitzada la temporalització, la periodicitat i el col·lectiu a què s'adrecen les enquestes de satisfacció.

Taula E3.1 Relació dels instruments de recollida de satisfacció de què disposa el centre

ENQUESTA	ADREÇAT	MOMENT	FORMAT	PERIODICITAT	INICI	ACCÉS ALS RESULTATS
Enquesta als estudiants sobre assignatures i professorat de graus i màsters universitaris	Estudiants	Al final del semestre	En línia	Semestral	2009	Graus Màsters
Enquesta d'opinió al professorat sobre els programes formatius de graus i màsters universitaris	Professors	Setembre- Novembre	En línia	Anual	2015	Espai VSMA Taula E66
Enquesta als estudiants sobre serveis, instal·lacions i activitats	Estudiants	Durant el semestre	En línia	Anual	2011	Satisfacció serveis i instal·lacions
Enquesta de satisfacció de graduats	Titulats de grau	Setembre- Novembre	En línia	Anual	2013	Resultats de satisfacció
Enquesta d'inserció laboral (AQU)	Titulats de grau, màster i doctorat	Al cap de tres anys	Per telèfon	Cada 3 anys	2001	Enllaç AQU
Enquesta estudi ocupadors (AQU)	Empreses i institucions	Puntual	Per telèfon	Puntual	2014	Enllaç AQU
Enquesta d'inserció laboral màsters	Estudiants	Novembre	En línia	Bianual	2016 Prova pilot	Enquesta

Elaboració: APQUB i Facultat de Dret

Els resultats d'aquestes enquestes són publicats al web de Gestió de Qualitat. Els informes agregats de satisfacció amb l'assignatura i amb el professorat que són publicats inclouen

informació sobre el nombre de respostes, distribució de les freqüències de les diferents respostes, i mitjanes per al conjunt de l'ensenyament. Cal assenyalar que el nombre de respostes ha disminuït considerablement en els últims anys. Això preocupa els diferents òrgans de govern de la Universitat i del centre, tal com s'ha anat reflectint en els diferents informes de seguiment. Finalment, la Universitat de Barcelona ha decidit implantar un sistema en línia susceptible de ser aplicat amb l'ús de taules o de dispositius mòbils. Aquests canvis, que haurien de fomentar i incrementar la participació i el nombre de respostes dels estudiants, han estat incorporats en el PEQ 130.

La Facultat també disposa d'un sistema per recollir les queixes i els suggeriments dels agents implicats en els programes formatius, que queda descrit en el PEQ 100 sobre «La gestió de les queixes, reclamacions i suggeriments». Actualment, aquest PEQ es troba en anàlisi i revisió amb l'objectiu de poder fer més àgil el circuit d'entrada i de derivació de les queixes i de les respostes donades.

→ [PEQ 100 «La gestió de les queixes, reclamacions i suggeriments»](#)

Per tal de poder disposar de dades més concretes sobre la inserció laboral dels màsters de la Facultat, s'ha posat en marxa, de forma pilot una breu enquesta en línia sobre la inserció laboral dels estudiants del màster titulats.

→ [Qüestionari d'inserció laboral del màster](#)

En la actualitat s'està treballant, des del Vicedeganat d'Afers Acadèmics i el SAIQU, en l'elaboració d'una enquesta de satisfacció per tal de valorar els TFG i TFM.

3.3.3. El SGIQ implementat es revisa periòdicament i genera un pla de millora que s'utilitza per millorar-lo contínuament

El SGIQ del centre contempla el PEQ 011 «Revisió del sistema d'assegurament intern de la qualitat» per a la revisió periòdica del SGIQ, en el qual es descriuen els procediments a través dels quals es revisa el funcionament del SGIQ per tal de garantir-ne la seva qualitat.

Com hem dit anteriorment, el centre es troba enmig d'un procés de revisió exhaustiu del SGIQ que s'ha iniciat precisament amb la revisió i adaptació del PEQ 011, ja que és el procés que guiarà la revisió de tot el sistema. En l'actualitat, s'està treballant amb una nova proposta de PEQ 011, tot i que encara no ha estat aprovada per la Comissió de Qualitat.

→ [PEQ 011 «Revisió del sistema d'assegurament intern de la qualitat»](#)

→ [Nova proposta de PEQ 011 pendent d'aprovar](#)

El principal canvi en el nou procés és la designació de la Comissió de Qualitat com l'òrgan responsable de coordinar la revisió SGIQ. Des de la Comissió s'estableix el calendari de revisió i els agents responsables de la revisió de cadascun dels processos que configuren el SGIQ. La Unitat de Qualitat del Centre elabora un primer informe en el que s'identifiquen les possibles desviacions detectades per els agents responsables de cadascun dels PEQs i proposa les accions correctives o de millora que seran discutides i aprovades per la Comissió de Qualitat. Finalment la Comissió eleva l'informe de revisió del SGIQ a la Junta de Facultat perquè sigui aprovat.

El centre disposa d'un informe de revisió del SGIQ d'un procés anterior a l'actual (2016), però tant les necessitats del centre com els nous requeriments normatius han impulsat la decisió de revisar de nou el SGIQ amb més profunditat. Com evidències es presenta l'informe de revisió de 2016, i el primer esborrany d'informe de l'actual procés.

→ [Informes de revisió del SGIQ](#)

El Sistema de Garantia Interna de la Qualitat de la Facultat genera un pla de millora, en el que es recull de forma estructurada i sistematitzada les accions de millora proposades en els informes de seguiment, els autoinformes d'acreditació, els informes de revisió del SAIQU, així com les accions recomanades per les comissions externes d'avaluació i d'acreditació.

El pla de millora identifica per cada acció de millora, els objectius de l'acció, l'origen de la proposta, l'abast de la proposta, el PEQ i estàndard vinculat a l'acció, el responsable del seguiment i compliment de l'acció, la prioritat, i el termini de finalització. També el pla de millora indica si l'acció implica un procés de modificació externa de la titulació, i si l'acció està vinculada al condicionament d'algun estàndard d'acreditació.

La Unitat de Qualitat de la Facultat de Dret vetlla pel seguiment del compliment de les accions del pla de millora. En aquest curs s'han iniciat unes reunions monogràfiques de qualitat amb els caps d'estudi, algunes de les quals van ser dedicades al seguiment de les accions vigents i a la proposta de noves. En altres ocasions, les reunions de seguiment s'han fet de forma individual amb el responsables de l'acció.

→ [Reunions de qualitat amb caps d'estudi pel seguiment del PAM](#)

El pla d'acció de millora s'aprova per Comissió Acadèmica. En aquells cursos, que per calendari no s'ha redactat un informe de seguiment, igualment es presenta un pla de millora resultat del seguiment de les titulacions. En la Comissió Acadèmica del 13 de desembre de 2018 es va aprovar l'actualització del pla de millora vigent, i les noves propostes d'accions resultat del seguiment de les titulacions.

→ [Pla d'acció de millores de la Facultat](#)

Seguiment i valoració de l'Estàndard 3

Seguiment de les accions de millora de l'estàndard 3

En l'actualitat només hi ha dues propostes del pla de millora vinculades amb aquest estàndard que encara no s'han donat per finalitzades, tot i que s'hi està treballant.

Una de les accions és la redacció d'un manual de qualitat. Els SGIQ del centre disposa de tots els elements i informació que componen un manual de qualitat (organigrama centre, política i objectius de qualitat, processos, pla de millora, quadre d'indicadors, etc...), i per tant només cal estructurar-los i presentar-los en el format de manual. Des de l'Agència de Polítiques i de Qualitat de la UB estan treballant en un model de manual de qualitat que sigui uniforme per totes les facultats de la institució. En aquests moments, la Facultat està treballant en la informació per tal d'adaptar-la al format i estructura que finalment la UB aprovi.

L'altra acció és la revisió del PEQ 100 sobre queixes i suggeriments que ja està prevista en el cronograma de revisió de processos del SGIQ per aquest curs.

→ [Seguiment accions de millora de l'estàndard 3](#)

Valoració de l'assoliment de l'estàndard 3

La Facultat de Dret ha consolidat la implantació i el desplegament del sistema de garantia intern de la qualitat. El processus del SGIQ de la Facultat són eficaços per revisar els programes formatius, identificant aquelles debilitats i fortaleces per tal de proposar accions correctives o de millora. El quadre d'indicadors és clar i accessible a totes els grups d'interès i facilita el seguiment de les titulacions. De la mateixa manera, el SGIQ disposa de processus que gestionen de manera eficaç el disseny, el seguiment, i l'acreditació de les titulacions dins del Marc VSMA. Altrament, el pla de millora generat es consolida com un instrument operatiu que permet fer un seguiment de les accions de millora proposades i valorar els resultats de la seva implantació. Per conseqüent, el centre considera que assoleix molt satisfactòriament aquest estàndard.

3.4. Estàndard 4: Adequació del professorat

Màster d'Advocacia

3.4.1. El professorat reuneix els requisits del nivell de qualificació acadèmica exigits per les titulacions del centre i té suficient i valorada experiència docent, investigadors i si s'escau, professional.

La composició de la plantilla del professorat del Màster de l'Advocacia ve condicionada per la regulació establerta a l'art. 13 del Reial Decret 775/2011 de 3 de juny, sobre l'accés a les professions d'Advocat i Procurador. D'acord amb aquest article, el personal docent del màster ha de tenir una composició equilibrada entre advocats i professors universitaris, de forma que el conjunt d'aquest col·lectius no superi el 60% i no sigui inferior al 40%.

→ [Professorat màster: assignació de professorat, categoria i departament.](#)

→ [Informació pública dels currículums del professorat del màster.](#)

El professorat del Màster de l'Advocacia de la Universitat de Barcelona manté de forma equilibrada aquesta proporció. El caràcter exclusivament professionalitzador, juntament amb la implicació del l'ICAB en la seva impartició fa que l'experiència professional del professorat prengui una rellevància especial en aquesta titulació, no només pel compliment de l'exigència de la normativa sinó també pel caràcter professionalitzador del programa. A més de l'exigència legal, aquestes son les raons que expliquen que la plantilla de professorat estigui composta per professorat amb una vinculació permanent a la Facultat de Dret de la UB (35,54%), per professorat associat (33,06%), i per professorat extern (31,40%) -què és el que aporta directament l'ICAB. Encara que el nombre conjunt de professorat associat i professorat extern supera lleugerament el percentatge establert (64,46%), el nombre d'hores de docència impartides per les dues tipologies de professorat compleix l'equilibri establert en la normativa. Així, en el curs 2018/19, el 47,16% de les hores de docència va ser impartida per professorat permanent de la Universitat de Barcelona, i el 52,84% per professorat amb un perfil més professional, ja fos professorat associat o professorat extern.

El professorat del màster reuneix el nivell de qualificació acadèmica requerit i té una àmplia trajectòria docent, investigadora i professional. El percentatge de doctors (45,45%) és elevat tenint en compte que una part considerable del professorat del màster està formada per professionals de l'àmbit de l'advocacia. És important destacar que el percentatge de doctors en el professorat associat ha augmentat gairebé en 10 punts percentuals respecte al curs 2017/18, incrementant d'un 21,95% de professors associats doctors a un 30%. Aquest increment també ha repercutit en el percentatge d'hores de docència impartides per professors doctors que en el curs 2018/19 arriba a un 58,16%.

Taula E4.1: Professorat segons categoria i segons doctorat. Curs 2017/18 i curs 2018/19.

Curs 2017/18								
Categoria	PDI	%PDI	Doctors	%Doctors	TC	%TC	Acreditat	%Acreditat
Catedràtic d'universitat	6	6,19	6	100	6	100	6	100
Catedràtic d'escola universitària	1	1,03	1	100	1	100	1	100
Professor titular d'universitat	26	26,80	26	100	26	100	26	100
Professor agregat	5	5,15	5	100	5	100	5	100
Professor titular d'escola universitària	2	2,06	2	100	2	100	2	100
Professor Lector	1	1,03	1	100	1	100	1	100
Professor associat o associat mèdic	41	42,27	9	21,95	0	0	0	0
Investigador	1	1,03	0	0	1	100	0	0
No disponible	14	14,43	0	0	0	0	0	0
TOTAL	97	100	50	51,55	42	43,30	41	42,27

Font: Gabinet Tècnic del rectorat

Curs 2018/19								
Categoria	PDI	%PDI	Doctors	%Doctors	TC	%TC	Acreditat	%Acreditat
Catedràtic d'universitat	7	5,79	7	100	7	100	7	100
Catedràtic d'escola universitària	1	0,83	1	100	1	100	1	100
Professor titular d'universitat	25	20,66	25	100	25	100	25	100
Professor agregat	9	7,44	9	100	9	100	9	100
Professor Lector	1	0,83	1	100	1	100	1	100
Professor associat o associat mèdic	40	33,06	12	30	0	0	0	0
Professorat Extern	38	31,40	0	0	0	0	0	0
TOTAL	121	100,00	55	45,45	43	35,54	43	35,54

Font: Facultat de Dret i Gabinet Tècnic del rectorat

Taula E4.2 Hores impartides de docència segons categoria del professorat i doctorat. Curs 2017/18 i curs 2018/19.

Curs 2017/18								
Categoria	PDI	%PDI	Doctors	%Doctors	TC	%TC	Acreditat	%Acreditat
Catedràtic d'universitat	466	7,69	466	100	466	100	466	100
Catedràtic d'escola universitària	108	1,78	108	100	108	100	108	100
Professor titular d'universitat	1962	32,38	1962	100	1962	100	1962	100
Professor agregat	314	5,18	314	100	314	100	314	100
Professor titular d'escola universitària	184	3,04	184	100	184	100	184	100
Professor Lector	8	0,13	8	100	8	100	8	100
Professor associat o associat mèdic	2336	38,55	307	13,14	0	0	0	0
Investigador	32	0,53	0	0	32	100	0	0
No disponible	650	10,73	0	0	0	0	0	0
TOTAL	6060	100	3349	55,26	3074	50,73	3042	50,20

Font: Gabinet Tècnic del rectorat

Curs 2018/19								
Categoria	PDI	% PDI	Doctors	% Doctors	TC	% TC	Acreditat	% Acreditat
Catedràtic d'universitat	565	8,80	565	100	565	100	565	100

Catedràtic d'escola universitària	94	1,46	94	100	94	100	94	100
Professor titular d'universitat	1801	28,06	1801	100	1801	100	1801	100
Professor agregat	521	8,12	521	100	521	100	521	100
Professor Lector	46	0,72	46	100	46	100	46	100
Professor associat o associat mèdic	2382	37,11	706	29,64	0	0	0	0
Professorat Extern	1010	15,73	0	0	0	0	0	0
TOTAL	6419	100,00	3733	58,16	3027	47,16	3027	47,16

Font: Facultat de Dret i Gabinet Tècnic del rectorat

En relació amb l'experiència investigadora, el 26,45% del professorat del màster disposa d'almenys un sexenni de recerca. Ara bé, el percentatge de professorat amb sexenni augmenta considerablement fins al 74,42% quan el calculem sobre el total de professorat que es troba en disposició de sol·licitar-ho. L'experiència investigadora del professorat del màster queda palesa en la forta implicació del professorat en projectes i/o grups de recerca com es pot observar en les taules [E4.3](#) i [E4.4](#). Dels 43 professors amb vinculació permanent a la Facultat, 23 estan implicats en algun projecte d'investigació i 28 són membres de grups consolidats de recerca. En aquests projectes i grups també hi col·laboren algun dels professors associats del màster (en concret, 3 professors estan implicats en projectes i 2 en grups de recerca).

- [Taula E4.3: Projectes de Recerca vigent del professorat del Màster d'Advocacia](#)
- [Taula E4.4: Grups de recerca consolidats del professorat del Màster d'Advocacia](#)

El professorat del màster disposa d'una dilatada experiència docent. El 72,09% del professorat universitari, que reuneix les condicions per sol·licitar-ho, té almenys un quinquenni de docència reconegut, i el 58,14% disposen d'aquest tram actiu. El professorat universitari del màster està implicat activament en la millora i la innovació de la docència a través de la coordinació i col·laboració en projectes i grups d'innovació docent, en projectes de recerca en docència universitària i en clíniques jurídiques, tal i com es pot observar en les evidències aportades ([taula E4.6](#)). El professorat extern i associat també disposa d'una àmplia experiència docent. Des de la coordinació del màster s'ha prioritzat garantir una estabilitat en la contractació d'aquest professorat, precisament per aprofitar la seva experiència docent en el propi màster. En aquest context, cal destacar que la pràctica totalitat del professorat extern i associat col·labora en la docència del Màster des de fa més de cinc anys.

Taula E4.5: Percentatge d'hores impartides de docència segons trams.*

Curs	trams de recerca			trams de docència		
	sense	tram no viu	tram viu	sense	tram no viu	tram viu
2014 - 2015	41,01%	30,97%	28,02%	49,76%	3,20%	47,03%
2015 - 2016	61,37%	25,17%	13,46%	55,57%	26,92%	17,51%
2016 - 2017	66,71%	23,17%	10,13%	65,97%	1,60%	32,42%
2017-18	62,34%	27,26%	10,40%	60,23%	6,49%	33,28%

* Aquesta taula recull informació per a tot el cos docent de la formació, incloent associats i externs, i no només aquells que poden optar a aquests complements.

Font: Gabinet Tècnic del rectorat

- [Taula E4.6: Grups d'innovació docent, projectes de recerca en docència universitària i clíniques jurídiques](#)

Com ja s'ha assenyalat, l'experiència professional és especialment important en aquest màster i és aportada en gran mesura pel professorat associat i extern del màster com es pot apreciar en el seu [currículum](#). La gran majoria són advocats en exercici professional amb molts anys d'experiència i col·legiats a l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona, tot i que també hi participen altres professionals de l'àmbit jurídic amb una dilatada experiència en el seu camp (fiscals, jutges, i procuradors). Així mateix, cal valorar molt positivament les activitats de transferència del coneixement que el professorat permanent del màster retorna a la societat a través de la seva participació en comissions, organismes, institucions i entitats (vegeu, en aquest sentit, la informació de la taula E4.7).

→ [Taula E4.7: Transferència del coneixement](#)

Si bé l'assignació del professorat a la docència sigui una competència dels departaments, la coordinació del màster vetlla per garantir que el professorat assignat disposi del perfil idoni per impartir la docència a la titulació, atenent al nivell d'especialització requerit i les característiques concretes de cada assignatura. D'aquesta manera, algunes assignatures de caràcter més professionalitzador són totalment impartides per professorat extern, com és el cas de l'assignatura d'*Habilitats Professionals* i les *Pràctiques externes I*. En canvi, les assignatures de caràcter més teoricopràctic, la docència és assumida per ambdues tipologies de professorat.

La singularitat de les assignatures de pràctiques externes i TFM han requerit establir uns criteris per assignar al professorat a la seva docència. Pel que fa el TFM, s'ha prioritzat el professorat amb una vinculació permanent a la universitat i amb qualificació acadèmica de doctor en el cas del professorat associat. En el curs 2018/19, un total de 39 professors van tutoritzar l'assignatura del TFM, dels quals el 66,67% eren professors permanents, i el 33,33% professors associats. El 53,85% dels professor associats que han estat tutors del TFM són doctors, com es pot apreciar en la següent taula.

→ [Taula E4.8: Professorat tutor del TFM del Màster d'Advocacia. Curs 2018/19.](#)

En quant a les pràctiques externes, cal fer una diferenciació entre l'assignatura de *Pràctiques externes I* i la de *Pràctiques externes II*. El contingut de l'assignatura de *Pràctiques externes I* requereix un perfil de professorat més professional donat que l'assignatura s'estructura en base a diverses sessions de visites a jutjats així com en la preparació de simulacions en base a casos reals, i és per això que durant el curs 2018/19 tots els professors eren o bé associats o bé externs, amb l'excepció d'un professor catedràtic d'universitat. En canvi, en les *Pràctiques externes II*, es considera que el tutor acadèmic, que és el que s'encarrega del seguiment de l'estada de l'estudiant al centre de pràctiques i de la valoració de les evidències d'aprenentatge de l'estudiant a través del portafoli de pràctiques, ha de tenir un perfil més acadèmic i amb una vinculació permanent a la universitat. En el curs 2018/19, només dos dels 10 tutors de *pràctiques externes II* eren professors associats i la resta eren professors permanents. Concretament, aquest dos professors associats són integrants del grup d'innovació docent consolidat Dikasteia, en el marc del qual s'ha desenvolupat el portafoli com a eina d'aprenentatge i avaluació de l'assignatura Pràctiques externes II.

→ [Taula E4.9: Professorat de l'assignatura de Pràctiques externes I](#)

→ [Taula E4.10: Professorat de l'assignatura de Pràctiques externes II](#)

Finalment, pel que es refereix al professorat que imparteix les assignatures seleccionades, en el cas de *Litigació Civil* ens trobem davant una assignatura amb una important càrrega docent (9 crèdits ECTS) que combina la matèria civil i mercantil i, per tant, que requereix la participació d'un important nombre de professorat amb perfil i experiència professional diversa. En concret, en la docència dels 5 grups d'aquesta assignatura han participat un total de 16 professors dels quals 4 són permanents, 5 són associats i 7 són professors externs. En la mesura del possible es busca que en cada grup existeixi un equilibri entre cadascun d'aquests col·lectius a fi i efecte d'aprofitar al màxim el perfil professional de cadascun d'ells envers la matèria impartida. En aquest punt, cal destacar que la totalitat de professors implicats en la docència d'aquesta assignatura fa més de cinc anys que la imparteixen i molts d'ells han col·laborat en la docència del Màster de l'Advocacia des de la primera edició. Això fa que la coordinació entre els grups sigui molt bona i el repartiment dels casos entre els professors respongui a la seva expertesa, tant professional com docent.

Pel que es refereix a l'assignatura *Litigació Social*, existeix un clar equilibri entre els diferents perfils del professorat implicat en la docència, en quant hi ha participat un total de 5 professors dels quals 2 són permanents, 2 són associats i 1 és extern. En aquest cas, també el professorat associat i extern que imparteix l'assignatura fa més de cinc anys que col·labora en el Màster de l'Advocacia, fet que determina una excel·lent tasca de coordinació dels grups i dels casos elaborats i, en el seu cas, impartits per cada docent.

→ [Taula E4.11: Característiques del professorat de les assignatures seleccionades.](#)

→ [Currículum del professorat de les assignatures seleccionades per l'avaluació.](#)

3.4.2. El professorat del centre és suficient i disposa de la dedicació adequada per desenvolupar les seves funcions i atendre els estudiants.

L'estructura de la plantilla del professorat del màster és molt adequada per impartir la titulació. El nombre de professors és adient per desenvolupar la docència i atendre als estudiants amb les millors condicions. La singularitat de la plantilla de professorat del màster, composta per professors universitaris i advocats en exercici, comporta, inevitablement, que un percentatge del professorat no tingui una dedicació a temps complet en el màster. No obstant, com es pot observar en les taules, és manté la proporció equilibrada entre aquestes dues tipologies de professorat, donat que el 47,16% de les hores de docència són impartides per professorat amb dedicació a temps complet a la docència.

En el curs 2018/19, el nombre de professors ha estat de 121 i el nombre total d'estudiants matriculats ha estat de 339. La distribució en cinc grups de les assignatures obligatòries (2 grups de matí i 3 de tarda) permet mantenir una ràtio adequada entre professorat i estudiants per aplicar metodologies docents més actives i participatives i atendre les necessitats formatives dels estudiants. Aquelles assignatures optatives amb major nombre d'estudiants matriculats s'han desdoblats en dos grups, com és el cas d'*Intensificació en litigació civil* i *Intensificació en litigació penal*. Aquesta distribució ha permès que el nombre mitjà d'estudiants per grup en les assignatures obligatòries i optatives no superi els 40 estudiants, mantenint així una ràtio adient entre professorat i estudiants. Només

són dues les assignatures del Màster que superen els 60 estudiants per grup: *Test i Proves Civil* i *Test i Proves Penal*. Malgrat l'elevat nombre d'estudiants, les metodologies docents emprades en aquestes assignatures permeten al professorat atendre les necessitats de tots els estudiants de l'aula en la mesura en que hi ha una important dedicació de treball personal (realització dels test de forma individualitzada) i un posterior comentari per part del professor que, a l'hora, resol els dubtes plantejats.

Amb caràcter general, els estudiants es mostren satisfets amb el professorat del màster d'Advocacia. Els resultats agregats de les enquestes indiquen una puntuació mitjana de 7,45 sobre 10 de satisfacció general amb el professorat. Si s'analitzen els resultats a nivell individual, més del 60% del professorat està valorat amb una puntuació per sobre de 7 i només en un cas s'obté una puntuació inferior al 5. En aquest darrer cas, des de la coordinació del Màster es va parlar amb la Direcció del Departament al que estava vinculat el professor i es va demanar la seva substitució per un altre docent. Aquesta proposta de canvi va ser atesa i implantada al curs 2018-2019.

Un punt feble envers la valoració del professorat és la impossibilitat de passar les enquestes oficials de la Universitat de Barcelona per valorar l'activitat docent del professorat extern. Per aquest motiu, des de la coordinació del Màster s'ha elaborat la mateixa enquesta mitjançant un *google forms* a fi i efecte de poder disposar, també, de les enquestes de satisfacció envers aquest professorat. Aquesta mesura s'ha implantat, de forma experimental, en les assignatures *Pràctiques I* i *Habilitats Professionals* del segon semestre del curs 2018-2019. Com a acció de millora per al curs 2019-2020 es proposa implantar aquesta avaluació del professorat extern en relació a totes les assignatures del Màster.

→ [Taula E4.12: Satisfacció dels estudiants del curs 2017/18.](#)

Taula E4.13: Satisfacció dels estudiants. Resultats agregats de la titulació. Curs 2017/18

	Participació	2017/18
Satisfacció amb les assignatures	22,92%	6,38
Satisfacció amb el Professorat	21,99%	7,45

Font: Gabinet Tècnic del Rectorat de la UB. Valoració sobre 10.

Taula E4.14: Relació Estudiants ECT per PDI ETC (equivalent a temps complet)

	2013 - 14	2014 - 15	2015 - 16	2016 - 17	2017 - 18
Estudiants ETC / PDI ETC	-	17,29	11,15	9,86	9,71

Font: Gabinet tècnic del Rectorat – Planificació Academicodocent

Màster d'Anàlisi Política i Assessoria Institucional

3.4.1. El professorat reuneix els requisits del nivell de qualificació acadèmica exigits per les titulacions del centre i té suficient i valorada experiència docent, investigadors i si s'escau, professional.

El professorat del Màster presenta un alt nivell formatiu, amb *curricula* excel·lents en molts casos. Les dades dels quadres son prou significatives però farem menció d'alguns

aspectes rellevants. En primer lloc, cal destacar que el curs 2018-2019, 21 professors d'un total de 23 tenen el títol de doctor.

- Professorat màster: assignació de professorat, categoria i departament.
- Informació pública del professorat del màster

El professorat és essencialment permanent, repartit en diferents categories des de catedràtics a investigadors post-doctorals. Aquesta distribució combina *seniority* i renovació (maduresa i joventut), direcció de projectes i noves perspectives. Una lectura del quadre dels projectes de recerca posa de manifest l'alt nivell investigador del grup implicat en la docència (vegeu taula [E4.18](#)).

Taula E4.15: Professorat segons categoria i segons doctorat. Curs 2017/18, i curs 2018/19.

Curs 2017/18								
Categoria	PDI	%PDI	Doctors	%Doctors	TC	%TC	Acreditat	%Acreditat
Catedràtic d'universitat	3	16,67%	3	100%	3	100%	3	100%
Professor titular d'universitat	1	5,56%	1	100%	1	100%	1	100%
Professor agregat	5	27,78%	5	100%	5	100%	5	100%
Professor titular d'escola universitària	1	5,56%	1	100%	1	100%	1	100%
Professor Lector	3	16,67%	3	100%	3	100%	3	100%
Professor associat o associat mèdic	3	16,67%	1	33,33%	0	0%	0	0%
Investigador	2	11,11%	1	50%	2	100%	0	0%
TOTAL	18	100%	15	83,33%	15	83,33%	13	72,22%

Font: Gabinet Tècnic del rectorat

Curs 2018/19								
Categoria	PDI	%PDI	Doctors	%Doctors	TC	%TC	Acreditat	%Acreditat
Catedràtic d'universitat	4	17,39	4	100,00	4	100,00	4	100,00
Professor titular d'universitat	2	8,70	2	100,00	2	100,00	2	100,00
Professor agregat	6	26,09	6	100,00	6	100,00	6	100,00
Professor Lector	3	13,04	3	100,00	3	100,00	3	100,00
Professor associat o associat mèdic	5	21,74	3	60,00	0	0,00	0	0,00
Investigador Ramon y Cajal	1	4,35	1	100,00	1	100,00	0	0,00
Investigador Post-Doc	1	4,35	1	100,00	1	100,00	0	0,00
Personal Extern	1	4,35	1	100,00	0	0,00	0	0,00
TOTAL	23	100,00	21,00	91,30	17,00	73,91	15,00	65,22

Font: Facultat de Dret i Gabinet Tècnic del rectorat

Taula E4.16: Hores impartides de docència segons categoria del professorat i doctorat. Curs 2017/18 i curs 2018/19.

Curs 2017/18								
Categoria	PDI	%PDI	Doctors	%Doctors	TC	%TC	Acreditat	%Acreditat
Catedràtic d'universitat	171	21,54%	171	100%	171	100%	171	100%
Professor titular d'universitat	57	7,18%	57	100%	57	100%	57	100%
Professor agregat	198	24,94%	198	100%	198	100%	198	100%
Professor titular d'escola universitària	25	3,15%	25	100%	25	100%	25	100%
Professor Lector	186	23,43%	186	100%	186	100%	186	100%
Professor associat o associat mèdic	75	9,45%	25	33,33%	0	0%	0	0%
Investigador	82	10,33%	25	30,49%	82	100%	0	0%
TOTAL	794	100%	687	86,52%	719	90,55%	637	80,23%

Font: Gabinet Tècnic del rectorat

Curs 2018/19								
Categoria	PDI	%PDI	Doctors	%Doctors	TC	%TC	Acreditat	%Acreditat
Catedràtic d'universitat	188	21,03	188	100,00	188	100,00	188	100,00
Professor titular d'universitat	32	3,58	32	100,00	32	100,00	32	100,00
Professor agregat	259	28,97	259	100,00	259	100,00	259	100,00
Professor Lector	144	16,11	144	100,00	144	100,00	144	100,00
Professor associat o associat mèdic	157	17,56	107	100,00	0	0,00	0	0,00
Investigador Ramon y Cajal	73	8,17	73	100,00	73	100,00	0	0,00
Investigador Post-Doc	16	1,79	16	100,00	16	100,00	0	0,00
Personal Extern	25	2,80	0	0,00	0	0,00	0	0,00
TOTAL	894	100,00	819,00	91,61	712,00	79,64	623,00	69,69

Font: Facultat de Dret i Gabinet Tècnic del rectorat

Els professors associats o externs –molts d'ells doctors- ho són per la seva experiència professional: participació en la creació d'un observatori de govern local, avaluació de polítiques públiques o responsable de comunicació tecnològica en organismes oficials, entre d'altres àmbits. Aquesta activitat professional està directament lligada amb l'assignatura que imparteixen com es pot veure en el títol de les matèries i d'aquesta forma, la docència s'articula amb un bon coneixement pràctic.

Tot el professorat del màster (excepte els associats) estan acreditats per l'AQU o l'ANECA. Entre tots ells sumen 35 sexennis de recerca i 25 quinquennis de docència i si aquesta xifra es desglossa per edats i posició es veuria l'adequació existent amb les exigències universitàries en aquest aspecte. S'ha anat produint una millora any a any en aquests indicadors avaluats externament. Una anàlisi més detallada és impossible sense fer-ho cas per cas però, en conjunt, aquestes dades formals –referides exclusivament als professors permanents- demostren una alta implicació docent i investigadora que ha rebut el reconeixement de les agències avaluadores.

Taula E4.17: Percentatge d'hores impartides de docència segons trams.

Curs	trams de recerca			trams de docència		
	sense	tram no viu	tram viu	sense	tram no viu	tram viu
2014 - 2015	36,22%	18,30%	45,49%	51,00%	16,29%	32,71%
2015 - 2016	31,96%	26,83%	41,21%	36,30%	60,84%	2,85%
2016 - 2017	17,98%	13,86%	68,16%	22,68%	12,03%	65,29%
2017 - 2018	22,92%	24,69%	52,39%	26,95%	14,36%	58,69%

* Aquesta taula recull informació per a tot el cos docent de la formació, incloent associats i externs, i no només aquells que poden optar a aquests complements.

Font: Gabinet Tècnic del rectorat

Una altra manifestació en són els projectes de recerca. El quadre ho explica en detall i aquí només mencionarem participació en grups d'investigació consolidats (AGAUR), projectes competitius de nivell estatal o català, participació en investigacions internacionals, ICREA, investigadors Ricardo de la Cierva, finançament Recercaixa, etc. Realment es fa difícil fer-ne un resum i no dir simplement que existeix una recerca molt sòlida darrera del professorat implicat en el Màster.

→ Taula E4.18: Projectes i grups de recerca vigents del professorat del màster

Com a conseqüència de totes les dades exposades, cap matèria del Màster té un professor que no presenti un currículum de qualitat en alguns o molts aspectes. Aquesta afirmació que a qui redacta aquesta nota li sembla indiscutible és el resultat d'un procés d'assignació que té algunes peculiaritats que mereixen ser explicades.

La raó fonamental és que el Màster es basa essencialment en una sola àrea –Ciència Política i de l'Administració- si bé altres àrees també hi participen. Per l'àrea de Ciència Política i de l'Administració de la UB aquest màster és prioritari per la seva articulació directa amb el grau. Això fa que l'encàrrec docent no sigui un més dels que les àrees poden rebre sinó el primer que s'ha d'atendre. Un bon diàleg entre el coordinador del Màster (amb una certa *seniority* sobre l'àrea) i el coordinador de l'àrea permet buscar sempre el professor més adequat i no un més que podria fer hores en un lloc o en un altre. Cal dir que la participació d'altres àrees també es fa buscant una implicació personalitzada més que un mer encàrrec docent burocràtic i que sempre s'ha trobat una resposta positiva.

Aquest factor d'una personalització molt elevada dels encàrrecs es manifesta en tots els nivells; així, per exemple, els professors responsables de les assignatures avaluades han estat proposats directament pel coordinador del màster (que a més inicialment havia impartit una d'aquestes assignatures).

La tutorització dels TFM també es fa buscant el professor més idoni. Un professor (el mateix des de fa molts anys), designat pel coordinador del Màster s'entrevista una o més vegades amb els estudiants per definir el seu treball i assignar-los el tutor adequat. D'aquesta forma, el procés no és ni rutinari ni burocràtic sinó que es tenen en compte les necessitats dels estudiants i les capacitats dels tutors.

En resum, el professorat és adequat al programa formatiu.

3.4.2. El professorat del centre és suficient i disposa de la dedicació adequada per desenvolupar les seves funcions i atendre els estudiants.

La UB disposa d'una plantilla molt extensa i variada que a partir de l'àrea de Ciència Política i de l'Administració i altres afins com Dret Constitucional, Sociologia, Econometria, etc. poden cobrir amb escreix les necessitats docents del Màster. En concret, això es pot visualitzar en la ràtio alumnes/professors. El nombre d'estudiants matriculats supera lleugerament els 20 inscrits i entre 18 i 23 professors estan implicats en la docència. Això significa que, pràcticament, correspon un professor per alumne. És una xifra extraordinària que fa veure l'esforç que destina la Universitat a aquest Màster (incidentalment voldríem fer esment que els òrgans rectors de la UB acaben d'aprovar una ampliació del nombre de possibles matriculats atenent al creixement de la demanda i el potencial del Màster).

Per tant, no hi ha dubte que el professorat és suficient per les assignatures que s'imparteixen. En abstracte, quasi un professor per alumne; en concret, un professor per assignatura i assignatures obligatòries amb 25 alumnes i optatives, entre 10 i 15 alumnes. Per altra banda, com hem dit abans, la immensa majoria dels professors tenen dedicació permanent.

Pel que fa referència als TFM es pot dir que tots els professors d'assignatures del Màster han participat en la tutorització de treballs i també professors que no hi fan classes. S'ha explicat abans el procés d'assignació dels tutors. Cal dir ara que les xifres varien segons els anys (peticions dels estudiants, etc.) però que es procura que una mateixa professor no tutoritzi més enllà de dos o tres treballs, tot i que de vegades per diverses circumstàncies, entre les quals destaquen respectar la preferència de l'estudiant, un professor es pot encarregar de tutoritzar més de dos o tres treballs. Mai cap estudiant ha quedat sense tutor.

→ [Taula E4.19: Tutors del TFM del MAPAI. Curs 2017/18](#)

Com a conseqüència del perfil dels professors explicat pels seus *curricula* i les dades acabades d'exposar creiem que la valoració dels estudiants és alta. Si bé, les enquestes no són contestades per tots els estudiants, el promig de satisfacció amb el professorat és d'un 8,12, nota que segurament és millorable però ja des d'un alt nivell assolit (així, per exemple, el proper curs no s'impartirà l'assignatura que ha tingut un índex de satisfacció global més baix, *Institucions Supranacionals i Polítiques Públiques*). El desglossament segons assignatures pot veure's en el quadre; només direm que el promig no és merament estadístic; és a dir, sense grans diferències entre les matèries.

→ [Taula E4.20: Satisfacció dels estudiants curs 2017/18](#)

Taula E4.21: Satisfacció dels estudiants. Resultats agregats de la titulació.

	Participació	2017/18
Satisfacció amb les assignatures	49,47%	7,90
Satisfacció amb el Professorat	47,64%	8,12

Font: Gabinet Tècnic del Rectorat de la UB. Valoració sobre 10.

Taula E4.22: Relació estudiants ETC per PDI ETC (equivalent a temps complert)

	2013 - 14	2014 - 15	2015 - 16	2016 - 17	2017 - 18
Estudiants ETC / PDI ETC	-	5,41	5,41	5,91	6,53

Font: Gabinet Tècnic del Rectorat- Planificació Academicodocent UB

Per últim, en aquest apartat de suficiència del professorat voldríem assenyalar –en consonància amb les accions de millora- que està plantejada la incorporació pel curs vinent d'un professor amb experiència professional en el camp de la consultoria política. Així el cos docent quedarà encara millorat.

Del professorat responsable de les assignatures seleccionades es destaca la seva experiència investigadora, com ho evidencia el nombre de publicacions i la pertinença a grups i projectes de recerca. L'assignatura de Teories i Escoles Politològiques està impartida per un professor agregat de la Universitat de Barcelona, i l'assignatura d'Anàlisi Electoral és impartida per un professor investigador del programa Ramon y Cajal.

→ [Taula E4.23: Característiques de les assignatures seleccionades](#)

→ [Currículum del professorat de les assignatures seleccionades](#)

Màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia

3.4.1 El professorat reuneix els requisits de nivell de qualificació acadèmica exigits per les titulacions del centre i té suficient i valorada experiència docent, investigadors i si s'escau, professional.

Les diferents taules presentades mostren diverses dades significatives i evidencien, al mateix temps, l'adequada qualificació i solvència del professorat que imparteix docència en el Màster. Un professorat que barreja gairebé a parts iguals la profunditat investigadora amb l'experiència pràctica. Els primers són els encarregats d'aportar la vessant teóricoconceptual, mentre que els segons brinden a l'estudiant l'impagable coneixement de qui està exercint en el seu dia a dia allò que explica i, a més, pel seu nivell formatiu - la majoria del professorat associats i l'aportat per l'ISPC -que, com s'ha assenyalat col·labora, són doctors-, ho fa des del rigor acadèmic.

- [Professorat màster: assignació de professorat, categoria i departament.](#)
- [Informació pública dels currículums del professorat del màster.](#)

Durant el curs 2017-2018, així com el 2018-2019, es comprova l'existència d'un perfecte balanç entre professorat permanent i especialistes professionals (professors contractats externs). Així, en el curs 2017-2018 els professors permanents suposen el 47,36% del professorat del Màster i assumien el 54,49% de la docència. El professorat contractat extern suposava el 36% del cos docent i afrontaven el 24% de la docència¹. En el curs 2018-2019 les correlacions són: professorat permanent 34% del total, impartint 37% de les hores de docència i els professors contractats -associats i professorat contractat pel ISPC- suposen el 63% del professorat i imparteixen el 50% de la docència.

Taula E4.24: Professorat segons categoria i segons doctorat. Curs 2017/18 i curs 2018/19.

Curs 2017/18								
Categoria	PDI	%PDI	Doctors	%Doctors	TC	%TC	Acreditat	%Acreditat
Catedràtic d'universitat	1	5,26%	1	100%	1	100%	1	100%
Professor titular d'universitat	4	21,05%	4	100%	4	100%	4	100%
Professor agregat	3	15,79%	3	100%	3	100%	3	100%
Professor titular d'escola universitària	1	5,26%	0	0%	1	100%	1	100%
Professor Lector	1	5,26%	1	100%	1	100%	1	100%
Professor associat o associat mèdic	6	31,58%	0	0%	0	0%	0	0%
Investigador	2	10,53%	1	50%	2	100%	0	0%
No disponible	1	5,26%	0	0%	0	0%	0	0%
TOTAL	19	100%	10	52,63%	12	63,16%	10	52,63%

Font: Gabinet Tècnic del rectorat

Curs 2018/19

¹ Una de les raons que justifiquen la diferència entre les dades del curs 2017/18 i 2018/19 en relació al percentatge de professors permanent i no permanents, és la procedència de la informació a través de la qual es calculen aquestes dades. Moltes vegades el professorat extern no està introduït en les aplicacions informàtiques que la UB utilitza per extreure'n les dades. En canvi, en la recollida i anàlisi de dades curs 2018/19 sí que hem tingut en compte aquesta tipologia de professorat.

Categoria	PDI	%PDI	Doctors	%Doctors	TC	%TC	Acreditat	%Acreditat
Catedràtic d'universitat	1	4,55	1	100,00	1	100,00	1	100,00
Professor titular d'universitat	4	18,18	4	100,00	4	100,00	4	100,00
Professor agregat	2	9,09	2	100,00	2	100,00	2	100,00
Professor Lector	1	4,55	1	100,00	1	100,00	1	100,00
Professor associat o associat mèdic	8	36,36	1	12,50	0	0,00	0	0,00
Professor extern	6	27,27	2	33,33	0	0,00	0	0,00
TOTAL	22	100,00	11	50,00	8	36,36	8	36,36

Font: Gabinet Tècnic del rectorat i Facultat de Dret

Taula E4.25: Hores impartides de docència segons categoria del professorat i doctorat. Curs 2017/18 i curs 2018/19.

Curs 2017/18								
Categoria	PDI	%PDI	Doctors	%Doctors	TC	%TC	Acreditat	%Acreditat
Catedràtic d'universitat	4	1,00%	4	100%	4	100%	4	100%
Professor titular d'universitat	123	30,60%	123	100%	123	100%	123	100%
Professor agregat	42	10,45%	42	100%	42	100%	42	100%
Professor titular d'escola universitària	50	12,44%	0	0%	50	100%	50	100%
Professor Lector	52	12,94%	52	100%	52	100%	52	100%
Professor associat o associat mèdic	72	17,91%	0	0%	0	0%	0	0%
Investigador	34	8,46%	30	88,24%	34	100%	0	0%
No disponible	25	6,22%	0	0%	0	0%	0	0%
TOTAL	402	100%	251	62,44%	305	75,87%	271	67,41%

Font: Gabinet Tècnic del rectorat

Curs 2018/19								
Categoria	PDI	%PDI	Doctors	%Doctors	TC	%TC	Acreditat	%Acreditat
Catedràtic d'universitat	4	0,57	4	100,00	4	100,00	4	100,00
Professor titular d'universitat	215	30,45	215	100,00	215	100,00	215	100,00
Professor agregat	42	5,95	42	100,00	42	100,00	42	100,00
Professor Lector	79	11,19	79	100,00	79	100,00	79	100,00
Professor associat o associat mèdic	141	19,97	25	17,73	0	0,00	0	0,00
Professor extern	225	31,87	85	37,78	0	0,00	0	0,00
TOTAL	706	100,00	450	63,74	340	48,16	340	48,16

Font: Gabinet Tècnic del rectorat i Facultat de Dret

La qualitat del professorat permanent queda constatada pel nombre de sexennis d'investigació que tenen reconeguts: pràcticament tots els catedràtics, titulars d'universitat i agregats que imparteixen docència en el Màster tenen, a més, els seus sexennis vius. Són integrants, igualment, de grups de recerca reconeguts per la Generalitat i / o exerceixen la seva activitat investigadora en el marc de projectes d'investigació competitiu finançats per la Unió Europea, per Espanya, per la Comunitat Autònoma o per entitats privades. Dels més de 50 projectes d'investigació presentats pels docents del Màster en 8 s'exercia la tasca d'Investigador Principal -dos d'ells de la UE.

Taula E4.26: Percentatge d'hores impartides de docència segons trams.

Curs	trams de recerca			trams de docència		
	sense	tram no viu	tram viu	sense	tram no viu	tram viu
2014 - 2015	27,36%	37,16%	35,47%	21,62%	13,18%	65,20%
2015 - 2016	41,46%	32,93%	25,61%	26,83%	63,01%	10,16%
2016 - 2017	30,54%	23,49%	45,97%	18,46%	9,73%	71,81%
2017-2018	57,96%	7,21%	34,83%	46,02%	12,94%	41,04%

* Aquesta taula recull informació per a tot el cos docent de la formació, incloent associats i externs, i no només aquells que poden optar a aquests complements.

Font: Gabinet Tècnic del rectorat

→ [Taula E4.27: Projectes de recerca del professorat del màster \(201-2020\)](#)

→ [Taula E4.28: Pertinença a Grups de recerca del professorat del màster](#)

El professorat associat que imparteix docència en el Màster, així com els docents que són aportats i contractats per l'ISPC tenen, tots ells, la característica de tractar-se de professionals de reconegut prestigi en l'àmbit de la Seguretat que participen en els nostres estudis a l'únic efecte de traslladar als alumnes, des del rigor acadèmic, la profunditat de la seva experiència. Cal destacar, en aquesta seu, la col·laboració de l'ISPC en aquests estudis perquè facilita enormement la contractació d'un determinat perfil docent a què ens resultaria difícilíssim accedir i perquè suposa un exemple pràctic de les bondats de la col·laboració interadministrativa.

→ [Taula E4.29: Desenvolupament professional professorat extern](#)

També s'ha d'assenyalar que l'assignació de tutors per al TFM és un procés en el qual preval la temàtica: és l'objecte d'estudi el que determina el tutor. Si bé, aquesta prevalença ha redundat en benefici del tema escollit, de vegades, quan l'opció de l'estudiant el porta a escollir com a tutor un professor contractat extern, s'ha detectat que ha perjudicat al necessari rigor metodològic exigible a un treball final de Màster. Cal destacar que en el curs 2017/18, la coordinació del TFM ha procurat que el professorat extern encarregat de la tutorització sigui doctor, tal i com es pot veure en l'evidència presentada ([Taula E4.30](#)). Per aquesta raó, a partir del curs 2019-2020 l'assignatura *Taller de Recerca* canviarà el seu format: en comptes d'oferir un recorregut per les diferents perspectives científiques que conviuen en el Màster, serà impartida pel Coordinador del Màster amb l'objectiu d'utilitzar-la com eina amb la qual dotar d'un sòlid armadura metodològica a tots els TFM en possibilitar a tots els estudiants treballar durant un semestre els diferents aspectes metodològics que suposa la realització d'un TFM. La modificació proposada ha de redundar en un increment de la qualitat, des del punt de vista metodològic, de tots ells.

→ [Taula E4.30: Tutors del TFM del curs 2017/18](#)

3.4.2. El professorat del Centre es suficient i disposa de dedicació adequada per desenvolupar les seves funcions i atendre els estudiants.

En el curs 2018/19, la plantilla de professorat estava formada per 22 professors per impartir docència en un total de 19 assignatures i amb una matrícula de 34 estudiants. En les assignatures obligatòries, el nombre d'estudiants per classe oscil·la entre els 20 i els 26 estudiants, mentre que en les optatives ens trobem més diferència segons l'assignatura,

entre 6 i 13 estudiants. En aquest sentit, la ràtio de professorat/alumne és molt adequada per desenvolupar la docència de forma satisfactòria i atendre les necessitats dels estudiants.

Donat el perfil del professorat del màster, no resulta anòmal que les avaluacions de l'alumnat ofereixin uns resultats altament satisfactoris. El grau de resposta de les enquestes de satisfacció és, però, escàs. Un dels factors pels quals no es respon, i així ho han manifestat els propis alumnes del màster, és que en ser una titulació amb pocs estudiants amb edats, entre ells, molt heterogènies, tot i no demanar-ne la identificació nominal, aquesta es produeix, igualment, per l'exigència de respondre sobre l'edat i el sexe. En tot cas, de les que hi ha: 3 estan per sobre d'un 9 de valoració, una sobre el 7 i la tercera obeeix a una assignatura complexa per als alumnes de perfil jurídic i que, a més està aquest curs en procés de substitució del professorat. En tot cas, la satisfacció mitjana amb les assignatures i el professorat és de notable: 7,81 amb les matèries i 8,41 amb el professorat.

D'altra banda, la recent incorporació dels alumnes a la Comissió de Coordinació del Màster ens està aportant la seva imprescindible visió i, de ben segur, ajudarà a optimitzar-lo.

→ [Taula E4.31: Satisfacció dels estudiants curs 2017/18 del MDESP](#)

Taula E4.32: Satisfacció dels estudiants. Resultats agregats. Curs 2017/18.

	Participació	2017/18
Satisfacció amb les assignatures	30,68%	7,81
Satisfacció amb el Professorat	25,23%	8,41

Font: Gabinet Tècnic del Rectorat de la UB. Valoració sobre 10.

El professorat de les assignatures seleccionades són professorat doctor amb dedicació a temps complert a la Facultat de Dret. L'assignatura de Seguretat, informació i comunicació és impartida per dues professores, una professora titular d'universitat i una professora agregada, ambdues amb llarga trajectòria docent i investigadora. L'assignatura de Sistema de justícia criminal i seguretat està impartida per un professor titular d'universitat també amb una llarga experiència en docència i recerca. En aquesta assignatura, durant el curs 2018/19 van participar com a professors convidats en la docència de l'assignatura les persones següents: Dra. Argèlia Queralt (professora de Dret Constitucional), Francisco Bañeres (Fiscal Superior de Catalunya), José Luis Ramírez (Magistrado), Xavier Porcuna (Cap de la Comissaria General d'Investigació Criminal), Mireia Bataller Balaguer (Advocada), Sergent Pau Valls Escola (Unitat Central de Delictes Socioeconòmiques i Falsificació de Moneda) i Antoni Rodríguez Herrera (Cap Divisió Investigació Criminal)

→ [Taula E4.33: Característiques de les assignatures seleccionades](#)

→ [Currículum del professorat de les assignatures seleccionades](#)

Taula E4.34: Relació estudiants ETC per PDI ETC (equivalent a temps complert)

	2013 - 14	2014 - 15	2015 - 16	2016 - 17	2017 - 18
Estudiants ETC / PDI ETC	-	9,32	14,39	17,48	11,22

Font: Gabinet Tècnic del Rectorat- Planificació Academicodocent UB

Màster de Dret de l'Empresa i els Negocis

3.4.1. El professorat reuneix els requisits del nivell de qualificació acadèmica exigits per les titulacions del centre i té suficient i valorada experiència docent, investigadora i si s'escau, professional.

El Màster en Dret de l'Empresa i els Negocis és una titulació amb una important vocació de recerca i es nodreix exclusivament de professorat de departaments de les facultats de Dret i d'Economia i Empresa de la Universitat de Barcelona.

- Professorat màster: assignació de professorat, categoria i departament.
- Informació pública dels currículums del professorat del màster.

Destaca la qualificació acadèmica del professorat del màster. D'una banda perquè, amb dades del curs 2018-2019, el 91,30% dels professors del màster son doctors, i el 95% d'hores de docència son impartides per doctors. Aquest màster compta amb un important nombre de professors ordinaris: més del 80% del professorat és catedràtic o titular/agregat de Universitat, tant en còmput absolut, com en còmput d'hores de docència impartides.

Taula E4.35: Professorat segons categoria i segons doctorat. Curs 2017/18 i curs 2018/19.

Curs 2017/18								
Categoria	PDI	%PDI	Doctors	%Doctors	TC	%TC	Acreditat	%Acreditat
Catedràtic d'universitat	3	12	3	100	3	100	3	100
Catedràtic d'escola universitària	1	4	1	100	1	100	1	100
Professor titular d'universitat	9	36	9	100	9	100	9	100
Professor agregat	3	12	3	100	3	100	3	100
Professor titular d'escola universitària	3	12	3	100	3	100	3	100
Professor Lector	1	4	1	100	1	100	1	100
Professor associat o associat mèdic	4	16	1	25	0	0	0	0
Investigador	1	4	0	0	1	100	0	0
TOTAL	25	100	21	84	21	84	20	80

Font: Gabinet Tècnic del rectorat

Curs 2018/19								
Categoria	PDI	%PDI	Doctors	%Doctors	TC	%TC	Acreditat	%Acreditat
Catedràtic d'universitat	3,00	13,04	3,00	100,00	3,00	100,00	3,00	100,00
Catedràtic d'escola universitària	1,00	4,35	1,00	100,00	1,00	100,00	1,00	100,00

Professor titular d'universitat	8,00	34,78	8,00	100,00	8,00	100,00	8,00	100,00
Professor agregat	7,00	30,43	7,00	100,00	7,00	100,00	7,00	100,00
Professor titular d'escola universitària	1,00	4,35	1,00	100,00	1,00	100,00	1,00	100,00
Professor associat o associat mèdic	3,00	13,04	1,00	33,33	0,00	0,00	0,00	0,00
TOTAL	23,00	100,00	21,00	91,30	20,00	86,96	20,00	86,96

Font: Facultat de Dret i Gabinet Tècnic del rectorat

Taula E4.36: Hores impartides de docència segons categoria del professorat i doctorat. Curs 2017/18 i curs 2018/19.

Curs 2017/18								
Categoria	PDI	%PDI	Doctors	%Doctors	TC	%TC	Acreditat	%Acreditat
Catedràtic d'universitat	260	16,32	260	100	260	100	260	100
Catedràtic d'escola universitària	125	7,85	125	100	125	100	125	100
Professor titular d'universitat	483	30,32	483	100	483	100	483	100
Professor agregat	240	15,07	240	100	240	100	240	100
Professor titular d'escola universitària	160	10,04	160	100	160	100	160	100
Professor Lector	100	6,28	100	100	100	100	100	100
Professor associat o associat mèdic	180	11,30	45	25	0	0	0	0
Investigador	45	2,82	0	0	45	100	0	0
TOTAL	1593	100	1413	88,70	1413	88,70	1368	85,88

Font: Gabinet Tècnic del rectorat

Curs 2018/19								
Categoria	PDI	%PDI	Doctors	%Doctors	TC	%TC	Acreditat	%Acreditat
Catedràtic d'universitat	235	17,50	235	100	235	100	235	100
Catedràtic d'escola universitària	70	5,21	70	100	70	100	70	100
Professor titular d'universitat	517	38,50	517	100	517	100	517	100
Professor agregat	390	29,04	390	100	390	100	390	100
Professor titular d'escola universitària	36	2,68	36	100	36	100	36	100
Professor associat o associat mèdic	95	7,07	30	31,58	0	0	0	0
TOTAL	1343	100	1278	91,3	1248	92,93	1248	92,93

Font: Facultat de Dret i Gabinet Tècnic del rectorat

També s'ha de fer esment a la experiència investigadora del professorat del màster. El 63% d'hores de docència impartides ho han sigut per professors amb trams de recerca reconeguts i el 69% per professors amb trams de docència. En termes absoluts, en el curs 2016-2017, dels 15 professors amb possibilitat de reconeixement de mèrits de recerca, en tenien 9 i sumaven 21 sexennis (ràtios de 1,4 sobre 15 i 2,33 sobre 9); i mèrits de docència en tenien 9 i sumaven 22 quinquennis (ràtios de 1,46 sobre 15 i 2,44 sobre 9).

En el curs 2018-2019, dels 17 professors amb possibilitat de reconeixement de mèrits de recerca, en tenen 11 i sumen 23 sexennis (ràtio de 1,35 sobre 17 i 2,09 sobre 11); i mèrits de docència en tenen 11 i sumen 27 quinquennis (ràtios de sobre 1,58 i 2,45 sobre 11).

Taula E4.37 a): Trams de recerca i docència. Nombre sexennis i quinquennis.

CURS 2016-2017	Total	Amb sexenni	%	Total	Amb quinquenni	%
Professors	15	9	60	15	9	60
Nombre mèrits	21 sexennis			22 quinquennis		
Ràtio	1,4	2,33		1,46	2,44	
CURS 2018-2019	Total	Amb sexenni	%	Total	Amb quinquenni	%
Professors	17	11	64,7	17	11	64,7
Nombre mèrits	23 sexennis			27 quinquennis		
Ràtio	1,35	2,09		1,58	2,45	

Font: Facultat de Dret

Taula E4.37 b): Trams de recerca i docència. Percentatge d'hores impartides de docència segons trams.

Curs	trams de recerca			trams de docència		
	sense	tram no viu	tram viu	sense	tram no viu	tram viu
2014 - 2015	37,90%	23,03%	39,07%	45,40%	5,81%	48,79%
2015 - 2016	42,37%	21,91%	35,72%	47,25%	44,13%	8,62%
2016 - 2017	37,09%	33,88%	29,03%	31,00%	17,81%	51,18%
2017-2018	47,46%	39,05%	13,50%	42,69%	6,59%	50,72%

Font: Gabinet Tècnic del rectorat

Altrament, s'ha de subratllar la solidesa dels grups de recerca als que pertanyen els professors, i el nombre de projectes competitius obtinguts i desenvolupats (cfr. taula E4.38): 17, dels 22 professors del màster en el curs 2017-2018, estan integrats en grups consolidats de recerca reconeguts per la Generalitat de Catalunya i 10 professors participen en projectes, actualment vigents, competitius i amb finançament públic.

→ [Taula E4.38: Projectes i grups de recerca vigents del professorat del màster](#)

De les assignatures que son especialment valuades en aquest procés d'acreditació (*Execució i responsabilitat contractual i Fiscalitat Internacional i Planificació Fiscal*) cal assenyalar que ambdós professors encarregats son professors titulars d'Universitat, tots dos amb 3 trams de docència reconeguts i amb 1 i 3 trams de recerca, respectivament. Igualment tots dos estan integrats en Grups de recerca consolidats i participen en projectes vigents competitius i amb finançament públic.

→ [Taula E4.39: Característiques de les assignatures seleccionades.](#)

→ [Currículum del professorat de les assignatures seleccionades](#)

Pel que fa a la experiència desenvolupen tasques docents al màster persones amb un perfil professional especialment idoni com la Presidenta de la Junta arbitral de consum de Catalunya, diversos membres de la Secció d'obligacions i contractes de la Comissió de codificació de Catalunya; àrbitres i vocals del Tribunal Arbitral de Barcelona; un acadèmic de número de l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya; el director estatal (2014-2019) del departament de Relacions Laborals de la CEOE i diversos advocats especialitzats en assumptes propis del màster.

En quant als criteris per a l'assignació de la docència cal indicar que la Comissió coordinadora del màster no té un paper rellevant, doncs l'assignació de la docència pertany als departaments. Això no obstant es demana als departaments que cada any nomenin als professors amb més qualificació acadèmica i més adients per a les matèries del màster.

En el cas de l'assignació de les tutories del TFM se segueix el criteri que es considera més adient: els alumnes poden triar com a tutor del TFM al professor de la Universitat de Barcelona que considerin més adequat per dirigir el tema elegit per a la seva recerca. En cas de que no en trobin per si mateixos, el coordinador del màster s'encarrega de buscar i assignar individualitzadament el professor que pugui assumir aquesta tasca.

3.4.2. El professorat del centre és suficient i disposa de la dedicació adequada per desenvolupar les seves funcions i atendre els estudiants.

El professorat del Màster en Dret de l'Empresa i dels Negocis és suficient en nombre i dedicació. En el curs 2017-2018 hi ha hagut 22 professors per a 20 assignatures. En cada semestre cada professor fa només una assignatura, excepte dos professors que van assumir una part d'una segona assignatura.

En quant a la dedicació del professorat, més del 80% de la docència es impartida per professorat ordinari permanent, sigui en còmput de nombre de professors, sigui en còmput d'hores de docència impartides.

Pel que fa a la ràtio d'estudiants i professor es considera adequada per al nivell de màster, perquè cada grup de les assignatures obligatòries no supera el nombre de 25 alumnes i els de les optatives tenen entre 15 i 19.

Ràtio de professors que tutoritzen TFM. En el curs 2017-2018 es van presentar 22 TFM que han estat dirigits per 10 professors, amb una ràtio de 2,2. En el curs 2018-2019 s'han presentat en el primer semestre 15 TFM, tutoritzats per 9 professors, doncs amb una ràtio de 1,66.

→ [Taula E4.40: Tutors del TFM del curs 2017/18 del MDEN](#)

Enquestes de satisfacció del professorat. Amb relació a la valoració que fan els estudiants, la mitjana de la valoració del professorat en el Màster en Dret de l'Empresa i dels Negocis és de 7,61 punts. Podem destacar que en 8 de les 14 assignatures de les que tenim evidències la valoració es superior a 8 punts. En el curs 2017-2018 destaca negativament la valoració de l'assignatura de *Dret Industrial i de la Competència* (fet que comporta una important desviació a la mitjana): en aquest curs havia canviat el docent respecte a cursos anteriors; detectades queixes dels alumnes sobre el desenvolupament de l'assignatura, el professor no va continuar el curs següent (2018-2019) en el màster.

→ [Taula E4.41: Satisfacció dels estudiants curs 2017/18](#)

Taula E4.42: Satisfacció dels estudiants. Resultats agregats de la titulació. Curs 2017/18.

	Participació	2017/18
Satisfacció amb les assignatures	41,96%	7,32
Satisfacció amb el Professorat	37,97%	7,61

Font: Gabinet Tècnic del Rectorat de la UB. Valoració sobre 10.

Taula E4.43: Relació estudiants ETC per PDI ETC (equivalent a temps complet)

	2013 - 14	2014 - 15	2015 - 16	2016 - 17	2017 - 18
Estudiants ETC / PDI ETC	-	7,46	9,79	4,89	6,19

Font: Gabinet Tècnic del Rectorat- Planificació Academicodocent UB

Màster de Gestió Pública Avançada

3.4.1. El professorat reuneix els requisits del nivell de qualificació acadèmica exigits per les titulacions del centre i té suficient i valorada experiència docent, investigadora i si s'escau, professional.

El professorat és l'eix sobre el que pivota la qualitat del Màster. El Màster, per la seva naturalesa estretament vinculada a la pràctica professional, ha d'oferir una relació de professorat que garanteixi dos objectius fonamentals: per una banda, l'adquisició de coneixements teòrics del més alt nivell i, per altra banda, i a l'ensem, oferir coneixement aplicat i pràctic que sigui directament traslladable a la gestió pública. Per aquest motiu, el Màster disposa d'una plantilla de professorat que combina personal docent a temps complet de la UB amb associats i personal extern, provinents exclusivament d'alts quadres de comandament de l'administració. Aquesta combinació de professorat és la que garanteix, i explica, tant l'altíssima satisfacció dels estudiants com la implicació del professorat en línies i projectes de recerca rellevants per a l'àmbit del Màster.

Taula E4.44: Professorat segons categoria i segons doctorat. Curs 2017/18 i curs 2018/19.

Curs 2017/18								
Categoria	PDI	%PDI	Doctors	%Doctors	TC	%TC	Acreditat	%Acreditat
Professor titular d'universitat	4	16%	4	100%	4	100%	4	100%
Professor agregat	2	8%	2	100%	2	100%	2	100%
Professor titular d'escola universitària	3	12%	0	0%	3	100%	3	100%
Professor Lector	3	12%	3	100%	3	100%	3	100%
Professor associat o associat mèdic	12	48%	5	41,67%	0	0%	0	0%
No disponible	1	4%	0	0%	0	0%	0	0%
TOTAL	25	100%	14	56%	12	48%	12	48%

Font: Gabinet Tècnic del rectorat

Curs 2018/19								
Categoria	PDI	%PDI	Doctors	%Doctors	TC	%TC	Acreditat	%Acreditat
Professor titular d'universitat	4	14,29	4	100,00	4	100,00	4	100,00
Professor agregat	3	10,71	3	100,00	3	100,00	3	100,00
Professor titular d'escola universitària	3	10,71	3	100,00	3	100,00	3	100,00
Professor Lector	4	14,29	4	100,00	4	100,00	4	100,00
Professor associat o associat mèdic	11	39,29	4	36,36	0	0,00	0	0,00
Professorat extern	3	10,71	0	0,00	0	0,00	0	0,00
TOTAL	28	100,00	18	64,29	14	50,00	14	50,00

Font: Gabinet Tècnic del rectorat i Facultat de Dret

Taula E4.45: Hores impartides de docència segons categoria del professorat i doctorat. Curs 2017/18 i curs 2018/19.

Curs 2017/18								
Categoria	PDI	%PDI	Doctors	%Doctors	TC	%TC	Acreditat	%Acreditat
Professor titular d'universitat	134	14,86%	134	100%	134	100%	134	100%
Professor agregat	33	3,66%	33	100%	33	100%	33	100%
Professor titular d'escola universitària	171	18,96%	0	0%	171	100%	171	100%
Professor Lector	99	10,98%	99	100%	99	100%	99	100%

Professor associat o associat mèdic	425	47,12%	231	54,35%	0	0%	0	0%
No disponible	40	4,43%	0	0%	0	0%	0	0%
TOTAL	902	100%	497	55,10%	437	48,45%	437	48,45%

Font: Gabinet Tècnic del rectorat

Curs 2018/19								
Categoria	PDI	%PDI	Doctors	%Doctors	TC	%TC	Acreditat	%Acreditat
Professor titular d'universitat	184	21,22	184	100,00	184	100	184	100,00
Professor agregat	82	9,46	82	100,00	82	100	82	100,00
Professor titular d'escola universitària	143	16,49	60	41,96	143	100	143	100,00
Professor Lector	80	9,23	80	100,00	80	100	80	100,00
Professor associat o associat mèdic	292	33,68	117	40,07	0	0	0	0,00
Professorat extern	86	9,92	0	0,00	0	0	0	0,00
TOTAL	867	1,00	523	60,32	489	56,40	489	56,40

Font: Gabinet Tècnic del rectorat i Facultat de Dret

Atesa la posició pivotal i determinant del professorat, aquest és l'àmbit del Màster on la coordinació ha esmerçat més esforços d'ençà l'anterior procés d'acreditació, fa ja quatre anys. Fonamentalment, els objectius que es van plantejar, i s'han assolit enguany, eren: establir una plantilla de professorat pròpia de l'ensenyament i garantir la seva especialització i expertesa en l'àmbit de la gestió pública avançada, tot assegurant la presència dels perfils teòrics a les assignatures més conceptuals, reservant els perfils més tècnics per a les assignatures més especialitzades.

- [Professorat màster: assignació de professorat, categoria i departament.](#)
- [Informació pública dels currículums del professorat del màster.](#)

A nivell general cal destacar que el 50% del professorat del Màster pel curs 18/19 és professorat a temps complet, i que el 64'29% del total del cos docent són doctors. També en termes generals, és remarcable que al curs 18/19 el professorat doctor ha realitzat el 60'32% del total de les hores de docència del Màster. Tots aquests indicadors no han cessat d'augmentar sensiblement en els darrers cursos, tal i com ens havíem plantejat des de fa quatre anys.

Així doncs, entrant en detall, s'ha potenciat que les assignatures de més alta especialització fossin impartides per professionals de càrrecs de direcció i gestió d'institucions de l'Administració Pública. Aquesta assignació garanteix oferir una visió altament tecnificada, professional i aplicada dels continguts desenvolupats. I, complementàriament, el màster disposa de professorat amb categories a temps complet (titular d'universitat, lector o agregat) que assigna a assignatures més conceptuals i de major nivell d'abstracció i, específicament, en la tutorització del TFM.

Pel que fa a aquest darrer grup, professorat a temps complet, destaquem l'evolució i maduració del professorat que ha augmentat fins a representar el 56% de les hores de docència del Màster, i que abasta un total de 14 professors. Aquest conjunt de professors ha obtingut un total 21 quinquennis docents (una mitjana de 1'5 per professor, amb només dos sense aquest reconeixement), dels quals el 78% estan vius. Així mateix, han obtingut

un total de 17 sexennis de recerca, representant que un 71% en té i, d'aquests, el 90% són sexennis vius.

Taula E4.46: Percentatge d'hores impartides de docència segons trams.

Curs	trams de recerca			trams de docència		
	sense	tram no viu	tram viu	sense	tram no viu	tram viu
2014 - 2015	79,73%	10,73%	9,54%	89,44%	3,58%	6,98%
2015 - 2016	82,29%	6,53%	11,18%	71,12%	8,13%	20,75%
2016 - 2017	68,57%	8,93%	22,50%	67,50%	-	32,50%
2017-18	72,51%	7,87%	16,62	58,7%	7,32%	34,81%

* Aquesta taula recull informació per a tot el cos docent de la formació, incloent associats i externs, i no només aquells que poden optar a aquests complements.

Font: Gabinet Tècnic del rectorat

L'adscripció del professorat permanent a les assignatures també es fa segons criteris d'idoneïtat, específicament de recerca. L'aposta que es fa des de la coordinació del Màster és assignar el professorat permanent i/o a temps complet a les assignatures de major càrrega teòrica, mirant de conjuminar, en l'assignació, el caràcter teòric-conceptual de la matèria junt amb l'expertesa investigadora i de recerca dels professors implicats i també als TFM. Aquest objectiu de qualitat és gairebé assolit en la majoria de casos. En aquest aspecte encara és necessari acabar de perfilar millor algunes assignatures i persones del bloc economico-financer, on no s'acaba de trobar la persona a temps complet ideal per assumir l'assignatura obligatòria del bloc (tot i que fa 4 anys que és a càrrec d'un professor extern d'un perfil molt elevat que garanteix sobradament els objectius, i que és molt ben valorat per l'alumnat, concretament amb un 9'31) .

Els principals projectes i grups de recerca dels quals formen part els professors del màster mostren sòlids lligams amb les assignatures i les especialitzacions de les diferents assignatures i, específicament, el TFM. És destacable també que molts professors comparteixen grups i projectes de recerca, de manera que les sinèrgies i coordinació es reforcen. Els projectes més destacats es financen per la UE, el Ministerio i l'AGAUR. A la taula E4.47 trobem els més destacats i de major impacte.

→ Taula E4.47: Projectes i grups de recerca vigents del professorat del màster

Pel que fa al professorat associat i extern, un 36% son doctors i participen regularment en alguns dels grups i projectes esmenats anteriorment. Pel que fa a la seva aportació, cal destacar que aquest subconjunt del cos docent actualment té a càrrec el 44% de les hores del màster, i que aquest percentatge s'ha anat ajustant a la baixa els darrers cursos, mirant de circumscriure la seva participació a les assignatures on la seva expertesa és més justificada.

Entre el professorat associat i extern que imparteix assignatures al Màster trobem perfils professionals com els següents:

- Cap d'Unitat d'administració econòmica de contractació de la Sots-Direcció general de Finances de Barcelona de Serveis municipals (BSM).
- Cap de Servei de Govern Obert – Consorci AOC
- Directora dels Serveis de Recursos Humans de la Diputació de Barcelona

- Secretària Tècnica de la Comissió de Garantia del Dret d'Accés A la Informació Pública
- Cap del Servei Suport Municipal del Departament d'Educació de la Diputació de Barcelona
- Responsable de l'àmbit d'estudis jurídics al Gabinet Jurídic de la Generalitat
- Tècnica a la Direcció d'Estudis i Prospectiva de la Diputació de Barcelona
- Direcció dels Serveis de Secretaria, Adjunt a la Secretaria General de la Diputació de Barcelona
- Directora de projectes i de l'Observatori de Govern Local de la Fundació Carles Pi i Sunyer d'Estudis Autònoms i Locals

A més a més, al Màster hi participen regularment com a persones expertes convidades a sessions concretes, els següents perfils:

- Tresorera de l'Ajuntament de Barcelona
- Tècnica al Servei d'Assistència a l'Organització Municipal de la Diputació de Barcelona
- Secretaria General de l'Ajuntament de Montornès del Vallès
- Tècnica a l'observatori de la discapacitat i tècnica de recerca a l'institut Guttman
- Degà de la facultat de ciències polítiques de la UPF
- Ex-Gerent d'Economia de l'Ajuntament de Barcelona i actual Director General Corporatiu del Futbol Club Barcelona
- Consultor d'Administracions públiques per l'accés al finançament privat
- Cap de l'Àrea d'Organització de l'Administració i del Sector Públic a Presidència i Governació, Administracions Públiques i Habitatge
- Responsable de comunicació de l'Institut Català de les Dones

Un indicador fonamental de l'assoliment de l'adequació dels perfils del professorat del màster al conjunt del programa formatiu és la satisfacció dels estudiants. Les dades semblen mostrar de manera força inequívoca que la satisfacció de l'estudiantat reflexa l'adequació i la idoneïtat del repartiment acadèmic del professorat del màster. Efectivament, per un 45% mitjà de taxa de resposta, la satisfacció dels estudiants, en mitjana, amb el professorat del màster és de 8.75 punts sobre 10, la més elevada de totes les variables de satisfacció estudiades. En la mateixa línia, la satisfacció mitjana global és de 8.6 sobre 10, i la satisfacció mitjana amb les activitats formatives és de 8.5 sobre 10.

3.4.2. El professorat del centre és suficient i disposa de la dedicació adequada per desenvolupar les seves funcions i atendre els estudiants.

El professorat del màster està assolint nivells elevats de qualitat malgrat les dificultats del context universitari català en els darrers 10 anys. Actualment, la plantilla del Màster es va estabilitzant gràcies a la bona disposició de Departaments i Seccions acadèmiques implicats. En termes generals, és complicat optar a tenir figures de professorat a temps complet en un percentatge elevat, i el màster no escapa a aquesta dinàmica de la majoria d'ensenyaments. Tanmateix, l'aposta de coordinació és mirar d'aconseguir professorat expert per la temàtica i, principalment, que permeti cobrir totes les tasques acadèmiques de manera solvent.

Fonamentalment hem assolit una mitjana d'unes 23-25 persones a les assignatures obligatòries i d'entre 8 i 12 a les assignatures optatives. L'elevada optativitat del Màster permet adequar les preferències dels estudiants, oferir perfils d'assignatures i professorat molt específics i garantir la qualitat amb nombres reduïts d'estudiants. Pel que fa a la ràtio

de tutors de TFM, aquesta es situa al voltant dels 2 per professor de forma relativament estable els darrers cursos. Les dificultats de trobar tutors, amb les peculiaritats de còmput d'aquesta tasca a la UB, i la necessitat de compondre tribunals de 3 membres posteriorment, expliquen la concentració de determinats professors en aquesta tasca.

→ [Taula E4.48: Tutors del TFM del MGPA. Curs 2017/18.](#)

En qualsevol cas, com s'ha comentat abans, en aquest aspecte la satisfacció de l'estudiantat és també elevada en relació amb la suficiència del professorat. Concretament el material d'estudi que ofereix el professorat està valorat amb un 8.5 sobre 10 i la càrrega de treball amb 8.1. Correlativament, les tasques d'avaluació del professorat es valoren amb 8.2 sobre 10. Aquests tres indicadors són una mostra que, malgrat les dificultats existents per configurar el cos docent, els estudiants perceben com a molt positives les principals tasques acadèmiques que desenvolupa el professorat (càrrega de treball, materials d'estudi i avaluació).

→ [Taula E4.49: Satisfacció dels estudiants curs 2017/18.](#)

Taula E4.50: Satisfacció dels estudiants. Resultats agregats de la titulació.

	Participació	2017/18
Satisfacció amb les assignatures	39,39%	8,58
Satisfacció amb el Professorat	29,64%	8,82

Font: Gabinet Tècnic del Rectorat de la UB. Valoració sobre 10.

El professorat responsable de les assignatures avaluades, *Contractació Administrativa i Relacions col·lectives en el sector públic*, són professors amb un perfil professional molt especialitzat. En el cas de la primera assignatura, es tracta d'un professor associat que actualment ocupa el càrrec d'advocat de la generalitat al gabinet jurídic de la Generalitat de Catalunya, i que té una llarga trajectòria com a docent en aquest màster. La segona assignatura és impartida per un professora externa que actualment Directora dels serveis de Recursos Humans de la Diputació de Barcelona.

→ [Taula E4.51: Característiques de les assignatures seleccionades](#)

→ [Currículum del professorat de les assignatures seleccionades](#)

Taula E4.52: Relació estudiants ETC per PDI ECT (equivalent a temps complet)

	2013 - 14	2014 - 15	2015 - 16	2016 - 17	2017 - 18
Estudiants ETC / PDI ETC	-	9,59	7,74	9,96	65,52

3.4.3. La institució ofereix suport i oportunitats per millorar la qualitat de l'activitat docent del professorat

El suport a la millora de l'activitat docent és una de les potes en les quals s'articula la política de qualitat del PDI per part de la UB. És per aquesta raó que el gruix de l'acció institucional en aquest àmbit s'incardina en un context d'actuacions generals que la Universitat de Barcelona ofereix a tot el professorat universitari. Malgrat això, la Facultat també ofereix accions més puntuals de suport i formatives.

3.4.3.1 Accions de suport impulsades des de la Facultat de Dret

La Facultat de Dret disposa del servei tècnic MID-Dret adscrit al Vicedeganat d'Afers Acadèmics i atès per personal tècnic amb perfil professional pedagògic. És un servei a disposició de tot el professorat que actua a demanda i assessora i orienta personalment al professorat en matèria de metodologia docent i avaluació, en l'ús i les utilitats del Campus virtual o altres instruments docents i en el disseny i desenvolupament de projectes d'innovació docent, entre d'altres.

→ [Web del servei MID-Dret](#)

Pel que fa a la formació, la Facultat té la figura del *coordinador de formació* que és el responsable de gestionar les accions pròpies de la Facultat, així com atendre les peticions de formació del professorat de la Facultat. El coordinador de formació és el nexa entre el centre i l'IDP-ICE per al desenvolupament de les accions formatives a la Facultat. A petició del centre, l'IDP-ICE dóna el suport i els recursos necessaris per dur a terme la formació (formadors, certificats,...).

Concretament, en el curs acadèmic 2018-2019 es va organitzar un taller sobre la metodologia *Focus Group*, a petició dels professors interessats en introduir el grups de discussió com a tècnica d'obtenció d'informació especialment en la docència, encara que també és molt utilitzada en projectes de recerca.

Per altra banda, la Facultat de Dret amb els seus propis recursos organitza sessions de formació o informació sobre aspectes d'interès o necessitats que el professorat hagi pogut manifestar. Des de fa alguns cursos es programen sessions específiques, en horari de matí i tarda, sobre l'avaluació docent i els tràmits a seguir en la convocatòria. En el curs 2018/19 s'ha fet, per primera vegada, encara que volem atorgar-li una periodicitat anual-un curs específic per a la formació de tutors amb el propòsit d'oferir, per part dels tècnics del Servei d'Atenció de l'Estudiant de la UB (SAE), juntament amb els del Institut de Desenvolupament professional (IDP-ICE), una formació específica sobre què és l'acció tutorial i quines són les funcions a desenvolupar per part d'un, quina és la importància de l'acció tutorial per la titulació i els seus estudiants i tractar específicament de les problemàtiques particulars que es poden donar a les línies d'acció tutorial d'esportistes d'elit i de necessitats especials. En aquest mateix curs acadèmic 2018/2019 s'han fet dos tallers sobre l'eina del qüestionari i el sistema de qualificacions del campus virtual per donar resposta a una petició d'un grup de professors. I en aquest mateix curs 2018/2019, s'han realitzar, per primera vegada, sessions de benvinguda al professorat associat nou de la Facultat de Dret, amb l'objectiu de donar-los les informacions bàsiques del funcionament de la Facultat. En aquesta mateixa sessió, es va dur a terme un taller sobre l'ús del campus virtual.

→ [Evidències sobre les accions de formació i suport impulsades des de la Facultat de Dret.](#)

3.4.3.2. L'Institut de Desenvolupament Professional (IDP-ICE) de la Universitat de Barcelona

L'IDP-ICE és una valuosíssima eina institucional al servei de la formació permanent del professorat. D'entre tots els instruments que ofereix destaquem els cursos de formació i

els estudis i informes elaborats sobre la recerca, la innovació i la renovació pedagògiques. La publicació i difusió d'aquests instruments, principalment a la web de l'IDP-ICE, hi possibilita l'accés a tot el professorat.

→ [Informació pública sobre l'IDP-ICE](#)

Concretament, la Secció d'Universitat de l'IDP-ICE és responsable de programar el Pla de formació del professorat de la UB, per complir el precepte estatutari que recull com a dret del PDI «tenir accés a la formació permanent, amb la finalitat de garantir la constant millora de la tasca docent i investigadora».

L'activitat de formació adreçada al professorat de la UB s'aplica tant a la docència i a la gestió com a la recerca i a la transferència del coneixement, i compta amb la participació dels centres a través del Consell de Coordinació de Formació de Centres

L'IDP-ICE disposa d'un **Pla de formació del PDI** que dona resposta a les necessitats d'actualització de les competències docents lligades al desenvolupament professional del professorat i a les expectatives de la UB de disposar d'una plantilla de professorat qualificada i preparada per assumir els reptes promoguts per el EEES.

→ [Pla de formació del professorat \(2018\)](#)

Concretament, pel que fa a la formació en docència, l'IDP-ICE ofereix: Màster de Docència Universitària per a Professorat Novell, Formació permanent, Formació en tutoria, i Formació en idiomes.

La Facultat de Dret, a més, facilita la difusió de la informació per mitjà del butlletí informatiu –publicat amb una periodicitat quinzenal i al qual recentment s'ha incorporat un apartat específic–, el web del centre i els anuncis en els monitors informatius.

→ [Oferta de cursos de formació per al professorat UB per l'IDP-ICE](#)

El professorat del màster objecte d'acreditació ha participat d'alguns dels cursos oferts des de l'IDP-ICE, tal i com es pot observar en la següent evidència.

→ [Activitats formatives del professorat del màster](#)

3.4.3.3. El Centre de Recursos per a l'Aprenentatge i la Investigació (CRAI)

El CRAI és un servei de la UB que dona suport a la docència, l'aprenentatge, la investigació i l'extensió universitària, i té l'objectiu de fer la difusió i facilitar l'accés als recursos d'informació i col·laborar en els processos de creació del coneixement.

Pel que fa a la docència, aquesta tasca de suport es concreta a oferir al professorat ajuda per a l'elaboració i preparació de material docent i la planificació de les assignatures.

→ [Servei del CRAI de suport a la docència](#)

3.4.3.4. Grups i projectes d'innovació docent

Programa de Recerca, Innovació i Millora de la Docència i l'Aprenentatge (RIMDA). A través d'aquest programa, la UB convoca periòdicament ajuts econòmics i suport metodològic a projectes d'innovació docent que contribueixin a la qualitat docent i a la millora continuada de la docència amb dues modalitats: projectes d'innovació docent i projectes de reconeixement i consolidació de grups d'innovació docent; molts dels quals

en coordinació amb l'IDP-ICE i els serveis de suport a la docència del CRAI. Actualment la Facultat de Dret disposa de 9 projectes d'innovació docent en desenvolupament i 4 grups d'innovació docent reconeguts, 3 dels quals consolidats.

- [Informació pública sobre els projectes d'innovació docent.](#)
- [Informació pública sobre els grups d'innovació docent](#)

Programa de Recerca en Docència Universitària. Aquest és un programa impulsat per l'IDP-ICE de la Universitat de Barcelona, que té com a principal objectiu promoure la creació d'equips de recerca que contribueixin a generar i difondre coneixement interdisciplinari sobre l'ensenyament universitari. Per aconseguir aquest propòsit, es convoquen anualment els ajuts REDIDP-ICE.

- [Informació projectes REDIDP-ICE de la Facultat de Dret](#)

3.4.3.5. Mobilitat del professorat

Una de les prioritats de la Facultat de Dret és promoure el perfil internacional del seu professorat i dels seus investigadors per tal que puguin assolir una visió comparada de la formació, de la recerca en els seus àmbits i facilitar la participació en activitats docents i projectes de recerca d'abast internacional. Considera igualment important reforçar la participació de professorat qualificat procedent d'altres universitats en les activitats acadèmiques i de recerca de la Facultat de Dret, de manera que estudiants i PDI de la UB puguin entrar en contacte amb altres perspectives científiques i culturals. Per aquesta raó es promou l'acollida temporal d'investigadors estrangers de prestigi internacional en activitats docents i en grups de recerca de la UB.

Aquesta acció es duu a terme en el marc de la normativa de la UB reguladora de les activitats de mobilitat del seu PDI, així com la participació en l'activitat docent i de recerca del PDI visitant.

- http://www.ub.edu/web/ub/galeries/documents/sites/transparencia/normativa/pas_pdi/normativa_IIDP-ICEncies.pdf
- http://www.ub.edu/uri/professorsNOUB/Normativa_collaboradors%20final_CAST.pdf
- http://www.ub.edu/uri/professorsNOUB/mobilitat_docent.htm
- http://crai.ub.edu/sites/default/files/reglaments/reglament_bibliotecadigital_2015.pdf

La mobilitat del PDI es produeix en diferents entorns: a través de les diverses accions del programa Erasmus+, a través de programes de mobilitat internacional propis de la UB gestionats des del Rectorat, a través de programes de mobilitat externs a la UB, a través dels programes de promoció de la recerca, a través dels projectes de recerca en els departaments o instituts, i també fora de qualsevol programa de mobilitat o de recerca. Per aquest motiu, tot i els mecanismes esmentats, és difícil quantificar el nombre d'estades o de visites docents o de recerca que els nostres professors fan durant el curs acadèmic o que rep la Facultat de Dret, atès el grau de descentralització que hi ha.

Actualment, el PDI de la Facultat pot beneficiar-se de diverses convocatòries. Algunes són externes i les ofereix, en diverses mobilitats, el Ministerio de Educación, Cultura y Deportes o el Ministerio de Economía, Industria y Competitividad o l'Agència de Gestió

d'Ajuts Universitaris i de Recerca de la Generalitat de Catalunya per a formació de doctors que preveuen estades breus a l'estranger.

Altres són promogudes per la mateixa UB. Es poden destacar les convocatòries següents:

- Convocatòria de beques en el marc del programa Erasmus+ per professorat de la UB en la modalitat K103 (ERASMUS-STA), per a mobilitats amb finalitat docent. A la darrera convocatòria, la Facultat de Dret ha ofert mobilitats amb 65 universitats en el marc del programa Erasmus+ per mobilitat docent.

Durant el curs 2016-2017, 12 professors d'universitats italianes, alemanyes, holandeses i txeques han fet estades acadèmiques a la Facultat de Dret en el marc del programa Erasmus. En el mateix curs acadèmic, 7 professors de la Facultat de Dret han estat adjudicatariis dels ajuts Erasmus+, i han fet estades breus per a activitats docents a universitats de França (3) i de Itàlia (4).

- Convocatòria de beques en el marc del programa Erasmus+ per professorat de la UB en la modalitat K107 amb països de fora de la Unió Europea (ERASMUS-STA), per a mobilitats amb finalitat docent i de formació.

A la darrera convocatòria la UB participa en aquesta acció amb una oferta de mobilitats amb 18 universitats de fora de la Unió Europea a Bosnià i Hercegovina, Canadà, Jordània, Marroc, Palestina, Rússia, Ucraïna i Xina. En el curs 2017-2018 la Facultat va rebre 1 professor de la McGill University de Canadà.

- Convocatòria d'ajuts de mobilitat internacional del professorat dels centres de la UB, en el marc d'un programa propi de la UB, per activitats de col·laboració acadèmica i institucional. En el marc d'aquesta convocatòria, durant el curs 2017-2018, la Facultat va rebre 2 professors convidats, d'Alemanya i d'Estats Units, i van marxar 2 professors de la Facultat a Perú i Mèxic.
- Convocatòries de mobilitat del Grup de Coimbra, adreçades a professorat estranger per a fer una estada de recerca a la UB: *Scholarship Programme for Young African Researchers*, *Scholarship Programme for Young Professors and Researchers from Latin American Universities* i *Scholarship Programme for Young Researchers from the European Neighborhood*. En el marc d'aquesta xarxa, la Facultat va rebre 1 professor de Nigèria en el programa *Scholarship Programme for Young African Researchers*.

Igualment, la Facultat de Dret de la UB ofereix suport a aquesta mobilitat a través de diverses convocatòries: d'ajuts per a la participació a congressos internacionals (PDI UB); per convidar professorat procedent d'institucions universitàries de recerca estrangeres de reconegut prestigi internacional (PDI visitant) i d'ajuts per participar en el programa de mobilitat LERU PhD Exchange Scheme, adreçat a l'alumnat del Programa de doctorat de Dret i Ciència Política.

- <https://www.ub.edu/portal/web/dret/pdi>
- <https://www.ub.edu/portal/web/dret/recerca>
- <https://www.ub.edu/portal/web/dret/convocatories-ajuts>

En concret, en el curs acadèmic 2017-2018, el PDI de la Facultat de Dret, amb caràcter general, ha tingut accés a les següents convocatòries:

- Convocatòria d'ajuts per a la participació a congressos internacionals. Durant el curs 2017-2018, 10 professors de la Facultat van gaudir d'aquests ajuts.
- Convocatòria d'ajuts per convidar professorat procedent d'institucions universitàries de recerca estrangeres de reconegut prestigi internacional. Durant el curs 2017-2018, 4 professors de la Facultat van gaudir d'aquests ajuts per convidar professorat visitant:

D'acord amb les dades de que es disposa, durant el curs 2017-2018, la Facultat de Dret ha rebut, a més, un total de 18 professors estrangers procedents de Itàlia, Països Baixos, França, Estats Units, Uruguay, Argentina, Xile, Korea, Brasil, Colòmbia, Nigèria.

D'acord amb les dades de que es disposa, durant el curs 2017-2018, un total de 56 professors de la Facultat han fet també estades a Itàlia, Bèlgica, França, Lituània, Alemanya, Països Baixos, Portugal, Regne Unit, Suïssa, Andorra, Canadà, Estats Units, Colòmbia, Mèxic, Argentina, Equador, Cuba, Xile, Costa Rica, Puerto Rico, Brasil i Xina.

Seguiment i valoració de l'estàndard 4

Seguiment de les accions de millora de l'Estàndard 4

Dues són les propostes de millora vinculades a aquest estàndard. La primera és una acció adreçada a donar resposta a la valoració de l'estàndard 4 del Màster de Gestió Pública Avançada en l'anterior procés d'acreditació.

Des de la coordinació del Màster de Gestió Pública Avançada s'han realitzat diverses actuacions per poder abordar les limitacions que l'informe d'acreditació expressava en quant a l'estabilitat i especialització del claustre docent, i que van comportar obtenir una acreditació en condicions de l'estàndard del professorat. Atesa la posició determinant del professorat en aquest màster, la coordinació va proposar-se l'objectiu d'estabilitzar la plantilla del professorat pròpia de l'ensenyament i garantir la seva expertesa en l'àmbit de la gestió pública, sense renunciar a la combinació entre les dues tipologies de professorat (permanent/associats i externs) que tant bons resultats han aportat al màster, com així ho mostren les dades sobre satisfacció dels estudiants. Una de les mesures preses per millorar l'adequació del professorat ha estat augmentar la presència de professorat permanent de la UB en les assignatures més conceptuals. En aquestes, en les quals està present una major càrrega teòrica s'ha prioritzat professorat que fos permanent, amb experiència investigadora i implicats en projectes i grups de recerca, i en canvi el personal associat i extern amb experiència professional d'alt nivell en la gestió pública s'ha assignat majoritàriament a les assignatures de caràcter més aplicat. Els criteris d'adscripció del professorat adoptats han permès millorar la plantilla de professorat en les condicions que reclamava l'anterior informe d'acreditació.

L'anàlisi de les dades presentades evidencia una millora significativa, donat que el percentatge de professorat doctor i permanent ha augmentat respecte als anteriors cursos,

comportant un augment significatiu de les hores impartides per professorat doctor, i per professorat amb dedicació a temps complert. També el nombre de professors associats doctors és superior, i alguns d'ell participen en grups de recerca de forma regular. L'expertesa professional del professorat està totalment garantida pels perfils professionals i càrrecs que ocupen el conjunt de professors associats i externs, i altament valorada pels estudiants com així ho demostren els resultats de satisfacció. En aquest sentit, es considera que l'esforç de la coordinació en la millora de la plantilla del professorat ha aconseguit els objectius previstos per a revocar el condicionament d'aquest estàndard.

La segona de les accions de millora estava adreçada a incrementar la informació pública relativa a l'experiència acadèmica i professional del professorat associat i extern de les titulacions. En aquests moments, està confeccionant un model de currículum adequat a les característiques professionals del professorat associat i extern, i des de les coordinacions dels màsters s'està demanant la seva complementació per ser penjat posteriorment al web de la titulació.

→ [Accés al seguiment de les propostes de millora de l'estàndard 6:](#)

Valoració de l'assoliment de l'estàndard 4

L'anàlisi del professorat de les titulacions objecte d'acreditació posa de manifest que aquest reuneix sobradament els requisits de qualificació acadèmica, de recerca i professional per desenvolupar de forma adequada els programes formatius.

Cal destacar que el professorat respon adequadament a les necessitats formatives i a la idiosincràsia de cadascun dels màsters. Així doncs, la plantilla de professorat dels màsters amb una clara orientació cap a la recerca – com en el cas del Màster d'Anàlisi Política i Assessoria Institucional i el Màster de Dret de l'Empresa i els Negocis – està formada fonamentalment per professorat doctor amb dedicació completa a la Universitat, amb trams de recerca i docència reconeguts i que estant implicats activament en projectes i grups de recerca. En canvi, en els màsters amb una vocació més professionalitzadora – Màster d'Advocacia, Màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia, i Màster de Gestió pública Avançada-, la plantilla docent combina dues tipologies de professorat amb l'objectiu de poder atendre tant les assignatures de concepció més teòrica com les assignatures amb una aplicació més pràctica i professional. En aquest sentit s'assigna el professorat permanent amb més qualificació acadèmica i experiència investigadora a les assignatures més conceptuals i teòriques, i el professorat associat i/o extern amb reconeguda experiència professional –aportat per les institucions que col·laboren en la impartició de la titulació en el cas del Màster de l'Advocacia (ICAB) i el Màster en Direcció estratègica de seguretat i policia (ISPC)- a les assignatures amb més especialització i tecnificació. No obstant, les dades també ens mostren un increment de doctors en els professors associats i externs en aquests màsters, així com una implicació d'algun d'ells en grups de recerca.

Altrament, l'alt grau de satisfacció dels estudiants amb el professorat corrobora la qualitat de les plantilles docents en cadascun dels màsters.

Les accions de suport al professorat impulsades des de la Facultat de Dret fan palès el compromís del centre amb la qualitat docent. De la mateixa manera, el professorat de la Facultat de Dret participa de les accions formatives i d'innovació docent que des de la Universitat de Barcelona es promouen amb la voluntat de millorar la seva pràctica docent.

Amb tot plegat, es considera que els màsters assoleixen de manera molt satisfactòria l'estàndard del professorat, i en la major part dels màsters, les dades i les evidències aportades mostren un progrés cap a l'excel·lència.

3.5. Estàndard 5: Eficàcia dels sistemes de suport a l'aprenentatge

3.5.1. Els serveis d'orientació acadèmica donen suport adequadament en el procés d'aprenentatge i els serveis d'orientació professional faciliten la incorporació al mercat laboral

El conjunt articulat d'accions d'orientació acadèmica i professional de l'alumnat forma part del nucli dur del projecte docent de la Facultat de Dret per als ensenyaments de grau i màster. En els estudis de grau, en la mesura que estan adreçats a donar una formació més generalista, encaminada a la preparació per a l'exercici d'activitats professionals, hi preval l'orientació acadèmica ja des de l'inici, i en els darrers cursos s'intensifica l'orientació professional. En canvi, en els estudis de màster, destinats a donar una formació més avançada, que té com a principal finalitat l'especialització acadèmica o professional de l'estudiant, l'orientació acadèmica i professional estan estretament vinculades durant tots els estudis, tot i que l'orientació professional esdevé una peça clau en un moment anterior: el de la selecció de l'ensenyament concret del màster que es vol cursar.

Aquesta concepció unitària està plasmada en el **Pla d'acció tutorial (PAT)** que, des de fa anys, articula el desenvolupament de l'acció d'assessorament i orientació a tots els estudiants dels ensenyaments que ofereix la Facultat. El darrer ha estat aprovat per Junta de Facultat en data de 26 de maig de 2017.

→ [Pla d'acció tutorial de la Facultat de Dret](#)

Al marge del PAT, la Facultat duu a terme diverses accions complementàries específiques d'orientació acadèmica per a l'alumnat, i disposa d'un conjunt de serveis especialment destinats a l'orientació professional i d'ocupabilitat de l'estudiant. Des d'una perspectiva institucional de centre, a totes les anteriors s'hi han d'afegir els recursos materials destinats a l'aprenentatge (aules de docència, d'informàtica, mitjans digitals i audiovisuals, Biblioteca i fons documental, etc.), l'adequació i la suficiència dels quals, atenent el nombre d'estudiants i les característiques de les titulacions, avalen el compromís de la Facultat amb la qualitat dels ensenyaments que imparteix.

També convé assenyalar que, a banda de l'orientació ordinària que es dona a l'estudiant per part de la Secretaria, el caps d'estudis, etc. i l'ordinària o estructural de la Universitat per part del SAE (Servei d'Atenció a l'Estudiant), la Facultat ofereix tres serveis específics d'orientació: el servei MID-Dret (d'assessorament acadèmic per als estudiants), l'Oficina de Relacions Internacionals (d'orientació en programes de mobilitat) i l'Oficina de Pràctiques, Clínica Jurídica i Borsa de Treball (destinat específicament a l'orientació professional).

El SGIQ de la Facultat disposa del procés PEQ 050, en el que es recullen tots els procediments vinculats a l'orientació acadèmica i professional dels estudiants, tant de les línies del PAT com de les accions concertades d'orientació. El passat curs 2017/18, s'inicià un procés de revisió per tal de dur a terme una simplificació del mateix. En aquesta revisió es treballa estretament amb els Caps d'estudi i els coordinadors generals de PAT de cada titulació així com els transversals. En aquesta fase de revisió, es va acordar un model unificat d'informe de valoració del PAT per a tots els graus, per tal de disposar de la mateixa informació i dades en el moment d'anàlisi i valoració del PAT.

- [PEQ 050 Orientació a l'estudiant](#)
- [Model d'informe de valoració del PAT](#)
- [Proposta de nou PEQ 050](#)

3.5.1.1. El disseny de les accions d'orientació en el Pla d'acció tutorial de la Facultat de Dret (PAT)

El PAT de la Facultat de Dret vigent va ser aprovat a l'any 2017 per Junta de Facultat. La coordinació general de totes les actuacions previstes en el PAT recau en el Vicedeganat d'Afers Acadèmics.

El PAT de la Facultat presenta les línies següents:

- En cadascun dels graus: Tutoria prèvia a la matriculació; tutoria grupal i coordinació docent a tots els estudiants de primer de tots els graus; tutoria de titulació (a partir del primer curs de grau); tutoria de sortides professionals (al darrer curs de grau); i tutoria d'excel·lència.
- En cadascun dels màsters: hi ha una sola línia tutorial, de caràcter acadèmic, que acostuma a fer el mateix coordinador del màster –o una persona nomenada per ell–.
- Transversals per a tots els graus i màsters: Tutoria d'esportistes d'elit (a partir del segon curs de grau); tutoria d'estudiants amb necessitats especials (NERE); i tutoria de mobilitat.
- Accions específiques d'orientació acadèmica i professional

3.5.1.2. Les accions integrades d'orientació acadèmica i professional als màsters

a) Prèvies

Sessions informatives i inaugurals dels màsters, que s'integren dins del **Fòrum d'Ocupació i Postgrau**. El Fòrum, a banda de ser una acció d'orientació professional als futurs graduats i titulats de màsters, és també una acció d'orientació acadèmica en la que s'ofereix informació sobre l'oferta general de màsters universitaris i propis. En el marc del Fòrum es van dur a terme tres accions diferenciades:

- [Conferència per part del Vicedeganat d'Afers Acadèmics i la directora de l'Escola de Postgrau sobre tota l'oferta de màsters universitaris i títols de postgrau propis dins del Fòrum d'Ocupació i Postgrau \(15 de febrer de 2018\).](#)
- [Programa del Fòrum d'Ocupació i Estudis de Postgrau](#)
- [Estand de l'Escola de Postgrau per a la difusió de l'oferta formativa de màsters universitaris \(15 de febrer de 2018\).](#)
- [Un estand per a cada un dels màsters i postgraus propis de la Facultat de Dret \(15 de febrer de 2018\).](#)

Des del curs acadèmic 2017 2018 es va iniciar la pràctica de donar difusió de l'oferta de màsters oficials de la Facultat per als estudiants del nostres graus. Així, a més dels actes generals que s'han assenyalat, es van programar sessions específiques dels coordinadors dels màsters amb els estudiants de les titulacions més properes, per la matèria dels seus estudis. Així, la coordinadora del Màster de l'Advocacia va presentar el màster entre els estudiants del Grau en Dret. Aquesta mateixos estudiants van tenir també sessions específiques informatives dels Màsters de Gestoria Administrativa i de Dret de l'Empresa i dels Negocis. El coordinador del Màster en Gestió Pública Avançada i el d'Anàlisi Política i Assessoria institucional van presentar les seves respectives titulacions als estudiants dels graus en Gestió i Administració Pública i en Ciències Polítiques i de l'Administració. El coordinador del Màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Jurídicopenal es va adreçar específicament als estudiants del Grau en Criminologia. I el de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia va fer el mateix amb els estudiants del Grau en Seguretat i també amb els estudiants dels Graus en Criminologia i de Ciències Polítiques i de l'Administració.

Tots els màsters també programen sessions informatives específiques per tractar temes més concrets relatius al desenvolupament del màster i de les gestions de matrícula.

En aquest sentit, des de cadascun dels màsters s'envia, via correu electrònic, una carta informativa sobre totes les gestions relacionades amb la matrícula. En el curs 2017-2018 es va implantar la tutoria prèvia als estudiants amb el coordinador abans de la matrícula, valorada molt positivament pels estudiants i pel personal d'administració i serveis que efectuen les matrícules, ja que agilitzen el procés de matrícula i eviten alguns problemàtiques sorgits del propi procés. Aquestes accions s'han 'protocolaritzat' al introduir-se en la revisió del PEQ040 relatiu al procés de selecció i matriculació dels estudiants de màster.

- [Carta informativa sobre la matrícula](#)
- [Tutoria prèvia a la matrícula](#)

Informació pública sobre l'oferta de màsters i postgraus. Tota la informació sobre els màsters universitaris i els estudis de postgrau propis està publicada en el web dels màsters de la Facultat de la UB. Per altra banda, la Facultat difon una publicació que recull en una sola guia tota l'oferta de màsters i postgraus.

- [Oferta màsters Facultat de Dret](#)
- [Oferta de màsters UB](#)

Acte oficial d'inauguració del curs de la Facultat de Dret. L'acte inaugural està adreçat a tots els estudiants de la Facultat de Dret –també els de màsters–, tots els professors i tot el personal d'administració i serveis. S'hi llegeix la lliçó inaugural, per part d'un professor de la Facultat, es reparteixen mencions entre els alumnes destacats del curs anterior, i el degà s'adreça als assistents.

- [Difusió de l'acte oficial d'inauguració del curs \(butlletí de la facultat\).](#)

b) Durant els estudis de màster

Pel que fa als màsters, al marge de l'operativitat de les tutories transversals, el PAT preveu, com s'ha assenyalat, una sola línia tutorial, de caràcter acadèmic, que acostuma a fer el mateix coordinador del màster –o una persona nomenada per ell– i la duu a terme en el marc de les directrius generals establertes en el PAT. Cada màster publica la seva informació sobre el PAT a la pàgina web de la seva titulació:

- [Informació pública sobre el PAT](#)
- [Màster Advocacia](#)
- [Màster d'Anàlisi Política i Assessoria Institucional](#)
- [Màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia](#)
- [Màster de Dret de l'Empresa i els Negocis](#)
- [Màster de Gestió Pública Avançada](#)

Atès el volum d'estudiants, la tasca de tutorització dels coordinadors del màster és constant durant tot l'ensenyament, i es duu a terme de forma presencial o mitjançant correu electrònic per part de la Coordinació. Se centra especialment en la tria d'assignatures o especialitats, o a l'hora de detectar possibles incidències de funcionament i prendre, en el aquest cas, les mesures adients per solucionar-les. Però també és especialment important en el moment de l'elecció del TFM que resulta més idoni segons quin sigui el perfil i l'orientació de l'estudiant. En els Màsters de l'advocacia, Direcció Estratègica de Seguretat i Policia i d'Estudis Jurídics Avançat disposen, específicament, d'un coordinador del TFM.

En el **Màster de l'Advocacia** es realitzen diverses accions de suport i coordinació amb els estudiants. Així, s'ha creat un campus general de "Coordinació del Màster" al que hi tenen accés tots els alumnes i que serveix com a eina de comunicació i planificació. En aquest campus es penja informació sobre activitats específiques i complementàries de l'activitat docent ordinària que poden resultar d'interès per als alumnes del Màster, tals com seminaris, jornades o cursos, així com convocatòries de beques, ajuts i premis o informació sobre les diverses convocatòries de l'examen d'accés a la professió.

- [Campus virtual Coordinació del Màster d'Advocacia](#)

Per altra banda, a nivell organitzatiu, s'ha anomenat un delegat de cadascun dels cinc grups com a persona de contacte directe amb la coordinació del Màster. A fi i efecte de valorar el desenvolupament del curs, detectar incidències i proposar accions de millora immediates es realitzen reunions periòdiques entre la coordinació del Màster i els delegats de grup. A l'hora, tres d'aquests cinc delegats de grup formen part de la Comissió coordinadora del Màster com a representants dels estudiants en l'òrgan decisor de la titulació.

Juntament a aquestes accions generals, la coordinació del Màster ha dut a terme accions puntuals de suport a l'aprenentatge. En aquest context, cal destacar l'organització de dues sessions de presentació amb els alumnes admesos a la titulació, abans del període de matrícula (juliol i setembre), amb l'objectiu d'explicar el pla d'estudis, l'optativitat, la selecció de grups, els horaris i el funcionament general del Màster.

A l'hora, s'han organitzat dues sessions relatives a les pràctiques curriculars, una de caràcter general - centrada en l'explicació de l'oferta, l'organització i funcionament amb l'ICAB i els períodes de realització-, i una altra d'específica - centrada en la presentació dels tutors i la realització del portafolis com a eina d'aprenentatge i base per a l'avaluació de les pràctiques. Així mateix, s'han elaborat diversos vídeos tutorial, que s'han penjat al campus específic de l'assignatura de pràctiques, amb l'objectiu de facilitar una guia pràctica d'accés immediat que permeti als alumnes resoldre dubtes en l'elaboració de portafolis.

Finalment, des de la coordinació del Màster es realitza una acció de tutorització permanent mitjançant tutories individualitzades a petició dels estudiants, que permeten fer un tractament individualitzat dels dubtes, situacions o problemàtiques que puguin sorgir en el dia a dia dels estudiants.

Per al proper curs 2019-2020 es posarà en marxa una acció tutorial específica al Màster de l'advocacia que reforçarà la tasca que, fins el moment, s'està desenvolupant des de la coordinació, implicant tant al professorat com als delegats dels diferents grups de l'ensenyament.

A més a més d'atendre personalment als estudiants que ho sol·liciten, des de la primera edició del **Màster en Direcció Estratègica de Seguretat i Policia**, un cop finalitzat el procés de preinscripció, en el mes de juny i, per tant, abans de que s'iniciï el període matrícula, es convoca a tots els alumnes que han estat admesos per cursar el màster a una sessió informativa en la qual el coordinador i el seu adjunt es presenten personalment als estudiants, s'amplia la informació inicial, s'aclareixen els dubtes que els alumnes puguin tenir i se'ls orienta en la elecció de les assignatures optatives.

En el cas del **Màster de Dret de l'Empresa i els Negocis**, el curs comença amb una sessió de presentació a mitjans del mes de setembre, a la qual segueix una setmana de tutories personalitzades per orientar els alumnes sobre l'elecció del seu itinerari curricular. Això a banda de l'assignació individualitzada a cada estudiant de un tutor per al desenvolupament del treball de fi de màster.

El **Màster de Gestió Pública Avançada** i el **Màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia** tenen establert un horari concret per al les tutories presencials. En el curs 2018/19 s'ha destinat un despatx de coordinació de Màsters i d'atenció a l'estudiant en l'edifici principal de la Facultat.

Entre les tutories transversals específiques destaquen, per la seva projecció als màster oficials:

Tutoria de necessitats especials (NERE): L'estudiant acollit al programa d'integració que ofereix la UB a través del SAE té assignat un tutor específic que l'acompanya i assessora al llarg dels estudis de màster. Si deixen de produir-se les circumstàncies que feien que l'estudiant participés en la tutoria de necessitats especials, aleshores és orientat pel coordinador del màster o per la persona en qui delegui. Dels estudiants que es van acollir a aquest programa, dos estaven cursant estudis de màsters el curs 2017-2018, en

concret, el Màster de l'Advocacia. Aquest darrer curs 2018-2019, els estudiants de màster acompanyats a les tutories NERE han estat tres: dos d'ells del màster de l'advocacia.

→ [Taula E5.1: Nombre de tutories de necessitats especials. Curs 2017-2018](#)

Tutories de pràctiques externes. La Facultat de Dret, amb l'impuls i la coordinació del Vicedeganat de Relacions Institucionals, ofereix a l'alumnat un ampli programa de pràctiques externes curriculars i no curriculars que es duen a terme en diferents entitats col·laboradores, com ara despatxos, empreses, i institucions i organismes vinculats als àmbits professionals dels graus i màsters.

La informació sobre les pràctiques externes es publica de forma actualitzada als webs dels graus i màsters que l'ofereixen com a assignatura obligatòria o optativa, i al web de l'Oficina de Pràctiques.

La gestió de les pràctiques externes curriculars de grau, de màster i de les pràctiques de les clíniques jurídiques es duu a terme a través de la Secretaria d'Estudiants i Docència, i la gestió de les pràctiques externes no curriculars es fa des de l'Oficina de Pràctiques. En ambdós casos, el Sistema de Garantia de la Qualitat disposa del procediment PEQ 070 sobre «Gestió de les pràctiques externes» que regula les accions i els agents implicats en aquests processos, seguint la normativa de la UB sobre pràctiques externes.

→ [Informació pública sobre les pràctiques externes](#)

→ [PEQ 070 «Gestió de les pràctiques externes»](#)

→ [Normativa UB pràctiques externes: curriculars i extracurriculars](#)

→ [Dades sobre estudiants i entitats participants en les pràctiques externes del curs 2017-2018](#)

Sessions informatives sobre els programes de mobilitat. Durant el curs es convoquen diferents sessions informatives sobre els programes de mobilitat, per explicar les característiques dels diferents programes i incentivar així la participació dels estudiants, i donar informació sobre els tràmits més administratius per a la sol·licitud. A continuació es presenten les sessions que es van oferir en el curs 2017-2018.

→ [Taula E5.2: Nombre d'assistents a les sessions informatives sobre els programes de mobilitat](#)

Tutories de mobilitat. També estan previstes per als estudiants de màsters. No es programen sinó que son a demanda. Fins el moment, atesa la nul·la demanda de mobilitat per part d'estudiants dels màsters, no s'han realitzat. Aquest curs, amb la concessió de quatre beques Erasmus + per a la realització de pràctiques a quatre estudiants del màster de l'advocacia s'han activat a través de la Coordinació del propi Màster conjuntament amb l'ICAB.

c) Al finals dels estudis

Programa d'ocupabilitat. Des del Vicedeganat de Relacions Institucionals, amb el suport de l'Oficina de Pràctiques, Clínica Jurídica i Borsa de Treball, s'ha dissenyat i desenvolupat un programa d'accions d'ocupabilitat que pretén enfortir les habilitats professionals dels estudiants dels graus, màsters i postgraus de la Facultat de Dret, amb la finalitat de millorar-ne la inserció laboral. Es compon, principalment, de dues accions:

el Fòrum d'Ocupació i Postgraus i les activitats formatives d'orientació per a la inserció i l'ocupabilitat.

- **El Fòrum d'Ocupació i Postgraus** consisteix en una sessió que acull una gran varietat d'empreses, despatxos i institucions del sector públic i del sector privat, organitzats en estands, amb l'objectiu que els estudiants puguin contactar-hi personalment i lliurar els seus currículums per iniciar processos de selecció o pràctiques externes. Durant la jornada també es fan taules rodones amb diferents representants del sector.

→ [Difusió del Fòrum Ocupació i Postgraus 2017/08](#)

→ [Programa del Fòrum Ocupació i Postgraus. 2017/18](#)

Taula E5.3: Nombre d'assistents al Fòrum d'Ocupació i Postgraus

	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-18
Assistents Fòrum d'Ocupació i Postgraus	341	350	245	307

Fonts: *Facultat de Dret*

- **Activitats formatives d'orientació per a la inserció i l'ocupabilitat.** Dins del marc del programa d'ocupabilitat, s'organitzen també activitats formatives en forma de jornades, tallers, simulacions i conferències que pretenen reforçar l'orientació en la inserció laboral dels estudiants. Per a algunes d'aquestes activitats es disposa del suport i la col·laboració del Servei d'Atenció a l'Estudiant de la UB. Totes les activitats s'anuncien a través del Campus Virtual de Pràctiques i Ocupabilitat i del butlletí de la Facultat de Dret. Les accions dutes a terme durant el curs 2017-2018:

→ [Taula E5.4: Nombre d'assistents a les activitats formatives per a la inserció i l'ocupabilitat](#)

- **Orientació sobre les sortides professionals i la inserció laboral.** Al final dels estudis, tant els estudiants de grau com els de màster poden adreçar-se a l'Oficina de Pràctiques, Clínica Jurídica i Borsa de Treball per rebre assessorament sobre com enfocar la seva recerca de feina. (*vid. infra*).

3.5.1.3. Serveis d'orientació acadèmica i professional

a) Servei d'Atenció a l'Estudiant de la UB (SAE). Aquest servei atèn d'una manera personalitzada el futur alumnat, estudiants, estudiants amb necessitats educatives especials, temporals i interculturals i per facilitar-los la informació, l'orientació, l'assessorament, el suport i l'ajut necessaris durant tot el període d'aprenentatge i procés d'inserció professional.

→ [SAE](#)

b) Servei MID-Dret (Facultat de Dret). Es tracta d'un servei de la Facultat de Dret que ofereix assessorament als estudiants per al desenvolupament dels seus estudis: assessorament en tècniques d'estudi, suport en la planificació dels estudis, i consultes del Campus Virtual. Principalment, les consultes que rep són d'estudiants de primer de grau i relacionades amb el seu procés d'adaptació als estudis universitaris.

→ [Servei MID-Dret \(web\)](#)

c) Oficina de Pràctiques, Clínica Jurídica i Borsa de Treball. Aquesta oficina és la unitat que gestiona les pràctiques externes extracurriculars, les ofertes de treball de la borsa de treball i la que assessora els estudiants en temes relacionats amb l'orientació professional (currículum, procés de selecció, etc.) i la inserció laboral (sortides professionals, recerca de feina, etc.). També des de l'Oficina es dona suport tècnic al programa d'ocupabilitat, tant en l'organització d'activitats formatives com en l'organització del Fòrum d'Ocupació i Postgraus..

→ [Oficina de Pràctiques, Clínica Jurídica i Borsa de Treball](#)

e) Oficina de Relacions Internacionals. L'Oficina ofereix assessorament als estudiants sobre els diferents programes de mobilitat, s'hi gestionen tots els tràmits que els estudiants han de fer per a una estada a l'estranger i rep els estudiants estrangers que fan una estada a la Facultat de Dret. També organitza sessions informatives i sessions de benvinguda per als estudiants estrangers.

→ [Oficina de Relacions Internacionals](#)

Tot i que en aquests moments no es disposa de més resultats sobre la satisfacció de les activitats d'orientació, en el present curs 2017-2018 es posarà en marxa un sistema d'enquestes per conèixer la satisfacció sobre les activitats d'orientació professional de les sortides professionals i del Fòrum d'Ocupació i els estudis de postgrau.

3.5.2. Els recursos materials disponibles són adequats al nombre d'estudiants i a les característiques de la titulació.

La Facultat disposa d'espais adequats per impartir una docència de qualitat, d'espais accessoris per tal que els estudiants puguin dur-hi a terme satisfactòriament les seves activitats formatives i d'aprenentatge, i d'una Biblioteca.

L'Administració del Centre en gestiona i garanteix el bon funcionament. Els procediments de qualitat de la Facultat de Dret que regulen aquesta activitat són:

→ [PEQ_110 «Gestió dels recursos materials»](#)

→ [PEQ_120 «Gestió dels serveis»](#)

Biblioteca

El CRAI Biblioteca de la Facultat de Dret disposa d'un catàleg de més de 130.000 volums, de gairebé 1.900 revistes i de nombroses bases de dades. A més, acull altres col·leccions especials que fan la Biblioteca de la Facultat dipositària de quatre fons addicionals: el de Bioètica i Dret, el de les Nacions Unides, el de l'Observatori del Sistema Penal i Drets Humans (OSPDH) i un fons de reserva integrat per obres editades entre els segles XVI i primer terç del XIX. Cal esmentar que, pel fet de matricular-se, els alumnes accedeixen a tot els fons bibliogràfic i d'hemeroteca de la Xarxa Lluís Vives, cosa que permet posar al seu abast una de les fonts informatives i científiques més extenses d'Europa. Aquest instrumental formatiu i de recerca es completa amb un servei de préstec interbibliotecari, tant de llibres com de reproduccions d'articles de revista.

Igualment, la Biblioteca disposa d'espais de treball individual, ordinadors i màquines de fotocòpies, repartits entre els sis pisos que la integren. A més, posa a disposició dels usuaris dos ordinadors portàtils. Als espais individuals s'hi han d'afegir sis sales de

treball col·lectiu, amb una capacitat d'entre 8 i 10 persones: una de reservada al professorat visitant –situada a l'hemeroteca– i les cinc restants per a l'alumnat de grau, màster i doctorat (segon, tercer i quart pis).

Tant la Biblioteca com l'hemeroteca són de lliure accés per als estudiants de la Universitat de Barcelona.

→ [CRAI Biblioteca de Dret](#)

→ [Taula E5.7 Usos i formació de la Biblioteca](#)

Aules amb dimensions diferents segons les funcions. El conjunt d'edificis que integren la Facultat, juntament amb l'estructura modular ubicada darrere de l'edifici Ilerdense, dona resposta adequada a les necessitats d'aules per impartir docència: hi ha aules per a la docència presencial de tipus magistral per a grups grans (>100 estudiants) i per a grups mitjans (50-100 estudiants) i aules-seminari per a la docència amb grups petits (<30 estudiants). Per les seves particularitats com a ensenyament especialitzat i pel nombre d'estudiants, els ensenyaments de màsters oficials s'imparteixen, principalment, a les aules de la quarta planta de l'edifici principal, que són de dimensions més ajustades i que, tot i ser noves, han estat millorades per satisfer les necessitats dels estudiants dels màsters: s'han substituït en quatre d'elles les cadires amb pala per taules i cadires que facilitin el treball amb ordinadors portàtils i altre material. Aquest acondicionament s'ha dut a terme en dos dels tres seminaris del primer pis de l'edifici principal en el qual s'ubiquen els grups de tarda del Màster de l'Advocacia. Igualment, en el cas del Màster de Dret de l'Empresa i dels Negocis fan les classes a l'aula Font i Rius de l'edifici principal. Totes les aules on fan docència els Màsters estan habilitades per a persones diversament hàbils i son fàcilment accessibles.

Sala de Pràctica jurídica i Sales de mediacions. Son aules especialment dissenyades per dur a terme simulacions de judicis, negociacions, mediacions i altres mecanismes de resolució extrajudicials de conflictes. En el cas de la primera, hi ha reproduïda una sala de judicis amb espais específics tant pel Tribunal com per les parts d'un procés, així com també pels subjectes que presten declaració i 45 seients per assistir com a públic. Una de les aules de mediació té una petita dimensió: per a 4 persones; està dotada de micròfons d'ambient per poder escoltar la mediació des de la Sala de Pràctica Jurídica i Sala Mediació II. Aquesta darrera és més gran: disposa de 26 cadires de pala i un Monitor de Tv per veure i escoltar tot el que passa a les altres 2 sales (Pràctica Jurídica i Mediació I). Totes les aules son accessibles per a persones amb dificultats funcionals. Igualment, atesa la tecnologia avançada que utilitzen, l'ús d'aquestes aules té el suport d'un dels tècnics en matèria audiovisuals de que disposa la Facultat.

→ [Nombre i característiques de les aules.](#)

→ [Informació pública dels espais de la Facultat de Dret](#)

Mobiliari: les aules grans i mitjanes tenen bancs fixos, però la major part d'aules petites i seminaris disposen d'un mobiliari que es pot moure fàcilment per disposar-lo segons les necessitats docents (o bé taules no fixes o bé cadires pala).

Equipaments informàtics i audiovisuals: totes les aules, des de les més grans fins a les de dimensions més reduïdes, estan equipades amb ordinador amb connexió LAN, wifi, projector, pantalles, megafonia sense fils, projector de transparències i càmeres per possibilitar connexions via *Skype*. A més, tres aules de l'edifici principal (Magna, Fons i Rius i Saló de Graus) estan habilitades per utilitzar el sistema *Mediasite*.

Aules d'informàtica: a més dels ordinadors que facilita la Biblioteca, la Facultat de Dret disposa de set aules d'informàtica dotades d'un nombre d'ordinadors que oscil·la entre els 15 i 30, segons les dimensions. Estan situades a l'edifici Ilerdense (1r pis, escala dreta) i al nou edifici (planta soterrani). Totes estan dotades d'un monitor (al matí i a la tarda) al qual poden adreçar-se els estudiants per a qualsevol informació sobre les normes d'ús i funcionament. L'horari és de 9 a 21 hores. L'accés és lliure per a l'alumnat, que accedeix als equips amb la identificació d'estudiant UB.

Aules d'estudi i espais de treball per als estudiants. Com ja s'ha assenyalat, la Biblioteca disposa de sis sales, de les quals cinc estan destinades als estudiants. És l'espai compartit que pot ser utilitzar per l'alumnat durant tot el curs i que es reforça amb l'ampliació d'horaris en període d'avaluacions. Al marge d'aquestes sales, la Facultat, abans d'iniciar-se el període d'exàmens i un cop finalitzades les classes del semestre, habilita diverses aules, amb diferents dimensions, per a l'estudi, principalment en els edificis principal i Ilerdense. Igualment, per tal de satisfer la demanda d'espais compartits, a l'edifici principal i al nou edifici, s'han disposat un conjunt de taules i bancs i ordinadors de lliure accés que els estudiants utilitzen amb freqüència per a la preparació d'activitats i treballs conjunts.

Serveis Lingüístics. A la Facultat de Dret l'atenció dels Serveis Lingüístics és dispensada per una tècnica lingüística i una becària de suport. A més d'oferir cursos presencials i en línia de llengües, ofereix suport a l'aprenentatge a través de l'elaboració i difusió de diferents materials útils a l'hora de redactar treballs (criteris per a l'elaboració de treballs acadèmics) o de cercar informació lingüística i terminològica.

→ [Serveis Lingüístics UB](#)

→ [Criteris lingüístics, bibliogràfics, d'estil i convencions](#)

Finalment, cal assenyalar que la Facultat posa a l'abast dels estudiants altres serveis indirectes de suport a l'aprenentatge, com ara el de reprografia i la llibreria universitària –servei que, des del curs 2017-2018 facilita l'empresa Atelier.

Satisfacció dels serveis de la UB i de la Facultat de Dret. La Universitat de Barcelona passa de forma anual una enquesta als estudiants sobre serveis, activitats i instal·lacions de la UB. En les taules següents es mostra la valoració dels estudiants de la Facultat de Dret (un total de 180 respostes) a l'enquesta del 2018. En general, els estudiants es mostren satisfets amb les instal·lacions de la Facultat de Dret, i la puntuació no difereix gaire de la puntuació mitjana de la resta de centres. La informació sobre els resultats de l'enquesta està publicada a l'apartat «Satisfacció» del web de la Gestió de la Qualitat.

→ [Resultats de l'enquesta als estudiants sobre els serveis, instal·lacions, activitats i instal·lacions de la UB. Resultats per centres \(2018\)](#)

→ [Taules E5.6 a E5.7 sobre la valoració dels estudiants amb els serveis](#)

Seguiment i valoració de l'estàndard 5

Seguiment de les accions de millora de l'estàndard 5

Algunes de les accions de millora proposades des de l'anterior procés d'acreditació han estat implantades de forma satisfactòria, donant-les així per finalitzades. Aquest és el cas de la implantació en els màster de la tutoria prèvia abans de la matriculació. Aquesta acció ha repercutit positivament tant en els estudiants ja que disposen de més informació per a l'elecció i configuració del seu currículum acadèmic, com en la disminució d'errors en el procés de matrícula.

Com es pot observar en el document adjunt sobre l'estat de les accions de millora, es va desestimar seguir endavant amb l'aplicació del programari UNTIS per a la gestió d'aules, pels deficientes resultats obtinguts en les procés realitzades.

Com s'ha comentat anteriorment, des del curs passat s'han iniciat les accions de difusió dels màster a les aules dels estudiants dels graus de la Facultat, ampliant així les accions de difusió tal i com es va proposar en el pla de millora. De totes maneres, no es dona per finalitzada l'acció per donar cabuda a noves accions que es puguin dissenyar.

Encara que no estigués contemplada dins del pla de millora, cal destacar la posada en marxa en el curs 2018-19 del nou edifici de la Facultat de Dret, que ha permès disposar de més aules, i en millors condicions, a tots els ensenyaments del centre, en especial les destinades a les titulacions de màsters. En efecte, amb el nou aulari s'ha pogut disposar de noves aules més grans, còmodes, amb molta més lluminositat i dotades de les infraestructures actualitzades, substituint d'aquesta manera les aules situades a l'estructura modular.

→ [Estat de les accions de millora de l'estàndard 5](#)

Valoració de l'assoliment de l'estàndard 5

Es considera que la Facultat de Dret assoleix molt favorablement aquest estàndard, tant pel que fa a les accions de suport a l'aprenentatge com en les instal·lacions i serveis del centre.

La Facultat desplega de forma sistemàtica cada curs les accions i activitats adreçades a l'orientació i al suport en el procés d'aprenentatge dels estudiants. Tant el PAT com el PEQ050 sobre l'orientació a l'estudiant han estat instruments fonamentals per la implantació i sistematització de totes aquestes accions. Considerem que les accions establertes cobreixen les necessitats dels estudiants en totes les fases del desenvolupament del seu ensenyament. Així doncs a l'inici es despleguen les accions de caràcter informatiu i d'adaptació al nou ensenyament, durant el desenvolupament del títol es desplega l'acció tutorial i les accions acadèmiques complementàries (mobilitat, pràctiques, seminaris, etc...) i al final prenen més presència les accions i serveis adreçats a l'orientació i inserció laboral.

Les instal·lacions de la Facultat garanteixen un desenvolupament adequat i en condicions tant de la docència com d'altres activitats complementàries. De la mateixa manera, l'espai

de la biblioteca i el seu catàleg de materials i documentació també facilita que els estudiants puguin desenvolupar de forma satisfactòria els seus estudis.

Així com en el cas dels graus es disposa de dades sobre la satisfacció d'algunes de les accions d'orientació, en el cas dels màsters encara no s'ha implantat cap instrument per valorar el grau de satisfacció de les accions realitzades, i per tant encara no es disposa de dades específiques.

3.6. Estàndard 6: Qualitat dels resultats dels programes formatius

Màster d'Advocacia

3.6.1. Els resultats d'aprenentatge es corresponen amb els objectius formatius pretesos i amb el nivell del MECES de la titulació.

El Màster d'Advocacia té com a objectiu fonamental proporcionar una formació jurídica integral de caràcter eminentment professionalitzadora, orientada a preparar als estudiants per a l'exercici de l'advocacia i superar, a tal efecte, la prova d'accés a la professió convocada pel Ministeri de Justícia. En aquest context, la titulació ha estat dissenyada per tal de proporcionar als estudiants les tècniques i habilitats necessàries per intervenir, promoure, sol·licitar i realitzar tots els tràmits, gestions i actuacions que requereixen l'aplicació de la tècnica jurídica pròpia de l'exercici professional de l'advocacia.

Per tal de satisfer aquest objectiu formatiu, les matèries que configuren el pla d'estudis del Màster van ser definides en consonància als diversos àmbits de coneixement vinculats a la prova d'accés a la professió d'advocat. Al seu torn, els resultats d'aprenentatge establerts a la memòria de verificació del Màster van ser fixats en els termes d'analitzar, identificar, valorar, intervenir, formular amb precisió, rebatre, proposar, reaccionar o seleccionar, termes, tots ells, que posen de relleu el nivell MECES de la titulació. En aquest sentit, els resultats d'aprenentatge del Màster busquen que l'alumne hagi adquirit uns coneixements jurídics avançats, demostris que els ha comprès i els sap aplicar, que és capaç de predir i controlar situacions complexes, analitzant les seves conseqüències i planificant la solució més adient per al client, essent capaç de transmetre de forma clara l'estratègia proposada i els possibles resultats de la mateixa.

Les dues assignatures que han estat seleccionades per a la seva avaluació en el marc del present procés d'acreditació són Litigació civil i Litigació social, dues assignatures obligatòries de 9 i 6 crèdits ECTS, respectivament.

Taula E6.1: Informació de les assignatures seleccionades per a l'avaluació

	Pla docent	Tipologia	Matèria	Crèdits
Litigació Social	Pla docent 2018/19	Obligatòria	Litigació Social	6
Litigació Civil	Pla docent 2018/19	Obligatòria	Litigació Civil	9
Pràctiques Externes I	Pla docent 2018/19	Obligatòria	Pràctiques Externes	9
Pràctiques Externes II	Pla docent 2017/18	Obligatòria	Pràctiques externes	21

Treball Fi de Màster	Pla docent 2018/19	Obligatòria	TFM	6
-----------------------------	------------------------------------	-------------	-----	---

Font: Facultat de Dret

Respecte a l'assignatura *Litigació civil*, són set els resultats d'aprenentatge fixats a la memòria de verificació que, per raó del contingut de la matèria, corresponen a aquesta assignatura. Al seu torn, són sis els resultats d'aprenentatge que a la memòria de verificació es vinculen a l'assignatura *Litigació social*. Les competències bàsiques i generals implicades en el desenvolupament dels resultats d'aprenentatge d'aquestes dues assignatures són les competències CB8, CB9 i CG1. En termes generals, es tracta de competències que busquen que l'alumne sigui capaç de comprendre i integrar coneixements, reflexionar sobre el seu contingut i ordenar-los per tal de formular i saber comunicar judicis argumentats i extreure'n les seves conseqüències jurídiques. Aquestes competències es concreten en aspectes específics per raó de la matèria en les competències CE1, CE2, CE3 i CE10, competències essencialment centrades en la capacitat de l'alumne per tal de dissenyar estratègies, anticipar i avaluar les conseqüències jurídiques i econòmiques de l'estratègia dissenyada i prendre les decisions adients per a les necessitats de cada client.

→ [Taula E6.2: Quadre de competències de les assignatures seleccionades](#)

En el *Treball Final de Màster (TFM)*, amb una càrrega lectiva de 6 crèdits ECTS, el resultat d'aprenentatge general és que l'alumne experimenti una primera aproximació a un treball aplicat que es concreta en l'elaboració d'un dictamen vinculat a la pràctica professional de l'advocat. En particular, en el desenvolupament del TFM es pretén l'assoliment dels següents resultats d'aprenentatge: expressió sintètica dels fets que integren el supòsit de fet base; selecció dels arguments jurídics que resultin de l'aplicació dels fets relatats; redacció de documentació jurídica amb la finalitat d'assessorar convenientment als clients; domini de les eines jurídiques, en particular, del discurs argumentatiu oral i escrit i la seva coherència amb les conclusions i defensa oral de les conclusions.

Aquests resultats d'aprenentatge s'associen a les competències bàsiques CB8 i CB9, en quant els alumnes han d'acreditar que saben aplicar els coneixements adquirits, essent capaços de resoldre problemes en entorns nous o poc coneguts i comunicar les seves conclusions de forma raonada i coherent. Juntament a aquestes competències generals, l'alumne ha de mostrar que ha assolit coneixements especialitzats i domina tècniques que consoliden altres competències funcionals que convergeixen en la pràctica professional d'un bon advocat i, en concret, les competències específiques CE1 i CE10. En aquest sentit, en el desenvolupament del dictamen en què es materialitza el TFM, els estudiants han de deixar constància de l'assoliment de les habilitats vinculades a la planificació del cas, l'elecció de les estratègies processals adients per a la defensa dels interessos dels clients, la valoració de les conseqüències jurídiques derivades d'aquestes estratègies així com la defensa oral de les mateixes davant un Tribunal conformat per professorat expert en la matèria.

Finalment, pel que es refereix a les Pràctiques, ens trobem davant una matèria que, a requeriment de l'AQU, va ser dividida en dues assignatures, *Pràctiques I* (9 crèdits ECTS) i *Pràctiques II* (21 crèdits ECTS). Malgrat es tracti de dues parts d'una mateixa matèria, la dinàmica, metodologia, activitats i avaluació de cadascuna d'elles és diferent. Com s'exposarà amb detall al següent apartat d'aquest autoinforme, a l'assignatura *Pràctiques I* es posa l'accent en la realització de tallers amb especial rellevància per a la pràctica professional (en concret, taller sobre les TIC a l'Administració de Justícia, taller de despatxos professionals, taller de visites a Jutjats i taller de pràctica jurídica), mentre que a l'assignatura *Pràctiques II* el pes específic el tenen les pràctiques realitzades a institucions, entitats o despatxos professionals amb una immersió completa de l'estudiant en la pràctica professional de l'advocacia.

Els resultats d'aprenentatge comuns a ambdues assignatures es concreten, segons la memòria de verificació de la titulació, en el desenvolupament de les competències i habilitats necessàries per a l'exercici de la professió d'advocat, havent assolit les eines necessàries per fer front als problemes deontològics professionals i coneixent el funcionament i la problemàtica d'institucions relacionades amb l'exercici de la professió.

L'assoliment d'aquests resultats d'aprenentatge es concreta en les competències bàsiques i generals CB10, CG2 i CG3. En aquest context, la realització de les pràctiques té com a objectiu formatiu essencial que l'estudiant autoreguli el seu aprenentatge i reflexioni sobre les seves habilitats i carències en el desenvolupament de l'exercici professional i, a l'hora, sigui capaç d'adoptar mesures i buscar solucions per superar les dificultats que troba en el dia a dia de les pràctiques que realitza. En aquest context, juga un paper fonamental el dossier d'aprenentatge o portafolis que ha d'elaborar l'estudiant en l'assignatura *Pràctiques II*, mitjançant la incorporació de les evidències d'aprenentatge relatives a les tasques desenvolupades i la reflexió personal sobre les mateixes. Per tal de garantir la qualitat del procés formatiu de l'estudiant en pràctiques, cada alumne té dos tutors assignats: un a la institució en què desenvolupa les pràctiques, responsable del seguiment professional de l'estudiant en el dia a dia del despatx, centre o institució; i un altre a la Facultat, responsable del seguiment acadèmic de l'estudiant mitjançant la realització de tutories periòdiques d'anàlisi i valoració del portafolis.

Les competències bàsiques i generals indicades es complementen amb les competències específiques CE2, CE3, CE5, CE7, CE9, CE11 i CE12. Aquestes competències, treballades intensament a l'assignatura Pràctiques II, són reforçades mitjançant les diverses activitats que es realitzen a l'assignatura Pràctiques I i, de forma especial, en el marc del taller de pràctica jurídica. Aquest taller permet treballar, en el context de casos concrets, totes les competències específiques vinculades a l'assignatura així com les habilitats relatives a l'estudi, redacció i oralitat pròpies de l'exercici professional de l'advocat.

Les mostres d'avaluació de les assignatures evidencien l'assoliment de les competències i el nivell formatiu corresponent al MECES per la titulació.

→ [Evidències de les mostres d'avaluació de les assignatures seleccionades](#)

3.6.2. Les activitats formatives, la metodologia docent i el sistema d'avaluació són adequats i pertinents per garantir l'assoliment dels resultats d'aprenentatge previstos.

L'orientació eminentment professionalitzadora del Màster de l'Advocacia no només té una incidència directa en la configuració del pla d'estudis de la titulació. Es projecta també a les activitats formatives i d'avaluació, així com en la definició dels resultats d'aprenentatge. En tots ells cal garantir que l'alumne que supera el Màster disposa, per una banda, dels coneixements necessaris per afrontar la prova amb la màxima seguretat i, per altra, cal assegurar que disposa de les habilitats i competències necessàries per a l'exercici de la professió d'advocat.

Una visió general dels diferents plans docents de les assignatures del Màster i, per extensió, de les guies docents en que es concreten les activitats i casos pràctics de cada assignatura, mostra una notable coincidència en les metodologies docents utilitzades, així com una correspondència envers les competències i les activitats formatives que es duen a terme. En aquest context, la principal estratègia docent utilitzada al Màster és l'estudi de la matèria mitjançant el **mètode del cas**, de manera que, a partir de la presentació d'un supòsit de fet concret, es plantegen diferents qüestions orientatives que han de conduir l'estudi de la matèria. Aquesta tècnica d'aprenentatge fomenta la reflexió individual de l'estudiant envers els conceptes, principis i normativa aplicables al cas, permet adquirir pràctica en l'anàlisi i avaluació de situacions de fet reals així com en l'emissió de decisions o recomanacions jurídicament fonamentades. A l'hora, permet compartir amb els companys del grup els diferents enfocaments i estratègies que poden servir per a la defensa del cas, fomenta la discussió i permet el contrast argumentat d'idees. D'aquesta manera, el mètode del cas es configura com l'eix vertebrador de la docència al Màster, al voltant del qual s'han configurat les diferents activitats formatives que permeten el treball de les competències i habilitats requerides per la titulació.

- [Taula E6.3. Activitats formatives de les assignatures seleccionades](#)
- [Guies docents de les assignatures seleccionades](#)

En el context descrit, les dues assignatures escollides per ser avaluades en el present procés d'acreditació utilitzen la mateixa metodologia docent. En primer lloc, l'activitat presencial és definida a la memòria de verificació i concretada als plans docents com una activitat de caràcter teòric-pràctic. Això significa que, juntament a les classes magistrals, sempre necessàries per a l'explicació i aprofundiment dels conceptes jurídics susceptibles de ser aplicats en diferents contextos, s'organitza la docència al voltant d'altres tècniques i activitats docents que dinamitzen la iniciativa de l'alumne i que fomenten el seu treball autònom. Aquestes diverses activitats contribueixen a que l'estudiant treballi en l'aplicació dels coneixements adquirits en la resolució de problemes concrets, desenvolupi les competències vinculades a l'anàlisi i resolució de casos, s'esforci en el desenvolupament d'habilitats individuals i s'acostumi a treballar de forma cooperativa en petits grups. En concret, les principals estratègies docents utilitzades en les dues assignatures seleccionades i, en general, en totes les assignatures obligatòries de la titulació, són les següents:

- Redacció d'escrits (entre d'altres, escrits de demanda, de contestació a la demanda, de reclamació de drets, de planificació de l'estratègia processal, etc). Aquesta activitat formativa busca que l'estudiant sigui capaç d'integrar coneixements i faci front a la formulació de judicis a partir d'una informació donada, aplicant coneixements acadèmics especialitzats a un cas concret (en concret, les competències treballades amb aquesta activitat són la CB8 i CE1). Així mateix, permet desenvolupar la capacitat de l'estudiant per tal de conèixer i ser capaç d'integrar la defensa dels drets del seu client en el marc del sistema judicial, identificant l'òrgan competent per resoldre, les possibilitats de recórrer l'acte o valorar la cabuda de les tècniques alternatives de resolució de conflictes en el supòsit plantejat (de forma específica, les competències CE3 i CE10). Dintre les evidències presentades en el present procés d'acreditació, són mostra d'aquesta activitat formativa l'evidència 3 de l'assignatura *Litigació Civil* i les evidències 1 i 3 de *Litigació social*.
- Col·loqui: La realització de casos pràctics permet treballar el col·loqui obert dels estudiants, la participació activa en les sessions, la roda d'intervencions i la defensa oral de la posició mantinguda davant el cas treballat, tant a públics especialitzats com no especialitzats. Amb aquesta activitat es treballa, de forma especial, la competència CB9.
- Com a complement de les activitats anteriors, en el darrer curs s'ha potenciat, de forma especial, la realització de simulacions. La construcció d'una sala de judicis a l'edifici nou de la Facultat ha permès realitzar simulacions molt pròximes a la realitat professional amb què es trobaran els estudiants del màster en el seu futur immediat. Aquesta activitat permet treballar tant la vessant escrita com oral del cas pràctic plantejat, en la mesura en que el seu contingut ha estat objecte d'anàlisi a l'aula, des de la vessant més teòrica i conceptual, i, posteriorment, és objecte de defensa oral davant el professor, que adopta el rol de jutge. La pròpia naturalesa d'aquesta activitat formativa permet treballar de forma intensa i conjunta totes les competències bàsiques, generals i específiques vinculades a les assignatures seleccionades. Dintre les evidències presentades en el present procés d'acreditació, són mostra d'aquesta activitat formativa l'evidència número 2 de les assignatures *Litigació Civil* i *Litigació Social*. (evidències)

Podem dir, per tant, que el conjunt d'activitats formatives del Màster es configuren amb l'objectiu de formar a l'alumne per tal que sigui capaç de buscar i contrastar informació, argumentar les seves decisions, treballar en equip i comunicar les seves conclusions a un públic especialitzat i no especialitzat (per exemple, al client).

D'altra banda, el treball orientat és visible a les tutories que els professors realitzen per orientar als alumnes en les diverses activitats pràctiques plantejades, essencialment dintre de l'aula. Tot i això, és important el *feedback* que es dona envers les activitats presentades a fi i efecte que l'estudiant pugui conèixer quines han estat les seves errades i els aspectes a millorar. En aquest sentit, es poden veure les indicacions realitzades per la professora responsable de l'assignatura *Litigació social* en les activitats presentades com a evidències (en concret, evidències número 1 i 3). Finalment, el treball autònom es

materialitza en la preparació de les classes en base al material contingut a les guies docents, el material específic indicat, en el seu cas, pel professor i en la realització dels corresponents treballs escrits (com ara escrits d'al·legacions, recursos administratius o bé informes sobre qüestions concretes) que s'incorporen a l'avaluació de l'assignatura.

Al seu torn, les activitats formatives que es duen a terme per a la realització del *TFM* es concreten mitjançant el treball tutelat i el treball autònom de l'alumne. El treball tutelat és de cabdal importància en aquesta assignatura i es fa palès mitjançant la tasca de seguiment i guia que duen a terme els tutors així com les tutories grupals prèvies realitzades pel coordinador del TFM. A fi i efecte de garantir un nombre mínim de tutories i el correcte desenvolupament temporal de les diverses fases del procés d'elaboració del TFM, des de la coordinació de l'assignatura s'envia un document a tot els professorat que desenvolupa la tasca de tutor on es recullen el nombre mínim de tutories obligatòries, el contingut recomanat de cadascuna d'elles i el cronograma de desenvolupament procedimental del TFM

(adjuntar evidència).

Així mateix, el treball autònom de l'alumne constitueix la base per a garantir un correcte resultat final i passa per la redacció de la proposta inicial (índex o esquema de desenvolupament del treball), la recerca i selecció de les fonts bibliogràfiques adequades, la lectura i comprensió de les mateixes i, essencialment, la integració dels coneixements adquirits en l'elaboració del dictamen proposat, fixant les estratègies adients per a la defensa dels interessos de la posició processal corresponent. Les competències que es veuen assolides en aquest procés són la CB6, CB8, CG1, CE1 i CE10.

Finalment, pel que fa referència a les *Pràctiques*, les activitats formatives fixades a la memòria de verificació del títol són molt diverses. Pel que es refereix a l'assignatura *Pràctiques I*, les activitats formatives que es duen a terme posen l'accent en la realització de tallers amb especial rellevància per a la pràctica professional. En concret, es realitza un taller sobre les TIC a l'Administració de Justícia, un taller de despatxos professionals, un taller de visites a Jutjats i un taller de pràctica jurídica.

El **taller sobre les TIC a l'Administració de Justícia** té per objecte introduir a l'alumnat en l'ús de LexNet, la plataforma d'intercanvi d'informació entre els òrgans judicials i una gran diversitat d'operadors jurídics (notificacions, escrits i demandes) i també en l'ús de la plataforma e-justícia.cat, d'implementació progressiva als jutjats de Catalunya.

Pel que es refereix **al taller de despatxos professionals**, el seu desenvolupament es realitza en dues fases. La primera part consisteix en la resolució d'un cas pràctic a càrrec d'un despatx. Quinze dies abans d'aquesta sessió presencial, es publica al campus virtual de l'assignatura l'enunciat del cas pràctic que ha de ser resolt per part de l'alumne, amb la finalitat que el pugui treballar individualment abans de la seva resolució pel despatx professional. La segona part del taller correspon al Fòrum de l'Ocupació i Postgraus que es realitza a la Facultat de Dret, amb la participació de despatxos d'advocats i altres entitats a través d'estands. En aquesta segona activitat l'alumne ha de portar el seu *currículum vitae* actualitzat per poder lliurar-lo als despatxos o entitats en les que estigui

interessat, atès que tant els despatxos d'advocats com les altres entitats participen al Fòrum amb l'objectiu de seleccionar estudiants del Màster d'Advocacia per realitzar les seves pràctiques curriculars.

El **taller de visites a Jutjats** consisteix en l'organització de diverses sessions en què els estudiants tenen l'ocasió d'assistir a vistes judicials sobre casos reals. Aquesta activitat requereix una sessió prèvia en què el professor explica el cas i identifica els punts clau del mateix. El dia de la vista, el professor acompanya al grup durant tot el matí i atén els dubtes que puguin sorgir. Amb posterioritat, es fa una sessió per valorar l'experiència i extreure les conclusions sobre les qüestions jurídiques que resulten d'interès envers el cas concret. Amb aquesta activitat es treballen, de forma específica, les tutories grupals i, pel seu propi format, el seminari de pràctiques.

Finalment, **el taller de pràctica jurídica**, estructurat per especialitats en funció de la matèria escollida per l'estudiant (civil, penal, administratiu i social) té com a objectiu formatiu preparar una simulació sobre un cas concret. En aquest taller es duen a terme diferents activitats formatives que van des de l'entrevista amb el client, l'anàlisi de la viabilitat de cas, la planificació i valoració de les estratègies processals, la preparació i redacció d'escrits, la pràctica de la prova, la relació amb altres professionals de la justícia (procuradors, pèrits) o la relació amb la part contrària. El taller finalitza amb la simulació de l'acte de judici. Amb aquesta activitat, que té una durada de sis setmanes, es treballen totes les habilitats i competències pròpies de l'exercici professional vinculades a la titulació i de forma especial les competències específiques establertes a la memòria de verificació (CE5, CE7, CE9, CE11 i CE12). Dintre les evidències presentades en el present procés d'acreditació, són mostra d'aquesta tècnica docent l'activitat número 2 d'ambdues assignatures seleccionades.

→ Taller Pràctica Jurídica. Civil:

<https://uboc.ub.edu/portal/Play/f35489e6d7214b9a9875597e237f9f521d>
<https://uboc.ub.edu/portal/Play/04684502f4fb480c92ea6ba5a7e1b0441d>
<https://uboc.ub.edu/portal/Play/6cfc4e59f7f84bd59ad486bd8d53928f1d>

→ Taller Pràctica Jurídica. Penal:

<https://uboc.ub.edu/portal/Play/0b1040e55b2945459a6b1fb38a74aea91d>
<https://uboc.ub.edu/portal/Play/85cd4082a1db48a5a7ba3235730d45031d>
<https://uboc.ub.edu/portal/Play/acd769e6ad79421d983a07ccadec3d7a1d>

A l'assignatura *Pràctiques II*, el pes específic el tenen les pràctiques realitzades a institucions, entitats o despatxos professionals amb una immersió completa de l'estudiant en la pràctica professional de l'advocacia. En l'organització d'aquesta assignatura té una funció primordial l'II·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona, encarregat, per expressa disposició del Conveni signat entre aquesta institució i la Universitat de Barcelona, de la gestió i assignació dels centres de pràctiques del Màster de l'Advocacia, quedant en mans de la UB la gestió del Conveni de pràctiques i el projecte formatiu corresponent.

La taula E6.10 mostra el llistat de despatxos, centres i institucions en què els estudiants del Màster han realitzat la seva estada de pràctiques en el darrer curs acadèmic. Com es

pot veure, existeix una àmplia oferta que cobreix les necessitats curriculars de la titulació i garanteix l'especialització dels estudiants en àmbits diversos, tant pel que fa a la matèria com pel que es refereix al perfil, públic o privat, de la institució. En tots els casos, les pràctiques són realitzades en centres que permeten als alumnes desenvolupar les competències establertes a l'art. 10 del Reial Decret 775/2011, de 3 de juny, pel que s'aprova el Reglament de la Llei 34/2006, de 30 d'octubre, sobre l'accés a les professions d'advocat i procurador dels Tribunals i s'ajusten als llocs definits a l'art. 15 de l'esmentada normativa.

Pel que es refereix al procediment d'assignació del centre de pràctiques, des de l'ICAB i sota la supervisió acadèmica de la coordinació del Màster, s'envia als estudiants un mail que han de respondre amb la indicació de les seves preferències fent, en cas necessari, una tutoria personal amb la coordinadora del Màster per tal de perfilar l'elecció i revisar el currículum de l'estudiant. Tenint en compte aquestes preferències, des de l'ICAB s'envien al centre, despatx o institució les candidatures, essent el centre receptor el que procedeix a realitzar les entrevistes corresponents amb els estudiants dintre d'un procés de selecció. Aquesta experiència és molt enriquidora pels estudiants en la mesura que els permet, en la majoria de casos per primer cop, viure un procés de selecció en primera persona. Finalment, es procedeix a la incorporació de l'estudiant al centre de pràctiques. Amb la finalitat de donar a conèixer als estudiants les diferents fases del procés i les persones responsables de cadascuna d'elles, fent-lo més transparent, la coordinació del màster ha elaborat un [*Protocol de pràctiques curriculars del Màster de l'Advocacia*](#), que es posa a la seva disposició a través del campus de l'assignatura. Així mateix, es realitzen dues tutories grupals en les que s'explica el contingut d'aquest document i es resolen tots els dubtes que tinguin els estudiants abans d'iniciar el procediment d'assignació.

En el decurs de les pràctiques, les activitats formatives consistents en la realització de tutories i, a l'hora, de treball tutelat per part de l'estudiant es concreten amb l'assignació d'un tutor de la institució o centre de pràctiques responsable del seguiment professional de l'estudiant en el dia a dia del despatx. Així mateix, s'assigna un tutor a la Facultat que és el responsable del seguiment acadèmic de l'estudiant mitjançant la realització de tutories periòdiques d'anàlisi i valoració del portafolis que materialitza, com explicarem més endavant, l'eina d'aprenentatge i avaluació de l'assignatura. La complementarietat d'ambdues tutoritzacions permet garantir la qualitat del procés formatiu de l'estudiant en pràctiques ja que la comunicació i el seguiment, entre tutors i entre tutors i estudiant, és constant i àgil.

Pel que es refereix al **sistema d'avaluació** emprat, el màster es basa en el sistema d'avaluació continuada, un sistema que permet mesurar l'aprenentatge al llarg de la docència de l'assignatura, i valorar, progressivament, la conjunció dels diversos aspectes que condueixen a determinar l'assoliment de les competències associades a cadascuna de les assignatures. Els instruments avaluadors utilitzats a totes les assignatures obligatòries del màster i, per tant, també a les dues assignatures seleccionades, són variades i consisteixen, amb caràcter general, en proves objectives, treballs escrits i expressions orals (vegeu taula E.6.4).

→ Taula E6.4 Sistemes d'avaluació en les assignatures seleccionades

En concret, a l'assignatura *Litigació Civil* es realitzen quatre activitats avaluable, amb un valor total del 60% de la nota, consistents en una prova tipus test (20%), una prova de preguntes curtes (20%), una simulació (10%) i un cas pràctic (10%). Al final del semestre es realitza una prova de síntesi, amb un valor ponderat del 40% de la nota final, que te un contingut essencialment teòric basat en preguntes curtes.

Respecte a l'assignatura *Litigació social*, es realitzen tres activitats avaluable, amb un valor total del 40% de la nota, consistents en la redacció d'una demanda, la realització d'una simulació i la redacció d'una reclamació, totes elles amb el mateix pes relatiu. Al final del semestre es realitza una prova de síntesi, amb un valor ponderat del 60%, consistent en preguntes test (30%) i en un supòsit pràctic amb preguntes curtes (30%).

La varietat de fórmules d'avaluació utilitzades en les assignatures seleccionades és notable i permet garantir els resultats d'aprenentatge previstos així com l'assoliment de les competències i habilitats que el pla docent vincula a cada assignatura. A l'hora, permet preparar a l'estudiant, encara que sigui d'una manera incipient en el primer semestre del Màster en que estan insertes les assignatures seleccionades, per afrontar l'examen d'accés a la professió. Així, per una banda, sempre es realitza una prova tipus qüestionari, de resposta múltiple, amb l'objectiu de comprovar que l'alumne ha comprès els conceptes teòrics treballats i ha adquirit els coneixements necessaris per a poder enfrontar-se a la complexitat de formular judicis i prendre decisions davant situacions vinculades a la corresponent matèria. Aquest mateix objectiu persegueix la realització d'una prova amb preguntes curtes, de contingut teòric-pràctic. Amb aquestes activitats d'avaluació es busca determinar l'assoliment de les competències CB8 i CE1. D'altra banda, sempre es realitza una prova escrita que consisteix en la resolució d'un cas pràctic a fi i efecte de poder determinar que l'alumne ha assimilat els conceptes teòrics treballats i els sap aplicar de forma òptima, formulant judicis, plantejant alternatives diverses i defensant, de forma escrita, l'opció més avantatjosa pel client. Al seu torn, la defensa oral del cas es realitza mitjançant una simulació, una activitat que permet avaluar la capacitat de l'estudiant per expressar, verbalment, la posició processal que li ha estat assignada. Amb aquestes dues activitats pràctiques es permet avaluar l'assoliment de les competències CB9, CG1, CE1, CE2, CE3 i CE10.

Tant el tipus d'activitat avaluable com la seva concreta ponderació és coneguda per l'alumne a l'inici del curs ja que es troba publicada al pla docent de l'assignatura, tant al Campus Virtual com a la web del Màster. Així mateix, és important destacar que, per garantir la màxima objectivitat, l'avaluació de les simulacions es realitza mitjançant una rúbrica que contempla les diferents dimensions de la presentació (expressió oral de les idees principals, ús dels tràmits processals oportuns, captació de l'atenció del Tribunal, capacitat per mantenir l'interès dels oients al llarg de l'exposició i domini de la comunicació oral).

→ Rúbrica d'avaluació de l'activitat de simulació.

Pel que es refereix al *Treball Final de Màster*, aquest consisteix en la redacció i defensa oral d'un dictamen jurídic vinculat a la pràctica professional de l'advocat. El procediment

previst al pla docent del TFM és molt detallat i vetlla per tal que la planificació del treball sigui adequada, tant pel que fa a la temàtica i a la selecció del tutor del treball, com pel que es refereix al seu seguiment i supervisió i a la preparació de la seva defensa pública. A grans trets, el procediment és el següent:

1. Assignació del tema i tutor: Des de la coordinació del TFM es demana als Departaments de la Facultat que indiquin les línies de recerca que ofereixen, els tutors assignats a cadascuna d'elles, així com el nombre de places ofertades. En base a la proposta dels Departaments, la coordinació elabora un formulari que fa arribar als estudiants per tal que puguin seleccionar tres preferències (**evidència**). Rebut el formulari, la coordinadora procedeix a fer l'assignació i comunicar-la als Departaments implicats, als tutors i als estudiants.
2. Desenvolupament del TFM: Una vegada realitzada l'assignació, la coordinació envia un mail a tots els tutors amb les directrius comuns que han de tenir en compte per dur a terme la tasca de tutorització (nombre mínim de tutories, contingut de les mateixes i cronograma). A partir d'aquest moment, l'estudiant ha de contactar amb el tutor assignat per començar a treballar en el desenvolupament del seu treball, pautar l'esquema del treball i la temporalització del mateix.
3. Presentació i defensa oral: Els aspectes essencials d'aquesta fase del procediment són les següents:
  - L'estudiant ha de lliurar el TFM al seu tutor en la data establerta per que aquest pugui procedir a autoritzar la seva defensa. En cas que no s'autoritzi la defensa oral del treball, l'estudiant anirà directament a reavaluació i, per tant, disposarà d'un termini addicional per tal de reconduir i millorar els aspectes indicats pel tutor en el seu informe.
  - En cas que la defensa oral sigui autoritzada, l'estudiant haurà de dipositar el seu treball en suport digital, a través del Campus Virtual, així com entregar tres còpies en paper a la Coordinadora del TFM que les remetrà als membres de les Comissions avaluadores. En aquest punt, és important destacar que el dipòsit digital del treball al Campus permet passar el programari antiplagi que permetrà detectar còpies i qualsevol ús fraudulent d'altres treballs sense cita de les fonts corresponents.
  - L'estudiant ha de defensar el TFM davant d'una Comissió Avaluadora formada per tres membres experts en la matèria. En la mesura del possible, les Comissions es conformen de forma equilibrada entre professors permanents i professionals en exercici.
  - L'avaluació del *TFM* es realitza aplicant els criteris de la rúbrica aprovada per la Comissió Coordinadora del Màster. El seu contingut es dona a conèixer a alumnes i tutors a l'inici del curs a través del Campus Virtual de l'assignatura així com en la sessió de tutoria inicial, de caràcter grupal, del TFM. L'objectiu d'aquesta difusió és que els alumnes coneguin el contingut de les rúbriques i, per tant, tots i cadascun dels criteris que seran aplicables a l'avaluació del seu treball. En les

rúbriques d'avaluació s'estableix el pes ponderat que té el contingut del treball escrit- plantejament, fonts i conclusions – (50%); els aspectes formals del treball (10%); la defensa oral – expressió oral, ús del temps, comunicació i capacitat de reacció davant les preguntes del Tribunal - (30%) i la valoració del tutor (10%).

→ Rúbrica d'avaluació del TFM d'advocacia

- La defensa és pública i consisteix en una exposició oral d'un màxim de 30 minuts, amb la possibilitat de fer ús de suport informàtic. Els membres de la Comissió avaluadora –integrada per professorat de les àrees de coneixement implicades en la docència del màster, així com de professorat ICAB i de la qual no forma part el tutor del TFM- poden fer observacions i preguntes, requerint la contestació expressa de l'alumne quan així ho estimin adient.

El desenvolupament del dictamen en què es materialitza el TFM i la seva defensa oral permeten constatar que els estudiants han assolit les competències i els resultats d'aprenentatge vinculades a l'assignatura. En aquest context, l'estructura del dictamen conté, obligatòriament, diversos apartats que es corresponen amb la planificació del cas, l'elecció de les estratègies processals adients per a la defensa dels interessos dels clients i la valoració de les conseqüències jurídiques derivades d'aquestes estratègies. Així mateix, aquests apartats tenen l'adequada correspondència amb els ítems que integren les rúbriques d'avaluació del TFM.

Finalment, pel que es refereix a l'assignatura de *Pràctiques I*, l'avaluació es realitza, per una banda, mitjançant l'assistència obligatòria als tallers sobre les TIC a l'Administració de Justícia, al taller de despatxos professionals i al taller de visites a Jutjats i, per una altra, mitjançant la mitjana ponderada obtinguda a les diverses activitats que integren el taller de pràctica jurídica (relació amb el client, redacció de documents, preparació de la simulació i realització d'aquesta). En aquest context, cal destacar que la valoració de les simulacions es realitza mitjançant una rúbrica específica per garantir la màxima objectivitat en l'avaluació. Les activitats avaluable, així com la seva ponderació concreta, s'estableixen a la guia docent de l'assignatura publicada al Campus Virtual a l'inici del semestre.

Respecte a l'assignatura *Pràctiques II*, metodologia i avaluació concorren de manera indissoluble donat que des de l'inici de les pràctiques externes l'estudiant ha d'elaborar un dossier d'aprenentatge o portafoli en el que ha d'anar incorporant les evidències d'aprenentatge relatives a les tasques desenvolupades, fent una reflexió sobre les mateixes i el seu propi procés d'aprenentatge. Amb el propòsit de facilitar el coneixement del portafoli com a eina d'aprenentatge i, sobre tot, per donar a conèixer del què es pretén de l'estudiant amb la seva realització, el professorat de l'assignatura ha elaborat diversos vídeos tutorial i una guia docent detallada que es posen a disposició de l'estudiant a l'inici del semestre a través del Campus Virtual.

→ [Tutorials de com fer un portafoli](#)

→ [Video tutorial per generar/recuperar la contrasenya i accedir al portafolis](#)

→ [Canal youtube "La profe del Portafoli"](#)

Així mateix, es realitza una sessió de tutoria grupal a la que assisteixen tots els tutors acadèmics de l'assignatura, permetent fer una presentació conjunta i explicar tots aquests extrems als estudiants i resoldre els seus dubtes.

La planificació del procés de realització del portafoli és de cabdal importància. Per aquest motiu, l'estudiant és convocat pel tutor acadèmic a l'inici de les pràctiques externes per tal de concretar el cronograma de realització, el contingut mínim que ha de tenir el portafoli i la forma d'avaluació del mateix. En aquest context, el dossier d'aprenentatge s'avalua a partir d'uns criteris d'avaluació basats en rúbriques. Per fer l'avaluació, el tutor acadèmic té en compte el contingut del dossier d'aprenentatge de l'alumne, la seva autoavaluació, l'informe de pràctiques que realitza el tutor extern del centre o institució de pràctiques i l'avaluació continuada de tot el procés d'aprenentatge en el període de realització de les pràctiques externes.

En termes generals, la satisfacció dels estudiants amb l'actuació docent i formativa rebuda és notable. Així, en les assignatures objecte d'avaluació, la satisfacció global es situa per sobre del 7, amb un 7,67 en Litigació Civil i en un 7,30 en Litigació Social. Al seu torn, la valoració de les activitats formatives i d'avaluació així com del material docent també és positiva, amb una valoració al voltant del 7. Finalment, l'activitat del professorat també rep una bona qualificació i, amb caràcter general, es situa sobre el 7 (en concret, 7,88 a Litigació Civil i 7,08 a Litigació Social).

→ [Taula E6.5 Satisfacció dels estudiants amb l'actuació docent i formativa. Curs 2017/18](#)

Per altra banda, la satisfacció del professorat amb el desplegament de l'ensenyament és elevada i destaca, de forma especial, la valoració realitzada envers les metodologies docents utilitzades (5,06 sobre 6), els sistemes d'avaluació (5 sobre 6) i el perfil de competències i resultats d'aprenentatge de la titulació (4,76 sobre 6).

→ [Taula E6.6 Satisfacció del professorat amb el desplegament de l'ensenyament](#)

3.6.3. Els valors dels indicadors acadèmics són adequats per les característiques de la titulació

L'evolució dels indicadors de rendiment acadèmic de la titulació (taula E.6.7) són molt satisfactoris. En aquest sentit, la taxa de rendiment s'ha mantingut per sobre del 96,5% i té un creixement destacat en els quatre darrers cursos, sempre per sobre del 98% i creixent fins al 99,37% en el curs 2017-2018. A l'hora, la pràctica totalitat dels estudiants del Màster acaben els seus estudis en el període establert, això és, dos cursos acadèmics, i la taxa de graduació dels cursos objecte d'acreditació es situa entre el 94 i el 97,87%.

Taula E6.7 Evolució dels indicadors de rendiment acadèmic

	2013 - 14	2014 - 15	2015 - 16	2016 - 17	2017 - 18
Taxa de rendiment	96,68%	99,46%	98,29%	98,01%	99,37%
Taxa d'eficiència	100%	99,62%	99,90%	99,75%	99,34%
Durada mitjana dels estudis	2	2,02	2,01	2,02	2,03
Taxa d'abandonament	-	0%	5,45%	0,71%	1,88%
Taxa de graduació	-	93,75%	94,55%	97,87%	95,63%

Font: Planificació Academicodocent de la UB

Pel que es refereix a les qualificacions obtingudes pels estudiants del Màster, la taxa d'èxit de totes les assignatures és molt elevada i només es situa per sota del 95% en l'assignatura d'*Intensificació en litigació administrativa* (en concret, 94,12%), essent del 100% en totes les assignatures objecte d'avaluació en el present procés d'acreditació. L'elevada taxa d'èxit posa de relleu el nivell de preparació que tenen els alumnes que es presenten a avaluació així com el bon funcionament del sistema d'avaluació continuada, atès que afavoreix l'estudi analític i l'assimilació progressiva de la matèria així com el desenvolupament gradual de competències i habilitats.

Així mateix, la taxa de rendiment de les diverses assignatures del Màster és també molt satisfactòria i, en termes generals, es situa entre el 98% i el 100%. En concret, per a les assignatures objecte d'avaluació, la taxa de rendiment de *Pràctiques II* és del 98,73%, a *Litigació Civil* és del 99,40% i ascendeix fins al 100% en el cas de les assignatures *Litigació Social, TFM i Pràctiques I*. Aquests resultats posen de relleu molts dels aspectes que s'han comentat en el decurs del present autoinforme en el sentit que la pràctica totalitat dels estudiants cursen el Màster només finalitzar els seus estudis de Grau amb la clara finalitat de realitzar la prova d'accés a la professió. Aquest objectiu determina la seva implicació en els estudis i condiona, sens dubte, l'èxit dels resultats.

Finalment, les qualificacions obtingudes mostren els bons resultats acadèmics dels alumnes que han cursat el Màster. Així, la pràctica totalitat dels estudiants es situen entre el notable i l'excel·lent, essent pràcticament nul el nombre de suspesos i no presentats.

- [Taula E6.8 Qualificacions de les assignatures del màster. Curs 2017/18.](#)
- [Taula E6.9: Llistat de TFM del Màster d'Advocacia. Curs 2018/19.](#)
- [Taula 6.10: Pràctiques externes del Màster d'Advocacia. Curs 2017/18](#)

Aquests excel·lents resultats acadèmics dels estudiants del Màster han estat verificats a les diverses proves oficials d'accés a la professió convocades pel Ministeri de Justícia. En aquest sentit, en l'informe publicat pel propi Ministeri l'any 2016 – l'únic realitzat fins al moment – situa la Universitat de Barcelona en el segon lloc entre les Universitats catalanes i al quart lloc entre les Universitats espanyoles en nombre d'aprovat. En concret, dels 140 estudiants de la UB que van realitzar la prova d'accés a la professió el mes de febrer de 2016, la van superar 130, és a dir, un 92,6%, un percentatge notablement superior a la taxa mitjana d'aprovat que es va situar al 80,02%.

3.6.4. Els valors dels indicadors d'inserció laboral són adequats per les característiques de la titulació

Pendent dades

Màster d'Anàlisi Política i Assessoria Institucional

3.6.1. Els resultats d'aprenentatge es corresponen amb els objectius formatius pretesos i amb el nivell del MECES de la titulació.

Per la seva temàtica i la seva estructura, el Màster en Anàlisi Política i Assessoria Institucional permet assolir les competències definides en l'article 7 del Real Decret 1027/2011 pel que s'estableix el Marc Espanyol de Qualificacions per l'Educació Superior. En efecte, un màster dedicat a l'anàlisi política i la consultoria entra de ple en

les competències que succintament podríem resumir com especialització, capacitat investigadora en nous entorns, i responsabilitat social i autonomia.

Les competències definides permeten complir amb l'objectiu formatiu del màster de proporcionar coneixements teòrics i metodològics necessaris per analitzar la realitat política i desenvolupar tasques de recerca politològica, ja sigui per aplicar-los a l'àmbit professional (tasques de consultoria i assessorament) o acadèmic (realització d'estudis de doctorat). En aquest sentit, el conjunt de competències s'articulen al voltant de tres eixos fonamentals pel màster: la reflexió i l'anàlisi crític, la investigació i els instruments d'anàlisi, i l'acció i problemàtica política.

→ [Taula E6.12: Quadre de competències de la titulació i de les assignatures seleccionades](#)

D'aquesta manera, es vol fer notar que la pròpia estructura de les assignatures obligatòries com *Orientació a la Recerca, Teories i Escoles Politològiques i Debats Polítics Actuals*, formen un conjunt en el que la problemàtica social permet ser analitzada en els seus aspectes pràctics i canviants amb la fonamentació epistemològica i la metodologia investigadora pertinent (CE2, CE3, CE4, CE5 i CE11).

Taula E6.13: Informació de les assignatures seleccionades per a l'avaluació

	Pla docent	Tipologia	Matèria	Crèdits
Teories i escoles politològiques	- Pla docent 2018/19 - Programa	Assignatura obligatòria	Bases Teòriques i metodològiques	6
Anàlisi Electoral	- Pla docent 2018/19 - Programa	Assignatura optativa	Anàlisi	3
Treball Fi de Màster	Pla docent 2018/19	TFM	TFM	18

Font: Facultat de Dret

L'assignatura de *Teories i Escoles Politològiques*, objecte d'avaluació, forma part de la matèria obligatòria 'Bases teòriques i metodològiques'. És una assignatura que té com objectius específics d'aprenentatge explicar als estudiants què és la ciència política, fent un aproximació històrica a la disciplina, i posant èmfasis en les peculiaritats de l'ofici de polític (CE4). Ofereix també una aproximació a les principals escoles politològiques (enfocament conductista, sistèmic, institucionalista, etc), i als eixos articuladors de la recerca politològica, potenciant la mentalitat analítica i investigadora dels estudiants (CE2). Derivat del punt anterior, l'estudiant està en posició de comprendre els problemes ètics i deontològics de la recerca (CE11). També es pretén potenciar la capacitat dels estudiants per raonar críticament sobre els problemes polítics i socials de l'acció pública (CE5), competència que s'assoleix a través dels debats que s'organitzen a l'aula sobre lectures seleccionades. La metodologia docent, basada en part en aquests debats, facilita l'assoliment de la competència general de capacitat comunicativa (CG3), associada també amb aquesta assignatura.

Aquest bloc central d'assignatures obligatòries s'acompanya d'assignatures optatives dirigides a l'anàlisi (anàlisi qualitativa, anàlisi electoral, anàlisi del discurs, anàlisi institucional) que doten als estudiants de tècniques, i procediments d'anàlisi política

(CE1), i d'habilitats en l'organització de dades, teories i mètodes per realitzar investigacions (C9).

L'assignatura *Anàlisi Electoral*, seleccionada per l'avaluació, té com a objectiu familiaritzar els estudiants amb els temes, mètodes i debats actuals sobre comportament electoral. Mitjançant la lectura i el comentari guiat de treballs, els estudiants aprenen un conjunt de conceptes claus, així com a interpretar adequadament l'anàlisi de tipus empíric sobre la matèria. L'assignatura està orientada específicament cap a l'adquisició tècniques, procediments i instruments d'anàlisi que es concreten en treballs i casos pràctics d'estudi d'eleccions en diferents nivells (anàlisi micro i macro, enquestes, mapes, etc.) (CE9). Es pretén, en definitiva, familiaritzar l'estudiant amb la investigació sobre comportament electoral, els mètodes d'anàlisi electoral, fomentar la seva reflexió entorn als grans debats sobre comportament electoral, fomentant una mentalitat analítica i investigadora (CE2). La metodologia de l'assignatura, que s'articula en part en debats en grup entorn a qüestions concretes i la seva posterior posada en comú, promou alhora l'assoliment de la competència d'aprenentatge i treball en equip associada a aquesta assignatura (CG2).

El Màster també compta amb un mòdul dedicat a les institucions i acció pública (*Teoria de les Organitzacions, Impacte Normatiu, Indicadors Socials i Polítics, Institucions Polítiques i Rendiment Democràtic, Institucions Supranacionals i Polítiques Públiques*). Totes les assignatures associades a aquest mòdul treballen competències bàsiques, transversals i específiques de la titulació, moltes en contacte amb les treballades en els mòduls definits anteriorment, com la capacitat de raonar davant problemes públics i socials (CE5) o el foment de la mentalitat analítica i investigadora (CE2), i d'altres com el reforçament dels valors democràtics (CG4). Per últim, el mòdul de casos i experiències pretén donar una vessant més pràctica i aplicada. Assignatures com *Agenda i Disseny de Polítiques Públiques* contribueixen entendre i avaluar les polítiques públiques en termes de rendiment i eficàcia (CE8), així com també a fomentar la capacitat dels estudiants per organitzar dades per dur a terme investigacions pròpies o en equip (CE9). També contribueixen al foment d'aquesta competència altres assignatures d'aquest Mòdul, com *Observatori de Govern Local*, i altres de tipus més metodològic, com *Anàlisis Qualitativa, TICs i Processos Polítics*. Amb les pràctiques externes, es pretén fomentar especialment que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat per resoldre problemes en entorn nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinars) relacionats amb la ciència política (CB7).

El *Treball Final de Màster* és el compendi i la demostració última de les competències assolides per l'estudiant. El conjunt dels diferents TFM, tindrien, d'una manera transversal, relació amb totes les competències definides per totes i cadascuna de les assignatures, si bé cada treball, d'una manera individualitzada, pot estar més relacionat amb una o altra matèria i, per tant, amb les competències allà treballades.

El TFM demostra la capacitat investigadora (CE2, i CE3) i aquest fet requereix el domini de moltes competències bàsiques, generals/transversals i específiques com ara les habilitats relatives als procediments de recollida i anàlisi de la informació (CE1 i CE10). La competència comunicativa del TFM respon tant a l'expressió escrita com a l'expressió

oral. La Comissió Avaluadora del TFM té en compte la forma de presentació, tant escrita com oral. Els TFM poden tenir un perfil més orientat a la recerca acadèmica (alguns tenen una presentació de revista acadèmica) o professionalitzador (quan prenen la forma d'informes pe l'Administració). El tutor del TFM orienta sobre aquesta dualitat. Cal remarcar també que donada la participació de molts professors i professores del Màster en Grups de Recerca Consolidats, i la diversitat de línies i grups de recerca en les que desenvolupen la seva activitat investigadora, el màster permet que els TFM responguin a una planificació temàtica concorde amb aquests grups i les línies de recerca o de transferència de coneixement del professorat.

Per acabar, es vol deixar de relleu que el disseny del pla d'estudis del Màster i la relació entre les seves assignatures avalen la qualitat de la titulació. El Màster està orientat, a diferència dels estudis de graus, a facilitar una formació específica i especialitzada en àmbits concrets de la ciència política, definits en els mòduls temàtics i les assignatures exposades abans, amb l'objectiu de formar estudiants capaços de desenvolupar tasques d'assessoria política i/o de recerca politològica al més alt nivell.

→ [Evidències de les mostres d'avaluació de les assignatures seleccionades per l'avaluació](#)

3.6.2. Les activitats formatives, la metodologia docent i el sistema d'avaluació són adequats i pertinents per garantir l'assoliment dels resultats de l'aprenentatge previstos.

La docència del màster és essencialment teoricopràctica, atorgant un pes important a l'activitat dirigida i l'aprenentatge autònom de l'estudiant. Les activitats formatives i la metodologia docent del màster són coherents amb les competències definides per a la titulació, ja que es centren a posar en pràctica les habilitats i continguts necessaris per l'adquisició de les competències. El projecte del màster és la formació en la capacitat d'anàlisi i d'assessorament; per tant, l'alumne ha d'adquirir unes destreses que li permetin abordar els problemes i disposar de la capacitat de recerca de materials, dades i bibliografia per analitzar-los críticament, redactar-ne informes, exposar-los en públic, etc.

Les assignatures que s'imparteixen al màster en els diferent mòduls combinen una gran varietat de metodologies, com la denominada aula invertida. Els estudiants treballen fora de l'aula els materials proporcionats pel professor i després, també a la classe, optimitzant, d'aquesta manera, la seva discussió i debat. Igualment, s'incorpora l'aprenentatge basat en projectes, a partir de plantejar problemes reals que els estudiants han de resoldre, metodologia especialment aplicada en les assignatures del mòdul d'anàlisi, com Avaluació de Projectes. Moltes assignatures treballen també l'aprenentatge cooperatiu a través de la realització de treballs o discussions de lectures en grups. Treballar en grup millora l'atenció i implicació dels estudiants, i permet desenvolupar altres competències, com les comunicatives. Les metodologies docents que s'apliquen al màster busquen, en general, fomentar l'aplicació de coneixements, més que la seva memorització.

→ [Taula E6.14: Activitats formatives de les assignatures seleccionades](#)

→ [Taula E6.15: Sistemes d'avaluació en les assignatures seleccionades](#)

Pel que fa a les assignatures seleccionades, l'assignatura de *Teories i Escoles Politològiques* combina les explicacions del professor amb la lectura d'articles acadèmics o llibres que han constituït punts nodals de la recerca politològica. Sobre aquestes lectures l'estudiant cal que entregui treballs i participi en els debats a classe. L'avaluació es realitza sobre la base d'un exercici d'avaluació continuada (presentació i discussió oral de dos textos) que té una ponderació del 50%, i una prova de síntesi escrita en forma d'assaig sobre determinats aspectes de les presentacions fetes al llarg del curs, amb una ponderació també del 50%. En el [programa de l'assignatura](#) es detallen les lectures que s'han de llegir, així com la temporalització de les sessions presencials. Per a la preparació de les exposicions orals, el professor posa a disposició dels estudiants des del primer dia una [guia analítica](#) dels aspectes més rellevants que cal tenir en compte.

L'assignatura d'*Anàlisi Electoral* parteix també d'una metodologia docent que busca la participació activa dels estudiants a l'aula. A partir d'una breu introducció realitzada pel professor es porta a terme la discussió i debat en grup de les lectures proposades que consten des de l'inici en el [Programa de l'assignatura](#). Per dinamitzar les sessions, el plantegen un seguit de [preguntes sobre les lectures](#) i els estudiants han d'elaborar les respostes en petits grups i després es posen en comú. Pel que fa a l'avaluació, els estudiants han d'assistir a classe i participar en els debats, el que exigeix que hagin llegit les lectures recomanades prèviament. La participació activa representa el 20% de la nota, i el 50% consisteix en l'entrega d'un treball que han d'elaborar els estudiants on han de resumir l'estat de la literatura respecte a algun àmbit relacionat amb els estudis electorals que sigui del seu interès (e.g. determinants del vot femení). El 30% restant de la nota és per la prova de síntesi, que en el cas d'avaluació continuada és basa en la realització d'un assaig que posi de relleu les lectures treballades a l'aula. En la realització del treball el professor fa un seguiment actiu i continuat del treball dels estudiants a través de tutories.

El *Treball Final de Màster* és un altre element clau per l'assoliment dels coneixements del Màster. La metodologia que s'aplica és la pròpia de qualsevol treball de recerca, tot i que, d'acord amb els objectius del Màster, es contempla que el TFM pugui tenir un perfil de recerca, o professionalitzador, amb un format d'informe de consultoria. El TFM està vinculat a l'assignatura d'*Orientació a la Recerca*. A través d'aquesta assignatura els estudiants tenen l'oportunitat d'aplicar els coneixements metodològics adquirits a les seves pròpies propostes de TFM. Sota la supervisió del professor treballen en la definició de la pregunta de recerca i les hipòtesis, així com en la definició d'un disseny de recerca apropiat per tal de comprovar-les. El coordinador de TFM és l'encarregat, a partir de les propostes dels estudiants, d'assignar els tutors de TFM. Les reunions amb el coordinador de TFM comencen abans de l'inici del segon semestre amb una reunió individual. L'objectiu és discutir la primera proposta de treball presentada pels estudiants, que orienta l'assignació del tutor. Per l'assignació dels tutors es té en compte la relació entre la proposta de TFM i les més de 40 línies de recerca en les que treballa el professorat que imparteix docència al màster. Entre aquestes figuren línies finançades per institucions estatals, autonòmiques i europees, projectes integrats en xarxes internacionals, que acrediten el desenvolupament de recerca de qualitat i que faciliten la incorporació dels estudiants en línies i programes de doctorat.

Un cop assignat el tutor o tutora, aquest serà responsable del seguiment del treball que es porta a terme a través de diferents tutories. Pel que fa a l'avaluació, els estudiants han de defensar-ho públicament davant una Comissió. Un 30% de la nota, però, la defineix el tutor del treball. La resta, el 70%, la determina la comissió que avalua tant el treball escrit com l'exposició oral. Per l'avaluació del contingut del treball es tenen en compte l'originalitat i dificultat del tema, la capacitat de l'estudiant per definir els objectius o pregunta de recerca de forma clara, la metodologia, l'adequació de les hipòtesis de recerca a un marc teòric i en general les aportacions substancials realitzades.

Els estudiants valoren molt positivament les activitats formatives i els sistemes d'avaluació de les assignatures, tal i com ho corroboren els resultats de satisfacció dels estudiants (taula E6.16). De les 14 assignatures enquestades, només tres presenten valors inferiors al 6 en aquests ítems. Les assignatures seleccionades per l'avaluació presenten resultats molt satisfactoris, la valoració global de l'assignatura en ambos casos se situa per sobre del 8.

→ [Taula E6.16: Satisfacció dels estudiants amb l'actuació docent i formativa. Curs 2017/18](#)

De la mateixa manera, la satisfacció del professorat del màster en relació al desplegament de la titulació és molt favorable, destacant coma punts forts els sistemes d'avaluació utilitzats, l'organització del pla d'estudis, els recursos docents emprats i l'organització del TFM (taula E6.6).

→ [Taula E6.17: Satisfacció del professorat amb el desplegament de l'ensenyament](#)

3.6.3. Els valors dels indicadors acadèmics són adequats per a les característiques de la titulació

L'evolució temporal dels indicadors acadèmics són favorables i mostren una tendència força lineal al llarg de les diferents edicions del màster, amb l'excepció del curs 2015/16 en el que la taxa de graduació és més baixa, perquè es va donar una taxa d'abandonament molt alta. Llevat d'això, el màster presenta uns resultats molt satisfactoris, més del 80% es graduen en un temps raonable.

Taula E6.18: Evolució dels indicadors de rendiment acadèmic

	2013 - 14	2014 - 15	2015 - 16	2016 - 17	2017 - 18
Taxa de rendiment	93,81%	90%	89,34%	93,95%	93,06%
Taxa d'eficiència	89,89%	99,62%	97,56%	97,70%	95,65%
Durada mitjana dels estudis	1,38	1,23	1,21	1,29	1,45
Taxa d'abandonament	4,76%	0%	38,46%	10,53%	10,53%
Taxa de graduació	71,43%	83,33%	53,85%	73,68%	84,21%

Font: Planificació Academicodocent UB

La taxa de rendiment de la titulació es situa al voltant del 93%, cosa que significa que la majoria dels estudiants han superat els crèdits que s'havien matriculat. Com es pot observar, en els resultats de les assignatures la taxa d'èxit és del 100%. Aquest bon resultat pot explicar-se a partir del procés d'ajustament que hem realitzat en el perfil dels estudiants durant el procés de selecció (en edicions anteriors, estudiants que no superaven les assignatures eren estudiants graduats en titulacions no afins).

- Taula E6.19: Qualificacions de les assignatures de màster. Curs 2017/18.
- Taula E6.20: Llistat de TFM del Màster d'Anàlisi Política i Assessoria Institucional.
- Curs 2017/18

3.6.4. Els valors dels indicadors d'inserció laboral són adequats per a les característiques de la titulació.

Les dades d'inserció procedents de l'enquesta d'AQU, ens mostren una taxa d'ocupació satisfactòria i superior a la subàrea de la UB. Els estudiants valoren la utilitat de la formació rebuda i es mostren satisfets amb la seva actual feina.

Taula E6.10 Satisfacció de la inserció laboral de màster.

	Enquesta 2017		Enquesta 2014	
	Titulats 2011-12 i 2012-13		Titulats 2009-10 y 2010-11	
	Màster	UB Subàrea	Màster	UB Subàrea
Taxa d'ocupació	90,91%	84,26%	100%	84,11%
Taxa d'atur	9,09%	7,41%		7,95%
Taxa d'inactivitat		8,33%		7,95%
Taxa d'adequació (funcions específiques del màster)	30%	54,95%		51,18%
Taxa d'adequació (funcions universitàries)	70%	41,76%	100%	44,88%
Taxa d'adequació (funcions no universitàries)	10%	18,68%		12,6%
Grau de satisfacció amb la feina (sobre 7)	3,91	3,79	5	3,93
Mitjana de valoració de la utilitat de la formació teòrica rebuda (sobre 7)	3,45	3,62	1	3,62
Mitjana de valoració de la utilitat de la formació pràctica rebuda (sobre 7)	3,73	3,36	1	3,12
Nombre de titulats	26	506	6	351
Nombre de respostes	11	216	1	151
% respostes	42,31%	42,69%	16,67%	43,02%

Font: Enquesta inserció laboral AQU

Màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia

3.6.1. Els resultats d'aprenentatge es corresponen amb els objectius formatius pretesos i amb el nivell del MECES de la titulació.

El Màster es va concebre amb el propòsit de proporcionar als estudiants les habilitats necessàries per dissenyar, intervenir i realitzar qualsevol tipus d'actuació en relació amb la seguretat, abordant el coneixement dels seus actors, regles del joc e interacció, tant en l'àmbit públic, en especial el policial, com en el privat. En aquest sentit, la titulació té com a objectiu formatiu general preparar als estudiants en coneixements avançats i habilitats de lideratge, planificació i direcció estratègiques i sistemes, que els permetin desenvolupar funcions de gestió en estructures i organitzacions en matèria de seguretat, així com adquirir continguts metodològics que els iniciïn en la recerca d'aquesta disciplina.

L'estructura del pla d'estudis del màster, així com les competències definides per la titulació, permeten assolir els objectius formatius pretesos, i oferir un nivell formatiu

corresponent al nivell MECES de la titulació. D'altra banda, els resultats d'aprenentatge fixats a la memòria de verificació del Màster van ser definits en els termes de reconèixer, distingir, saber aplicar i gestionar, delimitar, seleccionar, preveure, valorar i planificar, termes, tots ells, que posen de relleu el nivell MECES de la titulació. Per aquesta raó, els resultats d'aprenentatge del Màster busquen que l'alumne hagi adquirit uns coneixements avançats, demostris que els ha comprès i els sap aplicar, que és capaç de predir i controlar situacions complexes, analitzant les seves conseqüències i planificant la solució més adequada, essent capaç de transmetre de forma clara els resultats de la proposta realitzada.

→ [Taula E6.22: Quadre de competències de la titulació i de les assignatures seleccionades](#)

De les quatre matèries que desenvolupa el màster, en dues d'elles –'Problemes sociojurídics de la seguretat' i 'Elements de seguretat i policia'- s'aborden, intensament les cinc competències bàsiques -MECES-, així com les sis competències específiques del Màster. Això implica que les altres dues matèries –'Direcció i gestió de les organitzacions de seguretat' i 'Anàlisi i comunicació en matèries de Seguretat'- es centrin en les competències generals del Màster, recollint alguna competència bàsica i alguna específica. Atès que les dues assignatures que analitzarem corresponen, cadascuna d'elles, - *Sistema de Justícia Criminal i Seguretat* a la matèria 'Problemes sociojurídics de la seguretat', i *Seguretat, Informació i Comunicació* està integrada en la d'Anàlisi i comunicació en matèries de Seguretat'- resulten ideals per a comprovar com els resultats de l'aprenentatge dels alumnes aconseguix les diferents competències previstes.

Taula E6.23: Informació de les assignatures seleccionades per a l'avaluació

	Pla docent	Tipologia	Matèria	Crèdits
Sistema de justícia criminal i seguretat	Pla docent curs 2017/18	Assignatura obligatòria	Problemes sociojurídics de la seguretat	6
	Pla docent curs 2018/19			
Seguretat, informació i comunicació	Pla docent curs 2017/18	Assignatura optativa	Anàlisi i comunicació en matèria de seguretat	3
	Pla docent curs 2018/19			
Treball Fi de Màster	Pla docent curs 2017/18	TFM	TFM	6
	Pla docent curs 2018/19			

Font: Facultat de Dret

En la darrera de les assignatures assenyalades- *Seguretat, Informació i Comunicació*-, les professores E. Martín i S. Fernández -constitucionalista i penalista, respectivament- conjuguen dues vessants que es retroalimenten de totes les qüestions afrontades. L'assignatura té l'enorme virtualitat de mostrar a l'alumne el contingut essencial de molts drets, des dels conceptes i jurisprudència constitucionals i, al mateix temps, l'alumne s'enfronta als diferents delictes que poguessin topar amb aquest determinat dret. D'aquesta manera, l'assignatura ofereix, a l'uníson, dos enfocaments metodològics diferents i complementaris, obligant a l'estudiant a distingir i delimitar nítidament cadascun dels aspectes diferents que engloben el dret que s'estigui abordant. En definitiva, es busca que l'alumne sigui capaç de (i) analitzar críticament els canals de comunicació i informació en matèria de Seguretat; i també que estigui llest per (ii) conèixer els aspectes

sociojurídics de la llibertat d'informació i d'expressió: honor, intimitat i pròpia imatge. A través d'aquests dos objectius, l'alumne arriba a les competències referides. Competències que li permeten comprendre, comunicar, planificar, conèixer el seu entorn i de plantejar davant un repte o controvèrsia els diferents angles analítics. Propòsits que s'incorporen en la metodologia docent com s'observarà més endavant. D'altra banda, la vessant pràctic d'aquesta mateixa assignatura es reforça amb la col·laboració de periodistes del diari *La Vanguardia* i d'inspectors de la policia autonòmica especialitzats en delictes a les xarxes, de manera que acaben per dissenyar una assignatura molt completa i molt ben valorada pels estudiants.

L'objectiu principal de l'assignatura *Sistema de Justícia Criminal i Seguretat* rau a delimitar-lo d'altres sistemes de control social, en conèixer-ne les diferents instàncies i els principals agents que hi intervenen (policia, jutges i magistrats, Ministeri Fiscal i agents del sistema penitenciari), el paper de cadascun, el seu funcionament, les seves relacions i els problemes que plantegen aquestes relacions, la influència que tenen aquí els diferents models o tendències de política criminal, el paper de la víctima, i les modalitats de responsabilitat que pot generar l'actuació d'aquests agents o instàncies. Els temes esmentats s'aborden, primer, des d'una perspectiva general, i s'analitzen després en relació amb els àmbits delictius més concrets, i es fa especial referència a la problemàtica específica dels delictes socioeconòmics i la delinqüència organitzada.

És difícil que algú acumuli un coneixement especialitzat de tots els àmbits del sistema de justícia criminal. Per això, i per reforçar la vessant pràctica dels coneixements que es volen transmetre als alumnes, també en aquesta assignatura s'ha optat per la intervenció, en diverses sessions presencials de docència, de professionals de prestigi amb una llarga experiència professional en àmbits concrets del sistema de justícia criminal. Aquestes intervencions permeten completar l'exposició del professor encarregat de l'assignatura, analitzar els principals problemes que es plantegen en la pràctica diària, i fomentar l'interès i la participació dels alumnes. Això afavoreix que la docència del màster pugui tenir un reflex en l'activitat professional, sense oblidar la visió de conjunt i els fonaments teòrics de la matèria.

A més de la metodologia emprada, cal assenyalar que en ambdues és fa un esforç especialment intens en la selecció dels especialistes que hi intervenen, en la coordinació dels continguts de les diverses sessions presencials, i en la selecció dels materials proposats per preparar les classes i aprofundir en els temes tractats. Aquesta metodologia enriqueix de manera molt satisfactòria les perspectives d'anàlisi de les matèries tractades, i permet mostrar-ne satisfactòriament la complexitat, de manera que s'ha mostrat adequada per assolir els objectius d'aprenentatge proposats.

En el *Treball de Fi de Màster*, s'aborden d'una manera integrada totes les competències de la titulació. En el fons, aquesta és una assignatura que representa una prova final que mostra un balanç final del que l'alumne ha après i de les competències que ha estat capaç de desenvolupar i enfortir. En el TFM el coordinador proposa als alumnes diversos temes i tutors, i en fa la distribució d'acord amb les peticions dels alumnes i les possibilitats de satisfer-les. La metodologia depèn del tipus de treball i de les fonts escollides per

elaborar-lo (enquestes, entrevistes, consulta de jurisprudència, d'altres textos, etc.). Ja des del moment inicial d'elaboració de la proposta de TFM, es combina el treball tutelat i el treball autònom de l'alumne. El tutor l'orienta en la delimitació i concreció del tema, en les fonts que li poden ser útils per abordar-lo, i en la manera d'organitzar la recerca i d'ordenar-ne els resultats. La fase d'elaboració del treball està directament relacionada amb les competències d'adquisició, integració i aplicació de coneixements, d'anàlisi i resolució de problemes, de planificació i disseny de projectes, i d'organització i execució de recursos. En canvi, en la fase d'exposició pública del treball prenen protagonisme les competències relacionades amb l'exposició i la comunicació de conclusions.

Les evidències de les mostres d'avaluació de les assignatures avaluades demostren l'assoliment de les competències assignades i el nivell formatiu corresponent al MECES de la titulació.

→ [Evidències de les mostres d'avaluació de les assignatures seleccionades.](#)

3.6.2. Les activitats formatives, la metodologia docent i el sistema d'avaluació són adequats i pertinents per garantir l'assoliment dels resultats de l'aprenentatge previstos.

La metodologia docent combina l'anàlisi teòric amb la vessant pràctica, molt més present en aquelles assignatures impartides o en les quals participen professionals de prestigi amb una llarga trajectòria en l'àmbit corresponent. Igualment, es prioritza el paper actiu als alumnes dins de les aules, fomentant el debat crític i el diàleg entre docents i discents. Amb caràcter general, la metodologia docent es basa en la preparació prèvia de les classes presencials per part de l'alumne, amb els materials indicats pel professor, que són després treballats, comentats i desenvolupats a l'aula. En molts casos, l'alumne haurà d'aprofundir després en l'estudi de la matèria, sovint a través de l'elaboració (individualment o en grup) d'algun treball que, eventualment, es presentarà o comentarà públicament, i que servirà per treballar en l'aplicació pràctica dels coneixements adquirits. Es pretén, també, oferir a l'alumne una visió àmplia dels temes tractats, destacar-ne la relació amb altres temes tractats en la mateixa assignatura o en altres assignatures del màster, així com les diverses possibilitats d'abordar-ne l'estudi i el tractament, i l'evolució que s'hagi pogut produir al respecte d'aquests temes i la seva connexió amb la realitat que els envolta.

→ [Taula E6.24: Activitats formatives de les assignatures seleccionades](#)

Els criteris d'avaluació estan recollits en els plans docents de les assignatures i es comenten el primer dia de classe.

Amb caràcter general, els estudiants s'acullen majoritàriament al sistema d'avaluació continuada. En ell, s'exigeix un mínim d'assistència a classe. A través del mateix, es combina la valoració de dues aspectes: d'una banda, la participació dels alumnes (en el marc de l'exposició del tema per part del professor i dels debats que s'hagin generat) i, d'altra banda, l'elaboració per escrit d'un treball o de la resolució de casos pràctics, que sovint els alumnes han de presentar oralment i públicament -exigència que es vincula directament amb una de les competències generals dels màster. Aquest plantejament és coherent amb el caràcter presencial de la docència del màster, la metodologia docent, les

competències i els resultats d'aprenentatge. La valoració de la participació de l'estudiant a classe estimula aquest element de la metodologia docent i permet valorar la preparació i el seguiment dels temes tractats, mentre que la redacció d'un treball o la resolució de casos pràctics mostra l'esforç realitzat per aprofundir en l'estudi, relacionar i integrar les diferents parts de la matèria, utilitzar els instruments idonis per analitzar-la, i el resultat d'aquest esforç. Igualment, en els treballs escrits juntament amb el contingut s'hi valoren els aspectes formals de la presentació i es dóna especial importància al sistema de citació de les fonts utilitzades, així com a la prohibició absoluta de tot allò que es pugui considerar un plagi dels treballs de tercers.

En el cas de l'avaluació única, per valorar si l'estudiant ha adquirit els coneixements i competències del conjunt de la matèria es recorre sovint a un examen tipus test, juntament amb la valoració de l'elaboració de treballs sobre temes concrets o sobre casos pràctics.

Els mètodes d'avaluació semblen idonis per motivar l'estudi dels continguts i l'exercici de les competències pròpies del màster, i per valorar-ne els resultats. Els resultats acadèmics són molt satisfactoris.

→ [Taula E6.25: Sistemes d'avaluació en les assignatures seleccionades](#)

En concret, pel que fa a l'assignatura *Seguretat, informació i comunicació*, el mecanisme d'avaluació passa per dos criteris. D'una banda, es valora l'assistència participativa a les classes. Amb això es requereix la seva presència en almenys un 70% de les sessions, i igualment ha de mantenir un to actiu en la resolució oral a l'aula dels diferents supòsits plantejats per les docents. L'examen final consisteix en la solució d'un supòsit pràctic. En ell, l'alumne haurà d'identificar i resoldre les qüestions problemàtiques suscitées que sempre guarden una estreta relació amb la temàtica estudiada a classe. Els alumnes que renuncien a l'avaluació contínua s'acullen a l'única. Aquest sistema d'avaluació consta en la superació d'una prova teoricopràctica en forma d'examen oral i en la resolució per escrit d'un supòsit pràctic.

L'assignatura *Sistema de Justícia Criminal i Seguretat* l'avaluació continuada es basa en la valoració de la participació dels estudiants a classe, valorant, específicament, la seva capacitat d'anàlisi, d'integrar la informació. A més hauran de realitzar dos exàmens tipus tests. L'avaluació única combina el resultat d'una prova tipus test, un examen oral i de tres treballs sobre alguns dels temes tractats en què es valora la capacitat d'anàlisi, de relacionar i d'integrar la informació i la d'utilitzar materials que complementen l'explicació de classe.

En el *Treball de Fi de Màster* s'hi avaluen la planificació i el desenvolupament del treball, el contingut i els aspectes formals del document final, i la presentació i defensa orals i públiques del treball. La valoració de tot el procés d'elaboració del treball pretén motivar l'estudiant a fer-ne una bona planificació del ritme i de les fases. El curs vinent està previst completar la informació que es facilita als estudiants sobre els criteris d'avaluació del TFM amb la referència a les rúbriques que s'hi utilitzen. Amb caràcter general, els resultats del curs 2018/2019 són molt satisfactoris. Mostren l'interès de l'alumnat per aprofundir en els temes tractats, i que el nombre d'hores dedicades és superior a les 150 que corresponen a una assignatura de 6 crèdits.

En el Màster de Direcció estratègica de seguretat i policia apareixen ben alineats competències, objectius, metodologia docent i sistema d'avaluació permetent que els estudiants assoleixin els coneixements i competències esperats. Conseqüència d'això és que la valoració final que docents i discents realitzen és altament satisfactòria, tal com pot apreciar-se en les taules annexes. La dels alumnes es mou en un percentatge de participació del 30% al 50% i llança una mitjana de notable alt. La taula aportada presenta dades d'assignatures realitzades per tres docents corresponents a tres departaments diferents i per dos docents que són responsabilitat de l'ISPC. Només l'assignatura metodològica ha ofert problemes i després de diversos canvis de professor, finalment s'ha decidit que l'assignatura deixa de ser adscrita al departament d'estadística i serà assumida per metodòlegs de la facultat de psicologia. Es planteja com una via de millora d'una assignatura que sempre genera problemes als alumnes de formació estrictament jurídica.

→ [Taula E6.26: Satisfacció dels estudiants amb l'actuació docent i formativa. Curs 2017/18](#)

Les opinions dels docents són molt eloqüents en el fet que la pitjor valoració és el perfil dels alumnes d'ingrés. El màster no és, de moment, un màster amb un alt nivell selectiu: no hi ha una gran demanda. Certament la seva temàtica provoca una selecció per inducció; els que ve ja s'han seleccionat ells sols. L'objectiu a aconseguir està en una ràtio de 1,5 / 2 per plaça oferta. En no ser molt selectius en l'ingrés això suposa que hi hagi algun alumne que no resulti especialment apropiat a l'inici i així ho valoren els docents.

→ [Taula E6.27: Satisfacció del professorat amb el desplegament de l'ensenyament](#)

3.6.3. Els valors dels indicadors acadèmics són adequats per a les característiques de la titulació

De les dades empíriques que s'aporten, són significatives, entre d'altres, dues qüestions: les taxes d'èxit i rendiment -properes al 100% en moltes assignatures- i la taxa superior al 20% en dos cursos acadèmics: 2015/2016 i 2016/2017.

Taula E6.28: Evolució dels indicadors de rendiment acadèmic

	2013 - 14	2014 - 15	2015 - 16	2016 - 17	2017 - 18
Taxa de rendiment	95,27%	96,09%	93,17%	87,56%	92,55%
Taxa d'eficiència	100%	97,96%	97,17%	99,10%	99,24%
Durada mitjana dels estudis	1,56	2,17	1,42	1,55	1,23
Taxa d'abandonament	-	0%	20%	27,27%	6,67%
Taxa de graduació	-	60%	73,33%	72,73%	66,67%

Font: Planificació Academicodocent de la UB

Pel que fa a l'abandonament, el Màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia va néixer el 2012 com a màster oficial universitari; però que, alhora, amb la pretensió de ser vàlid per a la formació dels membres de l'escala superior (intendents, comissaris i intendents majors) de la Policia de Catalunya (Mossos d'Esquadra i policies locals). Més endavant, el 2014, l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya (ISPC) va modificar, fins i tot, el programa del seu curs d'inspector de policia incorporant al mateix 30 crèdits del màster -les assignatures *Reptes actuals de la seguretat*; *Claus per l'Exercici del Lideratge*; *Organització dels sistemes de seguretat*; *Anàlisi estratègica de la seguretat*; *Seguretat*,

informació i comunicació; Polítiques de seguretat: Anàlisi de casos pràctics significatius i Cooperació judicial i policial internacional-. Es va posar en funcionament efectiu el curs 2015/2016. Aquesta integració va suposar que l'ISPC es veiés obligat a adaptar la realització del seu Curs d'inspector de policia al calendari acadèmic del màster -setembre / maig-, fet que no sempre ha encaixat bé en les necessitats de planificació del sistema de policia de Catalunya. Dels alumnes que amb aquests 30 crèdits realitzaven la seva formació com a inspectors s'esperava que afrontessin el pagament dels altres 30 i culminessin el Màster. En canvi, molts d'ells no van assumir aquest repte i cursats els 30 crèdits necessaris per a la seva formació laboral com inspectors abandonaven el màster generant una elevadíssima taxa d'abandonament. El mecanisme no va acabar de funcionar. Tan és així, que després de dos cursos d'aplicació d'aquest acord, el curs 2017/2018 ja no hi va haver cap inscrit sota aquesta fórmula i que aquest 2018/2019 el Curs d'inspector de policia ja no integra els trenta crèdits del màster.

Respecte de les qualificacions de les assignatures del Màster, pràcticament totes elles dibuixen una distribució normal en forma de *campana de Gauss* la mitjana està entre l'aprobat i el notable. De fet, únicament hi ha tres assignatures que han escapat a aquesta mitjana i presenten resultats que des de la Coordinació no s'han percebut com a naturals i així s'ha fet saber als seus responsables: en una apareix una qualificació d'un notable generalitzat a tots els alumnes i en les altres dues les qualificacions se situen entre el notable i l'excel·lent, quan a la resta de les assignatures no passa el mateix, sinó que les notes obtingudes pels estudiants són més variades. No obstant això, el resultat que podria ser més anòmal és que gairebé ningú suspengui i que pràcticament tot l'alumnat es presenta, la qual cosa fa coincidir les taxes d'èxit i de rendiment i ser del 100%. La quasi inexistència de suspesos té. Segons el parer de la coordinació del màster, una explicació propera i alguna complementària. L'explicació pròxima és que el reduït nombre d'alumnes permet un seguiment molt proper de cada estudiant i això evita als despenjats. D'altra banda, els alumnes que venen a un màster de seguretat i policia no acostumen a venir a provar; venen convençuts que això és el que busquen i, tot i que ja hem advertit que alguns no són molt brillants, generalment sí que són molt constants en el seu esforç. A més, pràcticament la meitat, per raons de compatibilitat del seu treball amb els estudis, es pren dos anys per superar els 60 crèdits. És a dir, van a poc a poc, però van segur i això sol traslluir en els resultats. En definitiva, pocs alumnes, molt motivats i amb un fort seguiment per part dels docents. Aquesta combinació és la que no ens ofereix abandó i la que aboca a l'èxit; però un èxit raonable. Per la resta, el màster té una distribució normal que se situa en el 6,75; gairebé notable.

→ [Taula E6.29:Qualificacions de les assignatures de màster. Curs 2017/18.](#)

→ [Taula E6.30: Llistat dels TFM del Màster del curs 2017/18.](#)

3.6.4. Els valors dels indicadors d'inserció laboral són adequats per a les característiques de la titulació.

[a l'espera de disposar de més dades]

Taula E6.31: Satisfacció de la inserció laboral de màster.

Enquesta 2017

	Titulats 2011-12 i 2012-13	
	Màster	UB Subàrea
Taxa d'ocupació		
Taxa d'atur		
Taxa d'inactivitat		
Taxa d'adequació (funcions específiques del màster)		
Taxa d'adequació (funcions universitàries)		
Taxa d'adequació (funcions no universitàries)		
Grau de satisfacció amb la feina (sobre 7)		
Mitjana de valoració de la utilitat de la formació teòrica rebuda (sobre 7)		
Mitjana de valoració de la utilitat de la formació pràctica rebuda (sobre 7)		
Nombre de titulats		
Nombre de respostes		
% respostes		

Màster de Dret de l'Empresa i els Negocis

3.6.1. Els resultats d'aprenentatge es corresponen amb els objectius formatius pretesos i amb el nivell de MECES de la titulació.

El caràcter investigador del màster es correspon adequadament amb el nivell MECES de la titulació. De la mateixa manera, tant l'estructura del pla d'estudis com la metodologia docent del màster i les competències definides permet als estudiants assolir els objectius pretesos tal i com ho demostren les evidències presentades de les assignatures seleccionades per a l'avaluació i els resultats obtinguts - com més avall farem palès al exposar les dades de taxa d'eficiència, taxa de rendiment i qualificacions dels estudiants.

Els objectius principals del màster es centren principalment en l'aprofundiment dels conceptes jurídics avançats en matèria de dret de l'empresa (CB6, CB7, CE1, CE3, CE4, CE5, i CE6), i en la iniciació dels estudiants en tasques de recerca dins d'aquesta disciplina (CB9, CB10, CG2, CE2). A la memòria de verificació s'expressa la vinculació de la titulació amb els estudis de doctorat i l'adequació intrínseca de la titulació a la formació de futurs investigadors i docents en l'àmbit del dret de l'empresa i dels negocis. Un indicador d'assoliment dels resultats d'aprenentatge és el nombre d'alumnes que estant cursant un programa de Doctorat o que posteriorment al màster ja han llegit la tesi doctoral. En aquest sentit, destaquem que hi ha 4 antics alumnes del màster que han defensat la seva tesi doctoral a la Universitat de Barcelona i altres dos estan a prop de defensar-la. ([vegeu evidència](#)).

→ [Taula E6.32: Quadre de competències de la titulació i de les assignatures seleccionades](#)

Els objectius formatius pretesos es fan palesos a les competències bàsiques, generals i específiques de la titulació. Aquestes competències constitueixen un resultat d'aprenentatge en la mesura en que son objecte d'avaluació en les diverses assignatures.

Taula E6.33: Informació de les assignatures seleccionades per a l'avaluació

	Pla docent	Tipologia	Matèria	Crèdits
Execució i responsabilitat contractual	Pla docent 2017/18	Assignatura optativa	Dret de la contractació privada i de consum	6
	Pla docent 2018/19			
Fiscalitat Internacional i planificació fiscal	Pla docent 2017/18	Assignatura optativa	Dret Tributari	6
	Pla docent 2018/19			
Treball Fi de Màster	Pla docent 2017/18	TFM	TFM	30
	Pla docent 2018/19			

Font: Facultat de Dret

Fent un especial esment a les assignatures a avaluar en aquesta acreditació, l'assignatura *Execució i responsabilitat contractual* garanteix l'assoliment de les competències a través del comentari de jurisprudència (CB6 i CB7), els casos pràctics (CB8, CE1, i CE2), el treball de recerca (CB9, CB10, i CG2), i la exposició oral del treball de recerca (CG1).

Pel que fa l'assignatura *Fiscalitat internacional i planificació fiscal*, s'assegura el desplegament de les competències assignades mitjançant la participació activa en les sessions presencials (CG1), la preparació d'un treball sobre un determinat aspecte de la fiscalitat internacional (CB6, CB7 i CB9), la resolució d'un cas pràctic proposat pel professor (CB8, CE1 i CE2).

Es pot afirmar que el *Treball Final de Màster* garanteix l'assoliment de totes les anteriors competències, en una mesura encara més acurada, per la extensió del seu contingut (30 crèdits) i la exigència que comporta la defensa davant un tribunal de tres membres, del qual no forma part el tutor del TFM. Per la seva part els TFM responen a les matèries del màster i amb concordança amb les línies de recerca del professorat.

Les evidències de les mostres d'avaluació de les assignatures avaluades demostren l'assoliment de les competències assignades i el nivell formatiu corresponent al MECES de la titulació.

→ [Evidències de les mostres d'avaluació de les assignatures seleccionades.](#)

3.6.2. Les activitats formatives, la metodologia docent i el sistema d'avaluació són adequats i pertinents per garantir l'assoliment dels resultats d'aprenentatge previstos.

Juntament amb les classes magistrals, el màster es caracteritza per una diversitat de metodologies que, justament seleccionades per a cada assignatura, permeten assolir les competències i els resultats d'aprenentatge enunciats.

Les classes magistrals sempre són necessàries en la docència de conceptes jurídics susceptibles de ser aplicats en diferents contextos; per aquest motiu el màster no ha deixat mai d'oferir una sòlida formació conceptual, ja que som conscients que els coneixements són el fonament de tot altre aprenentatge basat en el progrés autònom i proactiu de l'estudiant. Juntament amb els coneixements especialitzats, l'alumne ha de dominar tècniques que consoliden altres competències funcionals, que convergeixen en un bon especialista en dret de l'empresa i dels negocis, i que poden sorgir del treball dirigit pel professor, com per exemple el debat entre els alumnes o amb el professor, l'aplicació i el

perfeccionament del coneixement a través de la solució de problemes pràctics o la formació d'un dossier d'aprenentatge. Aquesta activitat dirigida també és compatible amb una aproximació més concreta a la realitat empresarial, a través d'eines com l'assistència a congressos o seminaris o les visites a entitats. La proactivitat de l'estudiant es dinamitza a través d'activitats de cerca d'informació i d'elaboració de projectes, que permeten una manifestació del seu treball personal.

Finalment, el treball autònom es materialitza en treballs escrits i l'elaboració de projectes, que no es limiten al TFM sinó que s'incorporen també a l'avaluació continuada de les assignatures, com més endavant farem palès.

→ [Taula E6.34: Activitats formatives de les assignatures seleccionades](#)

Pel que fa a l'assignatura *Fiscalitat internacional i planificació fiscal*, les activitats de formació es basen en l'existència d'una part teòrica i d'una part pràctica. La part d'exposició magistral és més intensa a l'inici de les sessions presencials, per familiaritzar els alumnes amb les qüestions més destacades de la fiscalitat internacional. Les exposicions magistrals són necessàries en la docència de conceptes jurídics susceptibles de ser aplicats en diferents contextos, de manera que l'alumne assoleixi uns coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i/o l'aplicació d'idees, sovint en un context de recerca, i els compregui. Aquesta part es complementa amb l'estudi d'obres bibliogràfiques de referència i materials fets pel professor que queden publicats al Campus Virtual.

La part pràctica es materialitza en el plantejament d'exemples, supòsits i problemes a classe en el marc de negocis i operacions comercials en un àmbit internacional en què els alumnes participen en la seva resolució proposant solucions i alternatives. Es convida els alumnes a introduir qüestions noves i a comparar els diversos sistemes jurídics. Aquesta metodologia:

- a) dinamitza la iniciativa de l'alumne, com la cerca de material i informació, l'estudi de casos i el debat dirigit, que ensenyen a aplicar els coneixements adquirits i a resoldre problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis o multidisciplinaris;
- b) crea competències en l'anàlisi i la resolució de problemes (solució de casos pràctics i problemes);
- c) crea també habilitats individuals (l'exposició i del cas resolt per escrit).

La llengua vehicular d'aquesta assignatura es l'anglès, la qual cosa es justifica pel vocabulari comú i la importància dels materials i textos jurídics en llengua anglesa. L'assignatura la imparteix un docent, que desenvolupa una de les seves línies de recerca en temes de fiscalitat internacional i que és col·legiat, actualment no exercent, del Col·legi d'Advocats de Barcelona.

Respecte de l'assignatura *Execució i responsabilitat contractual*, la docència empra les classes magistrals com a punt de partida imprescindible per assolir el coneixement dels conceptes jurídics en matèria de contractació, susceptibles de ser aplicats en diferents contextos com ara la dinàmica contractual general de dret privat. S'utilitzen metodologies

que pretenen que l'alumne posi en pràctica els coneixements adquirits: la cerca de material i d'informació, l'estudi de casos i el debat dirigit, treball en grup, solució de casos pràctics i problemes, etc. La consolidació d'habilitats individuals es fa amb la proposició als alumnes dues activitats presencials sobre aspectes concrets de les matèries, i també amb l'encàrrec a cada estudiant de un treball sobre qualsevol aspecte relacionat amb l'assignatura, que ha d'exposar oralment; de manera que se'ls fa participants als estudiants del seu propi aprenentatge i de la comunicació d'aquest als companys. El professor opta, doncs, per assumir un paper de referència conceptual i de guia i dinamitzador de la progressió individual i col·lectiva de l'aprenentatge en aspectes susceptibles de ser desenvolupats a través d'aquestes activitats guiades. Totes aquestes competències convergeixen en la formació per ser capaç d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació incompleta o limitada, que inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis; i l'alumne també ha de ser capaç de comunicar les seves conclusions i els seus coneixements. D'aquesta manera s'assoleixen competències bàsiques, com la consolidació de coneixements i la capacitat d'aplicar-los i d'integrar-los en supòsits complexos; competències generals (com ara una bona expressió oral i l'autonomia a l'hora de gestionar informació o de dirigir el propi progrés i aprenentatge), i competències específiques dels continguts del màster, com identificar, distingir i relacionar qüestions rellevants referides al funcionament de les societats.

El temari de l'assignatura permet examinar les tendències del dret contractual europeu (que consenten entendre les mancances del dret actual i enfocar amb coneixement i funcionalitat la solució de problemes actuals), les característiques diferencials del dret d'execució de contractes i l'aplicació d'aquest a les diferents modalitats contractuals regulades i, finalment, el funcionament de la resolució alternativa de conflictes, tècnica fonamental, actualment, per solucionar dificultats contractuals en l'àmbit privat, en què el consumidor pot tenir dificultats per accedir a la justícia (per raons de lentitud o de cost) i que en canvi socialment necessiten una solució i la implicació de les grans empreses en l'atenció al client. Sobre aquest últim aspecte, referent a la resolució alternativa de conflictes (ADR), cal destacar que l'assignatura la imparteix una docent, especialista en el tema, que és àrbitre del Tribunal Arbitral de Barcelona.

El màster es basa en el sistema d'avaluació continuada, que permet mesurar l'aprenentatge al llarg de la docència de cada assignatura, i una prova de síntesi final, que permet avaluar la comprensió global de la matèria. Els instruments d'avaluació continuada, amb una ponderació del 100 %, són els següents: instruments en paper (anàlisi i comentaris de sentències i documents, plantejament de casos pràctics, desenvolupament de raonaments analítics); proves orals (exposicions conceptuals i pràctiques, simulacions de judicis, debats); treballs fets pels estudiants (treball guiat per valorar les capacitats expositives escrites).

Les proves de síntesi pretenen que l'alumne acrediti un coneixement integral de l'assignatura i la seva capacitat per relacionar els conceptes treballats. D'aquesta manera es troba l'equilibri entre una avaluació de coneixements específics i la capacitat de relacionar-los per abordar problemes o qüestions generals.

→ Taula E6.35: Sistemes d'avaluació en les assignatures seleccionades

El sistema ordinari d'avaluació de l'assignatura *Fiscalitat internacional i planificació fiscal* és l'avaluació continuada. Els requisits en aquesta avaluació son assistir com a mínim al 80% de les sessions presencials i exercir una participació activa a l'aula. L'avaluació continuada comprèn els següents aspectes:

- Preparació d'un treball sobre un determinat aspecte de la fiscalitat internacional entre diverses possibilitats proposades pel professor. Aquest treball tindrà el 50% del valor de la qualificació final.
- Resolució d'un cas pràctic proposat pel professor. Aquest cas pràctic tindrà el 50% del valor de la qualificació final.

Aquestes activitats d'avaluació continuada, contrastades i millorades al llarg de les vuit edicions del màster, s'han evidenciat com una garantia de bons resultats i d'una taxa de rendiment elevada.

L'alumne, si ho desitja, pot acollir-se a l'avaluació única que es caracteritza per:

- Preparació de dos treballs sobre aspectes de la fiscalitat internacional entre diverses possibilitats proposades pel professor. Aquests treballs tindran cada un d'ells el 25% del valor de la qualificació final.
- Resolució d'un cas pràctic proposat pel professor. Aquest cas pràctic tindrà el 50% del valor de la qualificació final.

El sistema d'avaluació per defecte en l'assignatura *Execució i responsabilitat contractual*, així com en el Màster, és l'avaluació continuada consistent en:

- la superació de dues activitats presencials que computaran, cadascuna, un 10 % de la nota final,
- un treball de recerca sobre qualsevol aspecte relacionat amb l'assignatura. El treball escrit computarà un 20 % de la nota final i la seva exposició oral un 10 %;
- una activitat no presencial, consistent en un comentari de jurisprudència, amb un percentatge d'un 10 % de la nota final;
- un prova de conjunt, teòrica i escrita, que computarà un 40 % de la nota final.

L'alumne, si ho desitja, pot acollir-se a l'avaluació única que consistirà en una prova escrita que computarà el 100 % de la nota final. Tant en el règim d'avaluació continuada com en el règim d'avaluació única, és imprescindible haver assistit a un 80 % de les sessions.

La docent implica l'alumne de dues maneres, ja que el fa responsable del desenvolupament d'algun aspecte concret de la matèria (prèviament presentada i conceptualment construïda per la docent) i fomenta el debat a l'entorn de la resolució de casos pràctics complexos i específicament dissenyats per aplicar i/o matisar aspectes treballats. L'avaluació es completa amb una prova de síntesi que permet a l'estudiant mostrar el conjunt de coneixements assolits de manera transversal i variada. L'assignatura prioritza els treballs fets per l'estudiant de manera continuada (60 % de la nota final), i reserva el 40 % de la nota final a la prova objectiva o de síntesi.

L'objectiu formatiu general del *Treball Final de Màster* és que l'alumne experimenti una primera aproximació al treball científic, que redacti i exposi un primer treball de recerca en algun dels àmbits temàtics del dret de l'empresa i dels negocis, i que hi apliqui la metodologia del treball científic. L'alumne s'ha de dotar d'instruments tècnics depurats i ha de formular opinions expertes sobre el règim jurídic de l'empresa i dels negocis. En particular, es pretén l'assoliment d'aquests objectius formatius relacionats amb la recerca en dret de l'empresa i dels negocis:

- Explicar críticament i relacionar significativament els conceptes jurídics avançats en matèria de dret de contractació i consum, dret de societats, dret del treball i de la seguretat social i dret tributari.
- Formular opinions expertes sobre el règim jurídic de l'empresa i els negocis.
- Analitzar els canvis estructurals de les empreses, l'estat i el dret en el món globalitzat, segons els determinats pressupòsits filosòfico-jurídics.
- Identificar i descriure els conceptes jurídics bàsics del dret privat en els sistemes de *common law*, segons les fonts legals, jurisprudencials i bibliogràfiques originals.
- Aplicar diverses metodologies i estratègies didàctiques a l'aula.

El procediment previst en el pla docent vetlla perquè la planificació del treball sigui adequada, tant pel que fa a la temàtica i a la selecció del tutor del treball, com pel que fa a la supervisió de la part final del treball orientada a la defensa pública. L'especificitat del TFM del màster està determinada per la importància en crèdits (30 ECTS); en l'assignació de les tutories del TFM se segueix el procediment que es considera més adient en aquest cas: els alumnes poden triar com a tutor del TFM al professor de la Universitat de Barcelona que considerin més adequat per dirigir el tema elegit per a la seva recerca. En cas de que no en trobin per si mateixos, el coordinador del màster s'encarrega de buscar i assignar personalment el professor que pugui assumir aquesta tasca.

L'avaluació del TFM es fa aplicant els criteris de la rúbrica aprovada per la Comissió de Coordinació del Màster, que es fa conèixer als estudiants i tutors a l'inici del semestre a través del pla docent de l'assignatura, accessible des del web del màster i des del Campus Virtual. Les rúbriques d'avaluació tenen en compte:

- 1) el procés de planificació i desenvolupament del treball;
- 2) el contingut i originalitat dels resultats;
- 3) els aspectes formals del treball;
- 4) l'exposició i la defensa oral.

També es fixen els criteris corresponents a la valoració d'excel·lent, notable, aprovat i suspens. L'avaluació d'aquests aspectes garanteixen que l'alumne ha assolit les competències bàsiques exigibles a la preparació d'un TFM. Eventualment, el treball és susceptible de ser reavaluat, si es recorre al procediment previst per la normativa de Facultat.

→ [Taula E6.36: Llistat dels TFM del màster en el curs 2017/18.](#)

Les dades de satisfacció dels estudiants del curs 2017-2018 amb l'actuació docent i formativa permet extreure les següents conclusions. De les 20 assignatures impartides hi ha un mínim de respostes en les enquestes fetes als alumnes en 14 assignatures, amb una mitjana de resposta del 43%.

La satisfacció global mostrada pels estudiants té una mitjana de 7,41 (sobre 10) amb 9 assignatures de 14 amb puntuació superior a 7. Cal destacar que les dues assignatures amb menor puntuació són les de àrees de coneixement complementàries.

La satisfacció expressada amb l'activitat del professorat té una mitjana de 7,54 amb 10 assignatures de 14 amb puntuació superior a 7. Sobre les tres assignatures amb puntuació més baixa en aquest ítem, poc més de 5, cal informar que en dues d'elles els professors no han continuat en el curs següent i sobre la tercera la coordinació del màster ha parlat amb el professor encarregat perquè canviés els continguts específics, davant els comentaris dels alumnes de que haurien preferit uns altres.

→ [Taula E6.37: Satisfacció dels estudiants amb l'actuació docent i formativa. Curs 2017/18](#)

D'altra banda la satisfacció del professorat (50% de respostes) amb el desplegament de l'ensenyament ha tingut una puntuació de 5,27 (sobre 6) amb tots els ítems igual o superior a 5.

→ [Taula E6.38: Satisfacció del professorat amb el desplegament de l'ensenyament](#)

3.6.3. Els valors dels indicadors acadèmics són adequats per a les característiques de la titulació.

La taxa d'eficiència de les assignatures del màster és molt elevada: en la sèrie històrica des del curs 2013-2014 fins al 2017-2018 se situa al voltant del 90%, essent del 96% en el darrer curs, cosa que indica el nivell de preparació dels alumnes que es presenten a avaluació. Cal atribuir els excel·lents resultats evidenciats per la taxa d'eficiència al bon funcionament del sistema d'avaluació continuada, que s'ha demostrat especialment indicat per a l'ensenyament especialitzat en programes de màster, ja que afavoreixen l'estudi analític i les habilitats de raonament així com les aproximacions globals i de síntesi sobre una matèria.

La taxa de rendiment presenta així mateix dades excel·lents, fet que cal atribuir de nou a l'avaluació continuada, tot i que hi ha alumnes que durant el màster tenen oportunitat d'inserir-se professionalment o de realitzar pràctiques en despatxos especialitzats. En el curs 2017-2018 només en dues assignatures no s'ha assolit la taxa del 100%.

Històricament la taxa d'abandonament se situa al voltant de 10%. Només és una excepció el curs 2015-2016, amb una taxa de 25%. Aquestes taxes d'abandonament es deuen a que alguns alumnes no fan el TFM immediatament després de les assignatures presencials, perquè és habitual que comencin o reprenquin l'activitat professional, molts d'ells en els seus països de procedència i tenen més dificultat per finalitzar degudament el TFM. S'ha de tenir en compte que el TFM en aquest màster comporta una especial exigència, doncs té una mida de 30 crèdits. No obstant tot això es preveu que els alumnes que han cursat les assignatures presencials en el curs 2017-2018 finalitzin el màster en aquest curs 2018-2019, amb una taxa de graduació de 100%.

Taula E6.39: Evolució dels indicadors de rendiment acadèmic

	2013 - 14	2014 - 15	2015 - 16	2016 - 17	2017 - 18
Taxa de rendiment	87,95%	87,10%	92,70%	93,22%	96,84%
Taxa d'eficiència	98,98%	96,51%	95,29%	98,15%	96,63%
Durada mitjana dels estudis	2	2,08	2,22	2,13	2,33
Taxa d'abandonament	-	9,38%	25%	11,76%	0%
Taxa de graduació	-	81,25%	62,50%	73,53%	95,45%

Font: Planificació Academicodocent UB

En quant a les qualificacions obtingudes pels alumnes segueixen un patró comú, sense gaires diferències entre assignatures. Habitualment el nombre d'estudiants que treuen una nota d'aprobat és el 10%, qualificació de notable el 60% i nota d'excel·lent 30%; dades que manifesten uns resultats positius del conjunt de la titulació.

Les bones dades de taxa d'eficiència, taxa de rendiment i qualificacions també són degudes, en bona mesura, a la formació prèvia dels estudiants, tenint en compte que la nota de tall per a l'accés al màster se situa cada curs entre el 7 i el 8 de qualificació mitjana en el grau.

→ Taula E6.40: Qualificacions de les assignatures de màster. Curs 2017/18.

3.6.4. Els valors dels indicadors d'inserció laboral són adequats per a les característiques de la titulació.

Les dades de l'enquesta d'inserció laboral de 2017, de titulats en els cursos 2011-2012 i 2012-2013, mostren que els alumnes del Màster en Dret de l'Empresa i dels Negocis tenen una taxa d'atur només del 6,67%. La taxa d'adequació de la feina, amb funcions específiques del màster, és de 83,33%. El desenvolupament de funcions universitàries entre els titulats és del 25%. La valoració que han fet els alumnes de la utilitat de la formació teòrica rebuda és de 3,67 sobre 7. Totes aquestes dades evidencien una satisfactòria inserció laboral dels antics estudiants i expressen xifres superiors a les mostrades en la subàrea de la Universitat de Barcelona a la que pertany la Facultat de Dret.

Taula E6.41: Satisfacció de la inserció laboral de màster.

	Enquesta 2017		Enquesta 2014	
	Titulats 2011-12 i 2012-13		Titulats 2009-10 y 2010-11	
	Màster	UB Subàrea	Màster	UB Subàrea
Taxa d'ocupació	80%	84,26%	77,78%	84,11%
Taxa d'atur	6,67%	7,41%	11,11%	7,95%
Taxa d'inactivitat	13,33%	8,33%	11,11%	7,95%
Taxa d'adequació (funcions específiques del màster)	83,33%	54,95%	57,14%	51,18%
Taxa d'adequació (funcions universitàries)	25%	41,76%	42,86%	44,88%
Taxa d'adequació (funcions no universitàries)	8,33%	18,68%		12,6%
Grau de satisfacció amb la feina (sobre 7)	4,2	3,79	2,33	3,93

Mitjana de valoració de la utilitat de la formació teòrica rebuda (sobre 7)	3,67	3,62	3,22	3,62
Mitjana de valoració de la utilitat de la formació pràctica rebuda (sobre 7)	3,33	3,36	2,44	3,12
Nombre de titulats	40	506	27	351
Nombre de respostes	15	216	9	151
% respostes	37,50%	42,69%	33,33%	43,02%

Font: Enquesta inserció laboral AQU

A la memòria de verificació del màster s'expressa l'adequació intrínseca de la titulació a la formació de futurs investigadors i docents en l'àmbit del dret de l'empresa i dels negocis. Per tant es un bon indicador d'inserció laboral la dada de antics alumnes incorporats a la Universitat de Barcelona com a professors o investigadors. Hi ha 5 antics alumnes del màster que s'han incorporat a la carrera acadèmica en la Universitat de Barcelona.

→ [Taula E6.42: Alumnes procedents del Màster de Dret de l'Empresa i els Negocis que s'han incorporat a la Universitat de Barcelona](#)

Màster de Gestió Pública Avançada

3.6.1. Els resultats d'aprenentatge es corresponen amb els objectius formatius pretesos i amb el nivell del MECES de la titulació.

Les competències del Màster de Gestió Pública Avançada garanteixen que els estudiants assoleixin els objectius de la titulació, així com un nivell formatiu corresponent al MECES de la titulació.

El caràcter professionalitzador del màster posa l'èmfasi en l'especialització i la tecnificació en àrees de coneixement pròpies de la gestió pública com son la gestió juridicoadministrativa, la economicofinancera, la gestió de persones i de polítiques públiques, així com en l'aplicació d'aquests continguts en la resolució de problemes en contextos complexos i nous per als estudiants. Amb aquest propòsit, el pla d'estudis s'estructura al voltant d'aquestes quatre àrees de gestió. Concretament, aquesta estructura de les àrees de coneixement es trasllada a l'estudiant en forma de blocs d'assignatures. Tots els blocs s'articulen de la mateixa manera: cadascun d'ells es conforma primerament amb una primera matèria obligatòria, que té com a objectiu que els estudiants desenvolupin una reflexió en profunditat sobre els aspectes basils de l'àrea de coneixement de més actualitat i més destacats, i en la que es despleguen totes les competències de la titulació i, com a mínim, quatre matèries optatives corresponents a les quatre àrees amb un caràcter més aplicat en les que es desenvolupen les competències específiques.

Tot i la seva vessant professionalitzadora, el màster s'ocupa també de dotar als estudiants de les habilitats i continguts metodològics per al desenvolupament de recerques dins de l'àmbit de la gestió pública (CE5), ja sigui mitjançant les activitats formatives de les assignatures obligatòries o de manera més específica en l'assignatura optativa d'orientació a la recerca.

Les competències generals o transversals de vocació de servei públic (CG1) i la capacitat de planificar, organitzar i gestionar els recursos (CG2) es despleguen en totes les assignatures del pla d'estudis, mentre que la competència general de parlar bé en públic (CG0) s'avalua de forma particular en l'assignatura del TFM, en la defensa oral del treball, i de forma habitual en les diverses assignatures que inclouen presentacions a l'aula.

Les assignatures objecte d'avaluació en aquest procés d'acreditació són *Contractació Administrativa* i *Relacions Col·lectives en el sector públic*, assignatures optatives de la matèria de Gestió Jurídicoadministrativa i Gestió de persones respectivament.

Taula E6.43: Informació de les assignatures seleccionades per a l'avaluació

	Pla docent	Tipologia	Matèria	Crèdits
Contractació Administrativa	Pla docent curs 2017/18	Assignatura Optativa	Gestió jurídicoadministrativa	2,5
	Pla docent curs 2018/19			
Relacions col·lectives en el sector públic	Pla docent curs 2018/19	Assignatura optativa	Gestió de persones	2,5
	Pla docent curs 2018/19			
Treball Fi de Màster	Pla docent curs 2017/18	TFM	TFM	15
	Pla docent curs 2018/19			

Font: Facultat de Dret

Ambdues assignatures es caracteritzen per tenir un alt grau d'especialització. El seu disseny docent permet als estudiants assolir amb bones condicions les competències que tenen assignades. Específicament, el fet que els dos professors encarregats siguin alts càrrecs de l'Administració permet conjuminar gran coneixement teòric amb un domini absolut de la pràctica. La presència d'aquest professorat permet treballar de forma "natural" la competència en vocació de servei públic i compromís ètic (CG1), així com les competències específiques atribuïdes a cadascuna d'elles.

→ [Taula E6.44: Quadre de competències de la titulació i les assignatures seleccionades](#)

Les mostres d'avaluació de les assignatures evidencien l'assoliment de les competències i el nivell formatiu corresponent al MECES per la titulació. L'aprofundiment i especialització dels continguts, el perfil del professorat altament expert i de vasta experiència en altes posicions de l'administració i, especialment la metodologia de treball basada en grups petits d'alumnes, ens permeten garantir que, tant el nivell formatiu com les competències assolides son del nivell de màster requerit.

→ [Evidència de les mostres d'avaluació de les assignatures seleccionades](#)

3.6.2. Les activitats formatives, la metodologia docent i el sistema d'avaluació són adequats i pertinents per garantir l'assoliment dels resultats de l'aprenentatge previstos.

L'anàlisi dels diferents plans docents de les assignatures del màster mostra una notable coincidència entre les diferents metodologies docents utilitzades i les competències i els

valors que es consideren bàsics del màster. Atès que el màster té un caràcter fonamentalment professionalitzador, de forma general, en les assignatures obligatòries, predomina lleugerament la classe teòrica, mentre que a les assignatures optatives predominen les estratègies lligades a l'estructura de seminari i treball més aplicat.

→ [Taula E6.45: Activitats formatives de les assignatures seleccionades](#)

Així, a banda de les classes teòriques i d'exposició –en les quals s'insisteix en el marc conceptual que l'alumne ha de ser capaç de dominar i aplicar–, les principals estratègies docents que s'utilitzen al màster són les següents:

1. Casos pràctics. La voluntat del màster és la d'una formació integral que inclogui un contingut aplicat molt rellevant. Per tant, la utilització dels casos pràctics a les sessions sigui un instrument habitual. En la majoria d'assignatures que inclouen un component d'especialització professional de gestió financera, el cas pràctic s'ha convertit en l'eix central en el qual, al llarg de les diferents sessions, l'alumne ha d'aplicar el marc conceptual après. Les competències que es treballen fonamentalment amb aquesta metodologia són les CB6, CB7, CB8 i CB10.
2. El treball en grup és una altra estratègia molt utilitzada en totes les assignatures, en major o menor grau (competència CG2 i CG3). En certes assignatures proposen el treball en grup per tal de treballar conjuntament el material previ a les sessions presencials.
3. Presentacions dels alumnes. Les exposicions dels alumnes permeten acaramullar el treball autònom dels ECTS, atès que acostumen a basar-se en el treball fora de l'aula -individual o en grup- i que fonamenten aquestes presentacions. Aquestes eines també apareixen en pràcticament tots els plans docents, amb què s'assoleixen les competències CB9, CG0 i CG2.
4. Discussió oberta. Les classes es desenvolupen en forma de col·loqui obert, amb la participació activa dels estudiants, generalment a partir dels materials i lectures objecte de la sessió. L'objectiu en aquest cas és fomentar la reflexió i el desenvolupament de les capacitats d'argumentació dels estudiants. Les competències implicades en aquesta metodologia docent són, principalment, les següents: CB8, CB9, CB10 i CG0.
5. Convidats experts externs. En moltes assignatures del màster els professors incorporen ponències d'especialistes en algun àmbit concret per tal d'enriquir el debat acadèmic a classe i reforçar-ne el caràcter aplicat (competències CB6, CB8 i CG1).

Pel que fa a les dues assignatures escollides per ser avaluades, *Contractació Administrativa* i *Relacions Col·lectives en el Sector Públic*, presenten una gran varietat d'estratègies docents on predominen les estratègies més participatives i estratègiques.

Quant a la segona assignatura, el treball autònom de l'alumne s'aconsegueix a través del treball del material que el professor proposa, prèviament a les sessions presencials, i a partir de la carpeta d'aprenentatge que l'alumne ha de generar al llarg del curs sobre els diversos casos pràctics i notes de jurisprudència (competències CB6, CB7, CB8, CB10, CG1 i CE3). Les capacitats de comunicació, argumentació i contrast (CB9, CB8 i CG0)

s'assoleixen a partir de les sessions de debat que s'organitzen al voltant de les presentacions de les notes de jurisprudència. D'altra banda, s'estableix la possibilitat de gaudir de tutories personalitzades per a la confecció de la carpeta d'aprenentatge i, naturalment, en el material que el professor proposa per tal d'endinsar-se en condicions en l'estudi aprofundit dels principals reptes actuals de la gestió de persones al sector públic (competència CE3).

Pel que fa a *Contractació Administrativa*, l'objectiu genèric de l'assignatura és « Conèixer quines són les grans qüestions de la contractació pública avui dia en l'àmbit estatal, autonòmic i local —tenint en compte especialment el context econòmic i pressupostari de l'activitat contractual en l'actualitat—, i les perspectives d'evolució futura, a la vista principalment de les directives europees del 2014 i de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de Contractes del Sector Públic», segons s'indica en el pla docent. Amb aquest objectiu, el treball en l'assignatura s'estructura a partir d'una exposició inicial introductòria a càrrec del professorat, en la qual es fixa el marc conceptual corresponent i es fan les indicacions pertinents sobre la bibliografia, la jurisprudència, la doctrina i la documentació rellevant per a cada tema. A partir de la segona sessió, després de la introducció del tema es treballa amb la participació activa dels estudiants sobre els materials i lectures assignades a cada sessió, per tal de fomentar la reflexió i el desenvolupament de les capacitats d'argumentació pròpies (capacitats de comunicació, argumentació i contrast, CB9, CB8 i CG0) s'assoleixen a partir de les sessions de debat. En les darreres sessions, dedicades a l'anàlisi de casos pràctics concrets (competència CE1), els grups configurats al començament del curs assumeixen la responsabilitat de la presentació i discussió de cada cas.

Quant al *Treball Final de Màster* (TFM) es presenten a l'alumne tres possibilitats bàsiques:

1. Als que treballen a l'Administració se'ls ofereix fer les pràctiques en el seu mateix lloc de treball. En aquest cas, el TFM pot centrar-se en una millora organitzativa en la presentació de servei.
2. Els alumnes que no treballen a l'Administració i que poden fer les pràctiques en una institució pública del seu interès, el TFM pot tractar sobre aspectes més generals i no és necessari que se centri en un procés de millora del servei.
3. Finalment, els alumnes que opten per fer l'assignatura d'Orientació a la Recerca, i que per tant no fan pràctiques, han de dur a terme un TFM amb una estructura, metodologia i contingut lligat a una recerca de caire més científic.

Aquesta triple possibilitat ajuda al fet que el TFM s'adapti a les necessitats, ambicions i capacitats dels alumnes. Les competències, per tant, que s'assoleixen en aquest procés de creació són les CB7, CB8, CB9, CB10, CG0 i CG2.

Pel que fa al procés d'assignació, la coordinació del màster ha elaborat un [“Protocol i calendari de defensa dels TFM”](#) que ordena i sistematitza aquest procés. El procés d'assignació comença amb el professorat del Màster comunicant a principi de curs dues-tres línies de recerca del seu interès, relacionades amb els continguts de les seves

assignatures al Màster i dels seus temes de recerca. Posteriorment, els estudiants matriculats hauran de presentar mitjançant el campus virtual de l'assignatura la seva "Proposta de treball final de màster en gestió pública avançada", on han d'incloure una proposta de tutor docent. Els estudiants amb millor expedient acadèmic tenen prioritat en l'elecció de tutor. Tanmateix, els estudiants poden contactar directament amb els professors per sol·licitar-los tutorització durant aquest procés.

L'aprovació de les propostes de TFM es fa mitjançant un model de proposta de treball final de màster en gestió pública avançada, que inclou les principals línies de contingut del TFM. Aquestes propostes s'elevan al Campus Virtual del TFM mitjançant una tasca i el coordinador l'aprova i la reenvia als potencials tutors per tal que tinguin una idea del TFM que se'ls demana tutoritzar. En qualsevol cas, l'elecció del tutor no és un assumpte fàcil en tots els casos. La llista de professors que els departaments posen a disposició – a banda dels professors del màster- és exigua i cada cop és menor, la qual cosa obliga el coordinador a buscar solucions que, normalment, passen per la bona voluntat del professorat, imparteixi o no classe en el màster. Sigui com sigui, es vigila molt que el contingut del TFM s'adapti a les diferents especialitzacions dels tutors per tal que el treball sigui més profitós.

La pràctica totalitat de les assignatures opten per l'avaluació continuada amb proves de caràcter deductiu i d'aplicació de casos pràctics, més que exàmens teòrics clàssics (o tipus "opositor"). Efectivament, no és objectiu del Màster preparar per l'accés al Sector Públic sinó preparar per a conèixer i dominar els principals aspectes de la gestió pública. Per això, els treballs individuals i en grup, la resolució de pràctiques, la presentació de casos i el debat a classe són les principals activitats formatives de les assignatures del Màster, com reflecteixen els plans docents.

Tal com està establert, en l'avaluació de totes les assignatures hi apareix la prova de síntesi –en forma d'examen o de treball final-, la ponderació de la qual representa entre el 30 % i el 65 % de la nota final de l'alumne, segons les assignatures. El valor percentual més comú, però, és el 50 %. Naturalment, aquest tipus de prova aconsegueix discriminar en aquelles competències específiques de cada assignatura (CE1, CE2, CE3, CE4 i CE5).

→ [Taula E6.46: Sistemes d'avaluació en les assignatures seleccionades](#)

Desagregant la resta d'estratègies avaluadores, una tercera part de les assignatures, aproximadament, té en compte la presentació pública del treball realitzat –dut a terme de manera individual o en grup- i la ponderació de l'activitat es mou al voltant del 30 % (competències CB9 i CG0). L'assistència a les sessions de debat, de lectures o de treballs, també és comú en un grup notable de les assignatures i pondera al voltant d'un 10% - 15% (competències CB9). Finalment, les proves escrites –com ara un cas pràctic, un treball sobre lectures, entre d'altres- és una estratègia avaluadora de la majoria d'assignatures (competències CB6, CB7 i CB10).

Específicament, l'avaluació de les assignatures seleccionades es correspon exactament a les competències que han de desenvolupar els alumnes, així com als continguts, habilitats i destreses que han d'assolir. Concretament, l'assignatura de Relacions col·lectives en el Sector Públic es basa en la creació d'una carpeta d'aprenentatge basada en la

presencialitat, la realització de notes de jurisprudència i comentaris d'articles i la seva reflexió conjunta. Així doncs, l'avaluació té en compte la participació en les sessions, la realització de notes de lectura i de notes de jurisprudència per cada bloc temàtic (que s'han d'entregar totes amb un valor del 70% de la nota final i, finalment, la presentació oral d'una carpeta docent de l'estudiant, en la qual ha de constar un breu comentari crític de cadascuna de les sessions, amb la identificació de les principals problemàtiques o controvèrsies plantejades o indicades pel professor, amb un valor del 30% de la nota final.

Pel que fa a l'assignatura de *Contractació Administrativa* el sistema d'avaluació, com es pot observar en les evidències aportades, és continuada, que implica l'assistència a un mínim del 80% de les sessions i la participació activa. A més, la nota es configura a partir de la presentació d'un treball individual sobre algun dels epígrafs del programa o sobre aspectes específics del temari o que hi tinguin una vinculació directa (45% de la qualificació final); la presentació d'un dels casos pràctics programats per a les darreres sessions, juntament amb la resta del grup en el qual estigui inclòs l'alumne (30% de la qualificació final); i una prova escrita a partir d'un supòsit de fet, un text o una lectura, o bé la formulació també a classe i per escrit d'una proposta d'actuació en matèria contractual (25% de la qualificació final).

En relació als TFM i el seu sistema d'assignació i d'avaluació, cal destacar que s'assignen materialment en funció dels interessos dels estudiants i les especialitats del professorat. Pel que fa a l'avaluació, enguany s'han aprovat unes rúbriques pròpies del TFM -basades en les generals de la Facultat-, que permeten l'objectivació de la nota final però, sobretot, ajuden a estructurar, ordenar i clarificar els objectius i competències que s'han d'assolir al TFM per part dels estudiants (i els professors). L'avaluació es fa mitjançant aquestes rúbriques i el 30% de la nota correspon al tutor i el 70% a la comissió de defensa oral del treball.

- [Rúbriques d'avaluació del TFM](#)
- [Acta d'avaluació del tutor](#)
- [Acta d'avaluació del Tribunal](#)

Resumint, de forma gràfica, la taula E6.46b evidencia la correspondència entre les competències i les estratègies docents i avaluadores pel conjunt d'assignatures, i específicament, per a les dues avaluades.

- [Taula E6.46b: Taula de competències assolides](#)

En termes generals, la satisfacció dels estudiants ha estat tractada en l'estàndard 4, mostrant de manera força inequívoca que la satisfacció de l'estudiantat és significativament elevada. La satisfacció dels estudiants amb el professorat del màster, en mitjana, és de 8.75 punts sobre 10, la satisfacció mitjana global és de 8.6 sobre 10, i la satisfacció mitjana amb les activitats formatives és de 8.5 sobre 10. En la mateixa línia, la satisfacció amb les activitats d'avaluació és d'un 8.25, la càrrega de treball es valora amb un 8.1 i el material d'estudi amb un 8.5. Si desagreguem la satisfacció entre assignatures obligatòries i optatives, observem una lleugera superior satisfacció global per les optatives (8.8 contra 8.3) que es replica també en la majoria d'aspectes valorats. Tanmateix, la satisfacció amb el professorat és la dada més homogènia entre tipus

d'assignatures diferents (8.5 per les obligatòries i 8.7 per les optatives). Aquestes dades mostren una satisfacció excel·lent en termes generals amb la tasca docent del professorat.

Específicament per les dues assignatures seleccionades, la satisfacció reflecteix especialment bé el nivell de qualitat i rigor que volem donar a les assignatures del màster i, específicament, a les optatives que estan a càrrec de personal associat o extern, alt directiu de l'Administració. En aquest cas, els docents implicats son la cap de servei de recursos humans de la Diputació de Barcelona i l'ex Director General de Contractació Pública (2006-2011). Aquest darrer docent és el més ben valorat de tot el Màster (amb una mitjana de 10 sobre 10, amb un a taxa de resposta del 66%) i aquesta assignatura també és una de les dues més ben valorades (9.75 sobre 10). Aquesta immillorable satisfacció es trasllada també a l'activitat docent: activitats formatives i avaluació es valoren amb un 9.63, la càrrega de treball amb un 8.75 i el material d'estudi amb un 10. La satisfacció de la segona assignatura és també molt elevada: la satisfacció amb l'activitat de la professora és de 9.75 i amb l'assignatura 9.25. Correlativament, les activitats d'avaluació es valoren amb 9.25 i, tota la resta, amb 9.5.

→ [Taula E6.47: Satisfacció dels estudiants amb l'actuació docent i formativa. Curs 2017/18](#)

En termes generals, el professorat presenta unes dades de satisfacció amb l'ensenyament molt per sobre de la mitjana, concretament de 4.6 sobre 6 (equivalent a un 7.6 sobre 10). Destaquen especialment la satisfacció amb l'avaluació i el rendiment dels estudiants, amb dades al voltant del 5 sobre 6, així com l'organització, horaris i condicions i qualitat de les instal·lacions que també freguen el 5. L'aspecte amb una valoració més baixa, però que equival a un 6.5 sobre 10, és la coordinació entre docents, element que s'està intentant treballar des de coordinació a partir de reunions de professorat per blocs a principi de curs.

→ [Taula E6.48: Satisfacció del professorat amb el desplegament de l'ensenyament](#)

3.6.3. Els valors dels indicadors acadèmics són adequats per a les característiques de la titulació

Els indicadors acadèmics i d'inserció laboral son dos aspectes estretament relacionats i que presenten particularitats que cal contextualitzar degudament. No es poden entendre aquests indicadors sense analitzar-los conjuntament amb l'orientació professionalitzada a del màster, la naturalesa dels seus continguts i el perfils dels estudiants.

Primer, cal lligar els indicadors acadèmics i d'inserció amb els perfils dels estudiants, ja comentats en l'estàndard 1. Específicament, és necessari tenir present que, gràcies als diversos convenis formatius que té subscrits el Màster amb alguns ajuntaments, prop del 40%, en mitjana, dels alumnes del màster son estudiants majors de 28 anys i treballadors estables del sector públic. Aquesta realitat té dues implicacions fonamentals: la primera és que molts d'ells cursen el màster en tres cursos acadèmics (20 crèdits per curs) per no sobrecarregar-se de feines i, la segona, és que la inserció laboral d'aquests és – lògicament- molt elevada.

I segon, cal tenir present que l'orientació professionalitzadora i la metodologia docent, combinats amb els perfils d'estudiants i els grups reduïts, tenen un impacte tant en els

indicadors acadèmics com en els d'inserció laboral. Concretament, el fet que el màster ofereixi una formació i continguts totalment actualitzats pel que fa a les tendències de la gestió pública en la seva vessant més estricta i aplicada, genera que els estudiants participin activament a totes les sessions i s'impliquin. Com hem vist, la pràctica totalitat de les assignatures son de grups reduïts d'estudiants i, en tots els casos, opten per l'avaluació continuada amb proves de caràcter deductiu i d'aplicació de casos pràctics, més que exàmens teòrics clàssics (o tipus "opositor"). Aquesta metodologia participativa i els perfils d'estudiants (molts d'ells amb experiència laboral al sector públic) ajuden a entendre els percentatges destacats d'ocupació, adequació i rendiment i eficiència.

Més concretament, pel que fa als percentatges de rendiment i eficiència cal destacar-ne el seu alt nivell, en mitjana, durant els darrers cursos: al voltant del 87% de rendiment i el 98.4% d'eficiència. En aquest aspecte, tenint en compte el context que acabem d'esmentar, és més fàcil d'explicar la dissonància existent entre aquests dos indicadors i la taxa de graduació i abandonament, que son inusualment elevades. La taxa de graduació, al voltant del 30% els darrers cursos, s'explica per la composició i règim de matriculació al màster. Com hem comentat, una part molt significativa dels estudiants opten per realitzar els estudis en dos o tres cursos (generalment a 20 crèdits per curs), de manera que la taxa de graduació davalla fortament i la dada anual només recull el percentatge d'estudiants que matriculen 60 crèdits, o bé que acaben el tercer curs de 20 crèdits. Entre els que matriculen a temps complet, les nostres dades indiquen que la taxa de graduació és propera al 100% i, si analitzem les dades per cohorts d'estudiants, obtenim taxes de graduació molt més elevades. Pel que fa a la taxa d'abandonament, anormalment elevada, s'explica de nou pels perfils dels estudiants. Aquesta taxa no s'explica pels estudiants ordinaris, que graduen amb normalitat, sinó que troba el seu origen en pocs casos d'estudiants "becats" per ajuntaments, que només cursen 40 crèdits del màster, els corresponents a les assignatures obligatòries i optatives, i no cursen el TFM ni les pràctiques. La disfunció neix del fet que, en alguns pocs casos, l'estudiant/treballador, no té interès a fer el TFM ni a acabar la formació perquè ja n'ha extret el coneixement aplicat i conceptual que més li interessava. La coordinació és conscient d'aquesta situació i esta treballant, junt amb els ajuntaments, per tal de garantir que tots els estudiants acabin el màster, mitjançant una millor selecció de perfils.

Taula E6.49: Evolució dels indicadors de rendiment acadèmic

	2013 - 14	2014 - 15	2015 - 16	2016 - 17	2017 - 18
Taxa de rendiment	92,99%	84,72%	79,40%	79,93%	96,62%
Taxa d'eficiència	99,41%	100%	93,51%	100%	100%
Durada mitjana dels estudis	1,86	2,13	1,83	1,91	1,62
Taxa d'abandonament	-	6,67%	20%	37,84%	26,92%
Taxa de graduació	-	77,78%	20%	32,43%	38,46%

Font: Planificació Academicodocent de la UB

Taula E6.50: Estudi de cohorts del Màster de Gestió Pública Avançada

Curs inicial de la cohort	2016-17		2017-18	
	N	%	N	%
Grandària de la cohort	23		29	
Nombre d'abandonaments 2017	7	30,43		
Nombre d'abandonaments 2018	2	8,70	3,00	10,34
Total abandonaments	9	39,13	3,00	10,34
Nombre d'estudiants que es tornen a matricular, curs 2017/18	11			
Nombre d'estudiants que es tornen a matricular, curs 2018/19	4		14,00	
Nombre de titulats en <i>t</i>	5	21,74	12,00	41,38
Nombre de titulats en <i>t+1</i>	5	21,74		
Suma de titulats	10	43,48	12,00	41,38

Font: Facultat de Dret

Els resultats del màster no es poden entendre si no es posen en relació amb els sistemes d'avaluació i el perfil dels estudiants. Al garantir grups petits, dinàmiques participatives i presència activa del professorat, junt amb perfils d'estudiants amb experiència laboral o tenir l'hàbit de treballar i estudiar per ser acabats de graduar, les taxes de rendiment i d'èxit són molt elevades, amb una pràctica inexistent del suspès. Pel que fa als no presentats, malgrat ser percentatges baixos, no és arriscat equiparar-los amb suspesos, atès que els alumnes, coneixedors del sistema d'avaluació i metodologies participatives, opten per no presentar-se, en comptes de suspendre.

→ Taula E6.51: Qualificacions de les assignatures de màster. Curs 2017/18.

3.6.4. Els valors dels indicadors d'inserció laboral són adequats per a les característiques de la titulació.

Amb caràcter general, els indicadors acadèmics d'inserció laboral publicats per l'AQU mostren resultats prou satisfactoris, en comparació amb la subàrea de la UB. Les taxes de rendiment i eficiència, així com la d'adequació amb les funcions específiques del màster es mantenen en percentatges elevats i destacats els darrers cursos.

Pel que fa a les dades d'inserció laboral, destaca l'evolució de la taxa d'ocupació al 2017, que arriba al 100% i es situa molt per sobre de la taxa de la subàrea de la UB. Com ja s'ha comentat, el fet que una part substancial dels estudiants ja siguin treballadors del sector públic impulsa aquesta dada. Tanmateix, al ser del 100%, podem estar segurs que els que no eren treballadors al cursar el màster, també han estat tots insertats al mercat laboral. Pel que fa a altres indicadors de satisfacció de la inserció laboral, cal destacar que les tres dades sobre taxes d'adequació són pràcticament totes més elevades que les equivalents de la UB –llevat les funcions universitàries, aspecte coherent amb la naturalesa del màster- i, endemés, evolucionen molt positivament de 2014 a 2017, per exemple, passant d'un 59.26% de taxa d'adequació al 2014 a una del 70% al 2017. També es destacable observar com les dades del màster, pel que fa al grau de satisfacció amb la feina, són molt més elevades que les de la UB i, a més, creixen també significativament en l'enquesta de 2017, on s'arriba a una satisfacció de 5.4 sobre 7. De la mateixa manera, tant la valoració de la utilitat de la formació teòrica rebuda com la pràctica, es troben significativament per sobre de les de la UB i creixen substancialment de 2014 a 2017.

Taula E6.52: Satisfacció de la inserció laboral de màster.

	Enquesta 2017		Enquesta 2014	
	Titulats 2011-12 i 2012-13		Titulats 2009-10 y 2010-11	
	Màster	UB Subàrea	Màster	UB Subàrea
Taxa d'ocupació	100%	84,26%	90%	84,11%
Taxa d'atur		7,41%	3,33%	7,95%
Taxa d'inactivitat		8,33%	6,67%	7,95%
Taxa d'adequació (funcions específiques del màster)	70%	54,95%	59,26%	51,18%
Taxa d'adequació (funcions universitàries)	16,67%	41,76%	29,63%	44,88%
Taxa d'adequació (funcions no universitàries)	13,33%	18,68%	18,52%	12,6%
Grau de satisfacció amb la feina (sobre 7)	5,4	3,79	4,63	3,93
Mitjana de valoració de la utilitat de la formació teòrica rebuda (sobre 7)	4,5	3,62	4,27	3,62
Mitjana de valoració de la utilitat de la formació pràctica rebuda (sobre 7)	4,1	3,36	4,03	3,12
Nombre de titulats	54	506	41	351
Nombre de respostes	30	216	30	151
% respostes	55,56%	42,69%	73,17%	43,02%

Font: Enquesta inserció laboral AQU

Seguiment i valoració de l'estàndard 6

Seguiment de les accions de millora de l'estàndard 6

La majoria de les accions de millora vinculades a l'estàndard 6 sobre la qualitat dels resultats dels programes formatius han estat implementades i es donen per finalitzades. D'aquesta manera s'ha donat resposta a algunes de les recomanacions fetes en els anteriors processos d'acreditació:

- La modificació de la normativa del TFM per excloure el tutor del treball en el Tribunal d'avaluació.
- La implementació de les enquestes de satisfacció del professorat amb el desplegament de la titulació que han aportat informació molt valuosa al coordinador de cara al seguiment i a la millora de les titulacions.
- El disseny d'un qüestionari sobre la inserció laboral i l'adequació de la formació en els titulats de màsters. Aquest qüestionari s'ha passat en aquells màsters que no es disposen de dades d'inserció facilitades per l'AQU.
- La presentació de la modificació externa del pla d'estudis del Màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia per assegurar la correspondència entre la denominació del títol i els continguts de la titulació.
- L'administració presencial de les enquestes de satisfacció de les assignatures i el professorat. En alguns dels màsters, es va dedicar alguna sessió presencial a la complementació de les enquestes aconseguint un increment en el percentatge de resposta.

Així mateix, també s'han implantat la majoria d'accions que des del centre o des del propi màster es van proposar tant en el seguiment com en l'anterior procés d'acreditació, de les quals es destaquen:

- La implantació del programa d'antiplagi Urkund en els Treball Finals de Màster. De forma pilot en alguns màsters, el programa Urkund s'ha implantat als campus virtuals de TFM, cosa que ha comportat la seva aplicació de forma automàtica a tots els TFM que es dipositaven en

el campus, posant a disposició un informe del percentatge de coincidències del treball amb les fonts disponibles en les bases de dades del programari. Aquesta millora facilita la detecció de possibles casos de plagi de forma més àgil.

- Rúbriques d'avaluació del TFM. La majoria dels màsters disposa d'una rúbrica recomanada per l'avaluació del TFM. No obstant, aquesta rúbrica no sempre és utilitzada per els tutors. En el cas del Màster de Gestió Pública Avançada, s'ha adaptat aquesta rúbrica als criteris d'avaluació específics del TFM del màster tal i com es proposava en el pla de millora del 2018. La seva aplicació està prevista en l'avaluació dels TFM del curs 2018/19.
- També des del Màster de Gestió Pública Avançada s'ha aprovat recentment un protocol pel calendari i el procediment d'assignació de tutors als TFM.

Algunes de les millores proposades es troben en curs. En l'actualitat s'està treballant en la millora del portafoli de Pràctiques Externes II del Màster d'Advocacia. En aquest sentit, s'han iniciat reunions de coordinació amb tots els tutors de les pràctiques externes amb aquest propòsit i s'està pendent d'actualitzar el programa informàtic a l'espera de determinar la manera de finançar-ho. En aquesta mateixa assignatura, s'està treballant en el disseny d'un qüestionari per valorar la satisfacció dels estudiants, tal i com es va proposar en pla de millores del desembre de 2018, i amb la intenció de poder-la implantar per al curs 2019/20.

→ [Accés al seguiment de les propostes de millora de l'estàndard 6:](#)

Valoració de l'assoliment de l'estàndard 6

Tan les evidències d'avaluació presentades com l'evolució temporal d'indicadors acadèmics i de satisfacció posen de manifest la qualitat dels resultats dels programes formatius avaluats, i conseqüentment garanteixen un assoliment notable d'aquest estàndard.

En quant a les evidències, les mostres d'avaluació mostren el nivell formatiu dels estudiants, i la correspondència amb el nivell exigít en el MECES per a la titulació.

La metodologia i les activitats formatives descrites s'alineen de forma adequada a les competències assignades a les assignatures, i els sistemes d'avaluació són pertinents i coherents amb els resultats d'aprenentatge. Els plans docents són l'instrument a través del qual s'articula el desplegament de l'assignatura.

En general, els resultats acadèmics, d'inserció i de satisfacció mostren una progressió molt satisfactòria. No obstant, en algunes ocasions s'observen alguns indicadors que no s'acaben d'ajustar als resultats estimats, i que hauran de ser objecte d'especial atenció i seguiment.

4. Valoració i proposta del pla de millora

4.1 Estat de les propostes de millora establertes en els informes de seguiment

Com s'ha pogut comprovar en la valoració de cadascú dels estàndards, la majoria de les accions de millora proposades en els anteriors processos d'avaluació –tant siguin de seguiment com d'acreditació- es troben implantades o estant en curs de ser finalitzades.

- Seguiment de les accions de millora de l'estàndard 1
- Seguiment de les accions de millora de l'estàndard 2
- Seguiment de les accions de millora de l'estàndard 3
- Seguiment de les accions de millora de l'estàndard 5
- Seguiment de les accions de millora de l'estàndard 5
- Seguiment de les accions de millora de l'estàndard 6

No obstant, algunes encara es troben en procés d'implantació: el pla d'acció tutorial per al Màster d'advocacia, l'enquesta per conèixer la satisfacció dels estudiants envers els TFM i les pràctiques externs, mecanismes per conèixer la satisfacció de les accions d'orientació del centre, incrementar la informació pública del professorat (en especial del professorat associat i extern), i augmentar l'oferta acadèmica sobre perspectiva de gènere des d'una perspectiva transversal i interdisciplinària. En totes elles, s'està treballant conjuntament el vicedeganat acadèmic, la direcció de l'Escola de postgraus, la unitat de qualitat i les coordinacions dels màsters.

- [Pla de millora del centre: Estat de les accions de millora dels màsters](#)

4.2. Pla de millores de la titulació sotmesa a l'acreditació

A continuació es descriuen les accions de millora derivades de la revisió de les titulacions objecte d'acreditació. L'anàlisi dels estàndards ha permès identificar tant les fortaleses dels màsters com aquells punts febles objecte de millora. Encara que algunes d'elles han estat anunciades en cadascun dels corresponents estàndards, aquí es recullen de forma més sistematitzada per tal que puguin ser incorporades al pla de millora del centre.

Acció proposada	Avaluació de la satisfacció dels estudiants sobre el professorat extern del Màster d'Advocacia.
Punt feble (diagnòstic)	No es disposen de dades de satisfacció d'aquesta tipologia de professorat.
Identificació de les causes del punt feble	Al tractar-se d'un professorat que es contracta directament des de la Facultat, aquest no està inclòs en el procediment d'enquestes de satisfacció de la Universitat de Barcelona, i per tant no se'ls passa les enquestes oficials.
Objectius a assolir	Conèixer el grau de satisfacció dels estudiants amb el professorat extern del Màster de l'Advocacia.
Estàndard	E4: Adequació del professorat
Prioritat	Alta
Responsable	Coordinació del Màster d'Advocacia
Termini	Curs 2019/20
Implica modificació	No
Abast de la millora	Màster Advocacia
Indicadors seguiment	- Percentatge de resposta de les enquestes.

	- Resultats de les enquestes de satisfacció.
--	--

Acció proposada	Modificació del format de l'assignatura optativa del <i>Taller de Recerca</i> .
Punt feble (diagnòstic)	En algunes ocasions, s'ha observat poc rigor metodològic en alguns dels TFM presentats.
Identificació de les causes del punt feble	Manca de coneixements metodològics per part dels estudiants.
Objectius a assolir	Dotar als estudiants d'una sòlida formació en metodologia per al desenvolupament posterior del TFM.
Estàndard	Estàndard 6
Prioritat	Alta
Responsable	Coordinador del Màster
Termini	Curs 2019/20
Implica modificació	No
Abast de la millora	Màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia
Indicadors seguiment	<ul style="list-style-type: none"> - Nombre d'estudiants matriculats. - Resultats acadèmics de l'assignatura Taller de Recerca i del TFM. - Resultats de satisfacció de l'assignatura.

Acció proposada	<p>Canvis en l'oferta optativa del Màster d'Anàlisi Política i Assessoria Institucional.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Creació d'una nova assignatura optativa: <i>Consultoria Política</i>. - Substitució de l'assignatura <i>d'Indicadors Socials i Polítics per anàlisi de Dades</i>. - Deixar d'oferir l'assignatura <i>d'Institucions Supranacionals i Polítiques Públiques</i>.
Punt feble (diagnòstic)	<ul style="list-style-type: none"> - El Màster d'Anàlisi Política i Assessoria Institucional queda descompensat cap el primer dels seus aspectes i la demanda de cobrir millor el camp de l'assessorament s'ha plantejat pels estudiants d'una manera creixent a mida que ha augmentat el nombre d'inscrits i, per tant, la diversitat i pluralitat d'interessos. La consultoria política és una activitat essencial en el posterior desenvolupament professional dels titulats.
Identificació de les causes del punt feble	<ul style="list-style-type: none"> - L'assignatura optativa d'indicadors polítics i socials havia anat evolucionant amb els anys per cobrir alguns elements estadístics que eren necessaris en el conjunt d'assignatures. Per tant, es tracta d'adequar el títol de l'assignatura amb el seu contingut real.
Objectius a assolir	Actualitzar l'oferta d'optatives per ajustar els continguts a les necessitats formatives dels estudiants.
Estàndard	Estàndard 1: Qualitat del programa formatiu
Prioritat	Alta
Responsable	Coordinació del màster

Termini	Curs 2019/20
Implica modificació	No
Abast de la millora	Màster d'Anàlisi Política i Assessoria Institucional
Indicadors seguiment	Nombre de matriculats a les noves assignatures. Satisfacció dels estudiants

Acció proposada	Creació d'una nova assignatura optativa: <i>Institucions Públiques i Valors Contemporanis</i> .
Punt feble (diagnòstic)	Arrel del procés d'acreditació del Màster, s'ha fet evident la necessitat d'incorporar de forma més intensa i sistemàtica la perspectiva de gènere. Aquesta es tracta de forma atomitzada en moltes de les assignatures, però no existeix una aproximació organitzada i ordenada a aquesta nova manera d'analitzar la gestió pública i els seus efectes.
Identificació de les causes del punt feble	Atès que la perspectiva de gènere, per si mateixa, no és més que orientar la recerca i l'anàlisi envers els impactes que l'acció pública produeix específicament sobre les dones, aquesta és una perspectiva instrumental, però paradoxalment carregada de contingut axiològic. És per això que, aprofitant que possiblement la perspectiva de gènere no abasti les 40 hores de docència que implica una assignatura de 5 ECTS, proposem complementar l'assignatura amb dues altres perspectives fonamentals en l'anàlisi dels valors institucionals: la neutralitat, i la transparència i el rendiment de comptes. Així doncs, l'assignatura tractarà tres temes transversals fonamentals de l'anàlisi i la comprensió de la gestió pública i, per tant, també pot ajudar a l'estudiantat que encara el TFM a portar-lo a terme.
Objectius a assolir	Actualitzar l'oferta d'optatives per ajustar els continguts a les necessitats formatives dels estudiants.
Estàndard	Estàndard 1: Qualitat del programa formatiu
Prioritat	Alta
Responsable	Coordinació del màster
Termini	Curs 2019/20
Implica modificació	No
Abast de la millora	Màster de Gestió Pública Avançada
Indicadors seguiment	Nombre de matriculats. Satisfacció dels estudiants.

Acció proposada	Modificar l'oferta d'optativitat dins de la matèria de Dret del Treball.
Punt feble (diagnòstic)	La poca demanda per part dels estudiants en les assignatures de les matèries de Dret Laboral.
Objectius a assolir	Fer més atractiva l'oferta d'optatives en la matèria de Dret del Treball, considerada una peça essencial en el procés de formació que pretén el màster.
Estàndard	Estàndard 1: Qualitat del Programa Formatiu
Prioritat	Alta

Responsable	Coordinació del Màster
Termini	Curs 2019/20
Implica modificació	No
Abast de la millora	Màster de Dret de l'Empresa i els Negocis
Indicadors seguiment	Nombre de matriculats a les noves assignatures. Satisfacció dels estudiants

Acció proposada	<p>Canvis en l'oferta optativa del Màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia.</p> <p>Creació de quatre assignatures noves:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Ètica del lideratge</i> - <i>Comunicació estratègica</i> - <i>Economies en Crisi</i> - <i>Compliment ètic i normatiu</i> <p>Per altra banda, es proposa la supressió de tres assignatures optatives de l'actual oferta: <i>Intel·ligència econòmica, Comunitat, entorn i prevenció, i Cooperació judicial i policial internacional.</i></p>
Punt feble (diagnòstic)	<p>L'ajust del pla d'estudis que es proposa ve condicionat fonamentalment per dos motius:</p> <ul style="list-style-type: none"> - El perfil dels estudiants del màster no es correspon exactament amb el perfil inicial que s'havia definit per al màster. - Noves problemàtiques i demandes de l'àmbit de la Seguretat. <p>En aquest sentit, el pla d'estudis ha d'intensificar el pes de la formació en direcció estratègica en l'obligatorietat i que traslladi a mencions d'optativitat els àmbits de seguretat policial, seguretat internacional i seguretat en els negocis. Això implicarà una visió holística de les habilitats necessàries per la direcció estratègica que donarà cabuda a assignatures d'ètica de la responsabilitat, de comunicació estratègica, d'anàlisi des de la història contemporània del món actual, de planificació estratègica i de metodologia qualitativa i quantitativa.</p>
Objectius a assolir	<p>Actualitzar l'oferta optativa a les demandes i problemàtiques actuals de l'àmbit de la Seguretat.</p> <p>Ajustar l'oferta d'optativitat a les necessitats formatives dels estudiants del màster.</p>
Estàndard	Estàndard 1: Qualitat del Programa Formatiu
Prioritat	Alta
Responsable	Coordinació del Màster
Termini	Curs 2019/20
Implica modificació	No
Abast de la millora	Màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia
Indicadors seguiment	Nombre de matriculats a les noves assignatures. Satisfacció dels estudiants

Acció proposada	Canvi en la denominació de l'assignatura d' <i>Assessorament Jurídic</i> per <i>Assessorament Jurídic Empresarial</i> .
Punt feble (diagnòstic)	El títol actual de l'assignatura indueix a confusió ja que no recull el contingut real de la mateixa, definit en la memòria de verificació. Introduint el terme empresarial al final permet identificar de forma clara la seva vinculació amb l'assessorament jurídic en l'àmbit de l'empresa.
Objectius a assolir	
Estàndard	Estàndard 1: Qualitat del Programa Formatiu
Prioritat	Alta
Responsable	Coordinació del Màster
Termini	Curs 2019/20
Implica modificació	No
Abast de la millora	Màster d'advocacia
Indicadors seguiment	Nombre de matriculats a les noves assignatures. Satisfacció dels estudiants

Acció proposada	Reforçar al campus virtual de l'assignatura de Test i Proves amb la publicació de tots els exàmens d'accés a la professió d'anteriors convocatòries, així com l'elaboració de qüestionaris d'autoavaluació.
Punt feble (diagnòstic)	Limitació de l'aprenentatge a les sessions presencials de l'assignatura.
Objectius a assolir	Posar a l'abast de l'estudiant i fer accessibles recursos materials reals i específics per a la preparació de la prova. Fomentar l'aprenentatge autoregulat.
Estàndard	Estàndard 6
Prioritat	Alta
Responsable	Coordinació del màster i coordinadors de matèries
Termini	Curs acadèmic 2019/20
Implica modificació	No
Abast de la millora	Màster de l'Advocacia
Indicadors seguiment	Satisfacció de l'assignatura.

5. Índex d'Evidències

5.1 Presentació del centre

1. [QS World University Rànquing by subject 2018 Law Fer el Link a https://www.topuniversities.com/university-rankings/university-subject-rankings/2018/law-legal-studies](https://www.topuniversities.com/university-rankings/university-subject-rankings/2018/law-legal-studies)
2. [Oferta de graus de la Facultat de Dret](#)
3. [Dret-ADE](#)
4. [Dret-CPA](#)
5. [Dret-GAP](#)
6. [Dret-Relacions Laborals](#)
7. [Dret Criminologia](#)
8. [Graduat en Investigació Privada](#)
9. [Doble titulació UB-EUA](#)
10. [Oferta de màsters universitaris](#)
11. [Normativa de cursos de postgrau i d'extensió universitària \(aprovada pel Consell de Govern en la reunió de 29 de maig de 2013\)](#)
12. [Oferta de títols propis de postgrau](#)
13. [Taula 1: Personal acadèmic de la Facultat de Dret. Cursos 2015-2016, curs 2016-2017 i curs 2017-2018](#)
14. [Taula 2: Distribució del PAS segons el lloc de treball. Curs 2015-2016, curs 2016-2017 i curs 2017-2018](#)
15. [Taula 3: Percentatge d'homes i dones estudiants de la Facultat de Dret.](#)
16. [Taula 4: Estudiants matriculats als graus de la Facultat de Dret. Curs 2015-2016, 2016-2017, 2017-2018 i 2018-2019](#)
17. [Taula 5: Estudiants matriculats als màsters universitaris de la Facultat de Dret. Cursos 2015-2016, 2016-2017, 2017-2018 i 2018-2019](#)
18. [Taula 6: Dades sobre programes de mobilitat de la Facultat de Dret. Estudiants *Incoming*. Curs 2017-2018.](#)
19. [Taula 7: Dades sobre programes de mobilitat de la Facultat de Dret. Estudiants *Outgoing*. Curs 2017-2018.](#)
20. [Taula 8: Dades sobre programes de mobilitat de la Facultat de Dret. Estudiants *Incoming*. Curs 2018-2019.](#)
21. [Taula 9: Dades sobre programes de mobilitat de la Facultat de Dret. Estudiants *Outgoing*. Curs 2018-2019.](#)
22. [Taula 10 i 11: Alumnes en programes de mobilitat nacional SICUE](#)

5.2 Procés d'elaboració de l'autoinforme

pendent

5.3 Valoració de l'assoliment dels estàndards

5.3.1 Estàndard 1: Qualitat del Programa Formatiu

5.3.1.1 El perfil de competències de la titulació és consistent amb els requisits de la disciplina i amb el nivell formatiu corresponent del MECES

1. [Informació pública de les memòries de verificació](#)
2. [Informació Pública de les competències del Grau](#)
  - [Màster d'Advocacia](#)
  - [Màster d'Anàlisi Política i Assessoria Institucional](#)

- [Màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia](#)
  - [Màster de Dret de l'Empresa i els Negocis](#)
  - [Màster de Gestió Pública Avançada](#)
3. [Informació pública sobre el seguiment de les titulacions.](#)

5.3.1.2 El pla d'estudis i l'estructura del currículum són coherents amb el perfil de competències i objectius de la titulació

- 4. [Pla de millora del centre](#)
- 5. [Acta de Comissió acadèmica \(desembre de 2018\)](#)
- 6. [Taula resum dels canvis en l'oferta optativa fruit del seguiment de la titulació.](#)
- 7. [Evidències de la presència de perspectiva de gènere en la impartició de les titulacions](#)

5.3.1.3. Els estudiants admesos tenen el perfil d'ingrés adequat per a la titulació i el nombre és coherent amb el de places ofertes

- 8. [Taula E1.1: Perspectiva de gènere del TFM del Màster de l'Advocacia](#)
- 9. [Taula E1.2: Perspectiva de gènere del Màster d'Anàlisi Polític i Assessoria Institucional](#)
- 10. [Taula E1.3: Perspectiva de gènere del Màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia](#)
- 11. [Taula E1.4: Perspectiva de gènere dels TFM Màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia](#)
- 12. [Taula E1.5: Perspectiva de gènere dels Màster de Dret de l'Empresa i els Negocis](#)
- 13. [Taula E1.6: Perspectiva de gènere dels Màster de Gestió Pública Avançada](#)
- 14. [PEQ 040 «Definició del perfil d'ingrés, admissió, selecció i matriculació dels estudiants de màster»](#)
- 15. [Memòria acadèmica i indicadors de qualitat \[Perfil d'accés\]](#)
- 16. [Informes de seguiment dels màsters \(Desembre 2017\)](#)
- 17. [Taula E1.7: Evolució places ofertes, nou ingrés, matriculats i titulats](#)
- 18. [Taula E1.8 Procedència dels estudiants de Màster d'Advocacia.](#)
- 19. [Taula E1.9 Perfil dels estudiants de nou ingrés del Màster d'Advocacia](#)
- 20. [Taula E1.10 Procedència dels estudiants de Màster d'Anàlisi Política i Assessoria Institucional](#)
- 21. [Taula E1.11 Perfil dels estudiants de nou ingrés del Màster d'Anàlisi Política i Assessoria Institucional](#)
- 22. [Taula E1.12 Procedència dels estudiants de Màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia.](#)
- 23. [Taula E1.13 Perfil dels estudiants de nou ingrés del Màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia.](#)
- 24. [Taula E1.14. Complementos formatius Màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia](#)
- 25. [Taula E1.15 Procedència dels estudiants de Màster de Dret de l'Empresa i els Negocis](#)
- 26. [Taula E1.16 Perfil dels estudiants de nou ingrés de Màster de Dret de l'Empresa i els Negocis](#)
- 27. [Taula E1.17 Procedència dels estudiants de Màster de Gestió Pública Avançada](#)
- 28. [Taula E1.18 Perfil dels estudiants de nou ingrés del Màster de Gestió Pública Avançada](#)
- 29. [Taula E.1.19 Complementos formatius Màster de Gestió Pública Avançada](#)
- 30. [Taula E1.20 Taula de reconeixements de crèdits](#)

5.3.1.4. La titulació disposa d'uns mecanismes de coordinació docent adequats

- 31. [Reglament: Consell de direcció de l'Escola de Postgrau](#)
- 32. [Normes reguladores dels criteris de programació, verificació i implantació dels estudis de màster universitari i dels seus plans d'estudis](#)

- 33. [Actes reunions de coordinació de l'Escola de Postgrau](#)
- 34. [PEQ 062 «Protocol d'actuacions relacionades amb la coordinació dels màsters universitaris»](#)
- 35. [Actes de Comissions de coordinació dels màsters](#)

5.3.1.5 L'aplicació de les diferents normatives té lloc de manera adequada i té un impacte positiu sobre els resultats de la titulació

- 36. [Normativa de permanència de la Universitat de Barcelona per a estudiants que cursen graus i màsters universitaris \(Consell de Govern de 8 de maig de 2012; Consell Social de 26 de juliol de 2012 i reformada pel Consell de Govern de setembre de 2016\)](#)
- 37. [Normativa reguladora dels plans docents de les assignatures i de l'avaluació i la qualificació dels aprenentatges \(aprovada per Consell de Govern en data 8 de maig de 2012\)](#)
- 38. [Directrius acadèmiques i docents per als graus de la Facultat de Dret \(Junta de Facultat de 26 de març de 2009; actualitzat per CAC de 12 de juny de 2014 i darrerament modificat per CAC de 31 de maig de 2016\)](#)
- 39. [Normes generals reguladores dels treballs de fi de màster universitari de la Universitat de Barcelona \(aprovades per la Comissió Acadèmica del Consell de Govern de 8 de juny de 2011 i per Consell de Govern de 19 de juliol de 2011\)](#)
- 40. [Normativa reguladora dels treballs de fi de màster de la Facultat de Dret \(aprovada per CACG de 5 d'abril de 2013; modificació dels articles 9 i 10 per CAC de 21 de juliol de 2014\).](#)
- 41. [Normes per al reconeixement i per a la transferència de crèdits en els ensenyaments oficials de màster universitari de la Universitat de Barcelona.](#)
- 42. [Estat de les accions de millora de l'estàndard 5](#)

5.3.2 Estàndard 2: Pertinència de la informació pública

- 43. [PEQ 040](#)

5.3.2.1. La institució publica informació veraç, completa, actualitzada i accessible sobre les característiques de la titulació, i el seu desenvolupament operatiu.

- 44. <https://www.ub.edu/portal/web/dret/>
- 45. [Estudis](#)
  - [Web del màster d'Advocacia](#)
  - [Web del màster d'Anàlisi Política i Assessoria Institucional](#)
  - [Web del màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal](#)
  - [Web del màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia](#)
  - [Web del màster de Dret de l'Empresa i dels Negocis](#)
  - [Web del màster d'Estudis Jurídics Avançats](#)
  - [Web del màster de Gestió Pública Avançada](#)
  - [Web del màster de Gestoria Administrativa](#)
- 46. [pestanya de la Facultat](#)
- 47. [pestanya Recerca](#)
- 48. [la pestanya Mobilitat](#)
- 49. [pestanya Institucions i empreses](#)
- 50. [pestanya Serveis](#)

5.3.2.2. La institució publica informació sobre els resultats acadèmics i de satisfacció

- 51. [Dades i indicadors](#)
- 52. [Memòria acadèmica i indicadors de qualitat](#)
- 53. [Dades de l'ensenyament MA](#)

- 54. [Indicadors de satisfacció](#)
- 55. [Indicadors d'inserció laboral](#)

5.3.2.3. La institució publica el SGIQ en què s'emmarca la titulació i els resultats del seguiment i l'acreditació de la titulació

- 56. [Gestió de Qualitat](#)
- 57. [Sistema d'assegurament intern de la qualitat \(SAIQU\)](#)
- 58. [Verificació, seguiment, modificació i acreditació](#)
- 59. [Informe pública sobre la verificació i el seguiment](#)
- 60. [Informació pública sobre l'acreditació](#)
- 61. [Dades, indicadors i resultats](#)
- 62. [Estat de les accions de millora de l'estàndard 2](#)

5.3.3 Estàndard 3: Eficàcia del sistema de garantia interna de la qualitat

- 63. [Unitat Tècnica de Qualitat SAIQU-Dret](#)
- 64. [Comissió de Qualitat](#)
- 65. [La Política i els objectius per a l'assegurament de la qualitat de la Facultat de Dret,](#)
- 66. [mapa de tots els processos de gestió](#)
- 67. [resultats i indicadors de les titulacions](#)
- 68. [Normativa academicodocent de la Facultat](#)

5.3.3.1. El SGIQ implementat té processos que garanteixen el disseny, l'aprovació, el seguiment i l'acreditació de les titulacions

- 69. [PEQ 020 «Gestió dels programes formatius en el marc de verificació, seguiment, modificació i acreditació \(VSMA\)»](#)
- 70. [PEQ 020 «Gestió dels programes formatius en el marc de verificació, seguiment, modificació i acreditació \(VSMA\)»](#)
- 71. [Memòries de verificació i informes de seguiment de grau i màster](#)
- 72. [Informació pública sobre el procés d'acreditació](#)
- 73. [Espai VSMA](#)
- 74. [Memòries acadèmiques i d'indicadors](#)
- 75. [Taula E3.1 Relació dels instruments de recollida de satisfacció de què disposa el centre](#)
- 76. [PEQ 100 «La gestió de les queixes, reclamacions i suggeriments»](#)
- 77. [Qüestionari d'inserció laboral del màster](#)
- 78. [PEQ 011 «Revisió del sistema d'assegurament intern de la qualitat»](#)
- 79. [Nova proposta de PEQ 011 pendent d'aprovar](#)
- 80. [Informes de revisió del SGIQ](#)
- 81. [Reunions de qualitat amb caps d'estudi pel seguiment del PAM](#)
- 82. [Pla d'acció de millores de la Facultat](#)
- 83. [Seguiment accions de millora de l'estàndard 3](#)

5.3.4 Estàndard 4: Adequació del professorat al programa formatiu

Màster d'Advocacia

- 84. [Professorat màster: assignació de professorat, categoria i departament.](#)
- 85. [Informació pública dels currículums del professorat del màster.](#)
- 86. [Taula E4.1: Professorat segons categoria i segons doctorat. Curs 2017/18 i curs 2018/19.](#)

87. [Taula E4.2 Hores impartides de docència segons categoria del professorat i doctorat. Curs 2017/18 i curs 2018/19.](#)
88. [Taula E4.3: Projectes de Recerca vigent del professorat del Màster d'Advocacia](#)
89. [Taula E4.4: Grups de recerca consolidats del professorat del Màster d'Advocacia](#)
90. [Taula E4.5: Percentatge d'hores impartides de docència segons trams.](#)
91. [Taula E4.6: Grups d'innovació docent, projectes de recerca en docència universitària i clíniques jurídiques](#)
92. [Taula E4.7: Transferència del coneixement](#)
93. [Taula E4.8: Professorat tutor del TFM del Màster d'Advocacia. Curs 2018/19.](#)
94. [Taula E4.9: Professorat de l'assignatura de Pràctiques externes I](#)
95. [Taula E4.10: Professorat de l'assignatura de Pràctiques externes II](#)
96. [Taula E4.11: Característiques del professorat de les assignatures seleccionades.](#)
97. [Currículum del professorat de les assignatures seleccionades per l'avaluació.](#)
98. [Taula E4.12: Satisfacció dels estudiants del curs 2017/18.](#)
99. [Taula E4.13: Satisfacció dels estudiants. Resultats agregats de la titulació. Curs 2017/18](#)
100. [Taula E4.14: Relació Estudiants ECT per PDI ETC \(equivalent a temps complert\)](#)

Màster d'Anàlisi Política i Assessoria Institucional

101. [Professorat màster: assignació de professorat, categoria i departament.](#)
102. [Informació pública del professorat del màster](#)
103. [Taula E4.15: Professorat segons categoria i segons doctorat. Curs 2017/18, i curs 2018/19.](#)
104. [Taula E4.16: Hores impartides de docència segons categoria del professorat i doctorat. Curs 2017/18 i curs 2018/19.](#)
105. [Taula E4.17: Percentatge d'hores impartides de docència segons trams.](#)
106. [Taula E4.18: Projectes i grups de recerca vigents del professorat del màster](#)
107. [Taula E4.19: Tutors del TFM del MAPAI. Curs 2017/18](#)
108. [Taula E4.20: Satisfacció dels estudiants curs 2017/18](#)
109. [Taula E4.21: Satisfacció dels estudiants. Resultats agregats de la titulació.](#)
110. [Taula E4.22: Característiques de les assignatures seleccionades](#)
111. [Currículum del professorat de les assignatures seleccionades](#)
112. [Taula E4.23: Relació estudiants ETC per PDI ETC \(equivalent a temps complert\)](#)

Màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia

113. [Professorat màster: assignació de professorat, categoria i departament.](#)
114. [Informació pública dels currículums del professorat del màster.](#)
115. [Taula E4.24: Professorat segons categoria i segons doctorat. Curs 2017/18 i curs 2018/19.](#)
116. [Taula E4.25: Hores impartides de docència segons categoria del professorat i doctorat. Curs 2017/18 i curs 2018/19.](#)
117. [Taula E4.26: Percentatge d'hores impartides de docència segons trams.](#)
118. [Taula E4.27: Projectes de recerca del professorat del màster \(201-2020\)](#)
119. [Taula E4.28: Pertinença a Grups de recerca del professorat del màster](#)
120. [Taula E4.29: Desenvolupament professional professorat extern](#)
121. [Taula E4.30: Tutors del TFM del curs 2017/18](#)
122. [Taula E4.31: Satisfacció dels estudiants curs 2017/18 del MDESP](#)
123. [Taula E4.32: Satisfacció dels estudiants. Resultats agregats. Curs 2017/18.](#)
124. [Taula E4.33: Característiques de les assignatures seleccionades](#)

125. [Currículum del professorat de les assignatures seleccionades](#)
126. [Taula E4.34: Relació estudiants ETC per PDI ETC \(equivalent a temps complert\)](#)

Màster de Dret De l'Empresa i els Negocis

127. [Professorat màster: assignació de professorat, categoria i departament.](#)
128. [Informació pública dels currículums del professorat del màster.](#)
129. [Taula E4.35: Professorat segons categoria i segons doctorat. Curs 2017/18 i curs 2018/19.](#)
130. [Taula E4.36: Hores impartides de docència segons categoria del professorat i doctorat. Curs 2017/18 i curs 2018/19.](#)
131. [Taula E4.37 a\): Trams de recerca i docència. Nombre sexennis i quinquennis.](#)
132. [Taula E4.37 b\): Trams de recerca i docència. Percentatge d'hores impartides de docència segons trams.](#)
133. [Taula E4.38: Projectes i grups de recerca vigents del professorat del màster](#)
134. [Taula E4.39: Característiques de les assignatures seleccionades.](#)
135. [Currículum del professorat de les assignatures seleccionades](#)
136. [Taula E4.40: Tutors del TFM del curs 2017/18 del MDEN](#)
137. [Taula E4.41: Satisfacció dels estudiants curs 2017/18](#)
138. [Taula E4.42: Satisfacció dels estudiants. Resultats agregats de la titulació. Curs 2017/18.](#)
139. [Taula E4.43: Relació estudiants ETC per PDI ETC \(equivalent a temps complert\)](#)

Màster de Gestió Pública Avançada

140. [Taula E4.44: Professorat segons categoria i segons doctorat. Curs 2017/18 i curs 2018/19.](#)
141. [Taula E4.45: Hores impartides de docència segons categoria del professorat i doctorat. Curs 2017/18 i curs 2018/19.](#)
142. [Professorat màster: assignació de professorat, categoria i departament.](#)
143. [Informació pública dels currículums del professorat del màster.](#)
144. [Taula E4.46: Percentatge d'hores impartides de docència segons trams.](#)
145. [Taula E4.47: Projectes i grups de recerca vigents del professorat del màster](#)
146. [Taula E4.48: Tutors del TFM del MGPA. Curs 2017/18.](#)
147. [Taula E4.49: Satisfacció dels estudiants curs 2017/18.](#)
148. [Taula E4.50: Satisfacció dels estudiants. Resultats agregats de la titulació.](#)
149. [Taula E4.51: Característiques de les assignatures seleccionades](#)
150. [Currículum del professorat de les assignatures seleccionades](#)
151. [Taula E4.52: Relació estudiants ETC per PDI ETC \(equivalent a temps complert\)](#)

3.4.3. La institució ofereix suport i oportunitats per millorar la qualitat de l'activitat docent del professorat

152. [Web del servei MID-Dret](#)
153. [Llistat de cursos impulsats des de la Facultat.](#)
154. [Evidències sobre les accions de suport.](#)
155. [Informació pública sobre l'IDP-ICE](#)
156. [Pla de formació del professorat \(2018\)](#)
157. [Oferta de cursos de formació per al professorat UB per l'IDP-ICE](#)
158. [Activitats formatives del professorat del màster](#)
159. [Servei del CRAI de suport a la docència](#)
160. [Informació pública sobre els projectes d'innovació docent.](#)
161. [Informació pública sobre els grups d'innovació docent](#)

162. [Informació projectes REDIDP-ICE de la Facultat de Dret](#)

5.3.5 Estàndard 5: Eficàcia dels sistemes de suport a l'aprenentatge

5.3.5.1. Els serveis d'orientació acadèmica donen suport adequadament en el procés d'aprenentatge i els serveis d'orientació professional faciliten la incorporació al mercat laboral

- 163. [Pla d'acció tutorial de la Facultat de Dret](#)
- 164. [PEQ 050 Orientació a l'estudiant](#)
- 165. [Model d'informe de valoració del PAT](#)
- 166. [Proposta de nou PEQ 050](#)
- 167. [Programa del Fòrum d'Ocupació i Estudis de Postgrau](#)
- 168. [¿Disposem de Cartells informatius?.](#)
- 169. [Carta informativa sobre la matrícula](#)
- 170. [Tutoria prèvia a la matrícula](#)
- 171. [Oferta màsters Facultat de Dret](#)
- 172. [Oferta de màsters UB](#)
- 173. [Difusió de l'acte oficial d'inauguració del curs \(butlletí de la facultat\).](#)
- 174. [Informació pública sobre el PAT](#)
  - [Màster Advocacia](#)
  - [Màster d'Anàlisi Política i Assessoria Institucional](#)
  - [Màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia](#)
  - [Màster de Dret de l'Empresa i els Negocis](#)
  - [Màster de Gestió Pública Avançada](#)
- 175. [Campus virtual Coordinació del Màster d'Advocacia](#)
- 176. [Taula E5.1: Nombre de tutories de necessitats especials. Curs 2017-2018](#)
- 177. [Informació pública sobre les pràctiques externes](#)
- 178. [PEQ 070 «Gestió de les pràctiques externes»](#)
- 179. [Normativa UB pràctiques externes: curriculars i extracurriculars](#)
- 180. [Dades sobre estudiants i entitats participants en les pràctiques externes del curs 2017-2018](#)
- 181. [Taula E5.2. Nombre d'assistents a les sessions informatives sobre els programes de mobilitat](#)
- 182. [Difusió del Fòrum Ocupació i Postgraus 2017/08](#)
- 183. [Programa del Fòrum Ocupació i Postgraus. 2017/18](#)
- 184. [Taula E5.3. Nombre d'assistents al Fòrum d'Ocupació i Postgraus](#)
- 185. [Taula E5.4. Nombre d'assistents a les activitats formatives per a la inserció i l'ocupabilitat](#)
- 186. [SAE](#)
- 187. [Servei MID-Dret \(web\)](#)
- 188. [Oficina de Pràctiques, Clínica Jurídica i Borsa de Treball](#)
- 189. [Oficina de Relacions Internacionals](#)

5.3.5.2. Els recursos materials disponibles són adequats al nombre d'estudiants i a les característiques de la titulació

- 190. [PEQ 110 «Gestió dels recursos materials»](#)
- 191. [PEQ 120 «Gestió dels serveis»](#)
- 192. [CRAI Biblioteca de Dret](#)
- 193. [Taula E5.7 Usos i formació de la Biblioteca](#)
- 194. [Nombre i característiques de les aules.](#)
- 195. [Informació pública dels espais de la Facultat de Dret](#)

- 196. [Serveis Lingüístics UB](#)
- 197. [Criteris lingüístics, bibliogràfics, d'estil i convencions](#)
- 198. [Resultats de l'enquesta als estudiants sobre els serveis, instal·lacions, activitats i instal·lacions de la UB. Resultats per centres \(2018\)](#)
- 199. [Taules E.5.8 a E.5.9 sobre la valoració dels estudiants amb els serveis](#)

5.3.6. Estàndard 6: Qualitat dels resultats dels programes formatius

Màster d'Advocacia

- 200. [Taula E6.1: Informació de les assignatures seleccionades per a l'avaluació](#)
- 201. [Taula E6.2: Quadre de competències de les assignatures seleccionades](#)
- 202. [Evidències de les mostres d'avaluació de les assignatures seleccionades](#)
- 203. [Taula E6.3. Activitats formatives de les assignatures seleccionades](#)
- 204. [Guies docents de les assignatures seleccionades](#)
- 205. [Protocol de pràctiques curriculars del Màster de l'Advocacia](#)
- 206. [Taula E6.4 Sistemes d'avaluació en les assignatures seleccionades](#)
- 207. [Rúbrica d'avaluació de l'activitat de simulació.](#)
- 208. [Tutorials de com fer un portafoli](#)
- 209. [Video tutorial per generar/recuperar la contrasenya i accedir al portafolis](#)
- 210. [Canal youtube "La profe del Portafoli"](#)
- 211. [Taula E6.5 Satisfacció dels estudiants amb l'actuació docent i formativa. Curs 2017/18](#)
- 212. [Taula E6.6 Satisfacció del professorat amb el desplegament de l'ensenyament](#)
- 213. [Taula E6.7 Evolució dels indicadors de rendiment acadèmic](#)
- 214. [Taula E6.8 Qualificacions de les assignatures del màster. Curs 2017/18.](#)
- 215. [Taula E6.9: Llistat de TFM del Màster d'Advocacia. Curs 2018/19.](#)
- 216. [Taula 6.10: Pràctiques externes del Màster d'Advocacia. Curs 2017/18](#)

Màster d'Anàlisi Política i Assessoria Institucional

- 217. [Taula E6.12: Quadre de competències de la titulació i de les assignatures seleccionades](#)
- 218. [Taula E6.13: Informació de les assignatures seleccionades per a l'avaluació](#)
- 219. [Evidències de les mostres d'avaluació de les assignatures seleccionades per l'avaluació](#)
- 220. [Taula E6.14: Activitats formatives de les assignatures seleccionades](#)
- 221. [Taula E6.15: Sistemes d'avaluació en les assignatures seleccionades](#)
- 222. [Taula E6.16: Satisfacció dels estudiants amb l'actuació docent i formativa. Curs 2017/18](#)
- 223. [Taula E6.17: Satisfacció del professorat amb el desplegament de l'ensenyament](#)
- 224. [Taula E6.18: Evolució dels indicadors de rendiment acadèmic](#)
- 225. [Taula E6.19: Qualificacions de les assignatures de màster. Curs 2017/18.](#)
- 226. [Taula E6.20: Llistat de TFM del Màster d'Anàlisi Política i Assessoria Institucional. Curs 2017/18](#)
- 227. [Curs 2017/18](#)
- 228. [Taula E6.10 Satisfacció de la inserció laboral de màster.](#)

Màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia

- 229. [Taula E6.22: Quadre de competències de la titulació i de les assignatures seleccionades](#)
- 230. [Taula E6.23: Informació de les assignatures seleccionades per a l'avaluació](#)
- 231. [Evidències de les mostres d'avaluació de les assignatures seleccionades.](#)
- 232. [Taula E6.24: Activitats formatives de les assignatures seleccionades](#)

- 233. [Taula E6.25: Sistemes d'avaluació en les assignatures seleccionades](#)
- 234. [Taula E6.26: Satisfacció dels estudiants amb l'actuació docent i formativa. Curs 2017/18](#)
- 235. [Taula E6.27: Satisfacció del professorat amb el desplegament de l'ensenyament](#)
- 236. [Taula E6.28: Evolució dels indicadors de rendiment acadèmic](#)
- 237. [Taula E6.29: Qualificacions de les assignatures de màster. Curs 2017/18.](#)
- 238. [Taula E6.30: Llistat dels TFM del Màster del curs 2017/18.](#)
- 239. [Taula E6.31: Satisfacció de la inserció laboral de màster.](#)

Màster de Dret de l'Empresa i els Negocis

- 240. [Taula E6.32: Quadre de competències de la titulació i de les assignatures seleccionades](#)
- 241. [Taula E6.33: Informació de les assignatures seleccionades per a l'avaluació](#)
- 242. [Evidències de les mostres d'avaluació de les assignatures seleccionades.](#)
- 243. [Taula E6.34: Activitats formatives de les assignatures seleccionades](#)
- 244. [Taula E6.35: Sistemes d'avaluació en les assignatures seleccionades](#)
- 245. [Taula E6.36: Llistat dels TFM del màster en el curs 2017/18.](#)
- 246. [Taula E6.37: Satisfacció dels estudiants amb l'actuació docent i formativa. Curs 2017/18](#)
- 247. [Taula E6.38: Satisfacció del professorat amb el desplegament de l'ensenyament](#)
- 248. [Taula E6.39: Evolució dels indicadors de rendiment acadèmic](#)
- 249. [Taula E6.40: Qualificacions de les assignatures de màster. Curs 2017/18.](#)
- 250. [Taula E6.41: Satisfacció de la inserció laboral de màster.](#)
- 251. [Taula E6.42: Alumnes procedents del Màster de Dret de l'Empresa i els Negocis que s'han incorporat a la Universitat de Barcelona](#)

Màster de Gestió Pública Avançada

- 252. [Taula E6.43: Informació de les assignatures seleccionades per a l'avaluació](#)
- 253. [Taula E6.44: Quadre de competències de la titulació i les assignatures seleccionades](#)
- 254. [Taula E6.45: Activitats formatives de les assignatures seleccionades](#)
- 255. [Taula E6.46: Sistemes d'avaluació en les assignatures seleccionades](#)
- 256. [Taula E6.47: Satisfacció dels estudiants amb l'actuació docent i formativa. Curs 2017/18](#)
- 257. [Taula E6.48: Satisfacció del professorat amb el desplegament de l'ensenyament](#)
- 258. [Taula E6.49: Evolució dels indicadors de rendiment acadèmic](#)
- 259. [Taula E6.50: Estudi de cohorts del Màster de Gestió Pública Avançada](#)
- 260. [Taula E6.51: Qualificacions de les assignatures de màster. Curs 2017/18.](#)
- 261. [Taula E6.52: Satisfacció de la inserció laboral de màster.](#)